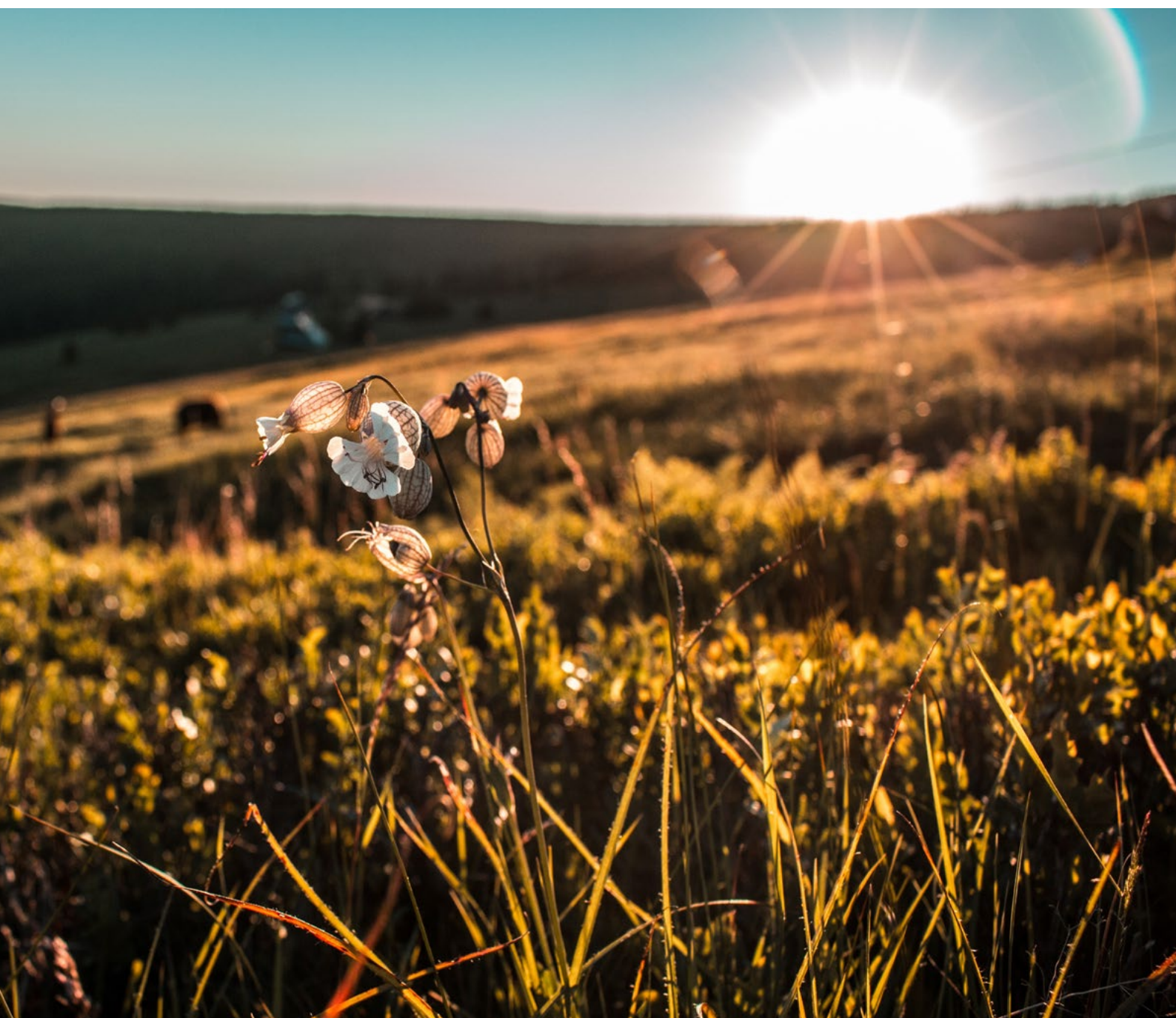




Výroční zpráva

ČESKÁ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

2021

Výroční zpráva

ČESKÁ INSPEKCE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

2021

Základní spojení a kontakty:

Název zpracovatele:	Česká inspekce životního prostředí
Adresa ředitelství:	Na Břehu 267/1a, 190 00 Praha 9
Telefonní spojení:	222 860 111 (ústředna ředitelství)
Web:	www.cizp.cz
E-mail:	podatelna@cizp.cz
Zelená linka:	800 011 011
Úřední hodiny:	pondělí a středa 8.00-17.00, ostatní pracovní dny 8.00-14.00 na objednání
Název zřizovatele:	Ministerstvo životního prostředí

Úvodní slovo ředitele



Roku 2021 oslavila Česká inspekce životního prostředí 30 let své existence. Inspekce se stala za tu dobu respektovanou institucí a nelze než s radostí kvitovat, že ochrana životního prostředí, jejímž je ČIŽP přímým aktérem – nabývá na celospolečenském významu. Současně se ale rok 2021 nesl opět, stejně jako rok předchozí, z velké části v duchu covidu-19 – tedy vládních opatření, která do značné míry omezovala a celkově ovlivnila činnost inspekce.

Než však přejdu k vlastnímu hodnocení, předkládám základní schéma působení inspekce v kontextu státní správy České republiky:

Role České inspekce životního prostředí

v systému státní správy ČR plně odpovídá jejímu zákonnému vymezení. Hlavní misí činnosti inspekce je tak především dozor nad dodržováním zákonů v oblasti životního prostředí, a to ve všech jeho složkách (voda, ovzduší, odpady, příroda, les). ČIŽP je ze zákona tzv. prvoinstančním správním orgánem (úřadem), to znamená, že její správní rozhodnutí jsou pravomocná buď uplynutím odvolací lhůty pro subjekty, s nimiž je řízení vedeno, nebo – v případě odvolání – až po rozhodnutí odvolacího orgánu, kterým jsou tzv. odbory výkonu státní správy (členěné územně), jež jsou začleněny v organizační struktuře Ministerstva životního prostředí. Vlastní činnost inspekce vymezuje každoročně Plán činnosti České inspekce životního prostředí na daný rok. Ve strukturované přípravě tohoto plánu se odrážejí jednak přímé zákonné povinnosti (např. kontrola subjektů podléhajících tzv. integrovanému povolení IPPC), dále přímé úkoly uložené Ministerstvem životního prostředí, úkoly vyplývající z naplňování relevantních mezinárodních úmluv a ze strategických vládních dokumentů atd. Naplňování plánu kontrolní činnosti je sledováno a kontrolováno. Další významnou částí kontrolní činnosti (přes 40 % výkonu) jsou inspekční činnosti na základě tzv. podnětů veřejnosti, jejichž počet i v „covidovém“ roce 2021 trvale rostl. Každý takový

podnět musí být ze zákona prověřen (zpravidla neohlášenou kontrolou na místě), z posouzení zjištěného stavu pak je nebo není zahájeno správní řízení.

V dlouhodobém horizontu jsou pro ČIŽP rozhodující tato klíčová témata:

- V rámci zákonem vymezených oblastí působnosti ČIŽP orientace veškeré činnosti především jako službu veřejnosti (komunikace, prevence, osvěta, přímé řešení podnětů) a jako důležitý faktor zajištění spravedlivé a nediskriminačně fungujícího ekonomického, sociálního a environmentálního systému.
- Potřeba odvíjet veškeré vnější, ale i vnitřní činnosti od etických pravidel a plné mravní a etické integrity, a to včetně všech prováděných výběrových řízení.
- Úkony, respektive povinnosti podle zákona o státní službě, jsou nepochybně zátěží inspekce nad rámec běžných činností a mají dopady nejen na kontrolní činnosti, ale i například na schopnosti plynulého nahrazování zaměstnanců v rámci standardní fluktuace.
- „Rodinným stříbrem“ ČIŽP jsou vysoce vzdělaní, odborně a profesionálně jednající inspektoři a další zaměstnanci. Udržení těchto odborných zaměstnanců, jejich vzdělávání a školení a jejich pracovní bezpečnost je dlouhodobou prioritou.
- Právě situace v oblasti odměňování zaměstnanců inspekce (např. dlouhodobě nejnižší průměrný příjem ze všech inspekčních orgánů v ČR) tak zůstává nadále jednou z podstatných hrozeb a limitů kvalitního výkonu inspekční činnosti.
- Potřeba nadále působit jako otevřený úřad, a to ve smyslu „absolutní transparentnosti“ všech vykonávaných činností, samozřejmě s ohledem na daná zákonná omezení (např. neveřejnost správního řízení jako striktní požadavek platného správního řádu).

V roce 2021 se podařilo naplnit sledované a výše specifikované cíle a parametry:

- Povinnosti a aktivity, vyplývající z pandemie covidu-19 a všech vládních opatření (např. aktivity v oblasti kontroly zdravotnického odpadu).
- Řešení všech obdržených podnětů.
- Snížení počtu dočasně neobsazených systemizovaných míst vlivem zrychlení tempa výběrových řízení.
- Požadavky zákona o státní službě a zejména jeho průběžně generovaných podzákoných norem (vyhlášky, opatření a metodické pokyny MV ČR).
- Průběžné doplňování kvalifikovaných zaměstnanců, zejména stabilizace týmu představených státních úředníků.

Mezi existující omezení inspekce patří zejména:

- Nejednoznačnost vymáhaných právních předpisů, která vzniká obecně v procesu legislativního projednávání (různé změny, doplňky, zásahy v rámci parlamentního projednávání, výsledky lobbismu apod.). To spolu s růstem zákonů povinností subjektů (znamenajících růst objektivních kontrolních povinností inspekce) zvyšuje tlak na rychlost inspekčních činností, což může přinášet v některých případech i vznik neúmyslných chyb inspektorů.
- Nižší společenský tlak na dodržování zákonů obecně, a to včetně environmentální legislativy.
- Rezervy v metodické komunikaci a sjednocování postupů s odvolacími orgány, včetně odlišného pohledu jednotlivých regionálních odvolacích orgánů např. na správnou a spravedlivou výši a druh sankcí za stejné přestupky v oblasti ŽP.
- Trvalé podhodnocení odměňování zaměstnanců inspekce, zejména pak výkonných inspektorů. Dle průběžně publikovaných srovnání odměňování organizací ve státním sektoru je ČIŽP nadále v samém závěru této tabulky. Je nejhůře placenou inspekcí (ve srovnání s ČOI, veterináři, rostlinolékaři a dalšími obdobnými kontrolními orgány), druhou nejhůře placenou organizací v resortu ŽP. Vyšší průměrnou mzdou vykazují např. okresní archivy a obdobné instituce. To je jednoznačně důvodem poměrně vysoké fluktuace, takže přes velmi úspěšné obsazování pracovních míst po odcházejících zaměstnancích je celkový roční počet odchodů a příchodů téměř totožný.
- Charakteristika vlastní kontrolní činnosti, která je náročná zejména na psychické vlastnosti a celkovou odolnost inspektorů a současně vyžaduje vysokou speciální odbornost. Potřeba nedostatkových odborníků se projevuje zejména u právníků, kterým v popsanych podmínkách lze jen velmi zřídka vytvořit odpovídající podmínky.

Nouzový stav byl vyhlášený na 133 dní a zákaz pohybu mezi okresy z důvodu ochrany před šířením agresivních mutací koronaviru byl vyhlášený na tři týdny.

To se samozřejmě muselo projevit i na počtu kontrol našich inspektorů a samotných pokutách. U těch pravomocných rozhodnutí se navíc projevila omezení kontrol právě i z předchozího roku, jenž byl v tomto směru ještě výraznější. Oproti „ne-covidovému“ roku 2019 se tak počet kontrol v roce 2021 snížil o zhruba pět tisíc. Zatímco v roce 2019 bylo provedeno 16 896 kontrol s výsledkem 8607 pokut v celkové výši 112 329 717 korun, v roce 2021 proběhlo 11 231 kontrol s výsledkem 1690 pokut v celkové výši 79 387 735 korun.

„Covidová“ éra ale zdaleka není pro inspekci ten hlavní problém, se kterým se potýká. Nad smutnými důsledky, ať už v oblasti ohrožení zdraví nebo dokonce i přímo života lidí, ale rovněž i ekonomiky, kterou tato pandemie zasáhla, se dá smutně pokrčit rameny s konstatováním, že se jedná o „vyšší moc“. Dá se s ní hůře či lépe vyrovnávat, není však přímo člověkem ovlivnitelná.

Problém, který v roce 2021 přetrvával, je bohužel některými lidmi (vně inspekce) ovlivněn v míře více než vrchovatě. Samozřejmě mám na mysli havárii na Bečvě, k níž došlo v září roku 2020. Ve výroční zprávě musím této kauze věnovat pozornost už jen z úcty a respektu k zaměstnancům inspekce, inspektorům, kteří ve své činnosti po havárii na Bečvě nijak neselhali, nicméně již druhým rokem čelí nepochopitelné veřejné dehonestaci a urážkám. Samozřejmě, každý generál může po bitvě říci, že se to a to dalo udělat jinak, snad lépe. Jistěže se inspekce (nejen) havárií takového rozsahu neustále učí a vylepšuje své postupy. Jako nejdéle sloužící ředitel ČIŽP ale musím naplno říci, že budu nadále bránit a chránit kolegy, jejichž odborná způsobilost a letitá profesionální činnost jsou bezohledně pošlapávány veskrze politickými a mediálními výkřiky. I s kolegy ve vedení inspekce trváme na tom, že naši inspektoři při šetření havárie od prvních hodin postupovali správně, jak jim ukládá zákon, podle standardních postupů a pokynů subjektů, řídících (v souladu s vodním zákonem) práce při šetření na Bečvě v prvních dnech havárie. V souladu s pokyny VPÚ a IZS postupně zužovala okruh desítek možných příčin úhynu ryb a již druhý den po havárii objevila jednoznačně místo (výpust) s - později laboratorně potvrzeným - vnosem smrtící látky do Bečvy. Veškeré poznatky a dokumenty pak předala již 25. 9. 2020 Policii ČR, která zahájila úkony trestního řízení. Co lze tedy do nekonečna odpovídat těm, kdo neustále vykřikují, že inspekce nevyřešila havárii na Bečvě, když přitom inspekce nemůže do práce policie či státního zastupitelství nijak zasahovat? A trestní řízení má přitom v zákonné úpravě přednost před řízením o správním přestupku.

Ve chvíli, kdy píšu tyto řádky, je již státním zástupcem u soudu podaná obžaloba na jednu právnickou a jednu fyzickou osobu. Kdo chce tedy o čem pochybovat? I práce státního zástupce bude přezkoumatelná – vždyť se bude zpovídat před soudem. Kdo chce do jaké míry pochybovat, a o kom všem? O inspekci, znalcích, policii, budou pokračovat i u státního zástupce, nebo snad dokonce i u soudce? Případně i odvolacího soudu? Můžeme více či méně pochybovat o tom, kdy a jak kvalitně je u nás sjednána spravedlnost. Ale právní stát skutečně jsme.

Jak si tedy vysvětlit výkřiky politika, který neustále útočí na inspekci hlava nehlava nejrůznějšími smyšlenkami, když přitom jeho strana dostala finanční dar od odpadové společnosti, jež byla inspekci pokutována mnoha sty tisíci korunami a bojuje o monopolní licenci k určitému druhu odpadů? Jak si vysvětlit postup jednoho televizního pořadu, a to dokonce veřejnoprávní televize, který vůbec nepoužije inspekci poskytnuté odpovědi k otázkám, takže na inspekci nenechá nit suchou? Omluvou může být snad jen to, že kdyby redaktori odpovědi použili, neměli by co vysílat a asi nelze nechat půl hodiny v obraze a zvuku jen hrající se kotátka. Jak reagovat na neustále omílané otázky, proč jsme nepřevzali vzorky od rybářů, když nám ani žádné nenabízeli (byly předány vodoprávnímu úřadu), že úřady špatně komunikovaly mezi sebou (vše od počátku – i podle zákona – řídily vodoprávní úřady)? A tak bych mohl pokračovat dál. Audit ministerstva životního prostředí neobjevil žádné pochybení inspekce, rovněž i zpráva ombudsmana se o žádném přehmatu inspekce nezmiňuje. Pochybnosti vyjádřila pouze parlamentní komise, složená z neodborníků a lidí s politickými zájmy, z politiků, kteří chtějí především vyhovět různým zájmům bez ohledu na fakta a skutečnosti.

Je přitom zřejmé, že se tato pro inspektory osobní zkušenost se srážkou s politikou může negativně projevit při vyšetřování dalších kauz včetně havárií na vodách, což je třeba považovat za reálnou hrozbu.

Problém, který s postupem let nabývá na větší intenzitě, se týká odpadového hospodářství.

Není žádné tajemství, že celosvětově patří tento byznys po obchodu se zbraněmi, lidmi a drogami mezi ty nejlukrativnější ekonomické nezákonné aktivity. A samozřejmě všichni aktéři hledají nejrůznější způsoby, jak co nejvíc vydělat. Hledají se cesty, jak například vydávat některý odpad za vedlejší produkt (což samozřejmě obnáší úplně jiné finanční relace), případně za konstrukční prvek, jak převádět odpad, a to i nebezpečný, přes spřízněné firmy do nedohledatelného neznáma, případně firmy účelově likvidovat apod. A výsledek? Odpad, který mizí neznámo kde, případně skládky, u kterých – přestože na ně byly vyčleněny velké finanční prostředky, spadly do klína státu, který musí za peníze daňového poplatníka sanovat „náhle objevený odpad“ bez majitele. Případně celou skládku, u níž se není na koho obrátit, aby byl hnán k odpovědnosti.

A samozřejmě u tak obrovských částek, které se týkají odpadového hospodářství, není nouze o nejrůznější nátlakové formy. A to nejen na náš úřad. Lobbying za účelem zvýhodnění některých podmínek pro podnikatele v tomto oboru se týká nejen místních samospráv, ale i nejvyšší politiky. Jak se zvýhodnit daňově, jak omezit odvody na rekultivační fondy, jak získat nesmírně lukrativní licence k určitému druhu obalů, monopol na svoz specifických odpadů v regionech atd. A také – proč nevyužít formy nátlaku nebo přinejmenším jakéhokoliv vlivu na média k prosazování svých zájmů? Při nesmírném množství finančních prostředků, které jsou za tuto činnost odměnou, se dá využít těch nejširších a nejdražších marketingových a lobbistických postupů.

A je velice smutné, že málokoho zajímá řada indicií, pomocí nichž se dá vypátrat z veřejně dostupných zdrojů nejedna – pokud ne trestná, tak přinejmenším zarážející aktivita. Dokonce ani novináře, kteří tak rádi o všem spekulují, i ti toto téma otevírají jen povrchně. Jen to, co je snadné, co se „bude líbit čtenáři – divákovi“. V současné době jsou ve velké módě 90. léta - Klondike v Česku. Díváme se na ty příběhy jako na zručnost minulé doby, ale to skutečně nikoho nenapadá, že řada z těch aktivit oněch „ošklivých devadesátek“ dostala trošku jinou, sofistikovanější podobu? Vytríbenější, chytřejší...

V žádném případě nechci těmito slovy házet vinu nebo dokonce přisuzovat kolektivní vinu všem podnikatelům v odpadovém hospodářství. Většina jich je samozřejmě poctivá a plní své povinnosti nejen z hlediska zákona, ale i etiky. Mnoho našich inspekčních kontrol to jednoznačně dokládá. A už vůbec tu nechci plakat nad současnou situací a nad řadou nekorektních postupů některých podnikatelů, vůči nimž jsme díky zákoným překážkám krátkí. Ani nechci šířit poplašné zprávy. Jen se snažím vysvětlit, že ono klišé – nic není jen černé nebo jen bílé – platí i v tomto případě a že za leccíms lze při troše snahy vypátrat nejrůznější tlaky, byť zcela přirozené, vycházející ze samotné prapodstaty člověka – mít se líp než ti druzí. A to i na úkor životního prostředí.

Česká inspekce životního prostředí popsaným tlakům a nepoctivým jednotlivcům v minulosti stála, stále stojí a do budoucna bude stát v cestě.

Nejen za výsledky inspekce, ale i za statečnost a integritu v době nejen bezprecedentní pandemické krize patří můj upřímný dík všem zaměstnancům ČIŽP, od vysoce profesionálně jednajících inspektorů až po mé kolegy ve vedení inspekce.

Erik Geuss
Ředitel ČIŽP



Ředitelé ČIŽP od jejího založení v roce 1991



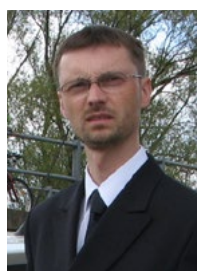
Ing. Jan Hořejší
16. 7. 1991 – 31. 1. 1992



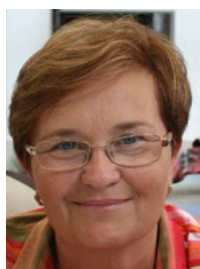
Ing. Jan Slanec
18. 6. 2003 – 14. 11. 2006
6. 12. 2011 – 10. 11. 2014



Ing. Michael Barchánek
1. 2. 1992 – 4. 3. 1993



Ing. Hynek Beneš
1. 12. 2006 – 19. 12. 2007



Ing. Marie Šeborová
4. 3. 1993 – 3. 5. 1997



Mgr. Milan Bukolský
16. 8. 2010 – 7. 12. 2011



Ing. Petr Soukup
1. 7. 1997 – 30. 9. 2002



Ing. Erik Geuss, Ph.D.
1. 12. 2014 – dosud



Ing. Eva Tylová
1. 10. 2002 – 17. 6. 2003
17. 3. 2008 – 12. 8. 2010

Přehledné informace o činnosti v letech 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet inspektorů (konečný k 31. 12.)	396	408	409	408	396
Počet kontrol	15 864	16 572	16 896	11 784	11 231
Všechna rozhodnutí (pokutová a ostatní rozhodnutí vč. o poplatcích) v právní moci:	10 249	8 541	8 607	2 444	1 690
Všechny pokuty, které nabyly právní moci	2 655	2 543	2 532	2 041	1 673
Počet ostatních pravomocných rozhodnutí (ostatní rozhodnutí vč. o poplatcích)	7 594	5 998	6 075	403	17
Celková částka pokut v právní moci v Kč	113 051 685	100 274 621	112 329 717	87 604 415	79 387 735
Ostatní pravomocná rozhodnutí:	417	424	412	309	244
Počet zastavení, nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části v právní moci	22	38	71	75	55
Počet odebrání / zabavení v právní moci	143	157	119	104	101
Počet opatření k nápravě v právní moci	252	229	222	130	88
Vyjádření EIA (z. č. 100/2001 Sb.)	1 019	610	657	667	742
Ostatní vydaná odborná vyjádření	5 356	5 333	5 538	4 378	5 179
Počet přijatých podnětů a petic	2 781	3 044	3 493	2 972	2 853
Počet podaných podnětů orgánům státní správy z vlastní kontrolní činnosti	233	322	309	293	250
Počet podaných trestních oznámení	8	14	18	11	14
Počet havárií a mimořádných situací	*431	413	369	315	457

Počet přijatých žádostí o informace (z. č. 106/1999 Sb. a z. č. 123/1998 Sb.)	295	325	362	382	316
Počet přijatých stížností na činnost ČIŽP či inspektory - § 175 správního řádu	54	43	57	54	50
Počet relevantních oznámení protiprávního jednání	0	0	0	0	0
Celkový počet zaměstnanců k 31. 12.	536	550	557	546	564
Vzdělanostní struktura (% vysokoškolsky vzdělaných ze všech zaměstnanců)	77,8	77,8	81,5	82	78,9
Bezpečnost práce/úrazy (úrazová četnost na 100 zaměstnanců)	0,19	0	0	0,18	0,00
Míra neplánované absence zaměstnanců (nemoci, úrazy), (% z plánovaného časového fondu)	3,39	3,07	3,84	3,45	3,53
% dobrovolné fluktuace (očisťuje se o nucené odchody vč. z organizační změny, odchody do důchodu)	7,2	4,8	6	5,7	4,4
Celkové rozpočtové prostředky ČIŽP v Kč	418 991 688,36	430 837 260,55	509 237 482,82	418 476 260,00	511 907 997,05

* V předchozích letech nebyly ve složce ovzduší sbírány a v tabulkách vykazovány počty mimořádných událostí (havárií a poruch), počty nabyly významu až po změně zákona o ochraně ovzduší na konci roku 2016 a požadavku EK na vykazování úniků chladiv.

** Pokles způsoben tím, že po novele vodního zákona č. 113/2018 Sb. ČIŽP již nevydávala rozhodnutí o zálohách na poplatky.

*** V roce 2018 byl zákon o EIA novelizován, což vedlo mimo jiné i k poklesu nutných vyjádření.

**** Ve složce ochrany vod byla inspekci od 1. 1. 2019 novelou č. 113/2018 Sb. zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů odňata kompetence kontrolovat fyzické nepodnikající osoby. Od 1. 1. 2019 nemohou inspektori oddělení ochrany vod ČIŽP kontrolovat fyzické osoby, a to ani v případech prošetřování podaných podnětů.



	Úvodní slovo	05
	Přehledné informace o činnosti v letech 2017-2021	10
	Obsah	13
1	Charakteristika činnosti	14
1.1	Úloha ČIŽP	15
1.2	Organizační struktura	17
1.3	Intenzita inspekční činnosti	18
2	Přehled činnosti oblastních inspektorátů	19
3	Jednání se zainteresovanými subjekty	21
3.1	Spolupráce s veřejností – podněty a poskytování informací	22
3.2	Spolupráce se státními institucemi, odbornými a zájmovými organizacemi	28
3.3	Mezinárodní spolupráce	28
3.4	Komunikace s veřejností a médii	30
4	Činnost ČIŽP za rok 2021 podle odborných oddělení	31
4.1	Ochrana ovzduší, ochrana klimatického systému Země a ochrana ozonové vrstvy	33
4.2	Ochrana vod a prevence závažných průmyslových havárií	41
4.3	Odpadové hospodářství, chemické látky a biocidní přípravky	52
4.4	Ochrana přírody a CITES	66
4.5	Ochrana lesa	78
4.6	Účast ČIŽP na řešení havárií	88
4.7	Integrované agendy	90
5	Etika a integrita, protikorupční aktivity, řešení stížností a ochrana dat	99
5.1	Etika a integrita	100
5.2	Protikorupční program	101
5.3	Řešení stížností	101
5.4	Ochrana dat a soulad s legislativou	102
6	Výběrová řízení a dodavatelský řetězec v roce 2021	103
7	Zaměstnanecké prostředí a lidské zdroje	105
7.1	Personální řízení	109
7.2	Vzdělávání	113
7.3	Bezpečnost práce	113
8	Energetická a materiálová náročnost působení ČIŽP	116
9	Ekonomika	118
9.1	Přehled o převodech úspor rozpočtových prostředků do výkazu nespotřebovaných výdajů	121
9.2	Použití rezervního fondu, příp. ostatních mimorozpočtových zdrojů	121
9.3	Celkové zhodnocení příjmů	122
10	Účetní závěrka k 31. 12. 2021	123
	Kontakty	136
	Seznam zkratk	138



1 Charakteristika činnosti

1.1 Úloha ČIŽP

Organizace ČIŽP

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) byla zřízena v roce 1991 zákonem č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů. ČIŽP je organizační složkou státu, přímo podřízenou Ministerstvu životního prostředí ČR a dle zákona o ČIŽP je rozdělena na ústředí (nazývané od r. 1993 ředitelstvím) a oblastní inspektoráty (OI), kterých je od roku 1995 až doposud deset. Jsou jimi OI Praha, OI České Budějovice, OI Plzeň, OI Ústí nad Labem, OI Hradec Králové, OI Havlíčkův Brod, OI Brno, OI Olomouc, OI Ostrava, OI Liberec.

Ředitelství má v organizaci ČIŽP postavení řídicího, organizačního a metodického orgánu. Metodickou činnost na ředitelství ČIŽP vykonávají tzv. odborná oddělení, která jsou rozdělena na dva odbory. Jedním z nich je odbor technické ochrany životního prostředí a integrované prevence, do kterého patří oddělení ochrany ovzduší, oddělení ochrany vod, oddělení odpadového hospodářství a oddělení integrovaných agend. Druhým odborem je pak odbor ochrany přírody, lesa a CITES¹, který se skládá z oddělení ochrany přírody, oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES a oddělení ochrany lesa.

Inspekční činnost je poté vykonávána inspektory ČIŽP na jednotlivých inspektorátech. Obecně se 40–45 procent časového fondu inspektora určeného k dozorové - kontrolní činnosti plánuje předem. Zbytek kapacity kontrolní činnosti je ponechán na plnění úkolů, které se v průběhu roku vyskytnou a povinností inspekce je se jimi zabývat (například neplánované kontroly, včetně např. kontrol provádění autorizovaných měření emisí, podněty ze strany veřejnosti upozorňující na poškozování nebo ohrožování životního prostředí, operativně zadávané dílčí tematické úkoly MŽP apod.). Často velmi náročné je například šetření havárií.

Právní rámec činnosti ČIŽP

Právní koncepce ochrany životního prostředí, již je ČIŽP součástí, vychází z principu samostatné úpravy pro jednotlivé složky životního prostředí dle tzv. složkových zákonů (viz úvod k jednotlivým složkám v Plánu činnosti pro rok 2021 <https://www.cizp.cz/cizp/plany-cinnosti>). Navíc je nutné uvést obecné právní předpisy, které dopadají na činnost ČIŽP jako celku. ČIŽP, jako specializovaný správní orgán, který vykonává činnost preventivní, kontrolní a sankční v oblasti ochrany životního prostředí, je povinen jednat v souladu s těmito obecnými právními předpisy.

Mezi obecné právní předpisy náleží zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje obecný rámec správních řízení a je základním právním předpisem v oblasti správního práva. Dalším obecným právním předpisem pro činnost ČIŽP je zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, který upravuje průběh provádění kontroly. Dalším neméně významným pramenem práva je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje hmotněprávní i procesní stránku projednávání přestupků. Právo na příznivé životní prostředí je ze strany veřejnosti uplatňováno i prostřednictvím tzv. informačních zákonů, kterými jsou zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k činnosti ČIŽP a jejímu postavení v ochraně životního prostředí je nutné k obecným právním předpisům uvést dále zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹ Aktivitu ČIŽP vyplývající z Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES - Convention on International Trade in Endangered Species)

Prevenční a sankční činnost ČIŽP

Činnost ČIŽP v oblasti ochrany životního prostředí spočívá v činnosti prevenční a činnosti kontrolní a sankční.

Prevenční činnost v širším pojetí spočívá v samotné existenci ČIŽP. Možnost provedení kontroly a následné sankcionování subjektu za porušení právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí je předpokládáným a chtěným tlakem na dodržování těchto předpisů. Dále je prevenční činnost ČIŽP realizována formou komunikace s veřejností, ať už jde o dotazy, poskytování informací či přijímání podnětů upozorňujících na poškozování nebo ohrožování životního prostředí.

Hraničním institutem mezi prevenční a sankční činností je ukládání nápravných opatření. Z pohledu správního práva nejsou nápravná opatření formou trestu, jsou však vždy spojena s protiprávním jednáním či stavem a s omezením práv subjektu a povinností subjektu něco konat nebo nekonat. Jejich uplatněním dochází k předcházení rozsáhlejšího poškození životního prostředí nebo napravení stavu, kdy k poškození životního prostředí již došlo, ale tento stav může být zhojen.

Druhou rovinou činnosti ČIŽP je činnost kontrolně-sankční. Tato činnost je realizována převážně na oblastních inspektorátech ČIŽP. Kontrolní činnost je prováděna inspektory ČIŽP na základě pravomocí stanovených v jednotlivých složkových zákonech a vychází z činnosti plánovací a z činnosti na základě podnětů veřejnosti, které jsou velmi významnou skupinou případů. Kontrola je vykonávána v souladu s kontrolním řádem. Pokud inspektor ČIŽP v průběhu kontroly zjistí, že kontrolovaný subjekt porušil právní předpisy, ČIŽP je příslušná k projednání tohoto protiprávního jednání, zahájí řízení o přestupku.

Pokud není ČIŽP k projednání protiprávního jednání příslušná, oznámí přestupek příslušnému správnímu orgánu nebo věc příslušnému správnímu orgánu předá. Těmito orgány mohou být dle pravomocí uvedených ve složkových zákonech zejména obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, Státní plavební správa, Ministerstvo životního prostředí ČR, Krajské hygienické stanice, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, správy národních parků a jiné. Pokud je k projednání věci příslušných více správních orgánů, typicky ČIŽP a obec s rozšířenou působností nebo ČIŽP a jiný orgán ochrany přírody, je rozhodné, který z těchto orgánů první zahájil řízení o přestupku. Správní řízení je vedeno v souladu se zákonem o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a správním řádem.

Proti rozhodnutím ČIŽP, jakožto orgánu rozhodujícím v prvním stupni, je možné podat odvolání, jež je inspekci postoupeno se spisem odvolacímu orgánu, kterým je Ministerstvo životního prostředí. To rozhoduje v druhém stupni ve specializovaných Odborech výkonu státní správy (OVSS), které jsou územně decentralizovány, jejich sídly jsou Praha, České Budějovice, Plzeň, Chomutov, Liberec, Hradec Králové, Brno, Olomouc, Ostrava.

Po provedeném přezkumném řízení před odvolacím orgánem může být prvostupňové rozhodnutí vydané ČIŽP potvrzeno, nebo zrušeno a věc vrácena k novému projednání, nebo zrušeno a řízení zastaveno, nebo změněno, nikdy však v neprospěch obviněného.

V případě, že se někdo cítí být rozhodnutím správního orgánu (OVSS) zkrácen na svých právech, může se u správního soudu domáhat zrušení takového rozhodnutí nebo vyslovení jeho nicotnosti. Řízení o správní žalobě je vedeno správním soudem dle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

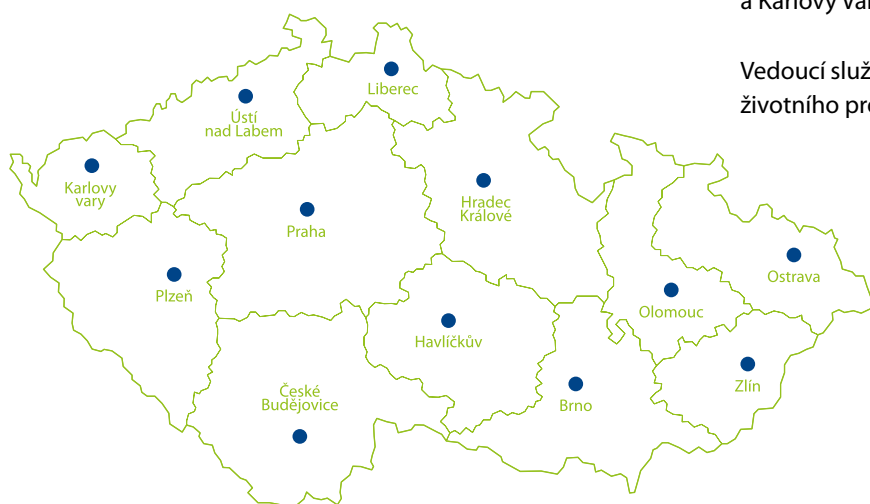
1.2 Organizační struktura

ČIŽP je členěna na 10 oblastních inspektorátů, dvě pobočky a ředitelství. K 31. 12. 2021 zaměstnávala 564 osob, z toho 439 tvořili odborní zaměstnanci.

Oblastní inspektoráty:

Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Havlíčkův Brod, Brno, Olomouc, Ostrava, pobočky Zlín a Karlovy Vary.

Vedoucí služebního úřadu s výkonem služby v České inspekci životního prostředí je jmenován státním tajemníkem.



Přehled kompetencí odborných oddělení ochrany životního prostředí

Kompetence ČIŽP		Odborná oddělení ochrany životního prostředí					
		Ovzduší	Voda	Odpady	Integrovaná prevence	Příroda	Les
Dozor	Kontroly, revize, проверки, šetření apod.	•	•	•	•	•	•
Sankce	Pokuty právnickým osobám	•	•	•	•	•	•
	Pokuty fyzickým osobám	•		•	•	•	
	Omezení nebo zastavení činnosti, provozu	•		•	•	•	•
Opatření	Opatření k nápravě zjištěných nedostatků a dále také závažných stavů dle vodního zákona	•	•	•	•	•	•
	Zadržení a zabavení nelegálních exemplářů ohrožených druhů živočichů či rostlin					•	
	Odebrání nedovoleně držených jedinců, odebrání výrobků	•			•	•	
Evidence havárií	A spolupráce při jejich řešení	•	•				
Stanoviska	Stanoviska, vyjádření, souhlasy pro jiné orgány	•	•	•	•	•	•
Podněty	Řešení podnětů	•	•	•	•	•	•

1.3 Intenzita inspekční činnosti

V roce 2021 provedla ČIŽP celkem 11231 kontrol a vydala 1690 pravomocných rozhodnutí, z toho 1673 rozhodnutí o pokutě. V porovnání s rokem 2020 došlo k poklesu celkového počtu kontrol (-553) a snížení počtu vydaných pravomocných rozhodnutí o pokutě (-368). Důvodem poklesu byla opatření přijatá v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19 a nižší počet inspektorů oproti předchozímu roku.

Celkový počet inspektorů ČIŽP v roce 2021 byl 396. Na jednoho inspektora tedy připadlo v průměru cca 28 kontrol. ČIŽP v roce 2021 vydala celkem 5921 stanovisek a vyjádření, z toho bylo 742 stanovisek a vyjádření k procesu EIA.

Počty kontrol dle oblastních inspektorátů - přehled za 5 let

	2017	2018	2019	2020	2021
OI Praha	2200	2221	1970	1353	1532
OI České Budějovice	1146	1293	1331	907	853
OI Plzeň	1667	1635	1675	1137	1150
OI Ústí nad Labem	1393	1564	1517	1055	967
OI Hradec Králové	1682	1782	2099	1610	1272
OI Havlíčkův Brod	1408	1405	1474	1012	1089
OI Brno	1962	2064	2224	1454	1248
OI Olomouc	1244	1227	1327	977	810
OI Ostrava	1705	1705	1698	1226	1212
OI Liberec	788	900	867	590	634
Ředitelství	669	776	714	463	417

Meziroční srovnání výše uložených pokut - přehled za 5 let

	Počet uložených pokut	Počet pokut v právní moci	Celková výše pokut v právní moci (Kč)
2021	1712	1673	79 387 735
2020	2109	2041	87 604 415
2019	2630	2532	112 329 717
2018	2641	2547	100 274 621
2017	2712	2655	113 051 685



2 Přehled činnosti oblastních inspektorátů v roce 2021

2 Přehled činnosti oblastních inspektorátů v roce 2021

Oblastní inspektorát					Vyjádření		Pokuty			Ostatní rozhodnutí				
	Počet inspektorů	Počet kontrol	Vyjádření EIA (z. č. 100/2001 Sb.)		Všechny pokuty vydané ve sledovaném období	Všechny pokuty, které nabýly právní moci ve sledovaném období	Celková částka pokut v právní moci (Kč)	Počet zastavení nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části v právní moci	Počet odebrání / zabavení v právní moci / zabavení v právní moci / odebrání / zabavení v právní moci	Počet opatření k nápravě v právní moci	Počet mimořádných událostí (z hlediska zákonů o ovzduší) a havárií (dle vodního zákona)	Počet řešených podnětů	Počet podaných podnětů orgánům státní správy z vlastní kontrolní činnosti	Počet podaných trestních oznámení
Praha	57	1532	151	1076	130	126	7 086 000	6	2	8	80	630	30	1
České Budějovice	31	853	50	157	136	127	5 090 515	25	0	19	25	213	21	0
Plzeň	33	1150	40	274	150	150	6 858 000	0	1	6	11	226	14	2
Ústí nad Labem	43	967	72	444	136	131	4 900 715	9	3	10	26	311	13	0
Hradec Králové	36	1272	113	198	226	231	19 835 500	2	4	8	62	343	38	1
Havlíčkův Brod	30	1113	53	296	194	197	4 896 700	3	1	1	16	336	39	1
Brno	43	1248	113	845	222	211	15 935 092	2	0	17	39	431	31	2
Olomouc	23	810	24	234	154	153	4 464 393	6	0	6	66	187	19	0
Ostrava	41	1212	68	448	181	175	6 652 720	0	1	3	92	284	20	0
Liberec	24	634	26	182	99	91	3 326 100	0	0	8	20	227	23	0
Celkem OI ČIŽP	361	10 791	710	4 154	1 628	1 592	79 045 735	53	12	86	437	3 188	248	7



3 Jednání se zainteresovanými subjekty

3.1 Spolupráce s veřejností

Zcela zásadní součástí činnosti ČIŽP je řešení podnětů upozorňujících na poškozování nebo ohrožování životního prostředí, řešení žádostí o informace i stížností. Agenda podnětů, petic a stížností je nezbytnou součástí činnosti ČIŽP ve všech složkách oblastních inspektorátů ČIŽP. Tato činnost je takto zakotvena i v Organizačním řádu ČIŽP.

3.1.1 Podněty

Česká inspekce životního prostředí vyřizuje podněty upozorňující na poškozování nebo ohrožování životního prostředí, a to v právním rámci:

- zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním,
- speciálních zákonů na ochranu jednotlivých složek životního prostředí.

Podnět k prošetření může sdělit ČIŽP občan ČR či jakákoliv fyzická osoba, fyzická osoba podnikající i právnická osoba. Informace k podávání podnětů má ČIŽP zveřejněny na svých internetových stránkách (<https://www.cizp.cz/prakticky-radce>).

ČIŽP a občanská veřejnost

Podněty, stížnosti a petice jsou důležitým prvkem komunikace ČIŽP s veřejností. Občanská veřejnost upozorňuje mnohdy na porušení zákona, které by jinak zůstalo skryto. Podněty a petice jsou východiskem pro další postup ČIŽP (pro vnější kontrolní činnost ČIŽP). Pokud byly šetřením ČIŽP shledány důvody k zahájení řízení z moci úřední, pak je zahájeno správní řízení sankční povahy nebo řízení o opatření k nápravě. Dalším důležitým prvkem řešení podnětů je zvyšování právního vědomí veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí. Některé podněty jsou v případě nepříslušnosti ČIŽP postoupeny k prošetření jiným věcně příslušným orgánům veřejné správy.

Počty přijatých podnětů

ČIŽP přijala v roce 2021 celkem 2853 podnětů. Počet podnětů přijatých jednotlivými oblastními inspektoráty a ředitelstvím ČIŽP v roce 2021 je zobrazen v tabulce vpravo nahoře. Největší počet podnětů v roce 2021 řešil, obdobně jako v letech předcházejících, Oblastní inspektorát ČIŽP Praha. Nezřídka nastává situace, kdy ČIŽP obdrží podnět, k jehož prošetření nedisponuje zákonnými kompetencemi. Takové podněty jsou postoupeny k prošetření věcně a místně příslušnému orgánu státní správy. V roce 2021 se jednalo o 424 podnětů. Jeden podnět může upozorňovat na ohrožení nebo poškození více složek životního prostředí, podnět je tak řešen několika odděleními. Údaje o tom, jak se jednotlivá oddělení podílela na řešení podnětů přijatých v roce 2021, jsou uvedeny v tabulce vpravo dole.

Počet podnětů přijatých jednotlivými OI a ředitelstvím v roce 2021

Oblastní inspektorát	Podněty přijaté	Podněty postoupené pro nepřislusnost
Praha	563	49
České Budějovice	213	25
Plzeň	226	26
Ústí nad Labem	270	51
Hradec Králové	284	49
Havlíčkův Brod	256	48
Brno	359	61
Olomouc	150	22
Ostrava	284	19
Liberec	196	36
Ředitelství	52	38
Celkem	2853	424

Na řešení podnětů přijatých v roce 2021 se jednotlivá oddělení OI a ředitelství podílela následovně

Oblastní inspektorát	oddělení					
	ochrany ovzduší	ochrany vod	odpadového hospodářství	ochrany přírody	ochrany lesa	integrovaných agend
Praha	71	110	120	286	41	2
České Budějovice	12	41	44	101	15	0
Plzeň	28	33	53	89	21	2
Ústí nad Labem	37	61	74	112	27	0
Hradec Králové	42	86	73	120	22	0
Havlíčkův Brod	56	105	52	108	14	1
Brno	85	92	96	132	26	0
Olomouc	31	29	49	65	11	2
Ostrava	36	43	67	121	17	0
Liberec	35	42	53	74	14	9
Ředitelství	10	9	17	14	0	2
Celkem	443	651	698	1222	208	18

Hlavní témata podnětů v roce 2021

Ve složce ochrany ovzduší řešila ČIŽP nejčastěji podněty týkající se obtěžování kouřem a emisemi pachových látek znečišťujících ovzduší a prašností z průmyslových areálů. Dále se zabývala podněty na spalování odpadů a emise z provozů.

Ve složce ochrany vod inspekce nejčastěji prošetřovala podněty ve věci nepovoleného vypouštění odpadních vod do vod povrchových i podzemních, znečištění vodních toků, odběru podzemních a povrchových vod bez povolení či v rozporu s povolením a dále podněty ke kontrole provozu čistíren odpadních vod a dodržování minimálních zůstatkových průtoků při provozu malých vodních elektráren.

Ve složce odpadového hospodářství ČIŽP řešila podněty občanů, které se týkaly nakládání s odpady, obaly, chemickými látkami a chemickými směsmi (včetně biocidních přípravků). Jednalo se zejména o nelegální navážky a skládky odpadů, nepovolené terénní úpravy s využitím odpadů, nakládání s autovraky bez povolení a nedodržování povinností v oblasti zpětného odběru elektrozařízení a pneumatik.

Ve složce ochrany přírody řešila inspekce nejčastěji podněty k prošetření kácení dřevin rostoucích mimo les a poškozování dřevin (ořezy, zásahy do kořenového systému atd.). Řešeny byly i zásahy do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Složka ochrany lesa šetřila především podněty na prověření těžebních zásahů v lesích, často ve spojení s poškozením lesní půdy, dále navážky odpadů a provádění terénních úprav na lesních pozemcích, nečinnost vlastníků lesů při napadení dřevin kůrovci, resp. na chybějící či nedostatečnou asanaci dřevní hmoty napadené kůrovcem a v neposlední řadě i neoprávněné využití pozemků určených k plnění funkce lesa k jiným účelům.

Zelená linka

S účinností od 1. 9. 2008 je na ČIŽP realizovaná „Zelená linka“ (800 011 011). Jedná se o přímé a bezplatné telefonické spojení ČIŽP s občanskou veřejností. Linka je prioritně využívána k přijímání podnětů od občanů, jejím prostřednictvím jsou vyřizovány dotazy občanů týkající se problematiky životního prostředí a současně jsou touto formou občané informováni o zákonných kompetencích ČIŽP. Linka je v provozu každý všední den od 8:00 do 16:00 hodin.

Vývoj počtu přijatých podnětů v letech 2017–2021 podle jednotlivých OI a ředitelství

Oblastní inspektorát	2017	2018	2019	2020	2021
Praha	597	704	943	656	563
České Budějovice	223	209	216	204	213
Plzeň	235	232	232	260	226
Ústí nad Labem	265	367	337	276	270
Hradec Králové	266	299	328	336	284
Havlíčkův Brod	233	236	279	224	256
Brno	322	331	381	374	359
Olomouc	136	153	167	144	150
Ostrava	300	274	325	281	284
Liberec	159	158	162	163	196
Ředitelství	45	81	123	54	52
Celkem	2781	3044	3493	2972	2853

3.1.2 Poskytování informací

V roce 2021 ČIŽP vyřizovala celkem 329 žádostí o informace, z toho 23 žádostí v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a 306 žádostí v režimu zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Kromě informací, které ČIŽP poskytuje podle výše uvedených informačních zákonů, ČIŽP s veřejností komunikuje prostřednictvím tiskových a výročních zpráv, brožur, letáků, provozováním bezplatné telefonní „Zelené linky“ apod.

Podávání informací přispívá k vytvoření silnější zpětné vazby ČIŽP s veřejností. Hlavními cíli je udržovat kontakty s odbornou i laickou veřejností a se sdělovacími prostředky, v rámci možností zajišťovat zodpovězení dotazů týkajících se kontrolních a dozorových pravomocí ČIŽP a objektivně informovat o výsledcích kontrolní činnosti ČIŽP.

Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Ve smyslu § 18 odst. 1 uvedeného zákona ČIŽP tímto zveřejňuje Výroční zprávu za rok 2021 o své činnosti na úseku poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

Požadované údaje dle zákona č. 106/1999 Sb. za rok 2021	Počet
počet podaných žádostí o informace	23
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	0
počet podaných odvolání proti rozhodnutí	0
opis podstatných částí každého rozsudku ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení	\
výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence	\
počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení	1 Stížnost podána z důvodu nedodržení lhůty pro vyřízení. Stížnosti bylo podle § 16a odst. 5 zákona zcela vyhověno a informace poskytnuty.
další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona	1 žádost o informace byla odložena dle § 17 odst. 5 zákonaz důvodu neuhrazení nákladů.

Poskytování informací podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Dle tohoto zákona bylo v roce 2021 přijato 298 žádostí. Nejvíce žádostí vyřizovalo ředitelství ČIŽP a Oblastní inspektorát ČIŽP Hradec Králové, nejméně Oblastní inspektorát ČIŽP České Budějovice. Rozhodnutí o odepření zpřístupnění informací nebo části informací bylo vydáno nejčastěji z toho důvodu, že se požadovaná informace týkala neukončených řízení a nepravomocných rozhodnutí o přestupcích a jiných správních deliktech.

Přehled počtu přijatých žádostí o informace za rok 2021 dle jednotlivých OI a ředitelství

OI	Celkový počet žádostí	Počet žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb.	Počet žádostí podle zákona č. 123/1998 Sb.	2020	2021
Praha	30	0	30	656	563
České Budějovice	10	0	10	204	213
Plzeň	22	0	22	260	226
Ústí nad Labem	33	0	33	276	270
Hradec Králové	49	0	49	336	284
Havlíčkův Brod	16	0	16	224	256
Brno	31	0	31	374	359
Olomouc	23	0	23	144	150
Ostrava	18	0	18	281	284
Liberec	17	0	17	163	196
Ředitelství	80	23	57	54	52
Celkem	329	23	306	2972	2853

Vývoj počtu žádostí o informace v letech 2017 až 2021

Rok	Celkový počet žádostí	Počet žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb.	Počet žádostí podle zákona č. 123/1998 Sb.
2021	329	23	306
2020	382	15	367
2019	362	13	349
2018	325	15	310
2017	295	18	277

Celkový počet žádostí o informace za rok 2021 klesl. Oproti roku 2019 ČIŽP přijala o 53 méně žádostí podle zákona č. 123/1998 Sb. a o 8 více žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb. Byť počet žádostí klesl, zájem veřejnosti v oblasti poskytování informací je stále poměrně vysoký. Dotazy veřejnosti na Diskuzním fóru ČIŽP nejsou zahrnuty do evidence ve smyslu výše uvedených zákonů.

Diskuzní fórum

ČIŽP provozovala na svých webových stránkách Diskuzní fórum, kam se občané mohli obracet s nejrůznějšími dotazy z oblasti životního prostředí. Tyto dotazy nejsou zahrnovány do evidence ve smyslu výše uvedených zákonů. V roce 2021 obdržela inspekce celkem 37 dotazů a připomínek, tedy o 22 méně oproti předcházejícímu roku. Obdobně jako v roce 2020 byly dotazy směřovány převážně do oblasti odpadového hospodářství, ochrany vod a ochrany ovzduší. Nejčastějšími diskuzními tématy byla otázka nakládání s odpady, nakládání s odpadními vodami a obtěžování emisemi pachových látek znečišťujících ovzduší. Část dotazů se týkala problematiky mimo kompetence ČIŽP.

3.2 Spolupráce se státními institucemi, odbornými a zájmovými organizacemi

ČIŽP spolupracuje s řadou organizací při plnění svých úkolů, konzultuje s odbornými institucemi a spolupracuje na společných vzdělávacích projektech s neziskovými organizacemi.

www.cizp.cz/Institute-verejne-spravy

www.cizp.cz/Vedecke-a-vzdelavaci-institute

www.cizp.cz/Neziskove-organizace

3.3 Mezinárodní spolupráce

V roce 2021 se z důvodu celosvětové pandemie onemocnění covid-19 a s tím souvisejících opatření konala pouze jedna zahraniční cesta s osobní účastí, které se zúčastnili dva zaměstnanci ČIŽP. Jednalo se o cestu na Slovensko na „Mezinárodní konferenci CITES“ týkající se výměny informací s příslušnými orgány Slovenské republiky o vymáhání dodržování úmluvy CITES. Hlavním námětem konference byla výměna zkušeností při praktickém vymáhání úmluvy CITES, prezentace problémů, se kterými se příslušné orgány obou zemí setkávají, a nástin budoucího vývoje této problematiky včetně diskuze o budoucích formách spolupráce obou zemí.

I přes tuto ztíženou situaci mezinárodní spolupráce probíhala, a to stejně jako v roce 2020, formou on-line komunikace. Jednou z nejvýznamnějších aktivit ČIŽP je spolupráce v rámci sítě IMPEL. V IMPEL jsou zastoupeny organizace členských států EU, přístupujících a kandidátských zemí EU a zemí EEA a EFTA, které se aktivně zasazují o právo v oblasti životního prostředí. Posláním organizace IMPEL je podílet se na efektivní implementaci a prosazování práva v oblasti životního prostředí EU prostřednictvím budování kapacit, sdílením dobré praxe, poskytováním příruček a nástrojů, prosazováním spolupráce a poskytováním zpětné vazby zákonodárcům a regulátorům o praktičnosti a prosaditelnosti environmentální legislativy. Jádrem činnosti sítě jsou jednotlivé projekty.

V rámci organizace IMPEL se v uplynulém roce konala dvě jednání Valného shromáždění. S ohledem na aktuální epidemiologickou situaci probíhala jednání videokonferenčně. První proběhlo v červnu za španělského předsednictví v Radě EU a druhé v prosinci za předsednictví Slovinska v Radě EU. ČIŽP podala za ČR nominaci na člena Správní rady IMPEL, která byla přijata. Nyní má tedy ČR pro období francouz-

ského i českého předsednictví v Radě EU svého zástupce ve Správní radě IMPEL.

Zaměstnanci ČIŽP se i nadále podíleli na práci expertních skupin IMPEL v oblastech Ovzduší a průmysl, Voda a půda, Odpady a přeshraniční přeprava odpadů, Ochrana přírody a Průřezové nástroje a přístupy. V roce 2021 se zástupci ČIŽP, i ve spolupráci se zaměstnanci MŽP, v rámci těchto skupin zúčastnili nejrůznějších aktivit. V rámci „Setkání IMPEL expertní skupiny pro přírodu“ se zapojili do probíhajících projektů „IMPEL-ESIX“ (nelegální nakládání s pŕactvem a přeshraniční trestné činy) a „BIOVAL“ (obnova ekosystémů).

Projekt IMPEL k implementaci směrnice o průmyslových emisích pokračoval i v roce 2021, ale v důsledku pandemie covid-19 pouze formou několika virtuálních jednání, kterých se zúčastnili zaměstnanci ČIŽP i MŽP.

V rámci expertní skupiny IMPEL Voda a půda vznikly v roce 2021 pro projekt „Sanace vody a půdy na období 2020-2021“, soustředěného na dvě sanační technologie - chemickou oxidaci (In Situ Chemical Oxidation, ISCO) a extrakci půdních par (Soil Vapor Extraction, SVE), závěrečné práce. Zaměstnanec ČIŽP je spoluautorem zprávy k technologii ISCO.

ČIŽP prostřednictvím svých zaměstnanců participuje i na většině projektů další expertní skupiny IMPEL Odpady a přeshraniční přeprava odpadů. Aktivní zastoupení má např. v projektu „WEEE Article 17 Free-riders Project (EWEN)“ (implementace článku 17 směrnice WEEE (2012/19/EU)), „Plastic Waste Shipments“ (přeprava plastového odpadu) nebo v projektu „Big-Little approach on TFS legislation“ (kontrola legislativy spojené s přeshraničním pohybem odpadů). V rámci činnosti této expertní skupiny kromě

projektů probíhají i tzv. operační aktivity. Jednu z těchto aktivit, „NCP Best Practices Meetings“, zabývající se výměnou informací a zkušeností, případových studií, diskusí o výkladech a inspekčních přístupech mezi národními kontaktními místy TFS, spoluorganizoval i zástupce ČIŽP. Účastníci jsme se také listopadového workshopu IMPEL „End-of-Waste and By-Products: Compliance with REACH Regulation“.

ČIŽP se angažuje i v externích projektech IMPEL. Řadí se mezi ně např. projekt „SWEAP“ (projekt k problematice přepravy odpadů). Na listopadové videokonferenci „LIFE SWEAP Best Practice Meeting 2021“ byl prezentován i případ šetřený ČIŽP týkající se nedovolené přeshraniční přepravy odpadů z Německa do ČR.

Mimo projektů IMPEL se zaměstnanci ČIŽP z Oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES ČIŽP v uplynulém roce zúčastnili tematických webinářů: „Wildlife Trafficking Cyber Crime Training Program“, „41st Meeting of the Wildlife Trade Enforcement Group“, „32nd INTERPOL Wildlife Crime Working Group Meeting“ nebo „Together to Defeat Wildlife Traffickers (On-line Multi-stakeholder Workshop)“ a dvou virtuálních jednání: „2020 EU CITES Seizure Data Analysis - Preliminary Discussion“ (diskuze k analýze dat o záchytech volně žijících živočichů uvedených na seznamu CITES v Evropské unii) v říjnu a „6th Global Biodiversity Conservation Conference (GBCC) - The World After 2020: From Crisis to Biodiversity Conservation“ (týkající se zachování biologické rozmanitosti) v listopadu 2021. Aktivní účastí na operačních videomítincích v průběhu roku a na závěrečné videokonferenci pokračovaly i práce na projektech v rámci operativní akce EMPACT - Environmentální kriminalita „OP Lake 2020/2021“ a „OP Lake 2021/2022“ zaměřeného na potírání nelegálního obchodu s úhoři.

Vedoucí Oddělení odpadového hospodářství (OOH) ředitelství ČIŽP prezentoval v rámci projektu „Strike“ (prosazování předpisů v oblasti odpadů a rtuti) plánování inspekcí v rámci přeshraniční přepravy odpadů a v projektu „WasteForce“ (odrazování od nezákonného obchodu a nakládání s odpady) prezentoval zkušenosti ČR s nedovolenou přepravou odpadů. OOH Oblastního inspektorátu Liberec je projektovým partnerem přeshraniční skupiny Německo-Česká republika (severočeský region) a na této úrovni již dlouhodobě spolupracuje při organizaci seminářů v rámci jednotlivých projektů v oblasti odpadového hospodářství a současně jako odborný poradce. V roce 2021 se zaměstnanci OOH zúčastnili již posedmácté dvoudenní on-line videokonference „Skládkový Workshop Zittau - Liberec“, pořádané tentokrát na komerční bázi Mezinárodním vysokoškolským institutem Internationales Hochschulinstitut Zittau (IHI).

V oblasti chemické bezpečnosti se zaměstnanci ČIŽP opětovně zúčastnili pravidelných on-line zasedání, a to „37., 38. a 39. fóra pro výměnu informací o prosazování“ (ECHA) a „12., 13. a 14. jednání podskupiny pro biocidy fóra ECHA“ (BPRS), která si kladou za cíl harmonizaci kontrolní činnosti v oblasti chemické legislativy.

V souvislosti s uvedeným je významné rovněž předsednictví zástupce ČIŽP v „Pracovní skupině pro prioritizaci projektů“ (skupina vybírající témata projektů fóra ECHA pro další roky), předsednictví v „Pracovní skupině pro pilotní projekt fóra ECHA ke zpětně získaným látkám“ (workshop s národními koordinátory proběhl v listopadu 2021) a účast ČIŽP v pracovní skupině k projektu fóra „ECHA REACH-EN-FORCE-8“. Skupina připravuje a řídí osmý velký projekt fóra ECHA zaměřený na CLP, REACH a BPR a týkající se látek, směsí a předmětů prodáváných on-line, ke kterému v červnu a v srpnu 2021 proběhla virtuální jednání.

V oblasti ochrany vod proběhl v listopadu on-line seminář „Přezkoušení předpisů s důrazem na ovzduší a IPKZ“, pořádaný Slovenskou agenturou životního prostředí (SAZP) s programem věnovaným kontrolní činnosti a zkušenostem v oblasti prevence závažných průmyslových havárií. ČIŽP se zde představila prezentací „Prevence závažných havárií - kontrolní činnost v České republice v době pandemie covid-19“. Vedoucí Oddělení ochrany vod ředitelství ČIŽP je členem Pracovní skupiny „H“ pod Mezinárodní komisí ochrany Labe a i v roce 2021 se zúčastnila on-line jednání této skupiny, která se zabývá „Mezinárodním varovným a poplachovým plánem Labe“ (MVPPL), přehledem a vyhodnocením havárií v daném roce. Dalšími aktivitami s účastí ČIŽP byla on-line jednání pracovní skupiny „Havarijní znečištění“ (G3) pod Mezinárodní komisí pro ochranu Odry před znečištěním a 29. porada Česko – polské pracovní skupiny pro ochranu hraničních vod před znečištěním. Rovněž se uskutečnilo on-line setkání „Skupiny prevence havárií a kontroly Mezinárodní komise ochrany Dunaje“ (MKOD), na kterém byla projednána problematika lokalit v povodí Dunaje kontaminovaných nebezpečnými a zvláště nebezpečnými látkami.

I přes všeobecně nepříznivou epidemiologickou situaci se podařilo v září 2021 v rámci dlouhodobé spolupráce a předávání zkušeností v oblasti integrované prevence uskutečnit školení a poradu, a to za účasti zaměstnanců Ministerstva životního prostředí Slovenské republiky. Pro účastníky byla zorganizována exkurze v zařízení Výrobní linka na hliníkové nápojové plechovky společnosti CANPACK Czech, s.r.o. ve Stříbře.

Zahraniční cesty se zpravidla uskutečňují z důvodu zabezpečení smluvních závazků ČR v rámci mezinárodních organizací, úmluv a protokolů na jedné straně a aktivit přímo souvisejících s členstvím v EU na straně druhé. Celkově ČIŽP vynaložila v roce 2021 na zahraniční cesty částku 7 800,85 Kč.

3.4 Komunikace s veřejností a médii

ČIŽP systematicky komunikuje s veřejností a s médii. V roce 2021 byla situace značně ovlivněna epidemií onemocnění covid-19. V souvislosti s nouzovým stavem na začátku roku 2021 byla ČIŽP zdrženlivá při publikování tiskových zpráv.

V roce 2021 bylo vydáno 36 tiskových zpráv a odpovězeno na 310 dotazů médií. Vzhledem k pandemické situaci ČIŽP nepořádala žádné tiskové konference.

ČIŽP byla dle společnosti Newton media zmiňována v 5733 příspěvcích v médiích. Z toho 127 příspěvků bylo odvysíláno v rozhlase, 207 v televizi, 1 192 článků bylo publikováno v tištěných denících a regionálních titulech, 4207 v online titulech. Ne všechny pořady, zejména v elektronických médiích, jsou však společností Newton media monitorovány.

Média se v roce 2021 nejvíce zajímala o témata: havárie na vodním toku Bečva, skládky odpadu, nelegální dovoz odpadu, mokřady, zasněžování, úhyny ryb, ničení hnízd, vltavíny, nelegální kácení a likvidace lesa v souvislosti s výstavbou zábavního centra Krtekův svět.



4 Činnost ČIŽP za rok 2021 podle odborných oddělení

Činnost ČIŽP za rok 2021 podle odborných oddělení

Z pravomocných rozhodnutí jsou v kapitole 4 vybrány příklady nejvyšších uložených pokut jednotlivými inspektoráty ČIŽP právníkům a fyzickým podnikajícím osobám či rozhodnutí, kde došlo k omezení nebo zastavení provozu/činnosti. Tato rozhodnutí jsou uvedena za každou složku ochrany životního prostředí (ovzduší, voda, odpady, les, příroda) a za každý inspektorát ČIŽP. Příklady rozhodnutí za integrované agendy jsou uvedeny za ČIŽP.

Přehled činnosti ČIŽP za rok 2021 dle složek

		Ochrana ovzduší	Ochrana vod	Odpadové hospodářství	Ochrana přírody a CITES	Ochrana lesa	Integrované agendy	CELKEM 2021
Počet inspektorů (vedoucí oddělení + inspektoři; konečný stav k 31. 12.)*		79	84	93	77	46	17	396
Počet kontrol		2 813	2 235	2 651	2 113	913	506	11 231
Vyjádření EIA (z. č. 100/2001 Sb.)		vykazuje OIA	vykazuje OIA	vykazuje OIA	vykazuje OIA	vykazuje OIA	742	742
Ostatní vyjádření		3 351	722	125	77	97	807	5 179
Pokuty	Všechny vydané pokuty	252	372	529	453	69	37	1 712
	Všechny pokuty, které nabýly právní moci	264	349	515	448	64	33	1 673
	Celková částka pokut v právní moci (Kč)	13 532 000	16 635 035	34 905 000	8 082 200	4 579 500	1 654 000	79 387 735
Ostatní rozhodnutí	Počet zastavení nebo omezení činnosti, provozu nebo jeho části v právní moci	1	0	—	32	22	0	55
	Počet odebrání / zabavení v právní moci	0	—	—	101	—	—	101
	Počet opatření k nápravě v právní moci	6	19	4	20	37	2	88
Počet mimořádných událostí (z hlediska zákonů o ovzduší) a havárií (dle vodního zákona)		141	297	—	—	—	—	438

*Pozn.: V čísle inspektorů nejsou zahrnuty pozice referentů společně státní správy a samosprávy, ředitelů oblastních inspektorátů a ředitelů odborů

— Složka nemá kompetenci tuto činnost vykonávat.

4.1 Ochrana ovzduší, ochrana klimatického systému Země a ochrana ozonové vrstvy

4.1.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2021

Kontrolní činnost v roce 2021 byla inspektory složky ochrany ovzduší v oblastech vlastní ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země prováděna v plném rozsahu působností uvedených v platných a účinných právních předpisech zahrnujících uvedené oblasti ochrany životního prostředí. Kontrolováno bylo jak plnění povinností stanovených přímo účinnými obecně závaznými národními právními předpisy, tak i předpisy EU, dále pak plnění povinností uvedených v povolení k provozu stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Provedeno bylo celkem 2 813 kontrol, z toho 46,7 % plánovaných a 53,3 % neplánovaných.

Počty a rozložení kontrol provedených v roce 2021 na jednotlivé oblasti působnosti odpovídaly závažnosti provozovaných činností a jejich vlivu na životní prostředí. Nejvíce byly kontrolovány provozovny se stacionárními zdroji znečišťování ovzduší (2 153 kontrol) a s tím související výkon činnosti osob s autorizací k měření emisí a zpracování odborných posudků (406 kontrol), v menší míře pak probíhaly kontroly dodržování podmínek ochrany klimatického systému Země (244 kontrol, z toho 56 kontrol zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a 169 kontrol osob zacházejících s fluorovanými skleníkovými plyny) a ochrany ozonové vrstvy – stratosférického ozonu (19 kontrol). V souvislosti s kontrolami dodržování povinností při zacházení s regulovanými látkami a fluorovanými skleníkovými plyny bylo kontrolováno 10 osob vykonávajících činnosti, na které je požadována certifikace Ministerstvem životního prostředí.

Výsledkem kontrol provedených v roce 2021 a kontrol provedených v předchozím období s přesahem v řízení do roku 2021 bylo 264 pravomocných rozhodnutí o pokutách za porušení povinností v ochraně ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země.

Z řízení zahájených v roce 2021 vzešlo 225 pokut (ve výši 6 345 000 Kč) a z řízení zahájených v roce 2020 vzešlo v roce 2021 39 pokut (ve výši 7 187 000 Kč). Celková výše pokut uložených v roce 2021 byla 13 532 000 Kč (o 559 000 Kč více než v roce 2020).

V uvedených pravomocných rozhodnutích o pokutách bylo projednáno celkem 414 přestupků (v roce 2020 – 437 přestupků). Dalších 6 přestupků bylo vyřešeno napomenutím (v roce 2020 – 6 přestupků). Kromě samostatných kontrol dodržování povinností provozovatelů stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší se inspektoři této složky dále účastnili 374 kontrol zařízení s integrovaným povolením (integrovaných kontrol), při kterých bylo kontrolováno dodržení podmínek ochrany životního prostředí (v roce 2020 – účast na 256 integrovaných kontrolách).

Celková výše pokut uložených inspektory ochrany ovzduší za porušení podmínek ochrany ovzduší v samostatně vedených řízeních inspektory této složky dosáhla výše 13 275 000 Kč, za porušení podmínek při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny 209 000 Kč, za porušení podmínek při zacházení s regulovanými látkami 10 000 Kč. Osobám autorizovaným a certifikovaným byly v roce 2021 uloženy dvě pokuty v částce 28 000 Kč.

4. 1. 2 Přehled plnění složkových úkolů

4. 1. 2.1 Ochrana ovzduší

V oblasti ochrany ovzduší byly v roce 2021 složkové úkoly plněny jako součásti pěti skupin složkových úkolů, a to (I.) kontrola provozování zdrojů na základě povolení orgánu ochrany ovzduší a v souladu s těmito povoleními, (II.) dodržování stanovené úrovně znečišťování (emisních limitů a emisních stropů) a technických podmínek, které emisní limity a emisní stropy nahrazují nebo doplňují, (III.) zjišťování úrovně znečišťování ovzduší, (IV.) evidenční a oznamovací povinnosti a (V.) ostatní povinnosti osob provozujících stacionární zdroje znečišťování ovzduší a zákazy vybraných činností.

I.

Při kontrolách bylo v 58 případech zjištěno, že provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které jsou uvedeny v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší, a k jejichž provozu je požadováno povolení orgánu ochrany ovzduší, provozovali zdroje bez povolení. Za prokázané přestupky byly uloženy pokuty v celkové výši 7 038 000 Kč.

Při kontrolách bylo v 51 případech zjištěno, že provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které jsou uvedeny v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší, a k jejichž provozu je požadováno povolení orgánu ochrany ovzduší, provozovali zdroje v rozporu s povolením. Za prokázané přestupky byly uloženy pokuty v celkové výši 2 575 000 Kč.

Při kontrolách bylo v 25 případech zjištěno, že provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování s integrovaným povolením provozovali zdroje v rozporu s podmínkami ochrany ovzduší uvedenými v integrovaném povolení. Za prokázané přestupky byly uloženy pokuty v celkové výši 1 108 000 Kč.

Součástí povolení k provozu jsou od roku 2012 též podmínky provozu zdrojů při překročení prahových hodnot znečišťujících látek v ovzduší (smogový varovný a regulační systém), před rokem 2012 schvalované Českou inspekcí životního prostředí jako regulační řády.

V roce 2021 došlo na území České republiky k vyhlášení pouze jedné smogové situace bez vyhlášení regulace (zásadní znečišťující látkou je polévatý prach vyjádřený jako PM10). Jelikož nedošlo k vyhlášení regulace, nebyla inspektory oddělení ochrany ovzduší provedena žádná kontrola zdrojů s podmínkami provozu při překročení prahové hodnoty znečišťující látky v ovzduší.

Smogové situace, regulace v roce 2021 pro polévatý prach vyjádřený jako PM10

Oblast	Smogová situace	Regulace
	trvání h	trvání h
Ostravsko/Karvinsko/Frýdecko-Místeko bez Třinecka	58 od 27. 12. 2021 1:51 hod do 29. 12. 2021 12:00 hod	0

Česká inspekce životního prostředí v roce 2021 v jednom případě přikročila k zastavení provozu stacionárního zdroje znečišťování ovzduší. Blíže rozepsáno v části věnované významným případům.

II.

Překročení specifických emisních limitů znečišťujících látek a technických podmínek, které emisní limity nahrazují nebo doplňují, bylo zjištěno ve 27 případech. V řízeních s jedním přestupkem a v řízeních s více přestupky (případy, kdy se jednalo o přestupek nejprísněji postižitelný) byla za tato porušení uložena částka ve výši 1 330 000 Kč, z toho 945 000 Kč (21 přestupků, nedodržení specifického emisního limitu), 85 000 Kč (5 přestupků, nedodržení technické podmínky provozu) a 300 000 Kč (1 přestupek, nedodržení emisního stropu, přestupek řešen přes provoz v rozporu s integrovaným povolením). Nejvíce početnými byla překročení specifických emisních limitů oxidů dusíku (12 případů – spalování plyných a pevných paliv v kotlích), oxidu uhelnatého (9 případů – spalovací procesy – spalování plyných a tuhých paliv, kogenerační jednotky), tuhých znečišťujících látek (8 případů – spalování pevných paliv v kotlích, slévarenský průmysl), těkavých organických látek (5 případů – povrchové úpravy lakováním, odmašťování, zpracování petrochemických výrobků), oxidu siřičitého (3 případy – spalování pevných paliv), dimethylacetamidu (1 případ – zpracování syntetických polymerů).

Kontrola dodržování předepsané úrovně znečišťování (specifických emisních limitů) a vlivu zdrojů na ovzduší byla prováděna též měřeními prováděnými pracovníky oddělení ochrany ovzduší ředitelství České inspekce životního prostředí. Přímými měřeními byly stanoveny koncentrace deseti znečišťujících látek a laboratorně byly analyzovány celkem tři vzorky odebraných tuhých znečišťujících látek a látek obtěžujících zápachem. Za účelem zjištění vlivu zdrojů emitujících látky obtěžující zápachem na ovzduší byly inspektory ochrany ovzduší ředitelství odebrány a dynamickou olfaktometrií analyzovány dva vzorky odebrané vzdušiny. V obou případech se jednalo o zdroj, kterému nejsou stanoveny specifické emisní limity látek obtěžujících zápachem. Výsledky těchto měření sloužily pro objektivizaci úrovně znečišťování při řešení podnětů.

III.

Českou inspekci životního prostředí bylo v roce 2021 kontrolováno dodržování povinnosti zjišťovat a vyhodnocovat úroveň znečišťování ovzduší přímým měřením prostřednictvím autorizovaných osob jednorázovými měřeními nebo kontinuálním měřením zajišťovaným provozovatelem. Povinností provozovatelů zdrojů bylo předávat ve stanovené lhůtě inspekci protokoly s výsledky měření. V 30 případech bylo zjištěno porušení povinnosti provést jednorázové měření emisí. V řízeních s jedním přestupkem a v řízeních s více přestupky (případy, kdy se jednalo o přestupek nejprísněji postižitelný) byla za toto porušení uložena pokuta ve výši 335 000 Kč. V 54 případech nebyla provozovateli zdrojů dodržena povinnost předat inspekci protokol s výsledky měření. V řízeních s jedním přestupkem a v řízeních s více přestupky (případy, kdy se jednalo o přestupek nejprísněji postižitelný) byla za toto porušení uložena částka ve výši 320 000 Kč. Čtyři případy nečasného předání protokolů byly řešeny formou napomenutí.

V roce 2021 bylo inspektory ČIŽP v 406 případech kontrolováno dodržování povinností osob s autorizací Ministerstva životního prostředí k vypracování odborných posudků a provádění jednorázových měření emisí. Při provedených kontrolách nebylo zjištěno porušení povinnosti autorizované osoby. Kontrolované odborné posudky byly jejich zpracovateli vypracovány podle Metodického pokynu odboru ochrany ovzduší MŽP k vypracování odborných posudků a po formální stránce nevykazovaly žádné nedostatky.

IV.

Nedodržení povinnosti vedení / uchovávání provozní evidence nebo neohlášení údajů souhrnné provozní evidence bylo prokázáno provozovatelům stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší ve 108 případech (105 případů neohlášení údajů souhrnné provozní evidence, tři případy nevedení/neuchovávání provozní evidence). V řízeních s jedním přestupkem a v řízeních s více přestupky (případy, kdy se jednalo o přestupek nejprísněji postižitelný) byla za toto porušení uložena částka ve výši 423 000 Kč (363 000 Kč neohlášení údajů souhrnné provozní evidence, 60 000 Kč nevedení/neuchovávání provozní evidence). Jeden případ neohlášení údajů souhrnné provozní evidence v termínu byl řešen formou napomenutí.

V.

Při výkonu inspekční činnosti bylo zjištěno i porušení ostatních povinností a zákazů při ochraně ovzduší. V devíti případech bylo zjištěno spalování nepovolených materiálů v otevřeném ohništi, pokuty za porušení tohoto zákazu dosáhly výše 131 000 Kč. Při kontrolách bylo zjištěno, že ve dvou případech nebylo provozovatelem stacionárního zdroje znečišťování ovzduší podáno oznámení o výpočtu poplatku, za což byla uložena pokuta ve výši 15 000 Kč. V jednom případě došlo k porušení povinnosti provozovatele poskytnout inspekci životního prostředí na vyžádání informace o provozu zdroje znečišťování, a to ani v prodlouženém termínu. Za tento přestupek byla uložena pokuta ve výši 300 000 Kč. V dalším případě nepodal provozovatel zdroje inspekci na vyžádání zprávu o odstranění nedostatků zjištěných předcházející kontrolou zdroje, za neposkytnutí součinnosti při kontrole byla dle Kontrolního řádu uložena pokuta 10 000 Kč. V jedné věci bylo shledáno porušení povinnosti provozovatele zdroje znečišťování odvádět odpadní vzdušinu do venkovního ovzduší definovaným výduchem, přestupek byl projednán v řízení společně s ostatními zjištěnými přestupky a částka absorbována do přestupku nejprísněji postižitelného, rozhodnutím uložená celková částka činila 120 000 Kč.

V roce 2021 oproti roku 2020 nebylo zjištěno porušení spalování odpadu ve stacionárních spalovacích zdrojích či neodstranění nebezpečného stavu v důsledku poruchy při provozu zdrojů.

4. 1. 2. 2 Ochrana klimatického systému Země

Nástroji ochrany klimatického systému Země – prevence úniku skleníkových plynů, plynů absorbujících záření v infračervené oblasti – je kontrola dodržování podmínek při zacházení s fluorovanými skleníkovými plyny a dodržování podmínek stanovených pro zařízení zařazená do systému obchodování s povolenkami na skleníkové plyny.

Výsledkem provedených 169 kontrol provozovatelů zařízení s obsahem fluorovaných skleníkových plynů a dalších osob, které s fluorovanými skleníkovými plyny zacházejí, bylo prokázání 15 přestupků, za které bylo uloženo 11 pokut v celkové výši 209 000 Kč. Ve třinácti případech se jednalo o přestupky spočívající v porušení povinnosti nezajištění kontrol těsnosti zařízení. V jednom případě provozovatel neměl v době kontroly záznamy o zařízeních s F-plynem na provozovně, v posledním případě se jednalo o nevedení záznamů o zařízeních s obsahem F-plynů.

Kontrolováno bylo též 10 osob vykonávajících činnosti, na které je požadována certifikace Ministerstvem životního prostředí, zejména kontroly těsnosti, servis a údržba zařízení s obsahem chladiv na bázi regulovaných látek a fluorovaných skleníkových plynů, osob zajišťujících zpracování vyřazených chladicích zařízení i atestačních a hodnotících subjektů. Výsledkem těchto kontrol bylo prokázání 31 přestupků, za které byly uloženy dvě pokuty v celkové výši 28 000 Kč. Jednalo se o přestupky atestačních subjektů, které neinformovaly MŽP a ČIŽP o místě a termínu konání příslušné zkoušky, a zároveň byly v těchto řízeních projednány přestupky, spočívající v nezaslání seznamu osob, které v předchozím kalendářním roce získaly osvědčení a neoznámění změny identifikačních údajů atestačním subjektem ministerstva životního prostředí.

V roce 2021 bylo provedeno celkem 56 kontrol stacionárních zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Během těchto kontrol nebyl prokázán žádný přestupek.

4. 1. 2. 3 Ochrana ozonové vrstvy

Ochrana ozonové vrstvy (stratosférického ozonu) před účinkem látek, které ji poškozují („regulovaných látek“), představuje prevenci úniku regulovaných látek ze zařízení, které tyto látky, zejména jako chladiva a hasiva, obsahují. Regulované látky jsou postupně nahrazovány látkami s nižší hodnotou potenciálu poškozování ozonové vrstvy („ODP“) a počty provozovaných zařízení s jejich obsahem klesají. Přesto je jeden druh regulovaných látek stále využíván pro kritická použití jako hasiva („halony“). S ohledem na všeobecné omezování jejich použití bylo v této oblasti provedeno relativně méně kontrol než v případě zařízení s obsahem fluorovaných skleníkových plynů.

Výsledkem 19 kontrol dodržování povinností při zacházení s regulovanými látkami byla celkem dvě porušení. Jeden případ s porušením povinnosti neprovedení kontrol těsnosti, za což byla uložena pokuta 10 000 Kč. Další porušení stejné povinnosti bylo projednáno v řízení vedeném za porušení povinnosti neprovedení kontrol těsnosti na zařízení s obsahem F-plynů. Českou inspekci životního prostředí, jakožto správcem poplatku za dovoz a výrobu regulovaných látek, bylo kontrolováno

dodržování poplatkové povinnosti osob, kterými byly regulované látky uváděny na trh. Ve třech případech byla stanovena povinnost zaplatit poplatky v celkové výši 23 937 Kč za dovezené halony pro kritická použití.

Dále bylo na účet České inspekce životního prostředí poukázáno celkem 30 674 Kč na základě povinnosti dané zákonem č. 73/2012 Sb., poplatek za dovoz regulovaných látek samostatně vypočítat a částku do 30. dubna roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém vznikla poplatková povinnost, zaplatit na účet správce poplatku.

4. 1.3 Přehled plnění specifických úkolů

Vzhledem k rozsahu složkových úkolů, které pokrývají veškerou kontrolní činnost inspektorů ochrany ovzduší v oblastech ochrany ovzduší, klimatického systému Země a ozonové vrstvy, nebyly na rok 2021 žádné specifické úkoly uloženy.

4. 1.4 Významné případy podle výše uložené pokuty a rozhodnutí o zastavení provozu

OI Praha

ČIŽP uložila společnosti LASSELSBERGER, s. r. o. pokutu 90 000 Kč za provozování zařízení na výrobu pórovinových keramických obkladaček v Lubné u Rakovníka v rozporu se závaznou podmínkou stanovenou v integrovaném povolení – překročení emisního limitu pro oxidy dusíku.

OI České Budějovice

ČIŽP uložila společnosti ERB invest, s. r. o. pokutu 150 000 Kč za provoz kamenolomu Černětice bez povolení orgánu ochrany ovzduší a za neohlášení údajů souhrnné provozní evidence.

ČIŽP uložila společnosti Wotan Forest, a. s. pokutu 150 000 Kč za provoz stacionárního zdroje znečišťování ovzduší na zpracování dřeva v provozovnách Slavonice a Protivín v rozporu s podmínkami povolení (nezamezování prašnosti, instalace nepovoleného zařízení ke snižování emisí) a za nezajištění měření emisí.



Únik pilin do vnějšího prostředí na pile Protivín



OI Plzeň

ČIŽP uložila společnosti Plzeňská teplárenská, a.s. pokutu 100 000 Kč za provoz teplárny v rozporu s integrovaným povolením – nebyly dodrženy lhůty pro odstranění poruchových stavů na zařízení mající za následek překročení emisních limitů pro oxid uhelnatý a oxid siřičitý.

OI Ústí nad Labem

ČIŽP uložila společnosti Greif Czech Republic, s.r.o., Ústí nad Labem pokutu 350 000 Kč za provozování technologie na lakování vyráběných kovových sudů v rozporu s povolením provozu (nedodržení emisních limitů pro VOC (těkavé organické látky), nedodržení předepsaného obsahu VOC v nátěrových hmotách, nefunkční filtrační zařízení, neprovádění kontrol filtrů) a za neprovedení autorizovaného měření emisí formaldehydu.

OI Liberec

ČIŽP uložila společnosti GOLEM Velké Hamry, a.s. pokutu 180 000 Kč za nedodržení emisních limitů pro tuhé znečišťující látky a oxid uhelnatý při provozu stacionárního spalovacího zdroje.

OI Hradec Králové

ČIŽP uložila společnosti B R U K O V, spol. s r.o. pokutu 180 000 Kč za provozování technologie na aplikaci nátěrových hmot ve Smiřicích bez pravomocného povolení orgánu ochrany ovzduší a za provádění lakování v nepovolených prostorách.



Prostor v areálu firmy BRUKOV, kde probíhalo nepovolené lakování

Ol Havlíčkův Brod

ČIŽP uložila společnosti COLAS CZ, a.s. pokutu 80 000 Kč za provoz zpracovatelské linky kameniva v kamenolomu Vícenice u Náměště nad Oslavou v rozporu s povolením orgánu ochrany ovzduší spočívající v neprovádění opatření stanovených provozním řádem k omezení vlivu provozu na ovzduší.



Nezajištění opatření k omezení vlivu provozu na ovzduší
v kamenolomu Vícenice u Náměště nad Oslavou

Ol Brno

ČIŽP uložila společnosti ZUCCA, a.s. pokutu 5 000 000 Kč za provozování stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší - kogenerační jednotky a výroby bioplynu - v provozovně „Bioplynová stanice Velký Karlov“, k. ú. Hrádek u Znojma, bez povolení provozu a dále rozhodla o zastavení provozu těchto zdrojů.



Bioplynová stanice Velký Karlov

Ol Olomouc

ČIŽP uložila společnosti H+V VMD Grygov, s.r.o. pokutu 150 000 Kč za provoz vyjmenovaných zdrojů v obci Grygov v rozporu s povolením orgánu ochrany ovzduší – při provozu práškové lakovny byla překročena maximální spotřeba práškového plastu a u technologie chemického odlakovacího zařízení byly použity neschválené přípravky s obsahem těkavých organických látek.

Ol Ostrava

ČIŽP uložila společnosti Varroc Lighting Systems, s.r.o., provozovateli technologie na aplikaci nátěrových hmot v Šenově u Nového Jičína, pokutu 150 000 Kč za nedodržení emisního limitu hmotnostní koncentrace těkavých organických látek vyjádřených jako celkový organický uhlík.

Oddělení ochrany ovzduší ředitelství

ČIŽP uložila společnosti Swiss Automotive Group CZ, s.r.o., Hostivice, jakožto atestačnímu subjektu, pokutu 20 000 Kč za neoznámení konání zkoušek k získání osvědčení na znovuzískání fluorovaných skleníkových plynů z klimatizačních systémů motorových vozidel, nezaslání seznamu osob s osvědčením a neoznámení změn údajů.

4.1.5 Závěry kontrolní činnosti

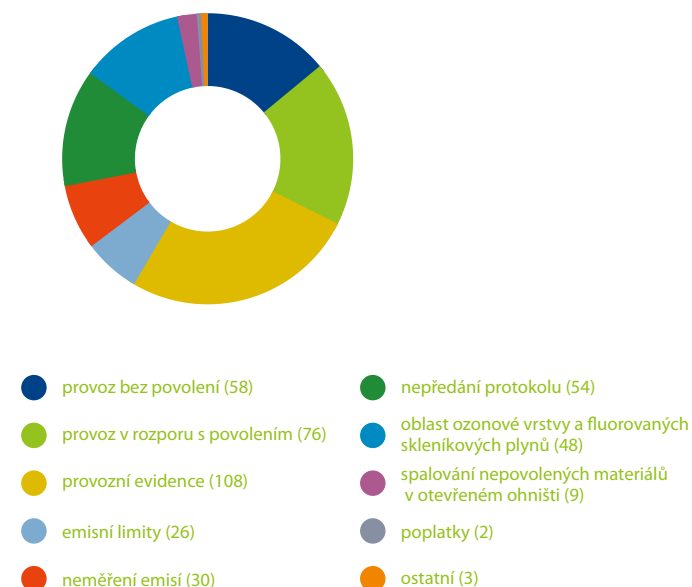
Provedenými kontrolami pokryla Česká inspekce životního prostředí celý rozsah své působnosti v oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země, stanovený jak v přímo účinných národních obecně závazných právních předpisech, tak i v předpisech EU. Činnost inspekce byla ovlivněna epidemií nemoci covid-19 stejně jako předchozí kalendářní rok.

V porovnání s rokem 2020 nebyla činnost z hlediska počtů významně odlišná (v roce 2020 celkem provedeno 3 063 kontrol, v roce 2021 2 813 kontrol, v roce 2020 projednáno celkem 437 přestupků, v roce 2021 414 přestupků formou pravomocných pokut). Mírný pokles v počtu provedených kontrol oproti roku 2020, které eviduje a vykazuje oddělení ochrany ovzduší, byl způsoben přesunem kontrolní kapacity inspektorů oddělení ochrany ovzduší do kontrol podle zákona o integrované prevenci, které musí být prováděny v určité povinné zákonné četnosti (v roce 2021 se inspektoři složky ochrany ovzduší účastnili 374 integrovaných kontrol, v roce 2020 se podíleli na 256 integrovaných kontrolách).

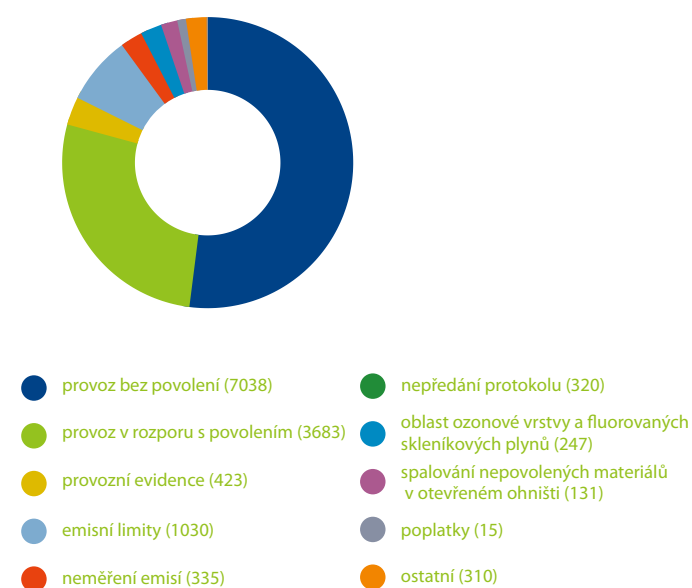
V roce 2021 byl zaznamenán trend poklesu počtu případů provozování zdrojů znečišťování ovzduší uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší bez povolení provozu. V roce 2021 bylo projednáno 58 přestupků za provozování zdrojů bez povolení, v roce 2020 bylo projednáno 110 přestupků.

Pozornost byla inspekcí věnována ochraně klimatického systému Země, a to jak prevenci úniku fluorovaných skleníkových plynů, tak dodržování podmínek provozovatelů zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. I přesto, že užívání látek poškozujících ozonovou vrstvu – regulovaných látek – je na ústupu, byly v roce 2021 projednány dva přestupky za porušení podmínek pro nakládání s nimi. Jeden případ s porušením povinnosti neprovedení kontrol těsnosti, za což byla uložena pokuta 10 000 Kč. Další porušení stejné povinnosti bylo projednáno v řízení vedeném za porušení povinnosti neprovedení kontrol těsnosti na zařízení s obsahem F-plynů.

Počty přestupků v oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země, projednaných v roce 2021



Pokuty uložené za porušení podmínek ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země podle přestupků v roce 2021 (v tis. Kč)



4. 2 Ochrana vod a prevence závažných průmyslových havárií

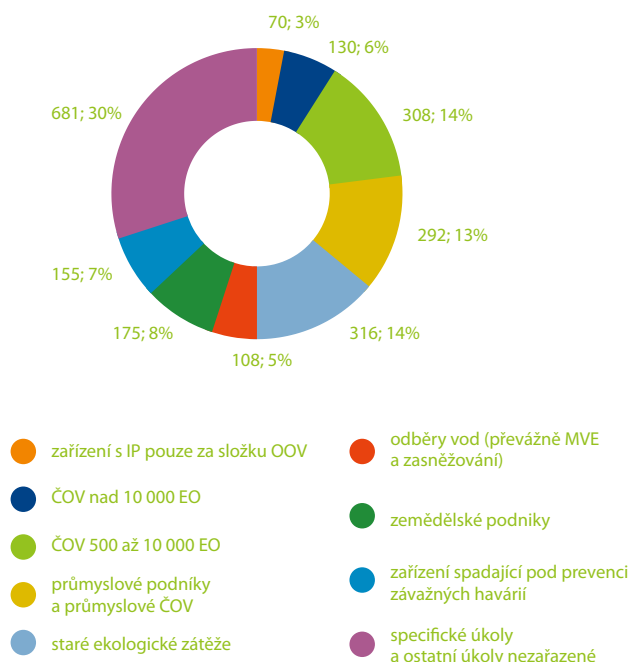
4. 2. 1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2021

Kontrolní činnost v roce 2021 byla inspektory složky ochrany vod (OOV) prováděna v plném rozsahu působností uvedených v platném a účinném znění vodního zákona, zákona o prevenci závažných havárií a zákona o integrované prevenci.

V roce 2021 inspektoři OOV provedli samostatně 2 235 kontrol. Z tohoto počtu bylo 49 % kontrol plánovaných (1 107) a 51 % neplánovaných (1 128), které zahrnují i kontroly provedené na základě šetření podnětů. Ve spolupráci s ostatními odbornými složkami provedli inspektoři OOV navíc 376 kontrol podle zákona o integrované prevenci.

Počty a rozložení kontrol odpovídaly závažnosti provozů a jejich dopadu na životní prostředí. Nejvíce bylo kontrol čištění odpadních vod, průmyslových provozů včetně těch, které jsou pod díkcí zákona o prevenci závažných havárií, odběrů vod, zemědělství a lokalit s výskytem starých ekologických zátěží (SEZ).

Rozdělení realizovaných kontrol v roce 2021

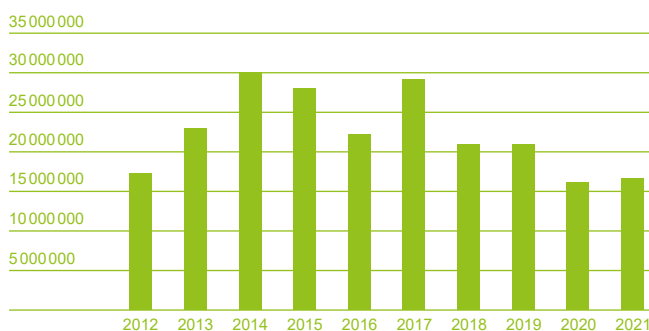


Na základě kontrolní činnosti bylo zahájeno 376 řízení o přešupcích a vydáno 349 pravomocných rozhodnutí o pokutě v celkové výši uložené sankce 16 635 035 Kč. Navíc inspektoři OOV spolupracovali na vydání 7 rozhodnutí v rámci kontrol podniků s integrovaným povolením (IP), která jsou evidována v kapitole 4. 7. Převážná část pokut byla uložena na základě výsledků neplánovaných kontrol. Pro odstranění zjištěných nedostatků a závadných stavů bylo v roce 2021 vydáno 20 rozhodnutí s uložením termínovaného opatření k nápravě, z nichž v roce 2021 nabylo právní moci 19 rozhodnutí. Dále za neplnění uloženého opatření k nápravě, které bylo ČIŽP uloženo již v roce 2020, byl vydán 1 exekuční příkaz.

Zákonem č. 113/2018 Sb. bylo k 1. 1. 2019 zrušeno vydávání zálohových poplatků. Současně touto novelou vodního zákona přešla veškerá poplatková agenda na Státní fond životního prostředí České republiky. Přesto i v roce 2021 vydala ČIŽP rozhodnutí v rámci poplatkové agendy, neboť pro poplatkové povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti novely č. 113/2018 Sb. se podle přechodných ustanovení použije zákon č. 254/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti novely. V rámci poplatkové agendy bylo vydáno 10 rozhodnutí, přičemž byla dvě rozhodnutí o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových v celkové výši 4 155 348 Kč a osm rozhodnutí za odběr podzemní vody ve výši 296 460 Kč.

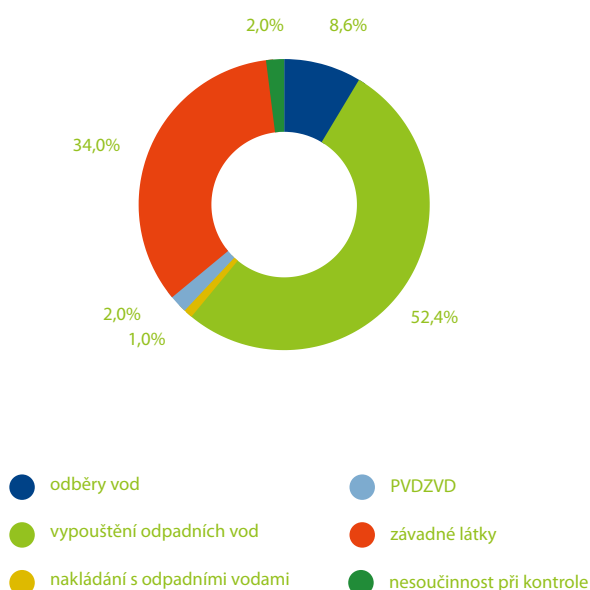
Inspektoři OOV zpracovali celkem 1 971 vyjádření, a to jak samostatně za OOV (722), tak i v rámci souhrnných vyjádření (1 249).

Výše pokut v právní moci (v Kč)



Z pohledu spáchaných přestupků lze rozhodnutí o pokutách rozdělit do šesti kategorií, mezi které patří sankce za odběry vod (odběry povrchových a/nebo podzemních vod v rozporu s povolením a/nebo bez povolení), sankce za vypouštění odpadních vod (vypouštění odpadních vod z ČOV, ze septiků a/nebo z volných kanalizačních výústí v rozporu s povolením a/nebo bez povolení), sankce za nakládání s odpadními vodami (likvidace odpadních vod z bezodtokých jímek bez doložení způsobu jejich odstranění, likvidace odpadních vod v rozporu se zákonem o vodách, například vývoz na zemědělské pozemky), sankce za nakládání s vodami (úpravy vodního toku bez povolení, provozování vodního díla v rozporu s povolením, provozním či manipulačním řádem), sankce za závadné látky (nakládání se závadnými látkami v podobě neprovedení zkoušek těsnosti skladovacích zařízení, nevyhotovení havarijního plánu, neprovedení přiměřených opatření, aby závadné látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod) a za nesoučinnost při kontrole (porušení ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 255/2012 Sb.).

Poměrné rozdělení pokut v právní moci do šesti základních kategorií dle spáchaných přestupků



4.2.2 Přehled plnění hlavních a složkových úkolů

Kontroly zdrojů znečišťování složek životního prostředí s platným integrovaným povolením

Pod zákon o integrované prevenci spadají z hlediska ochrany vod nejvýznamnější zdroje znečištění. Zaměření kontrol bylo zvoleno na základě specifických podmínek zařízení. Kontroly prováděné inspektory OOV byly zaměřeny na plnění podmínek vodohospodářské části integrovaného povolení (IP), a to zejména na dodržování povolení k odběrům podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod, nakládání se závadnými látkami, na ověření platnosti IP, kontrolu provozních řádů, aktuálnost havarijních plánů a jejich vypracování dle vyhlášky č. 450/2005 Sb.

V rámci tohoto úkolu bylo provedeno 446 inspekcí. Inspektoři OOV provedli ve spolupráci s ostatními složkami 376 integrovaných kontrol, samostatně provedli dalších 70 kontrol. Právní moci nabylo celkem 22 sankčních rozhodnutí uložených OOV v souhrnné výši uložených pokut 1 193 615 Kč. Dále bylo uloženo jedno napomenutí. Nejčastěji zjišťovaným přestupkem bylo překračování emisních limitů ve vypouštěných odpadních vodách. Podrobné informace týkající se kontrol provedených podle zákona o integrované prevenci jsou uvedeny v kapitole 4.7. Integrované agendy.

V rámci úkolu bylo překontrolováno 14 provozů neutralizačních stanic a dva provozy čpavkového hospodářství. Na základě výsledků provedených šetření bylo v roce 2021 v případě provozů neutralizačních stanic vydáno jedno rozhodnutí o pokutě v právní moci a sedm řízení o přestupku bylo nebo bude zahájeno. V případě provozů čpavkového hospodářství nebylo vydáno žádné rozhodnutí v právní moci, ale budou zahájena 2 přestupková řízení.

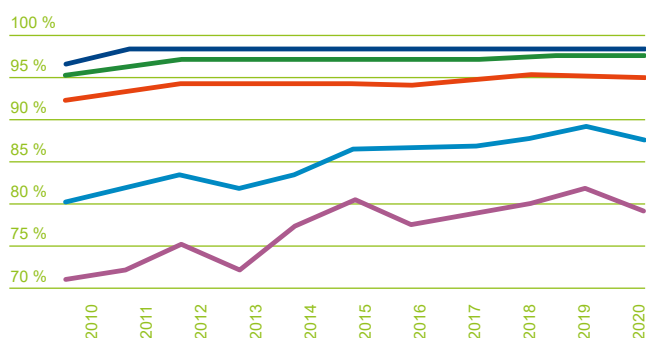
Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO

Cílem provedených kontrol nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod (ČOV) bylo fyzické prověření vodoprávního stavu ČOV, plnění směrnice Rady č. 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod a nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech. S důrazem na zjištění skutečného stavu v produkovaném a vypouštěném znečištění z jednotlivých zdrojů a všech dalších skutečností, které mohou ovlivňovat funkci ČOV a tím i množství vypouštěného znečištění.

V roce 2021 bylo zkontrolováno 130 komunálních ČOV nad 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO). Z důvodu nepříznivé epidemiologické situace vyvolané pandemií covid-19 nebylo provedeno šest plánovaných kontrol. Na základě provedených kontrol inspektoři zjistili, že u zdrojů této kategorie nedochází k častým a významným porušením vodního zákona. Podle výsledků kontrol realizovaných v roce 2021 a kontrol z předešlých období bylo uloženo pět pravomocných pokut v celkové výši 255 000 Kč a jedno napomenutí. Ze statistiky za období let 2015–2021 vyplývá, že ročně byla sankcí ukončena průměrně tři procenta kontrol. Pravomocné pokuty byly uloženy za překročení povolených emisních limitů znečištění stanovených ve vodoprávních povoleních a za neplnění povinnosti dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých byla konkrétní ČOV povolena a uvedena do provozu.

U ČOV s velikostí nad 10 000 EO jsou prováděny prověrky v pravidelných intervalech, z jejichž výsledků jednoznačně vyplývá, že zrealizovanými rekonstrukcemi stavebních i technologických celků ČOV a s využitím nejlepších dostupných technologií dochází k postupnému zlepšování kvality vypouštěných odpadních vod na výstupu z ČOV, a tím i k výraznému snížení vypouštěného znečištění do vod povrchových. Toto konstatování vychází i z pozorovatelného trendu rostoucí účinnosti čištění odpadních vod, a to zvláště u hojně diskutovaného ukazatele $P_{\text{celk.}}$ (viz schématický graf průměrné účinnosti odstraňování znečišťujících látek). Potřeba vyšší účinnosti odstraňování rozpuštěného fosforu a dusíku dále zůstává důležitým tématem v oblasti čištění odpadních vod.

Průměrná účinnost odstraňování znečišťujících látek



U všech komunálních ČOV této kategorie byly zkontrolovány bilanční údaje za rok 2020, ze kterých vyplývá, že bylo vyčištěno 5,8 mil. m³ odpadních vod. Účinnost čištění městských odpadních vod u těchto ČOV byla 98,2 % v ukazateli BSK₅, 95,3 % v ukazateli CHSK_{cr}, 97,7 % v ukazateli NL, 79,9 % v ukazateli N_{celk.} a 87,6 % v ukazateli P_{celk.} Kvalita požadovaná NV č. 401/2015 Sb. a směrnicí Rady č. 91/271/EEC byla u kontrolovaných ČOV dosažena.

Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO

Fyzická kontrola vodoprávního stavu čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO byla zaměřena na dodržování podmínek povolení vodoprávního úřadu ke zřízení těchto vodních děl, dodržování podmínek povolení k vypouštění odpadních vod z nich ve vazbě na způsob jejich provozování a sledování jejich provozu znečišťovateli a dodržování ustanovení vodního zákona týkajících se poplatků za vypouštění odpadních vod do vod povrchových. Kontroly probíhaly s ohledem na to, že na začátku roku 2021 vstoupila v platnost novela vodního zákona č. 544/2020 Sb., kterou se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) s účinností od 1. 2. 2021, která mj. pozměnila ustanovení § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona, týkající se vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor do vod povrchových bez povolení příslušného vodoprávního úřadu.

V roce 2021 bylo v rámci tohoto úkolu provedeno celkem 308 kontrol, což je o 74 kontrol více než v roce 2020. Z důvodu nepříznivé epidemiologické situace vyvolané pandemií covid-19 nebylo provedeno 21 plánovaných kontrol. Přednostně byly prováděny revize a evidence čistíren dosud nekontrolovaných, kontrolovaných před delší dobou nebo čistíren, u kterých byl zjištěn v minulosti problém. V roce 2021 bylo uloženo 45 pravomocných rozhodnutí o pokutě v celkové výši 2 153 000 Kč a jedno napomenutí, dalších 14 správních řízení o pokutě dosud není ukončeno. Ze statistiky za období let 2015–2021 vyplývá, že ročně bylo sankcí ukončeno průměrně 13 % kontrol. Dlouhodobě jsou nejčastějšími přestupky překračování povolených emisních limitů znečištění a vypouštění objemu odpadních vod, nedodržení četnosti odběru kontrolních vzorků či vypouštění odpadních vod bez povolení vodoprávního úřadu.

Z výčtu pokut vyplývá, že větší nedostatky v provozování se vyskytují trvale a pravidelně u ČOV, které jsou provozovány obcemi, městskými nebo dobrovolnými svazky obcí. Vodárenské společnosti na základě dlouhodobých zkušeností, odborností pracovníků, rozsahem a dostupností technických prostředků většinou provozují čistírny bez větších nedostatků a bez technologických výkyvů s vlivem na jakost vypouštěných odpadních vod.

Nedostatečné odstraňování biogenních prvků ($P_{\text{celk.}}$, $N_{\text{celk.}}$ a $N\text{-NH}_4^+$) je stálým problémem v oblasti čištění odpadních vod. Pro menší ČOV nejsou v nařízení vlády č. 401/2015 Sb. stanoveny maximální ani přípustné hodnoty koncentrace fosforu a některé ČOV technologií pro odstraňování fosforu vůbec nedisponují. Zbytková koncentrace amoniakálního dusíku v odpadní vodě je nejčastěji překračovaným ukazatelem u ČOV v této kategorii.

S nárůstem veřejného zájmu o vodu (včetně intenzifikace či výstavby ČOV) v posledních několika letech výrazně narůstá počet neplánovaných inspekčních kontrol založených na podnětech občanů.



Pohled na vnitřní část technologie ČOV Strílky

Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami

Kontroly byly zaměřeny převážně na významné průmyslové areály, ve kterých se skladují nebo se manipuluje se závadnými látkami ve větším rozsahu. Součástí úkolu byla i kontrola průmyslových ČOV (neutralizační nebo deemulgační stanice). Tyto kontroly byly zaměřeny především na plnění podmínek povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových i do kanalizací. Nedílnou součástí byly prověrky průmyslových subjektů provozujících čpavkové hospodářství (zimní stadiony nebo chladírenské provozy). V roce 2021 bylo v rámci úkolu zkontrolováno 12 provozů neutralizačních stanic a 16 provozů čpavkového hospodářství dle zákona o vodách. Dále bylo 14 provozů neutralizačních stanic a dva provozy čpavkového hospodářství zkontrolováno v rámci integrovaných kontrol. Na základě výsledků provedených kontrol byla v roce 2021 v případě provozů neutralizačních stanic vydána tři rozhodnutí o uložení sankce v právní moci ve výši 120 000 Kč. Ve dvou případech bylo zjištěno překročení některých ukazatelů znečištění, které ale nemělo vliv na životní prostředí ve smyslu úhynu vodních živočichů. V jednom případě nebyl dodržen požadovaný rozsah analýz. V deseti případech řízení o přestupku bude zahájeno v dohledné době.

V případě provozů čpavkového hospodářství nabyla v roce 2021 právní moci čtyři rozhodnutí o pokutě ve výši 60 000 Kč. Ve všech čtyřech případech byla sankce uložena za zacházení se závadnou látkou bez schváleného havarijního plánu nebo zcela bez havarijního plánu. Dále bude zahájeno dalších sedm přestupkových řízení. Lze konstatovat, že provoz neutralizačních stanic a čpavkového hospodářství je po technické stránce na celkově dobré úrovni. Nejčastějším porušením je provoz zařízení s absencí havarijního plánu.

V rámci tohoto úkolu bylo celkem provedeno 292 kontrol. Nejčastějším nedostatkem byla absence havarijního plánu pro případy havárie, překračování emisních limitů na průmyslových ČOV a neplnění povinností při zacházení se závadnými látkami (vodohospodářské zabezpečení nádrží proti úniku skladovaných látek, zkoušky těsnosti nádrží apod.). V roce 2021 nabylo právní moci 68 rozhodnutí v celkové výši 4 610 702 Kč a dvě rozhodnutí o opatření k nápravě závadného stavu.



Skladování závadných látek na vodohospodářsky nezajištěné ploše

Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách

Inspekční dohled nad dlouhodobými haváriemi na vodách a prioritně nad prováděním sanací při odstraňování ekologických škod vzniklých před rokem 1989 probíhá kontinuálně po řadu let v rámci plánované činnosti. Podobně jako v předchozím roce, i v letošním roce byla činnost OI negativně ovlivněna další vlnou pandemie covid-19, což se promítlo v mírném snížení počtu plánovaných kontrolních dnů na lokalitách starých ekologických zátěží (SEZ). V roce 2021 bylo naplánováno celkem 158 kontrolních šetření. Z výše uvedeného důvodu jich bylo provedeno 129. Kontrolní činnost probíhala na lokalitách SEZ i mimo kontrolní dny. Provedeno bylo dalších 187 neplánovaných kontrol, včetně lokalit dlouhodobých havárií, které nemohou být řešeny na základě ekologické smlouvy s MF ČR, ale jejich odstranění lze řešit formou čerpání národních i evropských dotací.

Dohled ČIŽP nad realizací sanačních prací spočívá ve sledování jejich postupu s ohledem na dodržování termínů, které jsou stanoveny nápravnými opatřeními v rozhodnutí ČIŽP. Situace je dlouhodobě komplikována problémy, např. v nedostatečném financování daném výší přidělených garancí a ve zjišťování nových skutečností technického charakteru, které mění metodiku sanačního procesu. Tyto problémy v konečném důsledku prodlužují celý proces odstraňování SEZ, mohou ohrozit rekontaminaci již vysanovaných území, vynucují si změny termínů rozhodnutí a do 1.2.2021 i povinnost provádění exekucí. S účinností od tohoto data v souvislosti s novelou č. 544/2020 Sb. vodního zákona bylo ustanovení § 42 odst. 2 doplněno zněním: „Exekuci rozhodnutí vydaného podle tohoto ustanovení nelze zahájit, nařídit nebo provést.“ Všechny ČIŽP zahájené exekuce k tomuto datu ČIŽP ukončila.

V roce 2021 nabylo právní moci šest nápravných opatření na SEZ (převážně se jednalo o posuny termínů realizace plněných opatření k nápravě) a dvě rozhodnutí na dlouhodobé havárie. Sanační práce byly v roce 2021 ukončeny na lokalitě Mopas, a.s. Holešov, dále na dílčí lokalitě v prostoru mezi vnitropodnikovou komunikací a břehem Labe v areálu firmy SPOLANA, s.r.o., na dílčí lokalitě „Kontaminační mrak č. 2c“ v areálu společnosti ORLEN Unipetrol, a.s., v areálu společnosti ŠROUBY Krupka, s.r.o., ve vlastnictví společnosti Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. byla ukončena sanace skládky těžkých dehtových kalů, rovněž byla ukončena sanace rozvodny Mydlovary, společnosti EG. Protokolárně byly ukončeny ekologické smlouvy s nabyvateli ČEZ, a.s. a MARS Svratka, a.s.

Kontrola odběrů vod (zejména povrchových)

Tento úkol byl cílen na problematiku odběrů vod se zaměřením na dodržování stanovených podmínek vodoprávních povolení (dodržování minimálního zůstatkového průtoku) a nepřekračování povoleného množství odebíraných vod, ať už povrchových nebo podzemních. V letních měsících se kontrolovaly zejména odběry vod pro provoz malých vodních elektráren (MVE). V zimním období byly prováděny kontroly odběru vod v lyžařských střediscích, kde je využívána voda k umělému zasnežování sjezdovek. V rámci tohoto úkolu bylo provedeno 108 kontrol. Právní moci nabylo 32 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 787 573 Kč a jedno napomenutí.

V rámci tohoto úkolu bylo prověřeno 59 provozů MVE. U provozů MVE docházelo v důsledku nedodržování podmínek stanovených pro provoz zařízení k podkročení minimálního zůstatkového průtoku v tocích. Ve sledovaném období nabylo 16 rozhodnutí o uložení sankce za provoz MVE právní moci v celkové výši 357 000 Kč. Nejčastěji docházelo k nadměrnému odběru vod nad rámec povolení, k provozu vodního díla bez manipulačního řádu nebo k provozu MVE bez vodoprávního povolení.

Prověřeno bylo 26 lyžařských středisek. Ve sledovaném období byla zjištěna pouze dvě porušení, za něž byla uložena pravomocná rozhodnutí v celkové výši 65 000 Kč. V obou případech došlo k nadměrnému odběru povrchových vod z toku a nedodržení minimálního zůstatkového průtoku.

Zbýlých 14 rozhodnutí o uložení sankce bylo uloženo za zjištěné překročení množství odebíraných vod pro zásobování pitnou či užitkovou vodou. V kontrolách zaměřených na odběry vod bude ČIŽP pokračovat i v následujícím roce.



Demolice dehtových podzemních jímek



Umístění vodočetné latě pro sledování minimálního zůstatkového průtoku

Kontrola zemědělských podniků z hlediska plnění požadavků vodního zákona

Složkový úkol je zaměřen na plnění požadavků vodního zákona, a to zvláště na nakládání se závadnými látkami, se kterými se při zemědělské činnosti zachází. V rámci úkolu byla kontrolována i vodoprávní agenda, zejména povolení k nakládání s podzemními a povrchovými vodami a k vypouštění vod odpadních. Konkrétně bylo při kontrolní činnosti sledováno nakládání s chlévskou mrvou, kejdou, hnojůvkou, fermentačními kaly, digestátem, fugátem, silážními šťávami, agrochemikáliemi a v neposlední řadě látkami ropného původu. Dále byly kontrolovány náležitosti havarijních plánů – vodohospodářské zabezpečení provozů.

Celkem bylo provedeno 175 kontrol. Na základě těchto kontrol a kontrol z předešlých let bylo uloženo 70 pravomocných pokut v celkové výši 4 194 145 Kč a jedno napomenutí. Dále bylo vydáno šest pravomocných opatření k nápravě závadného stavu.

Vzhledem ke stále se vyskytujícímu širokému sortimentu závadných látek, se kterými je v zemědělství zacházeno, byly kontrolami zjištěny nedostatky při zacházení se závadnými látkami a dále pak byly zjištěny nedostatky při nakládání s vodami.

Kontrolní činnost byla i v tomto roce ovlivněna situací vzniklou při pandemii covid-19, přesto má kontrolní činnost kladný vliv na hospodaření zemědělských podnikatelů ve vztahu k ochraně vod.



Nezabezpečené hnojiště

Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií

Ministerstvem životního prostředí ČR byl schválen roční plán, podle kterého mělo být v roce 2021 provedeno celkem 151 kontrol dle zákona o prevenci závažných havárií. Jejich cílem bylo prověřit všechny subjekty podle periody opakovaných kontrol. Provádění kontrol bylo i v roce 2021 značně ztíženo vládními opatřeními v souvislosti s šířením pandemie covid-19. Neprovedena z těchto důvodů byla pouze jedna kontrola subjektu zařazeného do skupiny B. Na základě vypracovaných a následně orgány integrované inspekce schválených „kritérií“, kdy byl odsouhlasen dvouletý interval, byl jeden subjekt ze skupiny B přeřazen do plánu na rok 2022. Nad rámec schváleného plánu byly ještě provedeny čtyři kontroly nezařazených subjektů.

Kontroly probíhaly ve spolupráci s orgány integrované inspekce (Státním úřadem inspekce práce, správními úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Českým báňským úřadem, Krajskou hygienickou stanicí) a krajskými úřady dle zákona č. 224/2015 Sb., který zapracovává aktuální evropské předpisy, zejména pak Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2012/18/EU, o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek.

Kontroly v roce 2021 byly zaměřeny zejména na místní šetření v provozu (pokud to umožňovala pandemická situace), technický stav zařízení (zkoušky těsnosti, defektoskopie, zkoušky detekce, zkoušky skrápění a dalších prvků havarijní připravenosti), dodržování Systému řízení bezpečnosti v objektu (školení PZH a bezpečnosti práce, stanovení cílů v oblasti PZH pro nadcházející období, audit a kontrola cílů PZH uplynulého období), evidenci mimořádných událostí, popis opatření v souvislosti s pandemií, vyplnění „dotazníku stárnutí“ (pokud nebyl vyplněn v roce 2020) a opatření přijatá v souvislosti s pandemií covid-19.

Během roku 2021 došlo ke čtyřem závažným haváriím. Při těchto haváriích došlo k únikům nebezpečných látek, kdy důvodem byla v jednom případě bodová koroze, v dalším případě pak defekt přepravního potrubí. Při jiné havárii během příprav na plánovanou odstávku došlo k požáru a výbuchu spojeného se zraněním osob. V případě poslední havárie došlo k úniku vysokopecního plynu do ovzduší. Tři subjekty, u kterých došlo k závažné havárii, byly zařazeny do skupiny B, jeden subjekt byl zařazen do skupiny A. V současné době u jedné z těchto havárií ještě není krajským úřadem vyhodnoceno, zda se jednalo o závažnou havárii ve smyslu zákona o prevenci závažných havárií nebo o mimořádnou událost.

ČIŽP neuložila žádnému kontrolovanému subjektu v roce 2021 pravomocnou pokutu za přestupek podle zákona o prevenci závažných havárií. Inspekce vydala jedno opatření k nápravě,

kteří je pravomocné. Kontrolní činností ČIŽP bylo ale zjištěno jedno porušení povinností stanovených zákonem o prevenci závažných havárií a bude zahájeno správní řízení.

Spolupráce inspekce s ostatními orgány integrované inspekce byla v roce 2021 velmi dobrá. V důsledku této spolupráce byl proveden prakticky stejný počet kontrol, jaký byl naplánován. Inspekční činnost v rámci tohoto úkolu má pozitivní dopad při předcházení vzniku havarijních a mimořádných stavů, což lze hodnotit kladně z hlediska vlivu na životní prostředí.

4.2.3 Přehled plnění specifických úkolů – shrnutí

Plánování specifických úkolů reflektuje problematiku specifickou pro daný region oblastních inspektorátů (OI). Plány se stanovují každoročně a kontroly jsou cíleny na základě dlouhodobých zkušeností na menší provozovatele, u nichž je předpoklad menší informovanosti v dodržování ustanovení vodního zákona při jejich činnosti.

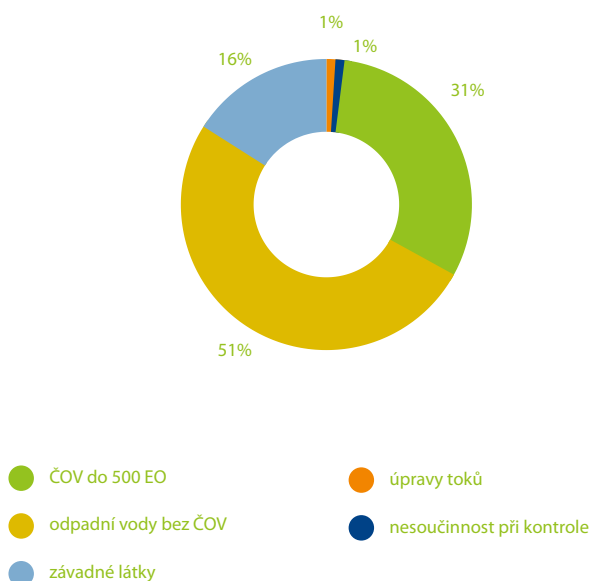
V roce 2021 bylo napříč oblastními inspektoráty naplánováno 235 kontrol. Podobně jako v předchozím roce se do jejich realizace negativně promítla protiepidemická opatření státu a oproti plánu se uskutečnilo jen 158 plánovaných kontrol. Na druhou stranu byly provedeny další neplánované kontroly v počtu 523. V celkovém počtu inspektoři provedli 681 kontrol, na jejichž základě zahájili 107 přestupkových řízení. Všechna vydaná rozhodnutí nabyla ve sledovaném období právní moci. Pokuty byly uděleny ve výši 3 441 000 Kč. Dále v roce 2021 bylo vydáno jedno napomenutí a dvě rozhodnutí o opatření k nápravě závadného stavu nabyla právní moci. K vymození povinností k odstranění stávajícího závadného stavu spočívajícího ve vypouštění silně zapáchajících splaškových odpadních vod z nefunkční a neprovozované čistírny odpadních vod do povrchových vod vydala ČIŽP jeden exekuční příkaz.

Kontroly byly zaměřeny na přestupky týkající se vypouštění odpadních vod ČOV do 500 EO v rozporu s povolením nebo bez povolení, vypouštění odpadních vod z volných kanalizačních výústí bez povolení, likvidaci odpadních vod ze septiků a bezodtokých jímek bez dokladu o jejich likvidaci, úpravy vodního toku bez povolení, neprovedení přiměřených opatření proti vniknutí závadných látek do podzemních nebo povrchových vod.

Z pohledu spáchaných přestupků v rámci specifických úkolů lze výši pokut v právní moci procentuálně rozdělit do pěti základních kategorií, mezi které patří ČOV do 500 EO (vypouštění odpadních vod z ČOV v rozporu s povolením a/nebo bez povolení), Splaškové vody bez ČOV (vypouštění odpadních vod ze septiků a/nebo volných kanalizačních výústí v rozporu s povolením a/nebo bez povolení, nebo likvidace odpadních

vod z bezodtokých jímek bez doložení způsobu jejich odstranění), Úpravy toků (úpravy vodního toku bez povolení), Závadné látky (nakládání se závadnými látkami v podobě neprovedení zkoušek těsnosti skladovacích zařízení, nevyhotovení havarijního plánu, neprovedení přiměřených opatření, aby závadné látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod) a Nesoučinnost při kontrole (porušení ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 255/2012 Sb.).

Poměrné rozdělení pokut v právní moci do pěti základních kategorií dle spáchaných přestupků



Jako příklady akcí na úseku dodržování platných ustanovení vodního zákona v rámci specifických kontrol lze uvést kontroly na veřejných i neveřejných čerpacích stanicích pohonných hmot (OI Plzeň), kontroly komunálních čistíren odpadních vod do 500 EO (OI Ústí nad Labem, OI Havlíčkův Brod, OI Praha, OI Hradec Králové, OI Brno, OI Ostrava), kontroly hospodaření subjektů v ochranných pásmech vodních zdrojů (OI Ústí nad Labem – pracoviště Karlovy Vary, OI Havlíčkův Brod), kontroly rekreačních zařízení a hotelů (OI Ústí nad Labem, OI Olomouc), kontroly provozoven dřevozpracujícího průmyslu (OI Havlíčkův Brod), kontroly betonáren a obaloven s důrazem na zacházení se závadnými látkami (OI Havlíčkův Brod), kontroly rybníků se zaměřením na ochranu vod a kontrolu manipulačních řádů (OI Plzeň), kontroly vypouštění odpadních vod z volných kanalizačních výústí (OI Plzeň), kontroly autovrakovišť a provozovatelů skladů kovového odpadu (OI Plzeň).

4.2.4 Významné případy

Nejvyšší pravomocné pokuty ve složce ochrany vod po jednotlivých OI

Název oblastního inspektorátu	Subjekt	Uložená částka v právní moci	Datum nabytí právní moci
OI Praha	FOBOS INVEST, a. s.	1 000 000,00 Kč	9. 2. 2021
OI Brno	ZUCCA, a. s.	600 000,00 Kč	7. 5. 2021
OI Ostrava	PROJEKT MORAVSKÁ, s. r. o.	450 000,00 Kč	22. 9. 2021
OI Ústí nad Labem	Agrokomplex, spol. s r. o.	332 775,00 Kč	24. 3. 2021
OI České Budějovice	FONTÁNA HOTEL, s. r. o.	280 000,00 Kč	8. 12. 2021
OI Plzeň	OKULA Nýrsko, a. s.	270 000,00 Kč	14. 1. 2021
OI Havlíčkův Brod	ENVIROPOL, s. r. o.	250 000,00 Kč	16. 2. 2021
	PKS okna, a. s.	250 000,00 Kč	29. 11. 2021
OI Olomouc	ZOD Němčice nad Hanou, družstvo	200 000,00 Kč	13. 5. 2021
OI Liberec	ROVS, s. r. o.	150 000,00 Kč	3. 2. 2021
OI Hradec Králové	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	120 000,00 Kč	14. 12. 2021
	Kozák Svitavy, s. r. o.	120 000,00 Kč	17. 2. 2021

Nejvyšší uložené sankce u jednotlivých OI (uvedené v sestupném pořadí podle výše pokuty):

OI Praha: FOBOS INVEST, a. s.

(nejvyšší pravomocná pokuta uložená OOV v roce 2021)
Společnosti FOBOS INVEST, a. s. za nakládání se závadnými látkami ve větším rozsahu bez schváleného havarijního plánu a za skladovací nádrže, která nebyla zabezpečena proti smísení závadných látek v ní uložených se srážkovými vodami, ČIŽP uložila pokutu 1 000 000 Kč. Společnost se proti rozhodnutí neodvolala a rozhodnutí inspekce nabylo právní moci dne 9. 2. 2021. Rozbory odebraných vzorků zemin v okolí nadzemní nádrže prokázaly, že dochází k úniku nebezpečných látek (ropné látky a PAU) z nádrže do zemin v okolí nádrže.

OI Brno: ZUCCA, a. s.

Firmě Zucca, a. s., která provozuje ve Velkém Karlově bioplynovou stanici včetně skladovacích zařízení, byla rozhodnutím ČIŽP uložena pokuta ve výši 900 000 Kč. Firma se proti rozhodnutí

ČIŽP odvolala. Odvolacím orgánem byla pokuta snížena na 600 000 Kč. Rozhodnutí MŽP nabylo právní moci dne 7. 5. 2021. Porušení zákonných povinností dle vodního zákona při provozu bioplynové stanice ČIŽP shledala v nesplnění uloženého nápravného opatření, které spočívalo v zabezpečení skladovaných materiálů s obsahy závadných látek proti promývání srážkovými vodami, ve skladování a manipulaci se závadnými látkami bez schváleného havarijního plánu, popřípadě způsobu zacházení se závadnými látkami, která jsou vhodná i z hlediska ochrany vod, a za únik fermentačních kalů a neohlášení havárie.

OI Ostrava: PROJEKT MORAVSKÁ, s. r. o.

Přestupky společnosti spočívaly v neohlášení havárie, která nastala dne 21. 1. 2021 na koncovém zařízení bioplynové stanice Bílov v podobě úniku digestátu na zpevněné i nezpevněné plochy kolem nádrže a dále do bezejmenného přítoku Pustějovského potoka, v úniku silážních šťáv na přilehlý terén a dále do melioračního příkopu ústícího do bezejmenného vodního toku dne 18. 2. 2021 a v úniku závadné látky z fermentorů bioplynové stanice Bílov na nezpevněný přilehlý terén a následně

do melioračního příkopu dne 2. 3. 2021. Za uvedené přestupky inspekce uložila společnosti rozhodnutím pokutu 450 000 Kč. Proti rozhodnutí se společnost neodvolala a rozhodnutí ČIŽP nabylo právní moci dne 22. 9. 2021.



Únik závadné látky v koncovém zařízení bioplynové stanice Bílov

OI Ústí nad Labem: Agrokomplex, spol. s r. o.

V areálu OMD Čáslav (stáje a sociální zařízení) a bytového domu s nájemníky provozovaného společností Agrokomplex, spol. s r. o. zjistila inspekce nedovolený odběr 11 092,5 m³ podzemní vody, a to za roky 2018 a 2019. Za nedovoleně odebrané množství podzemní vody v rozporu s platným povolením vodoprávního úřadu k nakládání s vodami byla společnosti uložena pokuta výpočtem ve výši 332 775 Kč. Proti rozhodnutí ČIŽP se společnost neodvolala a rozhodnutí ČIŽP nabylo 24. 3. 2021 právní moci.

OI České Budějovice: FONTÁNA HOTEL, s. r. o.

Společnost FONTÁNA HOTEL, s. r. o., jakožto provozovatel rekreačního zařízení „Hotel Fontána Hrdoňov“, odebrala z vrtaných studní 15 633 m³ podzemní vody bez povolení k nakládání s vodami. Dále za stejné období společnost vypouštěla předčištěné odpadní vody z čistírny odpadních vod do vod povrchových bez povolení vodoprávního úřadu a ČOV provozovala v rozporu s provozním řádem ČOV. Za uvedené přestupky ČIŽP uložila společnosti podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejprůšnější trestný, tj. za vypouštění odpadních vod bez povolení, rozhodnutím pokutu 280 000 Kč. Proti rozhodnutí se společnost neodvolala a pokuta 8. 12. 2021 nabyla právní moci.

OI Plzeň: OKULA Nýrsko, a. s.

Za odběry 23 781 m³ povrchové vody z toku řeky Úhlavy v rozporu s rozhodnutím vodoprávního úřadu, za vypouštění odpadní vody z průtočného chlazení ve výrobním areálu provozovny Okuly v Nýrsku do vod povrchových bez potřebného povolení vodoprávního úřadu, za překročení měsíčního limitu stanoveného povolením o 7 904 m³ pro vypouštění odpadní vody z průtočného chlazení ve výrobním areálu provozovny

Okuly v Nýrsku do vod povrchových a za zacházení se závadnými látkami ve větším rozsahu bez schváleného havarijního plánu uložila ČIŽP společnosti pokutu 270 000 Kč. Společnost nevyužila svého práva na odvolání a pokuta nabyla právní moci 14. 1. 2021.

OI Havlíčkův Brod: ENVIROPOL, s. r. o.

Společnost ENVIROPOL, s. r. o. porušila zákon o integrované prevenci (č. 76/2002 Sb.) tím, že bez povolení vodoprávního úřadu vypouštěla odpadní vody s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky (kadmia) do kanalizace pro veřejnou potřebu města Jihlavy ze své provozovny Jihlava – Hruškové. Za spáchaný přestupek jí ČIŽP uložila pokutu ve výši 250 000 Kč. Proti rozhodnutí se společnost odvolala, odvolací orgán rozhodnutí ČIŽP potvrdil. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 16. 2. 2021.

OI Havlíčkův Brod: PKS okna, a. s.

Při kontrole společnosti PKS okna, a. s. bylo zjištěno, že z výroby oken umístěné ve Žďáře nad Sázavou jsou bez povolení vodoprávního úřadu vypouštěny odpadní vody s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky (propiconazole) do kanalizace pro veřejnou potřebu města Žďár nad Sázavou. Za porušení ustanovení dle zákona o integrované prevenci ČIŽP společnosti uložila pokutu ve výši 250 000 Kč. Proti rozhodnutí se společnost odvolala, odvolací orgán rozhodnutí ČIŽP potvrdil. Rozhodnutí inspekce nabylo dne 29. 11. 2021 právní moci.



Skladování závadné látky v areálu společnosti PKS okna

Ol Olomouc: ZOD Němčice nad Hanou, družstvo

Na základě nahlášené havarijní události s únikem závadné látky do toku Žlebůvka provedla inspekce u ZOD kontrolu a zjistila, že ZOD provádělo pomocí cisternového fekálního vozu vypouštění závadné látky (dešťové vody se zbytky silážních vod) v množství 36 m³ za plot areálu družstva. Ovlivnění toku Žlebůvka bylo prokázáno do vzdálenosti cca 2,5 km od místa vtoku. Za uvedený přestupek ČIŽP uložila pokutu 200 000 Kč. Proti rozhodnutí ČIŽP se družstvo neodvolalo a pokuta 13.5.2021 nabyla právní moci.

Ol Liberec: ROVS, s.r.o.

V únoru roku 2020 ČIŽP společnosti oznámila zahájení kontroly za účelem ověření plnění uloženého opatření k nápravě, které inspekce uložila na základě dřívějšího šetření v období 2016 až 2019, kterým byla zjištěna porušení ustanovení zákona o vodách při provozu zemědělské činnosti spočívající v nezabezpečení závadných látek proti únikům do podzemních vod a za která ČIŽP společnosti uložila pravomocnou pokutu a opatření k nápravě. Současně s oznámením inspekce společnost vyzvala k doložení dokumentů, které se týkaly stavů ustájeného skotu, množství odebraných vod, zkoušek těsnosti jímek pro skladování závadných látek a havarijních plánů schválených vodoprávním úřadem. Společnost v březnu roku 2020 nejdříve z důvodu pracovní vyčerpání zodpovědného pracovníka, a následně z důvodu vyhlášení nouzového stavu a s tím souvisejícím omezením činnosti, požádala inspekci o náhradní termín pro dodání požadovaných dokumentů. Žádosti ČIŽP vyhověla, přesto společnost ani v náhradním termínu dokumenty neposkytla. Za neumožnění kontroly v souladu se zákonem o kontrole a neposkytnutí potřebné součinnosti uložila inspekce společnosti ROVS, s.r.o. pokutu 150 000 Kč. Proti rozhodnutí ČIŽP společnost podala odvolání, které odvolací orgán zamítl jako opožděné. Rozhodnutí nabylo dne 3.2.2021 právní moci.

Ol Hradec Králové: Vodárenská společnost Chrudim, a.s.

Firma Vodárenská společnost Chrudim, a.s., provozovatel vodního díla ČOV Hlinsko, porušila podmínky platného povolení k nakládání s vodami spočívající v překročení emisních limitů ve vypouštěných odpadních vodách v červnu roku 2021 v ukazateli znečištění BSK₅, CHSK_{Cr} a N_{celk}. Za uvedené porušení uložila ČIŽP firmě Vodárenská společnost Chrudim, a.s. pokutu příkazem ve výši 120 000 Kč, proti kterému se firma neodvolala, a příkaz nabyt dne 14.12.2021 právní moci.

Ol Hradec Králové: Kozák Svitavy, s.r.o.

ČIŽP uznala společnost Kozák Svitavy, s.r.o. příkazem vinou, protože při činnosti v provozovně „Povrchové úpravy Lanškroun“ neučinila odpovídající opatření, aby galvanické lázně s obsahem kyanidů nevnikly do technologických odpadních vod provozovny a následně do veřejné kanalizace

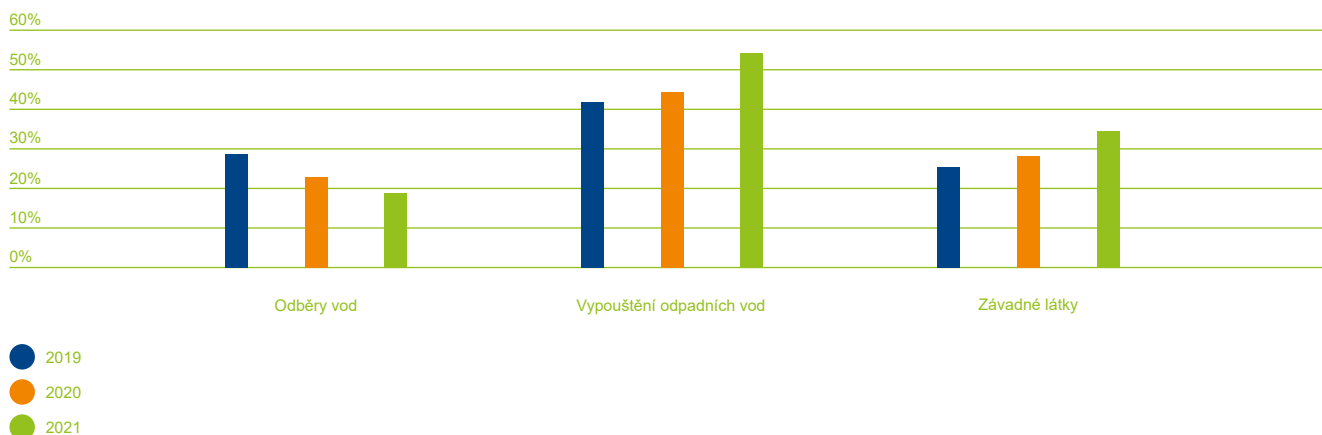
města Lanškroun zakončené městskou ČOV. Dále společnost Kozák Svitavy, s.r.o. zacházela se závadnými látkami ve větším rozsahu, které nebyly uvedeny v platném plánu opatření pro případy havárie schváleného místně příslušným vodoprávním úřadem. Za uvedená porušení inspekce společnosti uložila pokutu za přestupek nejprísněji trestný, tj. za únik galvanické lázně s obsahem kyanidů do technologických vod a následně do kanalizace, ve výši 120 000 Kč. Proti příkazu společnost nepodala odpor a příkaz nabyt právní moci dne 17.2.2021.

4.2.5 Závěry kontrolní činnosti

ČIŽP zajišťovala ve sledovaném období v ochraně vod široké spektrum kontrol vyplývajících z příslušných právních norem. Při porovnání výsledků s předchozím obdobím lze vývoj charakterizovat jako stabilní. I v roce 2021 se vládní opatření České republiky v souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem vyvolaným pandemií onemocnění covid-19 negativně promítla do uskutečnění plánované činnosti v rámci všech úkolů. V návaznosti na vyhlášená mimořádná opatření usneseními vlády ČR o přijetí krizových opatření, která převážně spočívala v omezení osobních kontaktů, byla kontrolní činnost v roce 2021 hlavně zaměřena na řešení podnětů a havárií, na nová zjištění při rekognoskaci terénu a kontrolu podmínek rozhodnutí na základě obdržených dokumentů v elektronické či listinné podobě od kontrolovaných subjektů. V případě nutnosti provedení kontroly za účasti kontrolované osoby byla dodržována protiepidemická opatření.

Vyhodnocení výsledků veškeré inspekční činnosti OOV v průběhu roku 2021 ukázalo, že nejvíce přestupků bylo řešeno za nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových z provozů menších ČOV, často provozovaných obcemi, a z provozů drobných živnostníků v oboru podnikání pro poskytování stravovacích a ubytovacích služeb. Další nejčastější porušení povinností dle zákona o vodách bylo ČIŽP shledáno při skladování a zacházení se závadnými látkami. Naopak porušení, která se týkají odběrů vod, ubývá.

Poměrné rozdělení výše pokut podle přestupků v porovnání mezi roky 2019 a 2021



Jako v předchozích letech se opětovně potvrzuje, že zavedením nejlepších dostupných technologií při provozu ČOV nad 10 000 EO došlo k výraznému snížení vypouštěného znečištění do vod povrchových. Z kontrolních zjištění vyplynulo, že tyto významné zdroje nemají trvale velké problémy s dodržováním legislativních povinností. Porušení vodního zákona spočívající v překročení emisních limitů stanovených v povoleních vodo-právních úřadů bylo u velkých ČOV zjištěno pouze ojediněle. Tento fakt vnímá inspekce jako pozitivní zjištění a důkaz neustále se zlepšujícího stavu v kvalitě vypouštěných odpadních vod. Vzhledem k významu velkých ČOV a především k množství vypouštěných odpadních vod je však dozor nad těmito ČOV stále nezbytný.

Zjištěné závažné nedostatky u průmyslových a zemědělských podniků se týkaly hlavně oblasti zacházení se závadnými látkami v podobě neprovádění zkoušek těsnosti vůbec či neprovádění zkoušek těsnosti odborně způsobilou osobou, absence havarijních plánů a neučinění přiměřených opatření při manipulaci a skladování závadných látek. V roce 2021 byla u průmyslových podniků (ať už s integrovaným povolením nebo bez integrovaného povolení) inspekční činnost navíc zaměřena na kontrolu provozů neutralizačních stanic a čpavkového hospodářství. ČIŽP bylo u více než 50 % zkontrolovaných subjektů provozujících neutralizační stanice či čpavkové hospodářství zjištěno porušení vodního zákona v podobě skladování závadných látek bez schváleného havarijního plánu a překračování povolených emisních limitů ve vypouštěných odpadních vodách do vod povrchových.

V případě malých provozoven, kam lze zařadit obce provozující ČOV do 500 EO nebo volné kanalizační výustě, provozovny ubytovacích a stravovacích zařízení, autodílny, servisy, sklady, dopravce, provozovatele ČS PHM apod. bylo zjištěno porušení zákona o vodách skoro u každého sedmého kontrolovaného subjektu. V oblasti dozoru a zjištění porušení zákona s násled-

ným uložením pokuty se potvrzuje trend případů z neplánovaných kontrol oproti zjištěním z plánovaných kontrol, což znamená větší časovou i administrativní náročnost při zajišťování důkazů, získávání podkladů a doborání se výsledků šetření.

Z inspekční činnosti plyne, že dokončení sanačních prací souvisejících s odstraňováním SEZ bude na řadě lokalit, kde již byly vyčerpány finanční prostředky garantované ekologickou smlouvou s MF ČR, problematické a uložená nápravná opatření inspekce nebudou v uložených termínech splněna. Z tohoto důvodu bude vymáhání uložených opatření ze strany ČIŽP velmi problematické. S účinností od 1. 2. 2021 v souvislosti s novelou č. 544/2020 Sb. vodního zákona bylo ustanovení § 42 odst. 2 doplněno tak, že exekuce rozhodnutí vydaných podle tohoto ustanovení nelze zahájit, nařídit nebo provést. Všechny zahájené exekuce, které se týkají lokalit se SEZ s uzavřenou ekologickou smlouvou, byly od uvedeného data inspekci ukončeny.

Přestože u subjektů zařazených pod zákon o prevenci závažných havárií byly v roce 2021 zaznamenány čtyři havárie, lze přínos inspekčního dozoru prováděného v rámci zákona o prevenci závažných havárií hodnotit jako účinný pro předcházení havarijním a mimořádným stavům.

Inspektoři oddělení ochrany vod v roce 2021 pokračovali ve spolupráci s ostatními orgány státní správy, a to jak v oblasti přípravy nových, ale i v oblasti revizí současných právních předpisů s ústředním orgánem státní správy (MŽP), tak i v oblasti spolupráce výkonu kontrolní činnosti (např. krajské úřady, PČR, HZS, KHS, ČOI, správci vodních toků atd.). Kontroly na úseku ochrany vod jsou stále výrazným preventivním nástrojem vedoucím ke společenské ochraně zásob podzemních i povrchových vod.

4.3 Odpadové hospodářství, chemické látky a biocidní přípravky

4.3.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2021

Inspektoři oddělení odpadového hospodářství (OOH) ČIŽP provedli celkem 2651 kontrol, podařilo se provést většinu plánovaných kontrol. Jednalo se o kontroly dodržování legislativy v oblasti odpadového hospodářství, výrobků s ukončenou životností, obalů a chemických látek. Provedené kontroly zahrnují jak kontroly plánované OOH ČIŽP (1 264 kontrol), tak i kontroly neplánované (1 387 kontrol), které zahrnují rovněž kontroly provedené na základě obdržení podnětů. Inspektoři oddělení odpadového hospodářství se ve 362 případech účastnili kontrol podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (IPPC).

V roce 2021 bylo zahájeno 492 řízení a vydáno bylo 529 rozhodnutí o uložení sankce. Právní moci nabylo v roce 2021 celkem 515 rozhodnutí o pokutě a ve čtyřech případech bylo uloženo opatření k nápravě. Právní moci ve sledovaném období nabyly pokuty v celkové výši 34 905 000 Kč. Nedílnou součástí práce inspektorů OOH bylo vydávání vyjádření zejména k problematice EIA a IPPC a dalším relevantním agendám v oblasti odpadového hospodářství.

4.3.2 Přehled plnění složkových úkolů

Zařízení k odstraňování odpadů

V rámci prověřování provozů zařízení při odstraňování odpadů v roce 2021, jak legálních tak nelegálních (např. nelegální pálení odpadů, nezákonné soustředění odpadů apod.), bylo provedeno celkem 386 kontrol. Dodržování zákona o integrované prevenci nebo zákona o odpadech bylo dozorováno u různých typů zařízení. Jednalo se především o skládky odpadů během všech fází provozu (skládkování odpadů, rekultivace a následná péče). Dále byly kontrolovány provozování spaloven odpadů zejména v souvislosti s epidemiologickou situací v roce 2021 provázenou nárůstem objemu zdravotnického odpadu. Mezi další kontrolované činnosti pak patřilo provozování zařízení k úpravě či k dekontaminaci odpadů (solidifikační a neutralizační linky), biodegradace, sklady odpadů.

Kontrolami bylo u provozovatelů zjištěno nejčastěji porušení podmínek IP, resp. porušení provozního řádu. Při kontrolách bylo rovněž v terénu prověřováno, zda provozovatelé adekvátně zareagovali na změnu legislativy a situaci v praxi bez

prováděcího předpisu k zákonu. Byly s nimi řešeny tyto změny a dopady na jejich činnost. Toto si často vyžádalo konzultace i s příslušným odborem na MŽP.

V rámci složkového úkolu bylo vedeno 102 přestupkových řízení o uložení pokuty. 74 rozhodnutí nabylo právní moci ve výši 4 463 000 Kč.

Skládky odpadů

Byly provedeny kontroly převážně skládek pro ukládání komunálního odpadu, resp. pro odpad kat. O (S-OO3), nicméně z výše zmíněných důvodů nebyly zkontrolovány zcela všechny skládky nebezpečných odpadů. Při kontrolách skládek se inspekce zaměřila na kontrolu podmínek provozu, jako jsou dodržení velikosti aktivní plochy, řádná přejímka odpadů, prokazování a ověřování kvalitativních vlastností odpadů, dostatečný překryv a hutnění tak, aby provoz skládek byl bezpečný ve vztahu k ochraně životního prostředí, použití odpadů při TZS. V případech podezření na nedodržení stanovených rozměrů aktivní plochy nebo pro přesné zaměření tělesa skládky, pro stanovení množství uložených odpadů na skládce (výpočet kubatury) a také pro určení dosažené výškové kóty tělesa skládky byl aktivně využit inspekční bezpilotní systém (dron). Dále je při kontrolách kladen důraz mj. na tvorbu finanční rezervy na vázaných účtech pro rekultivaci. Při kontrolách se ČIŽP zaměřuje také na dodržování opatření vedoucích k prevenci vzniku požárů, v řadě případů za regionální spolupráce s HZS – i v roce 2021 se vyskytly požáry na několika skládkách odpadů. Jedná se vždy o závažné situace při provozu skládky s negativními dopady na životní prostředí v lokalitě. V rámci kontrol provozu u některých skládek bylo též zkontrolováno dodržování zákona č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečištění (IRZ), v dané problematice ale nebylo zjištěno porušení zákona.

Kontrolami skládek bylo zjištěno především porušení provozního řádu a porušení podmínek IP. Při skládkování bylo především zjištěno:

- nedodržení velikosti aktivní plochy,
- nedostatečný překryv odpadů (obvykle spojeno s úlety lehkých frakcí odpadů),
- nepovolené druhy odpadů k TZS,
- dále také chybné (špatné evidenční kódy) či nedostatečným způsobem vedená průběžná evidence o odpadech,

- nedokladování kvality přijatých odpadů, nedostatky v základním popisu odpadů (ZPO), příp. neprovedení vizuální kontroly odpadu při přejímce a zda odpovídá předloženému ZPO (např. při ukládání odpadů byla zjištěna podrcená směs plastů, která byla dle ZPO při přijetí deklarována jako směsný komunální odpad),
- s průsakovými vodami ze skládky nebylo nakládáno v souladu s podmínkami IP,
- v areálu skládky došlo k soustřeďování druhů odpadů, které nebyly provozním řádem schváleny, porušení oplocení areálu atd.

Staré skládky

Proběhly kontroly a monitoring několika lokalit tzv. starých skládek, které byly provozovány na základě rozhodnutí ONV vydaných v osmdesátých letech či na základě rozhodnutí příslušných ORP v letech devadesátých. Jednalo se o malé obecní skládky pro tuhý domovní odpad. Skládky by měly být uzavřeny a rekultivovány, avšak rekultivace nebyly dostatečně kvalitně provedeny, výjimečně lokalita dále sloužila k nelegálnímu ukládání. Většinou o starých uzavřených skládkách chybí záznamy v katastru nemovitostí, aby bylo evidentní zatížení pozemku v důsledku ukládání odpadů.

Závažnější případy

V případě skládky nebezpečné odpady (NO) u Litvínova vydala ČIŽP rozhodnutí o omezení provozu skládky, když v rámci kontroly byly ve skládce nebezpečných odpadů nalezeny sudy s kapalnými odpady s obsahem styrenových smol, které pocházely z realizace státní zakázky SEZ (skládka Nelahozeves - Kaučuk). Následně byla na skládce prováděna opakovaná kontrolní činnost a monitoring k ověření dodržování omezení provozu a realizaci opatření. Zároveň bylo úzce spolupracováno s orgány činnými v trestním řízení a státním zastupitelstvím, proběhla řada konzultací s MF a MŽP, HZS, KÚ, aj.

Nelegální odstraňování odpadů a nelegálně soustředěný odpad – tzv. černé skládky

Přijaté podněty upozorňovaly na nepovolené nakládání s odpady, zejména na pálení odpadů a na ukládání, resp. výskyt odpadů na nepovolených místech, tzv. „černé“ skládky. Právě změna legislativy přinesla nové řešení při prošetřování černých skládek, které by mělo být nově řešeno na úrovni ORP. Nakládání s nezákonně soustředěným odpadem ve vztahu k vlastníkům pozemků stanoví § 14 nového zákona o odpadech. Některé případy nelegálního výskytu odpadů tak byly postoupeny k řešení místně příslušnému ORP.

Spalovny odpadů Mimořádné kontroly zaměřené ke zjištění stavu nakládání se zdravotnickými odpady

V návaznosti na zvýšenou produkci infekčních odpadů v důsledku pandemie nemoci covid-19 proběhla v prvním čtvrtletí řada mimořádných kontrol cílená na nakládání se zdravotnickými odpady, jak u zařízení odstraňujících odpady ze zdravotnictví, tak u zařízení ke sběru, dekontaminaci či producentů odpadů ze zdravotní péče. U některých spaloven NO (příp. zařízení k energetickému využívání odpadů) prováděla ČIŽP dlouhodobější monitoring příjmu zdravotnických odpadů, kdy byly sledovány údaje v systému evidence přepravy nebezpečných odpadů.

Celorepubliková kontrolní akce potvrdila enormní nárůst objemu zdravotnických odpadů a zejména vysokou naplněnost kapacit spaloven NO, se kterou se museli provozovatelé vypořádat. V důsledku nutnosti spalování již dekontaminovaných odpadů v roce 2021 se ukázalo, že termické kapacity v ČR jsou stále nedostatečné. Při skladování infekčních odpadů před jejich odstraněním docházelo být ojediněle z objektivních důvodů (kapacita spalovací linky v kombinaci s nárůstem objemu odpadu od stabilních dodavatelů-zdravotnických zařízení) k překročení lhůt. Dále bylo při provozu spaloven NO zjištěno překročení povolené kapacity, nezabezpečení a neoznačení kontejneru s NO. Rovněž byla zjištěna ojedinělá snaha o předání infekčních odpadů do spalovny, která však měla povoleno příjem pouze vybraného druhu zdravotnického odpadu. U jedné spalovny ke konci roku 2021 zanikla platnost povolení, odpady musely být nasměřovány do jiných již tak omezených termických kapacit. Kontrolou zařízení k dekontaminaci zdravotnických odpadů byla zjištěna vedle evidenčních chyb řada zásadních pochybení při provozování zařízení - neprovádění pravidelné kontroly účinnosti dekontaminačního procesu, neoznačení odpadů a překročení kapacity, která byla překračována opakovaně (při přechodném skladování zdravotnickým odpadů kategorie N, při soustřeďování odpadů ze zdravotnické péče a odpadů vzniklých úpravou NO). Vzhledem k opakovanému zjištění byla navržena významná sankce, která dosud není pravomocná.

Jiné nedostatky či porušení zákonných povinností při neohlášených mimořádných kontrolách ve spalovnách NO nebyly zjištěny, byl dodržován technologický postup a řádný režim a stanovené povolené kapacity zařízení, mnohdy důslednou regulací zakázek od dodavatelů. Lze konstatovat, že většina odpadových firem byla vysoce nápomocná v rámci řešení zvýšeného množství odpadů ze zdravotnictví.

Další zařízení k odstraňování či úpravě odpadů

Byla také kontrolována zařízení na úpravu odpadů před odstraněním, která pomocí fyzikálně-chemických procesů odstraňují či snižují nebezpečné vlastnosti odpadů, převážně solidifikační a dekontaminační linky, deemulgační stanice či chemická

čistírna odpadních vod a kapalných odpadů, byly provedeny kontroly také u galvanoven.

V ojedinělém případě solidifikačního byl zjištěn únik nebezpečného odpadu - nevyzrálého stabilizátu z technologie stabilizace, dále bylo zjištěno, že provozovatel nedisponuje platným osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností pro upravený odpad (stabilizát).

Kontrolou zařízení k biodegradaci NO bylo zjištěno, že provozovatel neoznačil soustředované NO, v záchytných jímkách neoznačil výšky hladiny vod pro dané úrovně, neprováděl zápisy výšky hladiny vod v jímkách, neohlásil mimořádnou situaci ve věci ztráty dat elektronicky vedeného provozního deníku při poruše PC, čímž došlo ke ztrátě dat za rok a půlroční období, soustřeďoval část odpadu mimo zařízení na vodohospodářsky nezabezpečené ploše, neoddělil jednotlivé dodávky odpadů (kategorie N a O) soustředované v zařízení tak, aby nedocházelo k jejich vzájemnému míšení, v rozporu s PŘ nedodržel shodnost základní matrice v rámci provedené biodegradace odpadů (tj. byla zjištěna výrazně heterogenní směs odpadů v rámci jedné šarže), provozoval část biodegradací plochy v rozporu s IP. Byl proveden odběr vzorků odpadu po biodegradaci, přičemž příslušná šarže odpadu nevyhověla požadavkům, všechny limitní hodnoty byly překročeny.

Odpady vzniklé v důsledku tornáda

Po ničivém tornádu na jižní Moravě byl prováděn monitoring při likvidaci následků živelné pohromy v obcích Moravská Nová Ves, Hrušky, Mikulčice, Lužice, osadě Pánov. Prováděním průběžného monitoringu následků působení tornáda byl sledován stav mezideponií odpadů, vč. jejich vytrídění, recyklace a využití v maximální možné míře, odstranění nevyužitelných odpadů a uvedení ploch po mezideponiích odpadů do původního stavu.

Kontroly byly zpočátku prováděny cca dvakrát týdně z důvodu identifikace konkrétních míst „živelného“ soustředování odpadů, následně po ustanovení tří „oficiálních“ míst soustředování odpadů (část pole mezi obcemi Hrušky a Moravská Nová Ves, areál bývalého lignitového dolu v Mikulčicích a areálu bývalých Jihomoravských dřevařských závodů PLOMA v Hodoníně) byl monitoring prováděn cca jednou za týden. Poté, kdy začalo odstraňování odpadů z míst jejich soustředění, byla četnost monitoringu postupně snižována, dále byla provedena i kontrola zařízení k využívání odpadů, kam byla část upravených demoličních odpadů přepravena k využití. S oprávněnými osobami zajišťujícími odstranění odpadů probíhala průběžná komunikace o množství odstraněných odpadů a konkrétních koncových zařízeních, kam byly odpady předány.

Na realizaci nápravy škod a zpracování odpadů vzniklých působením tornáda a následnou činností IZS v obcích JMK byla určena dotace z Národního programu Životní prostředí. Cílem

bylo zlepšení aktuálního stavu životního prostředí v postižených oblastech a výrazné omezení negativních vlivů deponovaných odpadů na jednotlivé složky životního prostředí.

Zařízení k využívání odpadů

V rámci kontrol zaměřených na využívání odpadů bylo provedeno celkem 165 kontrol. Byla kontrolována zařízení na zpracování biologicky rozložitelných odpadů (kompostárny, bioplynová stanice, aplikace kalů do půdy), dále využívání stavebních odpadů a výkopových odpadních zemin v rámci rekultivace území, terénní úpravy či zasypávání, zařízení na úpravu a recyklaci stavebních odpadů (recyklační zařízení), recyklaci plastů, třídění odpadů a výrobu alternativních paliv. Za zjištěné nedostatky bylo vedeno 85 přestupkových řízení. V loňském roce nabylo právní moci celkem 62 pokut, jejich výše činí 5 830 000 Kč.

Terénní úpravy a zasypávání stavebními odpady

Podněty upozorňují inspekci převážně na navážky stavebních a demoličních odpadů, na nelegální návozy na pozemky a na nepovolené terénní úpravy. Týkají se také zasypávání značného rozsahu, kdy dochází k masivnímu navážení až tisíce tun stavebních odpadů, což zpravidla souvisí se stavbou liniových dopravních staveb (dálnice, rychlostní komunikace apod.). Za nezákonné nakládání se stavební sutí a výkopovými zeminami jsou ukládány nejvyšší sankce. Nelegální způsob využití odpadů formou terénních úprav či rekultivací bylo předmětem 38 přestupkových řízení, v právní moci nabylo v loňském roce 27 sankcí ve výši 3 105 000 Kč.

Výrazné nedostatky jsou zjišťovány především v oblasti nakládání se stavebními a demoličními odpady, při jejich nelegálních návozech na terén, kdy šlo o velké objemy odpadních materiálů. Důvody vzniku nelegálních navážek jsou zejména finančního charakteru (snížení nákladů na likvidaci a dopravu), mnohdy však jen neochota absolvovat administrativní postup s povolením terénních úprav u příslušného stavebního úřadu nebo schválením zařízení k zasypávání podle zákona o odpadech. Nejčastějším porušením tak bylo nakládání s odpady v místech k tomu neurčených. Dále bylo zjištěno provozování zařízení v rozporu s provozním řádem, nedoložení kvality ukládaných odpadů z pohledu environmentálních parametrů a nezpracování hodnocení rizika pro danou lokalitu. Řešeno bylo i nakládání s přeshraničně přepravovanou odpadní ocelářskou struskou, která byla následně v ČR jako umělé kamenivo využívána pro nestmelené aplikace. Obdobně bylo zjištěno a řešeno rozsáhlé navážení drcených pneumatik pro účely provádění terénních úprav. Případy jsou stále v řešení.

V mnoha případech inspekce často naráží na ne zcela dostatečnou činnost příslušných stavebních úřadů (absence stavebních povolení k terénním úpravám, problematické demoliční výměry). Mnohdy také musí ČIŽP řešit kontrolní činností problémy, které by primárně měly být řešeny na místní úrovni stavebním úřa-

dem (popř. obecním úřadem či ORP). Tyto orgány mají časovou a místní dostupnost vč. kontrolních kompetencí a v řadě případů by šlo předejít problémům s protizákonným jednáním.

Recyklace odpadů

Byla kontrolována zařízení provádějící úpravy odpadů, zejména stavebních odpadů. V rámci využívání stavebních odpadů dochází k rozvoji recyklačních center, která zpracovávají stavební odpady na recykláty, kdy dochází k ukončení odpadového režimu (přechod odpad – výrobek). Dále byla kontrolována zařízení na zpracování plastových odpadů, také proběhly kontroly u zařízení ke zpracování dřevěných odpadů, na zpracování jedlých olejů a tuků či využívající kovové odpady v metalurgii (odpadní rhodium, zbytkové stříbro). Problémy a chyby byly zjištěny v evidenci odpadů, příp. její nevedení, v ročních hlášeních o produkci a nakládání s odpady, chyby v ohlašovacích listech přepravy nebezpečných odpadů, dále neutříděné shromažďování produkováných odpadů. Vedeno bylo 26 řízení, v 18 případech sankce nabyly právní moci a jejich souhrn činí 2 073 000 Kč.

Využívání biologicky rozložitelných odpadů

Kontroly zařízení k biologickému zpracování odpadů v kompostárnách, v BPS, při zpracování kalů pro zapravení do půdy se zaměřují zejména na soulad provozu zařízení s uděleným souhlasem a se schválenými provozními řády. Zkontrolováno bylo 21 kompostáren, 8 BPS a v pěti případech použití kalů na ZPF. Z výsledků celkem 34 zkontrolovaných zařízení k využití biologicky rozložitelných odpadů bylo vedeno 21 přestupkových řízení o pokutě, právní moci nabylo 17 sankcí v celkové sumě 652 000 Kč.

Z kontrol kompostáren provedených v roce 2021 vyplývá, že přetrvává problém u kompostování jako dlouhodobého procesu s evidováním při používání kódů způsobů nakládání s odpady. Zařízení často použijí kód nakládání BN13 (kompostování) automaticky při příjmu do zařízení, přestože proces kompostování nebyl ještě zahájen, dokončen a ověřen provedením rozborů. Mnohdy provozovatel vyčkává se založením zakládek, bioodpady jsou tedy jen skladovány místo požadovaného technologického zpracovávání. Dalším přetrvávajícím problémem je, že v provozním řádu nejsou stanoveny receptury, dochází k tvorbě zakládek pouhým hromaděním odpadů dle ročního období, následkem je pak vznik nekvalitního kompostu, který nevyhovuje v jakostních znacích. Mezi častá porušení patří překročení kapacity kompostárny, umístění přijatých odpadů mimo vodohospodářsky zabezpečenou plochu, nedodržení podmínek povolení, nebylo podáno pravdivé a úplné hlášení o produkci nakládání s odpady nebo neprovedení rozboru výstupu ze zařízení.

Zařízení ke sběru a výkupu odpadů

I přesto, že byla kontrolní činnost inspekce v roce 2021 významně omezena, bylo v roce 2021 provedeno 173 kontrol (o 10 kontrol méně než v roce 2020) zařízení ke sběru a výkupu odpadů a skladů ostatních a nebezpečných odpadů. 15 kontrol bylo

provedeno na základě přijatého podnětu. Zahájeno bylo 51 řízení o uložení sankce. Právní moci nabylo 50 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 4 407 000 Kč (o 749 000 Kč více než v roce 2020). Z této celkové částky bylo pět pokut pořádkových (nedoložení dokladů ve stanoveném termínu či nezúčastnění se ohlášené kontroly bez řádné omluvy) v celkové výši 720 000 Kč.

Inspekce i v tomto případě svou činnost zaměřila s ohledem na pandemii způsobenou onemocněním covid-19 na zařízení ke sběru a výkupu odpadů a sklady ostatních a nebezpečných odpadů nakládajících s odpady, hlavně na příjem infekčních odpadů pocházejících ze zdravotní péče. Kontroly byly zaměřeny na nakládání se zdravotními infekčními odpady, které byly do citovaných zařízení předávány z různých zdravotnických zařízení (nemocnice, polikliniky atd.), testovacích zařízení, laboratoří a společností provádějících testy na covid-19. Nejčastějším pochybením ze strany provozovatelů zařízení ke sběru a výkupu odpadů a skladů odpadů bylo porušení provozního řádu zařízení v souvislosti s nechlazením prostor, ve kterých byly převzaté infekční odpady následně skladovány, a dále překročení stanovených kapacit těchto zařízení. Tato skutečnost (překročení stanovených kapacit zařízení) byla v roce 2021 způsobena omezenými možnostmi při fyzickém nakládání s odpady ze zdravotní péče (malé kapacity spaloven odpadů a zákaz ukládání odpadů pocházejících ze zdravotní péče na skládky odpadů).

Napříč oblastními inspektoráty byly při kontrolách zařízení ke sběru a výkupu odpadů a skladů ostatních a nebezpečných odpadů zaznamenány nejčastěji případy provozování zařízení v rozporu s jeho schváleným provozním řádem. Jednalo se například o příjem nepovolených odpadů do zařízení, případy, kdy při výkupu odpadu nebyla řádně identifikována osoba předávající odpad do zařízení, shromažďování odpadů na místech k tomu neurčených provozním řádem nebo neoznačení sběrných nádob na nebezpečné odpady. Inspektoři rovněž zaznamenávali opožděné, nepravdivé nebo neúplné podané Hlášení o produkci a nakládání s odpady, které mělo být provozovatelem za činnost zařízení vypracováno. Za nepodané Hlášení o produkci a nakládání s odpady za provoz mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů byla v roce 2021 inspekcí uložena nejvyšší pravomocná sankce ve výši 950 000 Kč společnosti ESET, spol. s r. o., která prokazatelně s odpady kategorie ostatní a nebezpečný odpad v celkovém množství přes 23 000 tun nakládala a přesto nesplnila povinnost vyplývající pro ni ze zákona o odpadech.

Sklady NO

Kontrolami skladů NO byly zjištěny převážně překročené povolené maximální kapacity zařízení. Ojedinele při kontrole skladu NO byly zjištěny vážné nedostatky při soustřeďování a skladování NO na venkovních plochách, tj. na místech nestanovených v provozním řádu zařízení. V rámci kontroly mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů bylo zjištěno nelegální skladování nebezpečných odpadů v provozovně bez platného souhlasu. ČIŽP také prováděla specifické kontroly zaměřené na nakládání s odpadní kovovou rtutí, kdy v rámci prozatímního skladování kovové rtuti zjistila nevyhovující podmínky či nezajištění monitoringu par rtuti a neoprávněné předávání odpadů do zařízení bez platného povolení. V jednom případě byla uložena pravomocná sankce ve výši 400 tis. Kč, když docházelo ke skladování odpadu neodděleně od ostatních skladovaných kapalných a hořlavých nebezpečných odpadů, byly porušeny další specifické podmínky pro skladování kovové rtuti stanovené vyhláškou. Kontejnery typu BOMETANK® s kovovou rtutí byly složeny přímo na podlaze, bez jakéhokoli jejich umístění v ochranných sběrných nádržích. Ačkoliv v daném případě nedošlo k přímému poškození životního prostředí, skutková podstata spáchaného přestupku byla povahy ohrožovací. Společnost se proti pokutě inspekce odvolala. Sankce byla odvolacím orgánem potvrzena a v říjnu roku 2021 nabyla právní moci.



Skladování odpadní kovové rtuti v rozporu s požadavky platné legislativy

Zařízení ke sběru a zpracování autovraků

V oblasti nakládání s vozidly s ukončenou životností (dříve autovraky) bylo v roce 2021 zkontrolováno celkem 82 subjektů. V polovině případů (tj. 41 kontrol) byla kontrola provedena na základě obdržených podnětů, což je oproti minulým letům mírný nárůst (ČIŽP řešila v roce 2020 celkem 28 podnětů a v roce 2019 celkem 35 podnětů). Podněty často směřují na nelegální rozebírání vozidel s ukončenou životností. V průběhu roku 2021 zahájili v této problematice inspektoři 28 řízení o přestupku a nabylo právní moci 25 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 1 029 000 Kč. Ve všech případech byly pokuty

uloženy podnikajícím osobám, případně právnickým osobám, jelikož ČIŽP již nemá od 1. 1. 2021 kompetenci k ukládání pokut fyzickým osobám. Ve čtyřech případech bylo vedeno řízení za neposkytnutí součinnosti při kontrole.

V rámci kontrol zaměřených na nakládání s vozidly s ukončenou životností ČIŽP zjišťuje jak nelegální převzetí či rozebírání vozidel s ukončenou životností, tak také pochybení provozovatelů povolených zařízení. Téměř polovina vedených řízení v této problematice se týká nelegálního nakládání. Obdobně jako v minulých letech se ČIŽP setkávala s případy, kdy byla do ČR nakoupěna vozidla ze zahraničí po havárii nebo ve špatném technickém stavu za účelem rozebrání na náhradní díly. V jednom takovém případě inspektoři ČIŽP uložili pravomocnou pokutu 100 000 Kč. Konkrétně se jednalo o nelegální rozebrání minimálně 11 ks vozidel s ukončenou životností, která byla nakupována za účelem získání náhradních dílů převážně z Německa. Dále se inspektoři setkávají s případy, kdy jsou bez příslušného povolení rozebírána vozidla uložena v tzv. depozitu (tj. dočasně vyřazena z provozu), případně vozidla, která tzv. úředně zanikla (v souvislosti s přijetím zákona č. 239/2013 Sb.). V uplynulém roce se inspektoři ČIŽP setkali i s případem, kdy bylo nelegálně rozebíráno vozidlo, které bylo v Registru vozidel evidované jako „odcizené“. O tomto zjištění následně ČIŽP informovala Policii ČR.

V některých případech se na nelegálním rozebírání podílí i subjekty, které disponují platnými povoleními (dochází k rozebírání mimo prostory určené k rozebírání/demontáži). Například ČIŽP řešila případ, kdy zařízení ke sběru kovových odpadů soustřeďovalo a demontovalo vozidla s ukončenou životností, přestože nakládání s nimi povolené nemělo. Evidenčně byla tato vozidla s ukončenou životností převzata do jiného povoleného zařízení k nakládání s vozidly s ukončenou životností stejného provozovatele. Za toto jednání byla uložena pravomocná pokuta ve výši 80 000 Kč.

Při kontrolách povolených zařízení bylo obdobně jako v minulých letech nejčastěji zjišťováno porušení provozního řádu, především překročení stanovené kapacity, skladování a demontáž vozidel s ukončenou životností mimo schválená místa, nezhodnocení VIN kódu a pochybení při skladování vozidel s ukončenou životností, případně evidenční pochybení. Dále se ČIŽP často setkává s případy, kdy je zjištěno pochybení při pořizování fotodokumentace převzatého vozidla s ukončenou životností. Především z pořízené fotodokumentace není zřejmé, že se v době jejího pořízení vozidlo s ukončenou životností nacházelo v daném zařízení tak, jak požaduje legislativa. Tato zjištění mohou souviset s tím, že jsou tato vozidla přijímána do povoleného zařízení pouze „evidenčně“, přitom do zařízení fyzicky přijata nebyla. Například inspektoři ČIŽP řešili případ, kdy vozidla s ukončenou životností převzatá do povoleného zařízení byla rozebírána jinou osobou mimo toto zařízení. Při kontrole bylo zjištěno, že u vozidel s ukončenou životností

nebyl znehodnocen VIN kód a u některých z nich bylo zjištěno právě pochybení při pořizování fotodokumentace. Mimo povolené zařízení bylo zjištěno 25 ks vozidel s ukončenou životností (odpad kategorie odpadu ostatní i nebezpečný). Za tato pochybení byla povolenému zařízení uložena pravomocná pokuta ve výši 80 000 Kč. I v dalších pěti případech ČIŽP v roce 2021 řešila, že se vozidla s ukončenou životností přijatá evidenčně do povolených zařízení nacházela na místech mimo tato zařízení, kde většinou sloužila jako zdroj náhradních dílů. V jednom šetřeném případě bylo dokonce vozidlo s ukončenou životností zachyceno Policií ČR při dopravní nehodě.



Nepovolené skladování a demontáž autovraků ve výkupně kovových odpadů

Zpětný odběr výrobků, zpracovatelé VUŽ

Inspektoři ČIŽP v roce 2021 zkontrolovali v oblasti zpětného odběru vybraných výrobků (elektrozařízení, baterie a akumulátory a pneumatiky) celkem 121 subjektů. Z tohoto počtu bylo 39 kontrol provedeno na základě obdržených podnětů (některé z nich zároveň směřovaly na více výrobců a někdy i na více výrobků). Nejčastěji podněty upozorňovaly na možný free riding vybraných výrobků, především elektrozařízení. Druhým nejčastějším předmětem obdržených podnětů byla nefunkčnost míst zpětného odběru pneumatik.

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny počty kontrol a počty obdržených podnětů podle jednotlivých druhů výrobků podléhajících zpětnému odběru, přičemž některé kontroly i podněty se mohou týkat více výrobků.

Zpětný odběr výrobků	Počet kontrol	Počet podnětů
Elektrozařízení	62	23
Pneumatiky	46	14
Baterie a akumulátory	22	5
Celkem	121	39

V problematice zpětných odběrů ČIŽP kontroluje především výrobce (ti, co uvádějí jednotlivé výrobky na trh v ČR), distributory, poslední prodejce, provozovatele míst zpětného odběru a také zpracovatele těchto výrobků. U míst zpětného odběru inspektoři ČIŽP ověřují, zda jsou tato místa veřejně přístupná, funkční a zda je zpětný odběr vybraných výrobků prováděn bezplatně.

Inspektoři ČIŽP zahájili v roce 2021 v oblasti vybraných výrobků celkem 19 řízení o přestupku a nabylo právní moci 19 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 730 000 Kč. Nejvyšší pravomocnou pokutu ve výši 200 000 Kč ČIŽP uložila poslednímu prodejci elektrozařízení, který jí při kontrole neposkytl součinnost (pořádková pokuta). Tento poslední prodejce nepředložil ani na opakované výzvy ČIŽP požadované doklady tak, aby mohla řádně ukončit kontrolu. V tomto případě se jednalo již o druhou pokutu za nesoučinnost uloženou tomuto prodejci.

Pneumatiky

V oblasti zpětného odběru pneumatik ČIŽP zkontrolovala 14 výrobců, 23 posledních prodejců, 17 míst zpětného odběru a jednoho zpracovatele odpadních pneumatik. Celkem v této problematice ČIŽP prošetřovala 14 podnětů, z čehož sedm připadalo na nefunkční místa zpětného odběru pneumatik. Tyto podněty upozorňovaly stejně jako v minulých letech převážně na odmítání zpětného odběru pneumatik v místech zpětného odběru nebo podmiňování realizace zpětného odběru pouze v případě nákupu pneumatik nových. Většinou se jednalo o místa zpětného odběru zřízená výrobci, kteří své povinnosti plní individuálně, např. v autoservisech, pneuservisech nebo u prodejců automobilů.

Dále ČIŽP v roce 2021 kontrolovala dovozce a přeshraniční přepravce pneumatik, u kterých bylo podezření, že své povinnosti vůbec neplní (tzv. free riding) nebo své povinnosti plní individuálně (tyto kontroly byly zaměřené především na splnění minimální úrovně zpětného odběru, zajištění zpracování odpadních pneumatik a splnění ohlašovací povinnosti). V případě posledních prodejců ČIŽP kontrolovala především plnění povinnosti písemně informovat konečného uživatele o způsobu zajištění zpětného odběru, a to jak v případě prodeje prostřednictvím e-shopů, tak také v kamenných prodejnách.

V oblasti zpětného odběru pneumatik bylo celkem uloženo osm pravomocných pokut v celkové částce 214 000 Kč, z nichž šest pokut bylo uloženo za free riding, tj. dovozcům a přeshraničním přepravcům pneumatik, kteří nezajišťovali zpětný odběr pneumatik ani plnění dalších povinností s tím souvisejících (např. podání návrhu na zápis do Seznamu výrobců, splnění minimální úrovně zpětného odběru, zajištění minimální sběrné sítě, evidenční a ohlašovací povinnosti). V jednom takovém případě, kdy společnost uváděla na trh v ČR velké množství pneumatik, aniž by k nim plnila stanovené povinnosti, uložili

inspektoři ČIŽP pravomocnou pokutu 100 000 Kč. ČIŽP také v roce 2021 uložila pokutu provozovateli místa zpětného odběru za zpoplatnění zpětného odběru pneumatik.

Elektrozařízení a baterie a akumulátory

V rámci zpětného odběru elektrozařízení ČIŽP provedla celkem 62 kontrol, z čehož bylo 23 provedeno na základě obdržených podnětů. Tyto podněty nejčastěji upozorňovaly na internetové prodejce především drobných elektrozařízení určených pro domácnosti a možný free riding těchto výrobků. Celkem v oblasti elektrozařízení zkontrolovali inspektoři 30 výrobců, 21 posledních prodejců, tři distributory a sedm zpracovatelů elektrozařízení. U problematiky baterií a akumulátorů provedli inspektoři ČIŽP celkem 22 kontrol, z čehož nejvíce připadá na výrobce a poslední prodejce.

V oblasti zpětného odběru elektrozařízení a baterií a akumulátorů zahájila ČIŽP celkem 13 přestupkových řízení, právní moci nabylo 13 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 516 000 Kč. Nejčastější porušení zákona v této oblasti se týkalo obdobně jako v roce 2020 tzv. „free-ridingu“ dovozců elektrozařízení a baterií a akumulátorů (celkem osm pravomocných rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty ve výši 171 000 Kč). Dále ČIŽP například uložila pokutu ve výši 40 000 Kč internetovému prodejci elektrozařízení, který nezajistil, aby konečný uživatel mohl v místě dodávky nové pračky bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru použitou pračku v tzv. režimu „kus za kus“, za tento odběr si dodatečně tento prodejce účtoval částku 600 Kč, navíc tento prodejce neplnil ani povinnost informovat konečného uživatele o způsobu zajištění zpětného odběru. ČIŽP také v roce 2021 uložila pokutu ve výši 75 000 Kč zpracovateli elektrozařízení, který soustřeďoval velké množství elektroodpadů mimo plochy vymezené příslušným povolením.

Kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů

V roce 2021 provedli inspektoři celkem 649 kontrol původců odpadů. Zahájeno bylo celkem 95 řízení o uložení sankce a právní moci v roce 2021 nabylo 96 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 4 651 500 Kč a také jedno opatření k nápravě.

Největší část kontrol původců odpadů tvořily v roce 2021 především velké průmyslové podniky či zemědělská družstva, které disponují integrovaným povolením. Zaměření se především na původce disponujícím integrovaným povolením je obdobně jako v loňském roce důsledkem covidové situace, kdy v roce 2020 došlo k přesunu provedení některých kontrol do roku 2021. Tyto kontroly probíhají ve většině případů v uzavřených vnitřních prostorách, což v rámci snahy o omezení kontaktu osob nebylo vždy možné, proto lze zaznamenat pokles počtu provedených kontrol i v roce 2021. Dále inspektoři OOH ČIŽP přednostně prošetřovali obdržené podněty na nezákonné nakládání s odpady. Vzhledem k nabytí účinnosti nového

zákona o odpadech dne 1.1.2021, který původcům odpadů určil některé nové povinnosti, byly kontroly zaměřeny také na ověření, zda původci nové povinnosti přijali za své a zvládají je v praxi aplikovat. Jelikož proběhl přechod na novou legislativu velice rychle, v řádu dnů, a pro některé nové povinnosti nebyla stanovena žádná přechodná období, zjistila inspekce v rámci svých šetření občasná porušení spočívající např. v nové povinnosti uzavření písemné smlouvy ještě před vznikem komunálního a stavebního odpadu, které původce sám nezpracuje, či nezajištění třídění všech pěti složek komunálních odpadů (papír, plast, sklo, biologicky rozložitelné odpady a kovy) pro návštěvníky provozoven. U velkých producentů odpadů tradičně nebyla zjišťována závažná porušení, neboť obvykle disponují integrovaným povolením, které již původci důvěrně znají a jednají podle něho. Velkým původcům odpadů také obvykle pomáhají specializovaní ekologové, kteří se v nové i staré právní úpravě rychleji orientují a pomáhají provozy uvést do souladu s legislativou. Jako již v minulých letech tak z obvyklých povinností původců odpadů byly zjišťovány spíše drobné přestupky typu netřídění odpadů díky nekázní zaměstnanců či plnění evidenčních a ohlašovacích povinností. Dále se inspektoři setkávali například s chybným zařazením odpadů, nevybavením míst k nakládání s nebezpečnými odpady identifikačními listy nebezpečných odpadů či předáním odpadů neoprávněné osobě. Přetrvávajícím nešvarem mezi původci stavebních a demoličních odpadů je nakládání s těmito odpady na místech k tomu neurčených a díky zdánlivé neškodnosti také následné předávání osobám, které k jejich převzetí nemají oprávnění.

Pokutu ve výši 450 000 Kč udělila inspekce za neodborné nakládání původci odpadů při postupu odstraňování odpadů s obsahem azbestu. Inspekce provedla kontrolu na základě dvou podnětů přijatých v roce 2021, které se týkaly údajného protiprávního jednání dodavatele stavby rezidenčního komplexu. Při demoličních pracích v areálu bývalých pekáren společnost destruovala boletické panely, které obsahují asbest, bez jakýchkoli opatření proti úniku azbestových vláken do ovzduší. Ani při dalším nakládání s tímto odpadem nezajistila, aby do ovzduší nebyla uvolňována azbestová vlákna nebo azbestový prach. Se vzniklým odpadem s obsahem azbestu nakládala ve směsi se stavebním odpadem jako s odpadem kategorie ostatní.

Obce

V roce 2021 bylo OOH ČIŽP provedeno celkem 80 kontrol obcí. Zahájeno bylo 12 řízení o uložení sankce a právní moci nabylo sedm rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v celkové výši 134 000 Kč.

V roce 2021 se kontroly obcí zaměřovaly opět především na zajištění míst pro oddělené soustřeďování složek komunálního odpadu, tj. nebezpečných odpadů, papíru, plastu, skla, kovů, biologicky rozložitelných odpadů (BRO) a jedlých olejů a tuků. Většina obcí má místa soustřeďování komunálních odpadů

nastavena v obecně závazné vyhlášce (dále jen „OZV“). Ačkoli došlo od 1. 1. 2021 k nabytí účinnosti nového zákona o odpadech, Ministerstvo životního prostředí bylo k obcím benevolentní a v metodickém pokynu obcím uvedlo, že stávající OZV obcí budou platné i v roce 2021, pokud byly v souladu se starou legislativou. Obce tak měly během roku 2021 prostor připravit OZV v souladu s požadavky nové legislativy. Většina kontrolovaných obcí v ČR má obecní systém nakládání s odpady již dlouhodobě funkčně vhodně nastaven a provozován, i v roce 2021 tak byly přestupky na poli nastavení obecního systému zjišťovány minoritně. Pokud už problém zjištěn byl, jednalo se nejčastěji o biologicky rozložitelné odpady, které byly např. v případě větví odstraňovány v rozporu se zákonem pálením. Nejčastějším porušením, za které jsou obcím ukládány sankce, proto nesouvisí s nastavením systému obce, ale opět s problematikou stavebních a demoličních odpadů, které obcím vznikají z provádění stavebních prací na jejich území. Tyto odpady jsou často z nevědomosti ukládány na k tomu neurčené obecní pozemky, a to bez rozborů kvality, případně využívány ke zpevňování cest nebo zavážení různých depresí na území obcí.

Zajímavý tak byl v roce 2021 například případ obce Poděvousy, která v rámci tradiční akce „pálení čarodějnic“ rovněž pálila odpad – v zapálené hromadě se vyskytovaly odpady jako směsná stavební suť, zbytky objemného odpadu (ohořelé kovové rošty postelí či výtuhy matrací či ohořelé kliky dveří) a čerstvý BRO. Obci byla udělena pravomocná pokuta ve výši 40 000 Kč za porušení zákona o odpadech.

Chemický zákon a biocidy

Inspektoři ČIŽP kontrolují předpisy týkající se chemické bezpečnosti. Jedná se o chemický zákon č. 350/2011 Sb., zákon o biocidech č. 324/2016 a související přímo použitelné evropské předpisy – nařízení č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezení látek (nařízení REACH), nařízení č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek (nařízení CLP), nařízení č. 648/2004 o detergentech, nařízení č. 528/2012 o biocidech a další. ČIŽP při kontrole výše uvedených předpisů provedla 551 kontrol. Většina kontrol se týkala nařízení REACH (registrace látek, bezpečnostní listy, omezené a povolované látky; celkem 210 kontrol) nebo povinností vyplývajících z nařízení CLP (klasifikace, balení a označování látek; dohromady 167 kontrol). Biocidní přípravky byly kontrolovány v 61 případech (bylo kontrolováno 122 biocidních přípravků a ošetřených předmětů, z nichž 55 vykazovalo vady).

V roce 2021 nabylo právní moci 110 pokut a napomenutí udělených inspekcí za porušení chemického zákona, zákona o biocidech a kontrolního řádu (zákon č. 255/2012 Sb.) v celkové výši 2 398 500 Kč. Zahájeno bylo v tomto roce 116 přestupkových řízení. Většina porušení se týkala reklamy na internetu, nesprávného označování látek a směsí, biocidních přípravků, oznámení chemických směsí a kvality bezpečnostních listů.

Inspekce se zapojovala do práce Evropské agentury pro chemické látky (ECHA), konkrétně do jejího fóra pro výměnu informací o prosazování a podskupiny pro biocidy. Pracovníci inspekce se aktivně účastnili několika pracovních skupin fóra (pro prioritizaci kontrolních projektů a pro přípravu pilotního projektu na zpětně získané látky).

Tematické kontroly

Evropské kontrolní projekty

V roce 2021 byla kontrolována povinnost dodávat a používat látky uvedené v příloze XIV nařízení REACH. Tyto látky se mohou uvádět na trh a používat, jen pokud je to povolené, případně pokud se na takový případ vztahuje některá z výjimek. Kontroly byly zaměřeny zejména na použití sloučenin šestimocného chromu a probíhaly v rámci celoevropského kontrolního projektu REACH-EN-FORCE 9. Bylo provedeno 10 kontrol, přičemž v jednom případě bylo shledáno porušení nařízení REACH.

Pilotní projekt fóra ECHA se věnoval zpětně získaným látkám – tedy látkám vznikajícím z odpadů. Obecně je zpětné získávání látek považováno za výrobu dle nařízení REACH a je nutné ošetřit povinnost registrace těchto látek. V některých případech je možné využít výjimku z registrace podle čl. 2 odst. 7 písm. d) nařízení REACH a právě na použití této výjimky byl pilotní projekt primárně zaměřen. Pro použití zmíněné výjimky z registrace je zejména nutné doložit shodnost složení zpětně získané látky a látky registrované. Celkem bylo v rámci projektu provedeno 12 kontrol.

Nově omezené látky a 3D filamenty

Inspektoři byli též zapojeni do projektu Nově omezených látek. Jednalo se o omezené látky dle evropského nařízení REACH, konkrétně o látky nově vedené v příloze XVII, jmenovitě o anorganické amonné soli, bisfenol A, methanol, D4 a D5 cyklosiloxany, NMP, organické a anorganické příměsi v textilních výrobcích specifikované v dodatku 12 REACH a silantriol, vč. jeho derivátů (TDFA).

Z projektu byla následně vyňata kontrola PFOA, neboť tato látka byla počátkem roku 2021 přesunuta do jiného evropského nařízení (POPs). Celkem bylo provedeno 12 kontrol a byly objeveny dva výrobky, které nesplňovaly kritéria stanovená v REACH.

K dané tematické kontrole byl doplněn pilotní projekt 3D filamentů z důvodu aktuálního vývoje technologií a předpokládaných společenských potřeb. 3D tisk z polymerních filamentů je dnes velmi rozšířený, využívá recyklované plasty či polymery s mnoha příměsí (kovy, barviva, protihorlavá plnidla atd.), suroviny jsou často dováženy z mimoevropských zemí. 3D tiskem vytvořené předměty nepodléhají žádné další kontrole či dohledu, lze je uplatnit v jakémkoliv odvětví, včetně domácích a jídelních potřeb, dětských hraček či předmětů

ochrany dýchacích cest. Samotný 3D tisk je současně velmi oblíbenou kratochvílí nejen dospělých, ale i dětí.

Tento projekt ukázal mnohé obtíže dozoru nad trhem a prokázal oprávněnost těchto kontrol, neboť – byť se jednalo o projekt s malým počtem kontrol a vzorků – byly nalezeny i filameny s neobvyklým obsahem těžkých kovů či s obsahem chlóru a brómu. Celkem bylo zkontrolováno 35 vzorků, z toho dva z nich vykázaly podezřelé hodnoty (Cr, Cl) a jeden další byl z důvodu vysokého obsahu brómu odeslán k dalším analýzám.

Obě části této tematické kontroly byly výrazně usnadněny možnostmi využívat screeningových metod v laboratoři ČIŽP.

Dozor nad trhem

ČIŽP dohlíží, jako jeden z mnoha dalších orgánů, i na bezpečnost výrobků uvedených na evropský trh (viz též projekt 3D filamentů). Jeho pravomoci v tomto směru jmenovitě vyplývají zejména ze zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků v souvislosti s výstražným systémem Safety Gate (RAPEX) a z evropského nařízení 1020/2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy.

Na základě výše uvedeného dozoruji inspektoři ČIŽP dodržování zákazu prodeje nebezpečných výrobků uvedených v systému Safety Gate (RAPEX), případně sami vyhledávají potenciálně nebezpečné výrobky na českém trhu. Během roku tak bylo provedeno 98 kontrol a prověřeno 150 ohlášených nebezpečných výrobků. V daném roce nebyly nalezeny žádné výrobky ohlášené v systému SG/RAPEX. Na druhou stranu se jako problém objevila novinka na trhu – nikotinové sáčky.

Současně s výkonem dozoru nad trhem souvisí i nová povinnost využívání evropského databázového systému ICSMS. Přechod na tento systém bude v blízkém časovém horizontu povinný a tím se výrazně navýší vytížení datové sítě dozorových orgánů i administrativní zátěž jednotlivých inspektorů. S touto novou povinností úřadu souvisí i nutnost přizpůsobit interní databázové systémy.

Významný případ – agenda chemické bezpečnosti

V rámci kontroly se inspektoři zaměřili na dezinfekční sprej NANO+ Silver, přípravek PURE 100% regenerace roušek a respirátorů a jemný prací gel na šátky a roušky BAMBOO Gold. Na internetových stránkách chyběly informace o nebezpečných vlastnostech kontrolovaných směsí. Kontrolované biocidní přípravky navíc obsahovaly účinnou látku od dodavatele, který není zařazen na seznamu vedeném dle nařízení o biocidech. Za spáchané přestupky dostala společnost pokutu 40 000 Kč.

Obaly

V roce 2021 provedli inspektoři ČIŽP 101 kontrol zaměřených na plnění povinností vyplývajících ze zákona o obalech, z čehož bylo 10 kontrol provedeno na základě obdržených podnětů. Tyto podněty většinou upozorňovaly zároveň na free riding obalů a také výrobků podléhajících zpětnému odběru (především elektrozařízení a baterií a akumulátorů). V průběhu roku 2021 zahájila ČIŽP 47 řízení o přestupku a celkem nabylo právní moci 47 rozhodnutí, kterými byly uloženy pokuty v souhrnné výši 854 000 Kč.

Více jak polovina provedených kontrol byla zaměřena na subjekty, u kterých bylo podezření, že své povinnosti dané zákonem o obalech vůbec neplní, tj. nemají uzavřenou smlouvu s autorizovanou obalovou společností ani nepodali návrh na zápis do Seznamu osob jako individuálně plnící osoby. Inspektoři ČIŽP si tyto subjekty vytipovávají na základě podkladů od Generálního ředitelství cel (GRČ), na základě podnětů, vlastních zjištění apod. Ve většině těchto případů je následně vedeno přestupkové řízení za porušení zákona o obalech, případně za porušení kontrolního řádu, když daný subjekt neposkytne ČIŽP potřebnou součinnost při kontrole (např. nepředloží požadované doklady). Kontrolovaná osoba může ČIŽP při kontrole prokázat, že se na ni vztahuje výjimka dle § 15a zákona o obalech, a to v případě, že uvedla na trh nebo do oběhu v ČR méně než 300 kg obalů za kalendářní rok a zároveň její roční obrát, resp. roční úhrn čistého obrátu, nepřekročil 25 mil. Kč. Této výjimky využilo při kontrolách v roce 2021 celkem 11 subjektů.

Inspektoři v roce 2021 kontrolovali například dovozce a prodejce baleného zboží (kosmetiky, elektrozařízení, vín, ořechů, slazených nápojů, kávy, cukrovinek, krmiv a chovatelských potřeb), prodejce a distributory obalových prostředků, výrobce čistících prostředků a dále provozovatele rychlých občerstvení, restaurací nebo prodejce lahůdek. ČIŽP také v rámci své činnosti kontroluje osoby zapsané v Seznamu osob dle § 14 odst. 1 zákona o obalech, u kterých je na základě podaných Ročních výkazů o obalech a odpadech z obalů podezření, že neplní pro obaly, které uvádějí na trh v ČR, povinnost využití odpadů z obalů ve stanoveném rozsahu. Při těchto kontrolách bylo stejně jako v minulých letech nejčastěji zjišťováno nezajištění této povinnosti (tj. nesplnění stanovených procent recyklace a využití odpadů z obalů), případně chybné vyplnění ročních výkazů.

Nejvyšší sankce ve výši 100 000 Kč byla v oblasti nakládání s obaly uložena dovozci baleného zboží z Číny (především konzervovaného ovoce, vín a slazených nápojů), kterého ČIŽP vytipovala na základě podkladů od GRČ. Tento dovozce nepředložil inspektorům požadované doklady a neumožnil tak řádné provedení kontroly. ČIŽP dále v roce 2021 uložila pokutu ve výši 85 000 Kč prodejci lahůdek, potravin a smíšeného zboží za nezajištění plnění povinností k obalům (především z materiálů, jako je papír, plast a hliník), které uváděl na trh v ČR. Tento prodejce zjednal po kontrole nápravu.

Přeshraniční přeprava odpadů

OOH ČIŽP provádí ze své působnosti kontroly zaměřené na plnění povinností související s přeshraniční přepravou odpadů především u odesílatelů a příjemců odpadů podle nařízení EU o přepravě odpadů č. 1013/2006 (dále „nařízení“). Jedná se o povinně plánované kontroly podle požadavku nařízení prováděné u původců odpadů nebo zařízení, kteří obchodují s odpady (dovoz a vývoz). OOH ČIŽP dále provádí i kontroly na základě informací o zachycených nedovolených přepravách v rámci území ČR i území dalších států. V takových případech ČIŽP spolupracuje s MŽP (mezinárodní spolupráce) a CÚ.

V roce 2021 bylo zkontrolováno 69 odesílatelů a příjemců odpadů, převážně se jednalo o subjekty přepravující odpady v režimu tzv. zeleného seznamu. Průběžně probíhala regionální spolupráce s celní správou. Celkem bylo v rámci tohoto složkového úkolu zahájeno 23 přestupkových řízení. Právní moci v roce 2021 nabylo 26 sankcí v celkové výši 11 224 000 Kč.

I v roce 2021 ČIŽP spolupracovala s celní správou, policií a ministerstvem životního prostředí na řešení případů zachycených a zjištěných nelegálních přeprav odpadů, a to například elektroodpadů, kalů z čistíren odpadních vod či směsných nerecyklovatelných plastů. Nejčastějšími zjištěními porušeními jsou přeprava odpadu bez souhlasu či správně vyplněných přepravních dokladů, neuchování těchto dokladů po nařízenou dobu, neuzavření smlouvy mezi odesílatelem a příjemcem o využití odpadů, dovoz k příjemci, který není k přijetí dovážených odpadů oprávněn nebo byl zjištěn pokus o vývoz nesprávně zařazeného odpadu do země, kam je pro daný druh odpadu znám zákaz dovozu. K usnadnění procesu je i nadále zneužíván režim tzv. „zeleného seznamu“ odpadů. Příkladem může být dovoz kalů z čistíren odpadních vod či nerecyklovatelných směsných plastů, jejichž dovoz na území ČR podléhá procesu předchozího oznámení a souhlasu Ministerstva životního prostředí, neboť jsou zařazeny na „žlutém seznamu odpadů“. V případě dovozu kalů z ČOV bylo zjištěno, že ministerstvo společnosti tento souhlas nevydalo, a tak se společnost rozhodla odpady zařadit pod jiné katalogové číslo odpadu a dovážet je do svého zařízení v režimu zeleného seznamu, což svědčí o organizovaném a vědomém porušování předpisů na poli odpadového hospodářství.

Během roku 2021 došlo v rámci některých dalších států světa k omezení určitých komodit plastových odpadů, které lze na jejich území legálně k využití dovážet. K využití plastových odpadů tak podpora zůstává pro čisté a snadno využitelné odpady, avšak najít legální odbyť např. pro výměty z komunálních odpadů je stále více problematické, neboť stále v ČR ani ve světě nejsou dostupné dostatečné recyklační kapacity. Nadále tak dochází v oblasti dovozu k předstírané recyklaci, kdy skutečným účelem může být např. skládkování odpadu. S omezením vývozu některých komodit odpadů souvisí také vývozy elektrozařízení do zemí mimo OECD (zejm. země Asie),

kdy vznikla snaha elektrozařízení vydávat například za hliníkový odpad, a tak zákaz obejít. Situaci nakládání s odpady od tohoto roku pomáhal řešit nový zákon o odpadech č. 541/2020 Sb., který je účinný od 1. 1. 2021, neboť například zakázal mobilním zařízením ke sběru a výkupu odpadů být příjemcem či odesílatelem odpadů v rámci přeshraniční přepravy odpadů. Jako problém však zůstává problematika repatriace odpadů z nelegální přepravy, kdy je odpad vyložen v ČR a následně nedochází ke konsensu mezi příslušnými úřady ve věci zpětného odeslání odpadu do země odeslání a k určení jasných lhůt pro tuto realizaci. Neúměrně se tím zvyšuje riziko v souvislosti s nelegálně uloženým odpadem. Vzhledem ke zjištění je i nadále nutné se věnovat kontrolám a trestání zejména u subjektů, kteří se opakovaně podílí na nedovolené přepravě odpadů. Intenzivní spolupráci je v tomto směru nadále nutné udržovat s Celní správou ČR a orgány činnými v trestním řízení.

4.3.3 Přehled plnění specifických úkolů

Kromě celorepublikově řešených složkových úkolů si jednotlivé OI ČIŽP stanovily specifické úkoly. Tyto úkoly odpovídají místním potřebám na základě znalostí konkrétního regionu. Případně se mohlo jednat o kontrolu konkrétního subjektu s navazujícími kontrolami sledujícími jednotlivé toky odpadů. S ohledem na epidemiologickou situaci však nemohly být kontroly vždy plně provedeny a počítá se s pokračováním v následujícím období. V rámci specifických úkolů byly kontrolovány např. evidenční nesrovnalosti na základě analýz dat, staré ekologické zátěže, přeshraniční přeprava odpadů v rámci vytípaných subjektů nebo společné kontroly s CÚ, kontroly zařízení pro úpravu plastů, kontroly stavebních odpadů, lokality s opuštěnými odpady apod. Tyto akce mají mimo standardní inspekční činnost, která vede přímo k zahájení přestupkových řízení, také charakter terénního monitoringu. Mohou být zdrojem poznatků pro další inspekční šetření, popř. pro spolupráci s dalšími orgány státní správy nebo OČTŘ.

4.3.4 Významné případy

Nejvyšší pravomocné pokuty v dané složce po jednotlivých OI

OI Praha: FO oprávněná k podnikání Roman Maroš

V období roku 2018 a části roku 2019 nedovoleně skladoval odpady přijaté do mobilního zařízení ke sběru a výkupu na nepovoleném místě na pozemku v k. ú. Komořany. V roce 2019 se jednalo minimálně celkem o 270 tun odpadu kategorie nebezpečný (např. kaly z lapáku nečistot, obaly obsahující zbytky nebezpečných látek) a 81 tun odpadu kategorie ostatní (např. objemný odpad). Za rok 2018 se jednalo o odpad kategorie nebezpečný v minimálním celkovém množství 521 tun a odpad kategorie ostatní v celkovém množství 68 tun. Inspekce panu Marošovi uložila za porušení zákona o odpadech sankci ve výši 490 000 Kč, obviněný se proti rozhodnutí inspekce odvolal. Odvolací orgán pokutu inspekce v celém znění potvrdil.

OI České Budějovice: EKOPUR, s. r. o.

Pokuta 200 000 Kč byla uložena za porušení povinností stanovených provozním řádem zařízení pro provoz dekontaminačního zařízení k úpravě zdravotnických odpadů – zjištěno bylo zejména překročení kapacity zařízení, neprovádění pravidelné kontroly účinnosti zařízení, neoznačení nebezpečných odpadů a dále pochybení při vedení evidence.

OI Plzeň: ROBSTAV stavby, k. s.

Pokuta 800 000 Kč za neoprávněné nakládání s odpady z různých staveb (komunikace) v minimálně třech lokalitách v okolí Plzně. Jedná se o případ velmi složitý, kdy se obviněný snažil protiprávní jednání svést na jiný bezvýznamný subjekt prakticky bez zaměstnanců, techniky a s opakovaně změněným statutárním zástupcem. Dokazování bylo velmi komplikované z důvodu nesoučinnosti zainteresovaných subjektů a absenci jakýchkoli evidencí týkajících se nakládání s odpady. Odvolání obviněného MŽP zamítlo. V současnosti je prováděna další kontrola společnosti.

OMGD, s. r. o.

Pokuta 1 100 000 Kč za uložení kontaminovaných 15 000 tun demoličních odpadů (demolované provozy a kotelna) v areálu bývalé chemické továrny v Kaznějově. Jde o případ, který začal již v roce 2014, nicméně pravomocně byl ukončen až v loňském roce, kdy po soudních řízeních bylo prvotní rozhodnutí zrušeno, věc byla ČIŽP vrácena k novému projednání přestupku.

OI Ústí nad Labem: PD Power, s. r. o.

ČIŽP provedla kontrolu v zařízeních společnosti umístěných na pozemcích v k. ú. Svatava. V rámci kontrol bylo inspekci zjištěno, že společnost PD Power, s. r. o. od roku 2017 do roku 2020 provedla nedovolené přepravy odpadů z Německa do ČR. Jednalo se o přepravu plastové směsi, pravděpodobně pocházející

ze sběru komunálního odpadu a netříděného odpadu shromažďovaného z domácností. Přeprava byla realizována jako přeprava odpadů „zeleného seznamu“, přitom vyšlo najevo, že se fakticky jedná o odpad, který je možné dovážet pouze se souhlasem MŽP a byl nesprávně zařazen. Odpad svým zápachem obtěžoval i občany žijící v blízkosti sběrný. Odpady ve sběrně nebyly soustředovány odděleně podle druhů, čímž docházelo k jejich mísení – např. drť směsi plastů a papíru s příměsí polystyrenu a komunálního odpadu, odpadního textilu, která částečně zahrnovala ve sběrně skladovaný netříděný odpad komunálního charakteru přepravený z Německa. Společnost tak přeshraničně dovážela do sběrný odpady, které zde byly pouze skladovány a dále předávány zařízením, společnost skryla skutečný zahraniční původ těchto odpadů, které skončily na skládce, přičemž přepravovat odpady ze zahraničí za účelem odstranění v ČR je zakázáno. Společnost dále realizovala opakovaně nedovolené přepravy odpadu strusky, pneumatik, betonu, cihel, plastů a sádkokartonu. Odpady byly evidenčně přijaty do zařízení sběrný, ačkoliv společnost nedisponuje žádným oprávněním k využívání přepravených odpadů, ale pouze oprávněním k jejich sběru a výkupu. Dále bylo kontrolami zjištěno, že v zařízení sběrný nebyly skladované odpady zabezpečeny před povětrnostními vlivy, takže z porušených balíků plastové směsi docházelo k úletu odpadů. Společnost také nezajistila, aby všechny nebezpečné odpady byly označeny v souladu s platnou legislativou. Závěrem o některých přijatých odpadech, včetně odpadů z přeshraniční přepravy, nevedla společnost pravdivou evidenci. ČIŽP uložila společnosti pokutu ve výši 300 000 Kč, proti které se společnost odvolala. MŽP rozhodnutím ze dne 11. 2. 2021 pokutu ČIŽP změnilo tak, že sankci snížilo na 280 000 Kč.



Odpad z nelegální přepravy odpadů ve sběrně společnosti PD Power, s. r. o.

OI Hradec Králové: GLOBODERA GROUP, s. r. o. (v likvidaci)

Pokuta ve výši 10 000 000 Kč byla uložena za nedovolenou přepravu odpadů do ČR a neoprávněné nakládání s odpady (ilegální sklad odpadů). Podkladem pro zahájení řízení byly skutečnosti zjištěné kontrolou společnosti GLOBODERA zahájenou ČIŽP v roce 2019 v součinnosti s dalšími správními orgány, kdy byl zjištěn návoz odpadů (charakter směsný plastový odpad) kamionovou dopravou tuzemskými i zahraničními registračními značkami do areálu v k. ú. Skoránov. Kontrolou ČIŽP zjistila, že došlo v průběhu června – září roku 2019 k návozu různých směsí odpadů ze zahraničí, kterými byly zaplněny dva stavební objekty, které si pronajala společnost GLOBODERA. Objekt byl zavezen různorodou směsí odpadů s převahou plastů včetně dalších příměsí (papír, hliníková fólie, organický podíl), tj. jednalo se o tzv. výmět nevyužitelného odpadu z třídících linek odděleně sbíraných složek komunálního odpadu, kdy část byla upravena drcením. Jednalo se o směs odpadů odpovídající zařazení pod kat. č. 19 12 12 – jiné odpady (včetně příměsí) z mechanické úpravy odpadů. V objektu bylo uloženo cca 3.440 m³ tohoto odpadu, který byl přeshraničně přepraven z Německa. Další objekt byl zavezen různorodou směsí neupravených znečištěných plastů vytříděných z komunálního odpadu s různě velkou příměsí dalších druhů odpadů – zejména papír, textil, dřevo a dále se jednalo o odpad charakteru směsného komunálního odpadu. V objektu bylo dle fyzického ohledání uloženo cca 1.700 m³ tohoto odpadu, který byl přeshraničně přepraven zejména z Itálie. Obviněný se proti rozhodnutí odvolal a odvolací orgán rozhodnutí potvrdil. Společnost GLOBODERA podala proti rozhodnutí MŽP žalobu k Městskému soudu v Praze. Soud v předmětné věci rozhodnutí MŽP potvrdil. Zároveň ČIŽP vyzvala insolvenčního správce ke zjednání nápravy, tj. odvozu nelegálně navezených odpadů z těchto objektů.

OI Havlíčkův Brod: ESKO-T, s. r. o.

Pravomocná pokuta ve výši 60 000 Kč byla společnosti uložena za různá porušení povinností souvisejících s přeshraniční přepravou odpadů při vývozech do Slovenska, Německa, Rakouska, Polska či Bulharska v letech 2019 a 2020. V některých případech společnost neměla se zahraničními partnery uzavřené smlouvy o využití odpadů dle článku 18 odst. 2 nařízení (ES) č. 1013/2006, o přepravě odpadů, v jiných případech zase společnost neuchovávala po dobu tří let ode dne zahájení přepravy požadované doklady. V případě, že je odeslán odpad ze zařízení v České republice, je rovněž požadováno, aby osoba, která přepravu zařizuje, byla v jurisdikci země odeslání, tj. z České republiky, což společnost rovněž nesplnila, jelikož přepravy v některých případech organizovala společnost např. z Nizozemí. Dále se v dokladu dle přílohy VII nařízení (ES) č. 1013/2006, o přepravě odpadů vyskytovaly další chyby jako chybné podpisy, chybné údaje o množství přepravovaného odpadu, chyby v identifikaci odpadu atp.

OI Brno: ESET, spol. s r. o.

Právníkům osobě ESET, spol. s r. o. byla uložena pokuta 950 000 Kč za to, že jako oprávněná osoba, provozovatel mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů, která nakládala s odpady, nezaslala hlášení o produkci a nakládání s odpady, a dále jí byla uložena pokuta 470 000 Kč za porušení kontrolního řádu. Společnost jako provozovatel mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů nezaslala hlášení o produkci a nakládání s odpady, z vlastního šetření inspekce vyplynulo, že subjekt měl v roce 2019 od různých subjektů převzít přes 20 tis. tun odpadů (z toho bylo více než 15 tis. tun odpadů kategorie nebezpečný).

OI Olomouc: FO oprávněná k podnikání Rudolf Soldán

Neoprávněně převzal odpadní zeminu v množství 12 500 t za účelem následného využití k terénním úpravám pozemků v k. ú. Niva, a to nad rámec vydaných povolení jiných orgánů státní správy. Pro účely terénní úpravy prostřednictvím odpadní výkopové zeminy nezpracoval hodnocení rizik při aplikaci odpadů. Inspekce uložila sankci ve výši 300 tis. Kč, obviněný se proti rozhodnutí odvolal. Odvolací orgán přistoupil k moderaci výše pokuty na 200 tis. Kč, přičemž skutkové sankci inspekce potvrdil.

OI Ostrava: ECOPAK, s. r. o.

ČIŽP provedla na základě podání KÚ kontrolu zařízení třídící linky v součinnosti s oddělením stavební prevence Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje a zplnomocněných bývalých zaměstnanců společnosti v areálu společnosti ECOPAK – v zařízení k využívání odpadů pod názvem „RECYKLAČNÍ STŘEDISKO OSTRAVA“ – Linka na úpravu využitelných odpadů tříděním, drcením a lisováním. V rámci šetření bylo zjištěno, že usnesením Krajského soudu v Ostravě byl zjištěn úpadek dlužníka, prohlášen konkurs na jeho majetek a ustanoven insolvenční správce. V rámci kontroly bylo zjištěno, že v zařízení se nahromadily tři tisíce tun nedotříděných odpadů a převážně zbytkových směsných plastových odpadů po dotřídění (plastový výmět). A to jak v hale, tak na venkovních plochách kolem haly. Společnost soustřeďovala odpad v lisovaných balících na venkovní ploše (kolem provozní haly), což bylo v rozporu se schváleným provozním řádem zařízení. Inspekce vydala rozhodnutí o uložení pokuty ve výši 400 tis. Kč. Areál společnosti ECOPAK byl ve sledovaném období prodán v rámci insolvenčního řízení, přičemž nový majitel zajistil odstranění nelegálně uložených plastových odpadů, jak požadovala inspekce při komunikaci s insolvenčním správcem.



Přebytek směsi plastových odpadu z dotřídění plastů –
skladování mimo povolené plochy zařízení

Ol Liberec: Purum, s. r. o.

Jako provozovatel zařízení stabilizační a neutralizační stanice (Úprava odpadů – Hamr na Jezeře, Stará Lužice) nezajistil odpady přijímané do zařízení (např. různé druhy kalů, oplachové vody, zaolejované vody, emulze, kyseliny, alkálie aj.) proti úniku nebezpečných látek do okolního životního prostředí. Znečištění okolí v důsledku úniku byla potvrzena odebranými vzorky zeminy, sedimentu a vody z laguny, které byly extrémně kontaminované. Společnosti Purum, s. r. o. byla uložena pokuta ve výši 300 000 Kč.

4.3.5 Závěry z kontrolní činnosti

Celé odvětví odpadového hospodářství pochopitelně v České republice v roce 2021 významně ovlivnila, zejména v první polovině roku 2021, složitá epidemiologická situace. Pokles kontrolní činnosti byl o 4 % oproti „kovidovému“ roku 2020

a o 24 % proti „předkovidovému“ roku 2019. Dalším faktorem, který se významně podílel a nadále podílí na formování odvětví, je po cca 20 letech zcela nový zákon o odpadech, který nabyl účinnosti 1. 1. 2021. Oba tyto faktory měly významný dopad na samotnou kontrolní činnost inspekce v terénu, která byla významně omezena. Zároveň bylo nutné se vyrovnat i v rámci kontrolní činnosti s novou právní úpravou, a to jak po věcné, metodické, tak i po procesní stránce. Situaci v praxi neulehčila absence prováděcích vyhlášek. Ze strany inspektorů odpadového hospodářství, stejně jako ze strany provozovatelů zařízení se tak v roce 2021 jednalo o zjišťování reálných dopadů nové legislativy zejména na provoz povolených zařízení. Inspekce v řadě případů musela přistoupit na korespondenční formu kontrol a k eliminaci fyzického kontaktu s kontrolovanými osobami, což však z praktického hlediska není zcela efektivní způsob inspekční práce. Rovněž bylo s ohledem na situaci rozhodnuto o zrušení či přesunu části kontrol zaměřených na nakládání s odpady, které snesou odklad. Jestliže došlo k výraznému omezení kontrolní činnosti, a i ta byla mnohdy zaměřená pouze na monitoring (např. staré skládky apod.),

bez účasti kontrolovaných osob, adekvátně došlo i ke snížení navazujících řízení. Počet vydaných rozhodnutí klesl oproti předchozímu roku o 30 procent. Celkem 141 podnětů bylo v souvislosti se zjištěními podáno na jiné orgány státní správy, v jednom případě bylo podáno trestní oznámení s podezřením na poškození a ohrožení životního prostředí v souvislosti s neoprávněným nakládáním s odpady.

U jednotlivých složkových úkolů lze konstatovat, že v oblasti odpadového hospodářství a chemických látek jsou zjišťovány podobné nedostatky jako v předchozích letech. Nebyl pozorován výraznější negativní trend v některé z oblastí – nejčastějším problémem stále zůstává nakládání zejména se stavebními a demoličními odpady v rozporu s právní úpravou. Jako dlouhodobý problém se jeví nedostatečné kapacity pro termické odstranění nebezpečných odpadů, přičemž těchto odpadů spíše přibývá (zejména ve zdravotnictví) a předpokládá se legislativní omezení jejich skládkování.

Obdobně to platí pro energetické využití odpadů (např. směsného odpadu, výmětů po třídění odpadů), přičemž je legislativou předpokládáno postupné omezení jejich skládkování (současná praxe). Jako problematické se dále v praxi ukazuje, že množství kapalných odpadů je vyváděno z regulované oblasti režimu odpadů a převedeno pod režim odpadních vod v rámci zákona o vodách, což se často děje na základě „tlaku“ některých odpadářských společností na původce odpadu. Je tak významně ztěženo přehled o kvalitě a o koncových zařízeních, ve kterých se tyto kapaliny likvidují.

Jako další hrozba se jeví účelové vyvádění odpadů do podoby výrobků za účelem zejména nepovoleného zaspávání, přičemž s touto nelegální praxí se již lze setkat také při dovozu odpadů ze zahraničí – např. některé strusky, odpady z drcení pneumatik nebo nejrůznějších směsí odpadů, které však nesplňují kritéria na „konec odpadu“ a jejich využívání těmito způsoby je zakázané. Finanční motivace pro některé subjekty v odvětví „rekultivací“ je však potenciálně vysoce zajímavá. Obecně je stále potřeba zvýšenou pozornost věnovat oblasti nakládání s nebezpečnými odpady, zejména u vybraných oprávněných osob, např. i v rámci dozoru nad SEZ. Tyto subjekty hledají nejlevnější a tedy potenciálně nelegální způsoby nakládání, spočívající buď v překategorizaci odpadu s cílem skryt skutečné vlastnosti odpadu a následně uložit např. na skládce odpadů, v obcházení poplatkové povinnosti při skládkování či vytvářením dočasných nelegálních skladů nebo likvidaci na nevhodných koncových zařízeních. V daném ohledu také průběžně apelujeme a spolupracujeme s OČTŘ, která přináší zajímavé poznatky i pro činnost inspekce.

Zmínit lze v této souvislosti i průběžné plnění úkolů a opatření Meziresortního pracovního týmu pro prevenci a potírání trestné činnosti související s odpady, které jsou realizovány na základě „Strategie prevence a potírání trestné činnosti

související s odpady na období let 2021 – 2023“ (schválena UV ze dne 5. října 2020 č. 984). V současné době je již možné konstatovat určité zvýšení zájmu OČTŘ a justice o problematiku „odpadů“, a to již i v podobě rozhodnutí trestních soudů, byť cesta k těmto rozhodnutím je leckdy trnitá a dlouhá. Po mnoha letech spolupráce je konečně možné vidět první reálné výstupy v podobě stíhání a trestání, které předpokládá EU směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí (trestné činy proti životnímu prostředí v rámci trestního zákoníku), tzn. zejména v případech, kdy správní trestání není dostatečně odrazující pro pachatele přestupků. V tomto ohledu se pozitivně odrazila již dlouholetá a opakovaná osvětová a vzdělávací činnost zástupců justice a vyšetřovatelů ve spolupráci s VSZ, ČIŽP a PČR.

V problematice chemické bezpečnosti se začali inspektoři více zaměřovat na nově omezené látky (nařízení REACH a POPs). V těchto kontrolách budou pokračovat i v dalším období. Problematickým se také zdá dodržování předpisů při prodeji chemických látek a směsí přes internet.

V roce 2021 ČIŽP pořídila další bezpilotní systém spolu s nutným softwarovým vybavením, který je využíván především při řešení terénních úprav a navážek stavebních odpadů, nelegálních zařízení nebo monitoringu skládek. Průběžně se již součástí běžné praxe stala aplikovaná screeningová analytická měření vzorků (např. azbestu, analýzy těžkých kovů v předmětech apod.) před náhodnými předáními vzorků do akreditovaných laboratoří.

4.4 Ochrana přírody a CITES

4.4.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2021

Inspektoři oddělení ochrany přírody v roce 2021 zaměřili svoji činnost na prověřování situací, aktivit a subjektů, které by mohly představovat závažné ohrožení zájmů chráněných složkovými zákony o ochraně přírody a krajiny, o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF), o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, o nakládání s geneticky modifikovanými organizmy, o zoologických zahradách a o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu. Kontrolní aktivity inspekce lze rozdělit na plánované, navazující na předcházející zjištění, reflektující aktuální stav a tvořící cca 40 % inspekčních kapacit, na vykonávané na základě podnětů veřejnosti (rovněž cca 40 %) a prováděné operativně na základě vlastních zjištění (cca 20 %). I v tomto roce byla kontrolní a správní činnost částečně ovlivněna nepříznivou epidemickou situací, a to v přímé návaznosti na opakované výpadky kontrolních kapacit jednotlivých útvarů. Na druhou stranu bylo možno využít zkušeností získaných v předchozích letech.

Inspektoři ochrany přírody v roce 2021 uskutečnili celkem 2113 kontrol a šetření (nepatrně méně než v předchozím roce), což při počtu 77 inspektorů odpovídá v průměru více než 27 šetřením na inspektora za rok. Celkem v roce 2021 nabylo právní moci 622 rozhodnutí (91 % ve srovnání s rokem minulým), z toho 448 rozhodnutí o uložení pokuty (221 za přestupky právnických a fyzických osob podnikajících a 227 za přestupky fyzických osob), 21 napomenutí, 32 rozhodnutí o omezení nebo zastavení činnosti, 101 rozhodnutí o zabavení nebo odebrání, 20 rozhodnutí o opatření k nápravě a 31 předběžných opatření.

Úhrnná výše pravomocně uložených pokut dosáhla v roce 2021 celkem 8 082 200 Kč, což představuje pokles o cca 17 % oproti předchozímu roku. Zjevně se jedná o opožděný důsledek částečného útlumu kontrolní a zejména správní činnosti inspekce. Ve výši 7 032 500 Kč byly uloženy pokuty právnickým osobám a osobám fyzickým podnikajícím, ve výši 1 049 700 Kč byly uloženy pokuty fyzickým osobám nepodnikajícím.

Na úseku ochrany přírody a krajiny provedli inspektoři celkem 1 832 šetření a kontrol. Významný počet kontrol byl realizován i v oblasti CITES (130) a stále více se uplatňují i kontroly zaměřené na dodržování ustanovení zákona o ZPF (105). Ostatní kontroly byly zaměřené na problematiku GMO (29) a zoologické zahrady (17), v obou případech jde o oblasti s omezeným počtem (v řádu desítek) dotčených subjektů. V roce 2021 dále

inspekce v oblasti ochrany přírody a CITES podala celkem 13 oznámení orgánům činným v trestním řízení a 54 podnětů směřujících k ostatním orgánům státní správy různých úrovní.

Veřejnost tradičně vnímá inspekci v oblasti ochrany přírody jako orgán státní správy, který svou odborností, profesní zdatností i empatií významně překonává stereotypní představy o byrokratickém alibismu, a který je současně velmi rezistentní vůči mimoprávním manipulativním tlakům. Proto významný podíl na její dozorové činnosti představuje šetření doručených podnětů občanů a spolků, které představují cenný zdroj informací zejména s ohledem na ochranu dřevin rostoucích mimo les a ochranu zemědělského půdního fondu. Množství podnětů podaných veřejností v dlouhodobém horizontu vykazuje postupný nárůst, v posledních letech osciluje kolem 1200 doručených podnětů ročně, v roce 2021 inspektoři řešili konkrétně 1 222 podnětů v působnosti ochrany přírody. V průměru tak připadlo na jednoho inspektora téměř 16 prošetřených podnětů za rok. I v tomto segmentu činnosti se zcela jasně ukázalo, že inspekce dokázala naplnit své poslání služby veřejnosti bez ohledu na celostátní sociální a ekonomická omezení.

Celkem 729 vyjádření, které inspekce v roce 2021 vydala, představujících téměř dvacetiprocentní meziroční nárůst, dokresluje aktivitu inspektorů i za situace, kdy pandemie paralyzovala významné segmenty života společnosti.

Nejvýznamněji se do práce oddělení ochrany přírody promítá kontrolní a správní činnost v souvislosti s dodržováním ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Na oblast ochrany přírody tradičně připadl největší podíl kontrolní činnosti (1832 z celkem 2113 šetření a kontrol) i správní činnosti (uložené pokuty za 7 411 900 Kč). Oblasti ochrany přírody se týkala veškerá předběžná opatření, většina vydaných opatření k nápravě, rozhodnutí o omezení nebo zastavení činnosti a také významná část podnětů podaných jiným orgánům státní správy. Spektrum kontrolní, správní a přestupkové činnosti v oblasti ochrany přírody je velmi široké. Blíže tuto oblast představují oddíly týkající se uskutečněných specifických úkolů a závažných případů řešených inspekci v tomto roce.

Dnes již neodmyslitelnou součástí standardní činnosti složky ochrany přírody je kontrola dodržování ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu. V roce 2021 se uskutečnilo celkem 105 kontrol či šetření podle tohoto zákona, z toho 6 kontrol ve spolupráci s jinými odbornými složkami inspekce, zejména oddělením odpadového hospodářství a oddělením ochrany vod. Ve sledovaném období inspekce dále prošetřovala 55 podnětů, které upozorňovaly na možné

porušení právních předpisů v této oblasti. Celkem osm podnětů bylo postoupeno jiným orgánům státní správy, neboť inspekce došla k závěru, že dochází k porušení ustanovení zákona o ZPF, k jejichž řešení nemá kompetenci. Nejvíce přijatých podnětů již tradičně upozorňovalo na navážky zemin, ukládání odpadů či dalších materiálů na pozemky vedené jako ZPF. V roce 2021 byla za porušení ustanovení zákona č. 334/1992 Sb. uložena pokuta třem subjektům, celková výše těchto pokut byla 19 000 Kč.

V roce 2021 inspekce již třetím rokem pokračovala v provádění kontrol zaměřujících se na znečištění zemědělské půdy olovem (překročení indikačních a preventivních hodnot olova stanovených ve vyhlášce č. 153/2016 Sb.) v souvislosti s provozováním sportovních střelnic. Kontroly tohoto typu jsou předmětem specifického úkolu popsaného dále.

Na úseku CITES bylo v roce 2021 provedeno 130 kontrol podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, a dalších 779 inspekčních šetření, zejména při inspekční činnosti na hranicích (letišť, celní pošta). Inspekce řešila na úseku CITES celkem 39 podnětů a vyřídila čtyři žádosti o informace podle zákona č. 123/1998 Sb. Uložila celkem 134 pokut (z toho 118 osobám fyzickým a 16 právnickým a fyzickým podnikajícím), a to v celkové výši 423 800 Kč (z toho 322 800 Kč fyzickým osobám a 101 000 Kč osobám právnickým a fyzickým podnikajícím), šest napomenutí a jedno opatření k nápravě. Právní moci nabylo celkem 92 rozhodnutí o zabavení. Oproti roku 2020 došlo ke snížení částky pokut (v roce 2020 celkem 737 800 Kč), což bylo způsobeno jednak meziroční prodloužením epidemiologických opatření, v jejichž důsledku došlo k výraznému snížení aktivity na letišti, jednak tím, že ČIŽP se v rámci intenzifikace a efektivizace inspekční práce na úseku CITES stále více orientuje na významné případy, řešené následně v režimu trestním.

Česká republika je chovatelskou, pěstitelskou a sběratelskou velmocí a v oblasti wildlife crime má významnou roli jako země cílová, tranzitní i jako země původu. V rámci soustředění na obchod s exempláři přímo ohroženými vyhynutými inspekce pokračovala v rozkrývání nelegální činnosti při obchodu s velkými kočkovitými šelmami. V souvislosti s novelou zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, která mj. omezuje využití velkých kočkovitých šelem pro účely drezury, resp. zakazuje jejich množení, zaznamenala inspekce řadu podezřelých jednání v souvislosti s likvidací kadáverů, zejména tygrů a lvů. Další významnou a dosud opomíjenou komoditou je nakládání a obchod s dravci, zejména sokolovitými, kteří tvoří významnou součást kultury ČR a arabských zemí. Inspekce provedla v roce 2021 šetření téměř třiceti zásilek vývozu živých dravců, pocházejících z českých chovů. Přitom zkontrolovala více než 700 exemplářů sokolovitých. Na obou zmíněných úsecích inspekce intenzivně spolupracovala s orgány činnými v trestním řízení, kterým předala celkem osm trestních oznámení. To představuje nárůst oproti roku 2020 (o šest) a naznačuje, že nezákonné aktivity v oblasti obchodu

s dravci a velkými kočkami by mohly představovat riziko šíření negace práva ve specifických komunitách, na které jsou vázány. Inspekce se v roce 2021 aktivně zapojila do evropského projektu na zamezení nelegálního mezinárodního obchodu s úhořem říčním. V rámci mapování subjektů zabývajících se obchodem s úhořím monté provedla kontroly celkem osmi zařízení a v návaznosti na informace získané od zahraničních orgánů zpětně prověřila 39 zásilek úhořů přijatých českými subjekty od roku 2019.

V roce 2021 pokračoval v důsledku virové pandemie útlum v leteckém přeshraničním pohybu osob i zboží, kontrola hranic nicméně zůstává stále důležitou složkou činnosti inspekce v oblasti CITES. Celkově inspekce obdržela v roce 2021 celkem 894 oznámení o dovozu a vývozu, které individuálně prověřila. U většiny těchto oznámení (celkem 779) byla inspekce požádána ze strany celního úřadu navíc o vyjádření spojené s inspekčním šetřením nebo kontrolou. Na letišti Václava Havla eviduje ČIŽP celkem 506 aktivit, což je o cca sto méně ve srovnání s rokem 2020 a představuje méně než polovinu oproti roku 2019. Většinu nelegálního obchodu reprezentovaly cca dvě desítky individuálních dovozů výrobků tradiční čínské medicíny, realizovaných příslušníky asijských komunit, menšinu (jednotky případů) tvořily tzv. turistické dovozy (korály, trofeje, části těl živočichů). V případech deklarovaných poštovních zásilek provedla inspekce za rok 2021 celkem 272 šetření a kontrol, což je rozsah významně větší než za rok 2020 (166 šetření). Nejzávažnější porušení předpisů na úseku CITES zjistila ČIŽP při kontrolách zásilek v případech vyšších jednotek vývozu živých rostlin (zejména kaktusy a další sukulentní rostliny). Ostatní nelegální zásilky (dovozy potravin, hmyzu a trofejí) představovaly pouze tři případy.

V oblasti mimo-správní a preventivní pokračovala inspekce v naplňování cílů Akčního plánu pro potírání nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin do roku 2023, který představuje strategický dokument, jehož úkolem by měla být pomoc při vytváření nástrojů a vazeb pro zefektivnění potlačení nezákonného obchodu s ohroženými druhy. Zapojila se do práce poradní skupiny projektu IMPAKT VJ01010026 Ústavu pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty UK, zaměřeného na efektivní využívání forenzních metod dokazování v oblasti boje proti wildlife crime. Pokračovala ve spolupráci na projektu VH20182021028 „Aplikovaný výzkum genetiky vybraných druhů živočichů chráněných podle mezinárodní úmluvy CITES – vývoj forenzní metody, využitelné jako nástroje boje proti organizované trestné činnosti a závažné environmentální kriminalitě na národní i mezinárodní úrovni“, a to v rámci odborné gesce a při poskytování vzorků pro naplnění databáze relevantními DNA profily. V součinnosti s MŽP inspekce poskytovala potřebnou informační podporu orgánům EU a dalším evropským i světovým organizacím.

Také v roce 2021 se inspekce věnovala expertizním a konzultačním aktivitám. Z expertizní činnosti představovaly významnou část odborná vyjádření (celkem devět) a asistence při domovních prohlídkách realizované na základě požadavků orgánů činných v trestním řízení. Inspektoři poskytli také několik desítek konzultací občanům, zejména v oblastech týkajících se zamýšlených turistických a obchodních dovozů a vývozů.

Kontroly dodržování ustanovení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty a zákona č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad jsou předmětem tematických složkových úkolů, jejichž vyhodnocení je součástí následujícího oddílu.

Svým rozsahem zatím spíše okrajovou součástí činnosti složky jsou kontroly zaměřené na podmínky využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu, implementovaného do národní legislativy zákonem č. 93/2018 Sb. Předmětem kontrol je ověření, zda kontrolovaný subjekt je uživatelem genetických zdrojů ve smyslu právních předpisů, souvisejících s tímto zákonem. V takovém případě platí povinnost postupovat při využívání genetických zdrojů s náležitou péčí.

V roce 2021 nebyly (s ohledem na omezení, související s pandemií covid-19) kontroly uživatelů genetických zdrojů podle Nagojského protokolu provedeny. Proto budou kontroly vybraných subjektů provedeny v roce následujícím. V roce 2021 byl ve spolupráci s MŽP připraven roční plán kontrol uživatelů pro rok 2022, vypracovaný za použití přístupu založeného na hodnocení rizik.

4.4.2 Přehled plnění složkových úkolů

Do celo-inspekčních, tzv. složkových úkolů byly zařazeny především povinné kontroly plynoucí z mezirezortních vazeb (Cross Compliance), činnosti některých ucelených agend, plynoucí z dosavadních poznatků, zkušeností nebo požadavků MŽP (nakládání s geneticky modifikovanými organismy, zoologické zahrady, kontrola plnění uložených opatření).

Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci procesu Cross Compliance (CC)

Přestože i v roce 2021 platila některá omezení plynoucí z aktuální epidemické situace, byly v souvislosti s přidělováním zemědělských dotací inspekci realizovány kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v původně plánovaném rozsahu. ČIŽP v uplynulém roce konkrétně provedla kontrolu podmíněnosti u celkem 321 žadatelů o zemědělské dotace. Dodržování povinných požadavků na hospodaření (dále „PPH“) plynoucích ze směrnice Rady č. 79/409/EHS, o ochraně volně žijících ptáků (PPH 2) inspekce posuzovala ve 204 případech, u 117 subjektů kontrolovala dodržování požadavku, který vzešel ze směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť (PPH 3).

Kontroly zaměřené na plnění PPH, plynoucí z výše uvedených evropských směrnic a dodržování příslušných ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., jsou směřované do oblastí, kde je větší riziko střetu zemědělského hospodaření a chráněných zájmů. V případě PPH 2 jde o pozemky, kde může dojít k nedovolenému zásahu do dřevin rostoucích mimo les, do významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva nebo hnízdišť ptáků, případně se nacházejí v oblasti výskytu vybraných zvláště chráněných druhů vázaných na travní porosty (modrásci, chrástal). Požadavek PPH 3 je kontrolován ve vazbě na existenci evropsky významné lokality v rámci obhospodařované plochy nebo jejího bezprostředního okolí.

Naprostá většina kontrol podmíněnosti byla realizována na základě centrálně sestaveného plánu kontrol, který zahrnuje minimálně jedno procento z celkového počtu žadatelů o zemědělské dotace. Ve sledovaném období byly na základě doručeného podnětu uskutečněny pouze dvě mimořádné kontroly, zaměřené na dodržování požadavků plynoucích ze směrnice na ochranu volně žijících ptáků.

V uplynulém roce byly při kontrolách podmíněnosti zjištěny nedostatky ve dvou případech v působnosti OI Plzeň, v obou případech se jednalo o kontroly provedené na základě doručeného podnětu. V souvislosti se zemědělským hospodařením byly zjištěny terénní úpravy v ochranném pásmu přírodní památky Pod starým hradem, provedené bez souhlasu orgánu ochrany přírody. Za zjištěný přestupek bude zemědělsky hospodařícímu subjektu uložena pokuta. Zjištění ale nebude mít

vliv na přiznání zemědělské dotace, neboť na danou skutkovou podstatu nenavazuje konkrétní kontrolní požadavek kontroly podmíněnosti.

Další zjištěný nedostatek se týkal necitlivé obnovy trvalého travního porostu na pozemcích, které jsou součástí Evropsky významné lokality Šumava. Na dotčených pozemcích se nachází některé z předmětů ochrany EVL (mezofilní ovsíkové louky, podhorské a horské smilkové trávníky), které byly obnovou, zahrnující hnojení a výsev kulturní travní směsi, negativně ovlivněny. Vzhledem k tomu, že nebylo možno podrobněji zdokumentovat stav pozemků před samotným zásahem, nebylo v tomto konkrétním případě přistoupeno k podání návrhu na snížení zemědělské dotace odpovědnému subjektu. Zjištěné protiprávní jednání je nicméně důvodem pro uložení nápravného opatření, jehož realizace má umožnit postupný návrat do žádoucího stavu.

Kontrolované subjekty s inspekcí obvykle spolupracují a respektují pokyny inspekce ve smyslu provedení preventivních opatření, která by zamezila možným střetům hospodaření s veřejným zájmem v podobě ochrany přírody a krajiny. Inspekce při kontrolách průběžně upozorňuje na vybrané chráněné zájmy a na možné rizikové aspekty zemědělské činnosti, včetně případných dopadů ve smyslu krácení zemědělských dotací.

Kontroly nakládání s geneticky modifikovanými organismy

Kontroly nakládání s geneticky modifikovanými organismy probíhají podle předem připraveného plánu, který (vzhledem k omezenému počtu subjektů nakládajících s geneticky modifikovanými organismy) umožňuje kontrolovat každého uživatele GMO v pravidelných intervalech. Vzhledem k vládním opatřením v souvislosti s pandemií covid-19, která měla za následek i omezení kontrolní činnosti, nebyly v roce 2021 provedeny všechny plánované kontroly. Díky zkušenostem, získaným v průběhu kontrolní činnosti v roce 2020, kdy bylo třeba přizpůsobovat provádění kontrol změnám, souvisejícím s aktuální nákazovou situací, však nebyl rozdíl v počtu plánovaných a skutečně provedených kontrol již příliš výrazný.

V reakci na zmíněná omezení přistoupila inspekce v případě některých dlouhodobě kontrolovaných subjektů k provedení kontroly korespondenční formou, kdy nebyl kontrolován stav prostor, sloužících k nakládání s GMO, ale pouze vedení dokumentace o nakládání s geneticky modifikovanými organismy. K tomuto typu kontrol inspekce přistoupila především u subjektů, které od doby poslední kontroly na místě nevyužívají k nakládání s GMO jiné prostory než ty, které již byly posouzeny z hlediska zákonných požadavků, ochranných opatření a zabezpečení. Zároveň byl mírně upraven samotný plán kontrol, např. kontroly většiny zdravotnických zařízení byly z větší části přesunuty do plánu na rok 2022.

V roce 2021 bylo v této oblasti provedeno celkem 29 kontrol. Ve 27 případech se jednalo o kontroly uzavřeného nakládání s GMO v kategoriích rizika 1-2. Při kontrolách nebylo zjištěno porušení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a nebyla tak vedena žádná řízení o přestupcích ani o opatřeních k nápravě.

V roce 2021 byly provedeny dvě kontroly, zaměřené na uvádění GMO do životního prostředí. V obou případech se jednalo o kontroly polních pokusů. Jak bylo uvedeno již v předchozích zprávách, došlo ze strany oprávněných subjektů k výraznému utlumení zakládání polních pokusů, v roce 2021 pokračoval pouze dlouhodobý pokus s GM slivoněmi a pokus s GM ječmenem, zahájený v roce 2019. Dalším typem uvádění GMO do životního prostředí jsou klinická hodnocení léčivých přípravků s využitím geneticky modifikovaných buněk. V roce 2021 nebyly (tak jako v roce 2020) ze zdravotně preventivních i etických důvodů kontroly subjektů, oprávněných k tomuto typu uvádění GMO do ŽP, provedeny. Neboť se jedná především o zdravotnická zařízení, stále značně vytižená epidemiologickou situací.

Kontroly zoologických zahrad

V průběhu roku 2021 bylo provedeno celkem 18 kontrol zoologických zahrad provozovaných na základě licence udělené MŽP. Podstatnou součástí kontrol takových zařízení tvoří nejen prověření dodržování povinností plynoucích ze zákona č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách, ale také nakládání s exempláři CITES v dikci zákona č. 100/2004 Sb. a se zvláště chráněnými druhy živočichů a volně žijícími ptáky podle zákona č. 114/1992 Sb. Jelikož se většinou jedná o kontroly zařízení (chovajících značné množství exemplářů) vyžadující zpracování velkého množství podkladů, včetně ověřování skutečností u jiných orgánů státní správy, nebyly dosud všechny provedené kontroly ukončeny. Z kontrol, zahájených v roce 2021, nebyly dokončeny kontroly dvou subjektů. Naopak v roce 2021 byly dokončeny kontroly dvou zařízení, zahájené v roce 2019 a 2020.

V případě dvou zoologických zahrad, provozovaných na základě licence, bylo zjištěno porušení zákona č. 100/2004 Sb. V jednom případě se jednalo o pochybení pouze administrativního charakteru, spočívající v neoznámení změn, týkajících se několika exemplářů, registračnímu úřadu v zákonem stanovené lhůtě. V druhém případě nabízel provozovatel zoologické zahrady k prodeji exempláře druhu přímo ohroženého vyhynutím, aniž by pro tyto exempláře byla vydána potvrzení o výjimce ze zákazu obchodní činnosti. V obou případech byla provozovatelům zoologických zahrad inspekcí uložena pokuta za přestupky podle zákona o obchodování s ohroženými druhy. Inspekce dále spolupracovala s MŽP, kterému poskytovala informace a podklady potřebné k realizaci jeho kontrolní činnosti, a to především formou stanovisek k pravidelným kontrolám MŽP nebo vyjádření k žádostem o licenci. V roce 2021 zpracovala inspekce celkem 12 stanovisek k pravidelným kontrolám MŽP a čtyři vyjádření k žádostem o udělení licence k provozování

zoologické zahrady. Ve dvou případech se jednalo o vyjádření k žádostem subjektů, které již licencí k provozování zoologické zahrady disponovaly. V případě jedné zoologické zahrady však v roce 2021 končila platnost licence, vydané na dobu určitou, ve druhém případě pak došlo ke změně provozovatele zoologické zahrady, která disponovala licencí, vydanou na dobu neurčitou, proto bylo MŽP požádáno o vydání licence pro nového provozovatele.

Nedílnou částí kontrolní činnosti, zaměřené na dodržování zákona č. 162/2003 Sb. byly kontroly chovatelských zařízení, která by mohla svojí činností naplňovat znaky zoologické zahrady. Kontroly zařízení tohoto typu byly, vedle kontrol zoologických zahrad s licencí, zařazeny do plánu činnosti jako složkový úkol, avšak některé z nich byly provedeny i na základě podnětu. V roce 2021 byly provedeny kontroly celkem čtyř takových zařízení, z nichž tři kontroly nebyly dosud ukončeny. Při kontrole těchto zařízení bylo zjištěno, že ve dvou případech se jedná o zařízení, které naplňuje definici zoologické zahrady ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 162/2003 Sb. Inspekce zahájila správní řízení o uzavření těchto zařízení pro veřejnost z důvodu jejich provozování bez licence MŽP. Jedno z těchto zařízení již bylo pravomocným rozhodnutím inspekce uzavřeno. Provozovatel druhého zařízení požádal MŽP o udělení licence k provozování zoologické zahrady, a proto inspekce v souladu s ustanovením § 15 odst. 3 zákona č. 162/2003 Sb. přerušila správní řízení o uzavření ZOO do doby pravomocného rozhodnutí MŽP v rámci řízení o udělení licence.

V roce 2021 bylo pravomocným rozhodnutím uzavřeno pro veřejnost rovněž zařízení odpovídající definici zoologické zahrady, avšak provozované bez licence, a to na základě kontrolních zjištění učiněných ke konci roku 2020. Tomuto subjektu byla za přestupek, spočívající v provozování zoologické zahrady bez licence, uložena inspekci v roce 2021 pokuta.

Kontroly plnění opatření uložených ČIŽP podle § 66 a § 86 zákona č. 114/1992 Sb.

Kontroly plnění uložených opatření byly do plánu kontrol na rok 2021 opětovně zařazeny na základě předchozích zjištění, že ne každý subjekt, kterému je daná povinnost uložena, tuto povinnost plní. Jejich cílem bylo prověřit, zda povinné subjekty plní opatření (resp. podmínky činnosti), která jim byla ze strany inspekce uložena. Subjekty ke kontrole byly vybrány na základě centrální analýzy a ve spolupráci s jednotlivými inspektoráty znalými místních poměrů. Tato kontrolní činnost zahrnovala všechna rozhodnutí vydaná dle ust. § 66 a § 86 zákona č. 114/1992 Sb., která měla být v daném roce plněna a jejich kontrola nebyla v rozporu s vládními nařízeními v souvislosti s pandemií covid-19.

Celkem bylo ze strany inspekce provedeno 61 kontrol, přičemž mezi kontrolovanými uloženými opatřeními k nápravě převažovaly zejména realizace náhradní výsadby dřevin. Významně byly

zastoupeny kontroly plnění stanovených podmínek pro výkon činnosti ve vztahu k ochraně biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a maloplošných chráněných území, obvykle v souvislosti s obhospodařováním krajiny nebo stavební činností. Uložená omezení či zákaz činnosti povinným subjektům směřovaly zejména k zajištění ochrany biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Uložená opatření a podmínky povinné subjekty většinou respektovaly. V osmi případech inspekce zjistila nedodržení podmínek stanovených rozhodnutími ČIŽP dle ust. § 86 zákona č. 114/1992 Sb., a to ve věci stanovené náhradní výsadby dřevin. V jednom případě bylo zjištěno, že povinný subjekt zanikl, zatímco jiný subjekt pokračoval v protiprávní činnosti, která byla důvodem pro omezení činnosti. I tomuto subjektu byla činnost omezena. S dotčenými subjekty byla zahájena příslušná přestupková řízení. Ve třech případech bylo zjištěno opakovaně, že odpovědné subjekty neplní stanovené podmínky vydaného rozhodnutí dle § 86.

Celainspekční prověrka

Vzhledem k přetrvávající nepříznivé epidemické situaci v ČR nebyla ani v roce 2021 uskutečněna naplánovaná celoinspekční prověrka. Prověrka měla být tradičně zaměřena na dodržování zákonných povinností na území vytipované CHKO. Tato kontrolní akce bude v závislosti na dalším vývoji nákazového stavu uskutečněna v některé z následujících sezón.

4. 4. 3 Přehled plnění specifických úkolů

Specifické úkoly reflektují činnosti a subjekty, které představují aktuální a potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody v územní působnosti jednotlivých oblastních inspektorátů. Cílená kontrolní činnost je tak založena na místní znalosti jednotlivých regionů a zaměřena na činnosti a subjekty, u kterých lze předpokládat, že představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody chráněných zákonů ve věcné kompetenci inspekce. Přestože rozsah specifických úkolů je mnohem širší, uvádíme zde pouze úkoly, kterým přikládáme největší důležitost, případně ty, které svým zaměřením dokládají širokou škálu činnosti OOP.

Kontrola zajištění zákonné ochrany vybraných památných stromů

Památné stromy (PS) představují dominanty, které mají krajinnotvorný a kulturně-historický význam. Velmi často, vzhledem k jejich stáří, mají i nedocenitelný význam ekologický. Proto je nezbytná jejich zvýšená ochrana a zajištění jejich identifikace v krajině, která může zabránit jejich případnému poškození lidskou činností. Ochrana PS je zajištěna rozhodnutím, které zakazuje zásahy do nich a jejich ochranného pásma. Případně

zásahy je možné provádět pouze se souhlasem a stanováním podmínek ze strany příslušného orgánu ochrany přírody. Identifikace památných stromů v krajině je zajištěna tabulkou s nápisem „Památný strom“ a malým státním znakem. Tyto identifikátory jsou zákonnou povinností, kterou zajišťuje příslušný správní orgán.

Kontrolami PS se v roce 2021 v různé míře zabývaly všechny oblastní inspektoráty, postupně byl prověřen stav a zajištění ochrany celkem 139 památných stromů, skupin stromů nebo stromořadí. Převážná část provedených kontrol neshledala porušení zákona nebo závažnější nedostatky. O většinu prověřovaných PS je náležitě pečováno, požadavkům zákona odpovídá i způsob jejich vyhlášení a značení v terénu. V některak vzácných případech byly nicméně identifikovány věcné či formální nedostatky, typicky nedostatečné značení, nedostatečná péče nebo neaktualizovaný stav (neexistence) památného stromu, které byly řešeny formou projednání s příslušnými orgány ochrany přírody.

Z několika kontrol PS vyplynula závažnější zjištění. V působnosti OI České Budějovice bylo zjištěno havarijní kácení památného stromu, které nebylo v zákonem stanovené lhůtě oznámeno. Kontrola doposud nebyla ukončena, lze nicméně předpokládat zahájení řízení o přestupku za porušení příslušného ustanovení zákona. V působnosti OI Havlíčkův Brod bylo ve třech případech zjištěno možné porušení zákona, konkrétně v souvislosti s činností v ochranném pásmu PS prováděnou bez předchozího souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody. Ve dvou případech stále probíhají kontrolní úkony, třetí případ byl již uzavřen uložením pravomocné pokuty ve výši 20 000 Kč. Původcem nedovoleného zásahu bylo ZD Velká Chyška, která v dané oblasti zemědělsky hospodaří. Zahájení řízení o přestupku lze očekávat i v případě jednoho z PS v působnosti OI Praha.

Kontrola dodržování základních a bližších ochranných podmínek maloplošných i velkoplošných zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit

Kontroly dodržování ochranných podmínek zvláště chráněných území (ZCHÚ) inspekce dlouhodobě považuje za jednu z priorit na úseku ochrany přírody a krajiny. Zvláště chráněná území mj. přispívají ke stanovištní diverzitě krajiny a zajišťují refugia mizejících, vzácných a zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Všechny oblastní inspektoráty ČIŽP v roce 2021 uskutečnily kontrolu celkem 92 maloplošných, kontrolu dvou velkoplošných ZCHÚ a celkem 10 evropsky významných lokalit (EVL). Inspekce se soustředila na označení hranic, dodržování základních a bližších ochranných podmínek ZCHÚ při hospodaření i ze strany návštěvníků, respektive předběžné či základní ochrany EVL.

Z uskutečněných kontrol ZCHÚ v působnosti několika OI (Ostrava 8, Plzeň 5) bylo porušení ochranných podmínek zjištěno ve dvou případech v působnosti OI Ostrava. Závažné poškození přírody v oboře Poodří Kunín je blíže popsáno v části věnované významným případům. Významné poškození dochovaného stavu bylo zjištěno při kontrole přírodní památky Rákosina ve Stříteži nad Bečvou, kdy byly v rámci deklarované „obnovy tůň“ realizovány rozsáhlé nepovolené terénní úpravy, včetně odbagrování několika tisíc metrů krychlových zeminy a poškození dřevin rostoucích mimo les. Zhotoviteli terénních prací byla uložena pravomocná pokuta ve výši 40 000 Kč a zadavateli pokuta ve výši 100 000 Kč, nicméně v rámci odvolacího řízení byla výše pokuty snížena na 40 000 Kč.

Další porušení ochranných podmínek ZCHÚ bylo zjištěno v působnosti OI Plzeň a týkalo se nedovolených terénních úprav v ochranném pásmu přírodní památky Pod starým hradem, jak je to popsáno v části týkající se složkového úkolu ke kontrolám podmíněnosti. Podobného charakteru je prokázané porušení ochranných podmínek PP Nad kostelíčkem v působnosti OI Olomouc, kde za nedovolené terénní úpravy v ochranném pásmu byla uložena bloková pokuta ve výši 5 000 Kč. Přestupkové řízení bude zahájeno i v souvislosti s porušením předpisů při opravě lanovky v ochranném pásmu NPR Šerák – Keprník. U několika dalších případů (kácení a odvozu dřeva z NPR Praděd, dodržování ochranných podmínek při zásazích proti kůrovci v NPR Rejvíz, dodržování zákazu vjezdů do NPR Králický Sněžník, stavba nedovolené malé vodní nádrže ve Velkém Vrbně a další) dosud nebyla ukončena kontrola. U dalších prošetřovaných kauz se inspekci nepodařilo prokázat avizovanou nedovolenou činnost, odpovědnost konkrétního subjektu nebo již došlo k promlčení skutku.

U ostatních kontrol obvykle nebylo shledáno porušení právních předpisů nebo pochybení při zajištění ochrany jednotlivých lokalit. Případné formální nedostatky, například nedostatečné značení území v terénu, byly průběžně projednávány s příslušnými orgány ochrany přírody.

Kontrola významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva a registrovaných významných krajinných prvků

Významný krajinný prvek (VKP) je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Mezi tyto VKP náleží vodní toky a údolní nivy. Pro citované hodnoty může též příslušný orgán ochrany přírody zaregistrovat další části krajiny, které pak požívají ochrany významného krajinného prvku. Krajinné prvky dlouhodobě představují jednu z aktuálně ohrožených složek krajiny, zejména vzhledem k lidským činnostem, postihujícím často břehové porosty a koryta toků, které mohou narušit jejich ekologicko-stabilizační funkci, což je činnost, kterou lze provádět pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody a za stanovení konkrétních podmínek.

V roce 2021 provedla inspekce 61 kontrol registrovaných VKP. Převážně šlo o kontroly plánované, ale v několika případech šlo o reakci na podnět veřejnosti. Většina kontrol neshledala nedovolené zásahy a porušení zákona, pouze jednotlivé případy jsou předmětem dalších šetření a správních či přestupkových řízení. V působnosti OI České Budějovice bude zahájeno řízení o uložení pokuty za poškození prameniště s výskytem bledulí v souvislosti s pastvou skotu. V působnosti OI Ostrava pokračuje prošetření dalších dvou případů s možným porušením ochranných podmínek VKP. Ve vazbě na dříve uskutečněnou kontrolu v působnosti OI Plzeň nabyla právní moci pokuta 50 000 Kč za závažné poškození registrovaného VKP Mokřad u Ovčína v k. ú. Křimice, kde byla zjištěna plošná destrukce dřevinné i bylinné vegetace na cca polovině plochy VKP.

Část plánovaných kontrol VKP se zaměřila cíleně na dodržování ochrany VKP vodní tok v souvislosti s výstavbou, rekonstrukcí a provozem malých vodních elektráren, respektive dodržování minimálních zůstatkových průtoků v korytě vodních toků a zajištění příznivého stavu prostředí pro vodní biotu. Porušení předpisů bylo v roce 2021 zaznamenáno u tří provozovatelů MVE v působnosti OI Olomouc, konkrétně u dvou MVE na vodním toku Bělá a jedné MVE na Kamenitém potoce. Řízení o uložení pokuty za přestupek dosud nebylo ukončeno, za přitěžující okolnost lze nicméně považovat to, že oběma provozovatelům MVE na vodním toku byla již v minulosti za nedodržení minimálního zůstatkového průtoku pravomocná pokuta uložena.

Na základě zjištění z přechozího roku nabyly právní moci dvě pokuty ve výši 30 000 Kč, uložené za nedodržení minimálního zůstatkového průtoku provozovatelům MVE Aloisov a MVE Rejhotice. Ukončena doposud nebyla další dvě přestupková řízení podobného charakteru, v jednom případě se odpovědná osoba odvolala proti rozhodnutí o pokutě ve výši 35 000 Kč, v druhém případě podal odpovědný subjekt odpor proti příkazu ve výši 40 000 Kč. Nedodržování stanovených podmínek pro provoz MVE je přinejmenším v některých oblastech dlouhodobým problémem.



MVE Bělá - Mikulovice

Kontrola plnění podmínek uvedených ve vydaných výjimkách ze zákazů pro ZCHÚ a ZCHD, respektive rozhodnutí o stanovení odchylného postupu pro volně žijící ptáky

Kontroly podmínek uvedených ve výjimkách ze zákazů pro zvláště chráněná území považuje inspekce dlouhodobě za jednu z priorit na úseku ochrany přírody a krajiny. Zvláště chráněná území svou existencí přispívají ke stanovištní diverzitě krajiny a zajišťují refugia mizejících, vzácných a zvláště chráněných živočichů, proto je nutné dodržování podmínek stanovených příslušnými orgány ochrany přírody při činnostech v nich prováděných. Ze stejných důvodů se velké pozornosti dostává druhům rostlin a živočichů, které jsou na území ČR ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné, a které jsou z těchto důvodů zařazeny mezi druhy zvláště chráněné. Jedním z nástrojů je právně zakotvená regulace zásahů do jejich populací a biotopů. Cílem stanovených ochranných podmínek je to, aby při zamýšlených zásazích do přirozeného vývoje a populací zvláště chráněných druhů byly posuzovány příslušné veřejné zájmy (realizace záměru a ochrana ZCHD) a za účelem minimalizace škodlivého vlivu stanoveny podmínky realizace záměru. Je tedy nutné, aby subjekty, které zamýšlejí zásah, jenž by mohl ovlivnit ZCHÚ či populace ZCHD, dodržovaly podmínky stanovené rozhodnutím o výjimce ze zákazů vydaným ve vazbě na zamýšlenou činnost.

V roce 2021 inspekce provedla desítky kontrol plnění stanovených podmínek rozhodnutí o výjimkách ze zákazů nebo rozhodnutí o stanovení odchylného postupu, v rámci kterých nezjistila významnější pochybení, jež by byla důvodem pro zahájení přestupkového nebo správního řízení. Výjimkou jsou kontroly chovu druhů zvláště chráněných nebo chráněných úmluvou CITES, které jsou uvedeny v jiném oddílu.

Kontrola chovu a nakládání s exempláři CITES, jedinci ZCHD nebo volně žijícími ptáky

Kontroly zaměřené na dodržování zákonných předpisů při držení, chovu a jiném nakládání s exempláři CITES, jedinci zvláště chráněných druhů živočichů a volně žijících ptáků, jsou ze strany inspekce prováděny pravidelně. Výběr kontrolovaných subjektů je založen na základě různých kritérií, např. zjištěných nesrovnalostí v Registru CITES, vyššího počtu zaznamenaných případů nelegálního nakládání s konkrétními druhy apod. Systematicky jsou v působnosti několika OI kontrolovány zejména chovy dravců a sov, papoušků nebo pěvců, z druhů chráněných úmluvou CITES i chovatelé želv či dalších skupin plazů.

Souhrnně lze do této množiny zahrnout kontrolní činnost zaměřenou na dodržování širokého spektra zákonných požadavků z oblasti CITES, druhové i obecné ochrany přírody, tedy zejména na prokázání původu, dodržování registrační povinnosti, povinnosti nezaměnitelného označení, hlášení nabytí nebo změn, respektive dodržování podmínek stanovených předpisy, rozhodnutím o výjimce z ochranných podmínek

ZCHD nebo rozhodnutím o stanovení odchýlného postupu pro volně žijící ptáky.

V rámci kontrol uskutečněných v roce 2021 byly zaznamenány spíše jednotlivé případy nedodržení právních předpisů, nejčastěji nehlášení nebo pozdní hlášení nabytí nebo změn, případně absence nezaměnitelného označení. Standardní postup spočívá v uložení nápravného opatření ve smyslu splnění zákonných požadavků a uložení sankce na spodní hranici zákonem stanoveného rozmezí, typicky formou blokové pokuty. Závažnější jednotlivé případy se souběhem více přestupků v oblasti prokázání původu, plnění registrační povinnosti nebo nezaměnitelného označení a pokutami v řádu desítek tisíc Kč jsou předmětem vyhodnocení v oblasti CITES.

Kontrola dodržování ochrany biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Základním způsobem ochrany populací zvláště chráněných druhů je jejich ochrana in situ, která je zajišťována prostřednictvím ochrany a obnovy vhodného prostředí a odstraňování rizikových faktorů, které v oblasti současného nebo potenciálního výskytu druhu působí. Stejně jako v předchozích letech inspekce v daném období uskutečnila celou řadu plánovaných i neplánovaných kontrol zaměřených na ochranu druhů, často v kombinaci s jinými chráněnými zájmy. Opakovaně se inspekce setkává s nedovolenými zásahy do přirozeného vývoje obojživelníků (ryb, raků) v souvislosti s technickými zásahy do vodních toků, nedodržením zůstatkových průtoků nebo manipulací s vodní hladinou ve vodních nádržích. Ze specifických řešených případů lze jmenovat případ pokácení 13 vzrostlých vrb s výskytem páchníka hnědého v působnosti OI Hradec Králové. Odpovědnému subjektu, kterým je správce komunikace s předmětnými dřevinami, bylo rozhodnutím dle § 66 zákona č. 114/1992 Sb. zakázáno pokračovat v dalším kácení a dále byla uložena pokuta za kácení dřevin bez povolení a za nedovolený zásah do biotopu a přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu. V působnosti téhož oblastního inspektorátu byla na základě provedené kontroly uložena i pokuta za poškození biotopu modráška bahenního v souvislosti s výstavbou cyklostezky v obci Helvíkovice.

Významná část kontrol je zaměřena na dodržování ochranných podmínek zvláště chráněných druhů využívajících lidské stavby, zejména netopýrů, rorýsů, čápů a dalších ptáků. Využívání lidských staveb ze strany zvláště chráněných druhů živočichů prosperujících v urbanizovaném prostředí je chronickým problémem. Jedná se zejména o případy kolize stavby jako biotopu zvláště chráněného druhu s jeho vnější rekonstrukcí, obvykle pláště budovy a střechy. Zvláště chráněné druhy živočichů jsou na území ČR ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné, proto je třeba právní regulace zajišťující ochranu jejich biotopů v podobě lidských staveb, které jsou z jejich strany využívány převážně jen sezónně. Důvodem

využívání lidských sídel je především nedostatek přirozených biotopů těchto druhů v kulturní krajině, například starých stromů s dutinami.

V roce 2021 provedla inspekce několik desítek plánovaných i neplánovaných kontrol tohoto zaměření v působnosti většiny oblastních inspektorátů, v jednotlivých případech bylo zjištěno porušení zákona. V působnosti OI Hradec Králové byla uložena pokuta za odstranění opakovaně používaného hnízda čápa bílého z komínového tělesa v obci Býšť. Tétož oblastního inspektorátu se týkal řešený úhyn jednoho jedince čápa bílého v důsledku úrazu elektrickým proudem. V daném případě nebylo prokázáno zavinění odpovědného subjektu, neboť předmětný sloup byl opatřen doporučenými prvky na ochranu ptáků. Nedostatků v zabezpečení vedení vysokého napětí zjištěné v širším okolí budou předmětem uložení nápravného opatření.

Specifickým případem jsou kontroly jeskyní, důlních děl a dalších lokalit s výskytem letounů, kteří náleží mezi zvláště chráněné druhy živočichů a kteří tyto prostory využívají jako zimoviště nebo jako sídla letních kolonií. Dostupnost a příznivé podmínky panující v těchto prostorách jsou tedy pro přežívání populací této skupiny savců zcela klíčové. Kontroly uskutečněné v roce 2021 se zaměřily zejména na jeskyně a důlní díla na území CHKO České Středoohoří. V kontrolovaných případech nebyly zaznamenány nepovolené vstupy do těchto prostor, rušení nebo usmrcování zazimovaných letounů ani poškozování či jiné zásahy do zabezpečení těchto prostor.

Kontrola střelnic zaměřená na dodržování ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

V působnosti OI Plzeň již od roku 2019 probíhá cílená kontrola provozovaných střelnic se zaměřením na kontrolu dodržování zákazu vnášení jiných látek a přípravků než umožňují zvláštní předpisy, do zemědělského půdního fondu. Konkrétně je předmětem kontroly prověření, zda zemina v dopadových plochách splňuje limity pro obsah olova, pro které je stanovena preventivní hodnota 60 mg na kilogram sušiny vzorku a indikační hodnota 300 mg na kilogram sušiny vzorku. Z celkem šesti kontrolovaných střelnic bylo pomocí energeticky disperzního rentgen-fluorescenčního spektrometru přinejmenším u jednoho vzorku zjištěno překročení preventivní i indikační hodnoty ve dvou případech. Na základě těchto zjištění bude uskutečněn kontrolní odběr pracovníky ÚKZÚZ a případně vyvozena odpovědnost provozovatele střelnice. U dalších dvou střelnic nebyly nadlimitní hodnoty zaznamenány a v posledních dvou případech doposud nejsou k dispozici výsledky analýzy odebraných vzorků.

Kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. při realizaci investičních akcí

Kontroly zaměřené na dodržování předpisů na ochranu přírody při realizaci investičních akcí se v roce 2021 uskutečnily především

v působnosti OI Brno a OI Plzeň. Při kontrole stavební činnosti v k. ú. Čebín bylo zaznamenáno poškození kořenového systému dřevin v důsledku zhutňování povrchu, navážky zemin a ukládání stavebního materiálu. Aktuálně probíhá řízení o uložení pokuty za přestupek odpovědnému subjektu.

Okrajově se inspekce věnovala i dalším specifickým úkolům, jako například:

- kontrole dodržování zákazu komerčního využití nezpřístupněných jeskyní,
- kontrole dodržování stanovených podmínek odchylného potupu na rybnících (odstřel a plašení),
- kontrole zadržování vody v krajině (nelegální vysoušení mokřadů, zavážení depresí, škodlivá činnost v údolních nivách),
- kontrole ochrany dřevin se zaměřením na ukládání náhradních výsadeb a kontrolu jejich provedení,
- kontrole malých vodních elektráren zaměřené na dodržování minimálních zůstatkových průtoků,
- kontrole dodržování ochrany dřevin u parkovacích ploch,
- kontrole obecních úřadů při povolování kácení dřevin rostoucích mimo les.

4.4.4 Významné případy

V roce 2021 se inspekce setkala s rozsáhlou škálou protiprávního chování ve sledované oblasti. Tradičně nejčastějším porušením bylo nepovolené kácení dřevin rostoucích mimo les, případně jejich poškození neodborným ořezem. Nejzávažnější podoby nezákonného jednání inspekce řešila v souvislosti se zásahy do zvláště chráněných území a významných krajinných prvků způsobených terénními úpravami a stavební činností či neadekvátním využíváním intenzivních technologií, které má často následné devastující následky na rozsáhlé území, včetně biotopů a společenstev zvláště chráněných druhů. Inspekce dále zaznamenala přetrvávající problém v oblasti nedodržování stanovených podmínek činnosti, tedy rozhodnutí orgánů ochrany přírody.

OI Praha

Za nezákonné pokácení skupiny 10 vzrostlých dřevin rostoucích mimo les v k. ú. Babice u Řehenic, které před jejich odstraněním představovaly lokálně významný krajinnotvorný objekt v rámci okrajové části obecního intravilánu, uložila inspekce fyzické osobě podnikající pokutu ve výši 95 000 Kč.

OI České Budějovice

Za nedovolený zásah do významného krajinného prvku řeky Otavy a její údolní nivy, který je zároveň biotopem zvláště chráněných druhů živočichů, odtěžením sedimentů a úpravou břehů v souvislosti s provozem MVE Zátaví uložila inspekce pokutu ve výši 150 000 Kč. Obviněný podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které Ministerstvo životního prostředí v odvolacím řízení zamítlo a rozhodnutí inspekce potvrdilo. V současné době se tímto případem zabývá soud.

OI Plzeň

V roce 2019 společnost ZUD, a.s. odbagrovala do hloubky dvou až čtyř metrů plochu (3 200 m²) při provádění stavební činnosti v souvislosti se sanací a rekultivací důlního díla lom Terezie ve Vranovicích. Touto činností byly porušeny podmínky výjimky vydané Krajským úřadem Plzeňského kraje týkající se zákazů ve vztahu k zvláště chráněným druhům živočichů, konkrétně mravenců rodu Formica, ještěrky obecné a čmeláků rodu Bombus. Po rozsáhlém šetření uložila inspekce v roce 2021 pokutu ve výši 100 000 Kč.

OI Ústí nad Labem

V rozporu s podmínkami rozhodnutí Krajského úřadu Karlovarského kraje o udělení výjimky z ochrany zvláště chráněných druhů z řádu letouni společnost Služby Boží Dar, s.r.o. umožnila vstup na velký prohlídkový okruh štolý Johannes (tzn. nezamezila pohybu osob v šachtě a objektu se žentourem) a nezajistila vyvedení výfuku agregátu nad oblast vstupu do štolý Johannes. Za tohoto jednání byla jmenované společnosti uložena pokuta ve výši 80 000 Kč.

OI Hradec Králové

Městský soud v Praze ke konci roku 2021 potvrdil rozhodnutí MŽP o odvolání proti rozhodnutí inspekce, kterým byla fyzické osobě uložena pokuta 50 000 Kč za držení a přepravu neživého exempláře vlka obecného, aniž by prokázala jeho zákonný původ.

V roce 2021 byla řešena činnost společnosti SNĚŽNÍK, a.s. prováděná v rámci rozšiřování lyžařského a rekreačního areálu v obci Dolní Morava. V zimním a jarním období na začátku roku 2021 došlo k odstranění lesního porostu o ploše přibližně čtyři hektary, poté k sejmutí a dočasné deponaci hrabanky, následně odstranění pařezů a kořenů pomocí těžké techniky a ke zpětnému navrstvení hrabanky, a to v ptačí oblasti Králícký Sněžník a biotopu několika zvláště chráněných živočichů druhů jeřábek lesní, kos horský, zmiže obecná a slepýš křehký, bez výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů a souhlasu k činnosti v uvedené ptačí oblasti, vydaných příslušným orgánem ochrany přírody. Vzhledem k tomu, že se případ týkal i porušení zákonných předpisů na úseku ochrany lesa, byla věc řešena v součinnosti s oddělením ochrany lesa a ve společném řízení byla společnost SNĚŽNÍK, a.s., uložena pokuta 500 000 Kč, společnost se proti rozhodnutí ČIŽP odvolala k MŽP.

Ol Havlíčkův Brod

Společnost Lesní družstvo v Polné provedla rozsáhlé kácení dřevin rostoucích mimo les v k. ú. Brzkov a další dřeviny poškodila. Realizaci kácení řešených dřevin předcházela žádost obce Brzkov o vydání povolení k jejich pokácení. Počet pokácených dřevin ani jejich charakteristika uvedená ve vydaném rozhodnutí neodpovídaly skutečně pokáceným dřevinám, proto bylo kácení vyhodnoceno jako nepovolené a inspekce za tento skutek uložila pokutu ve výši 50 000 Kč.

Ol Brno

Na počátku roku 2021 bylo řešeno poškození dřevin rostoucích v místě významné lipové aleje v ulici Zámecká v Kunštátě, a to neoborným ořezem provedeným v zásadním rozporu s platnými arboristickými standardy, který způsobil trvalé a nevratné poškození nejméně u 6 ks dřevin, proto byla subjektu, který zásahy provedl, uložena pokuta ve výši 40 000 Kč.



Dřeviny poškozené neodborným ořezem v Kunštátě

Ol Olomouc

Za činnosti související s výstavbou lyžařského areálu na pozemcích ležících ve třetí zóně CHKO Jeseníky a Ptačí oblasti Jeseníky v k. ú. Karlov pod Pradědem spočívající v rozsáhlých terénních úpravách, stavbě sjezdovek a bikových tratí, nepovolené zalesnění nepůvodními druhy dřevin a zásahu do biotopu zvláště chráněných druhů, které probíhaly od konce dubna 2020 do začátku srpna 2020, uložila inspekce v roce 2021 společnosti SKI Karlov, s. r. o., jenž zmíněné činnosti realizovala, pokutu ve výši 400 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí se jmenovaná odvolala, avšak následně toto odvolání vzala zpět, tudíž se rozhodnutí inspekce stalo pravomocným.

Ol Ostrava

Případ, který byl řešen již od roku 2018, byl v roce 2021 ukončen pravomocným rozhodnutím o uložení pokuty ve výši 1 500 000 Kč Veterinární univerzitě Brno (dříve Veterinární a farmaceutická univerzita Brno) za poškození přírody ve zvláště chráněném území CHKO Poodří a provádění zakázané činnosti (intenzivní technologie) v I. a II. zóně CHKO Poodří v souvislosti s chovem enormního počtu zvěře, která poškozovala lesní a luční biotopy v oboře Poodří Kunín. Původní výši pokuty, tj. 2 000 000 Kč, MŽP v odvolacím řízení snížilo na 1 500 000 Kč. Rozhodnutí MŽP bylo napadeno žalobou a věc je v současné době u soudu.

Ol Liberec

Za kácení 22 ks lip v k. ú. Vesec u Liberce, vysazených do stromořadí jako náhradní výsadba tvořící perspektivní zeleň v intravilánu města bez povolení orgánu ochrany přírody, uložila inspekce v roce 2020 zhotoviteli tohoto kácení pokutu ve výši 50 000 Kč a následně v loňském roce byl případ dokončen a inspekcí byla uložena pokuta 80 000 Kč zadavateli, Ministerstvu obrany.

4.4.5 Závěry kontrolní činnosti

Agenda složky ochrany přírody a CITES, kterou inspekce vykonává, je mimořádně mnohotvárná a zahrnuje šest složkových zákonů: č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny; č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi; č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty; č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad; č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu a č. 93/2018 Sb., o podmínkách využívání genetických zdrojů podle Nagojského protokolu.

Těžiště činnosti složky ochrany přírody a krajiny České inspekce životního prostředí spočívá tradičně v kontrole dodržování ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. Na tomto úseku se inspekce v roce 2021 setkala s celou řadou protiprávních jednání. Fyzické, ale i právnické a fyzické podnikající osoby se nejčastěji dopouštěly nedovoleného kácení nebo poškozování dřevin rostoucích mimo les. Významně byly zastoupeny i nedovolené zásahy do významných krajinných prvků, biotopu nebo přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů, typicky v souvislosti se stavební činností, terénními úpravami nebo úpravou koryt vodních toků.

Závažná protiprávní činnost byla rovněž sledována v souvislosti s poškozováním dochovaného stavu zvláště chráněných území, mj. v souvislosti s již zmiňovanými terénními úpravami a stavební činností (lyžařské areály). Specifickým případem je závažné poškození přírodních biotopů v I. a II. zóně CHKO v důsledku udržování výrazně nadpočetného stavu zvěře při oborovém chovu, za které inspekce v rámci vydaného prvoinstančního rozhodnutí navrhla maximální možnou výši pokuty v rámci zákonem stanoveného rozmezí.

Specifickou součástí činnosti složky ochrany přírody jsou správní řízení o zákazu škodlivé činnosti nebo stanovení podmínek pro výkon činnosti dle § 66 zákona č. 114/1992 Sb. Vydaná rozhodnutí mají za cíl eliminovat probíhající škodlivou činnost a její dopady na zákonem chráněné zájmy. V roce 2021 nabylo právní moci celkem 32 rozhodnutí tohoto typu, přičemž mezi povinnými subjekty významně převažovaly právnické osoby.

Nejvíce byla v předešlém roce zastoupena „zákazová“ řízení související s ochranou dřevin rostoucích mimo les, zcela konkrétně byl zákaz kácení nebo poškozování nelesních dřevin uložen devíti právnickým a dvěma fyzickým osobám. Z toho se ve třech případech jednalo o kombinaci zákazu kácení zapojených porostů dřevin a zprůchodnění koryta vodního toku, v jednom případě o zákaz kácení břehového porostu z důvodu absence souhlasného stanoviska k zásahu do VKP vodní tok. Jedno z vydaných rozhodnutí mělo zamezit nedo-

volenému kácení či poškozování dřevin při terénních úpravách a stavbě oplocení, jiným byly stanoveny podmínky při provádění rekonstrukce zámku a zámeckého parku tak, aby při výkopech nebyla poškozována kořenová zóna dřevin. Specifickým případem je pozastavení kácení dřevin podél komunikace na úseku s prokázaným výskytem zvláště chráněného brouka páchníka hnědého, který je svým výskytem vázán na dutiny listnatých stromů.

S ochranou zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů nebo volně žijících evropských ptáků souvisela druhá velká skupina rozhodnutí dle ustanovení § 66 ZOPK. Ve čtyřech případech byly rozhodnutím stanoveny podmínky pro výkon činnosti v souvislosti s realizací stavebních prací na objektech s výskytem rorýsů, jiříček nebo vrbců. V souvislosti s ochranou přirozeného vývoje obojživelníků byl dále vydán jeden zákaz vypouštění myslivecky obhospodařovaných divokých kachen, tři případy se týkaly zákazu vypouštění vody nebo manipulace s vodní hladinou u vodních nádrží. Jedno z vydaných rozhodnutí stanovilo podmínky pro realizaci seče travního porostu v souvislosti s prokázaným výskytem chřástala polního, další případ se týkal stanovení podmínek pro hospodaření na travním porostu s výskytem modráska očkovaného, modráska bahenního a dalších druhů motýlů. V souvislosti s ochranou zvláště chráněných druhů byl jednomu zemědělsky hospodařícímu subjektu uložen zákaz aplikace rodenticidního přípravku Stutox na pozemcích s výskytem křečka polního. Z důvodu ochrany většího počtu zvláště chráněných druhů byly prostřednictvím dalších dvou rozhodnutí stanoveny podmínky pro těžbu štěrkopísků, respektive pro případné zásahy do okrajové části těžební plochy pískovny. V souvislosti s prokázaným výskytem několika druhů ptáků a letounů byl jiným rozhodnutím omezen provoz větrné elektrárny v k. ú. Bradáčov, a to až do doby vydání výjimky ze zákazů pro předmětné zvláště chráněné druhy.

Z nejzávažnějších řešených případů lze jmenovat vydání rozhodnutí o zákazu provádění terénních úprav v souvislosti s výstavbou sportovního areálu v k. ú. Karlov pod Pradědem. Rozsáhlými terénními úpravami (na ploše více než 3,5 ha), realizovanými bez příslušných povolení orgánů ochrany přírody, nebyly respektovány ochranné podmínky CHKO a Ptačí oblasti Jeseníky, respektive několika v místě se vyskytujících zvláště chráněných druhů rostlin i živočichů. Kromě uložení pokuty (podrobnosti uvedeny v oddíle významné případy) inspekce přistoupila k omezení terénních úprav souvisejících s výstavbou a provozem lyžařských a cyklistických tratí.

Ochrana rostlinných druhů byla důvodem pro vydání dvou rozhodnutí o omezení činnosti v oblasti Králického Sněžníku. V obou případech se jednalo o tutéž fyzickou osobu, která se měla zdržet terénních prací a dalších rušivých zásahů na středním úseku hráze rybníka Úžas s výskytem vratičky heřmánkolisté, respektive terénních a stavebních prací na pozemcích s výskytem prstnatce májového a prstnatce bezového,

konkrétně v souvislosti se stavebními úpravami v rámci ski-areálu Kraličák. Poslední rozhodnutí o omezení činnosti bylo vydáno fyzické osobě, která se má zdržet zákazu navážení výkopových zemin a stavebních odpadů na několika pozemcích v k. ú. Svojšice u Kouřimi. Prováděné aktivity byly v rozporu s ochrannými podmínkami významných krajinných prvků les, vodní tok a údolní niva.

Z činnosti inspekce na úseku CITES v roce 2021 vyplynuly následující poznatky. Přetrvávající absence dostatečně kapacitního záchranného centra, zejména pro velké kočkovité šelmy a dravce, ohrožuje uplatňování práva a vnímání autority orgánů činných v oblasti wildlife crime veřejností. Pro zefektivnění kontrolní a správní činnosti a prohloubení koordinace spolupráce s Policií ČR, orgány Celní správy, Státní veterinární správou, Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským, forenzními pracovišti a orgány EU je v podmínkách stále složitější legislativy a nárůstu objemu speciálních informací kategorickým imperativem zvýšení dotace personálních kapacit ČIŽP na úseku potírání wildlife crime. Inspekce vnímá jako žádoucí zvýšení trestních sazeb za porušování práva v oblasti obchodování s ohroženými druhy.

4.5 Ochrana lesa

4.5.1 Přehled kontrolní činnosti v roce 2021

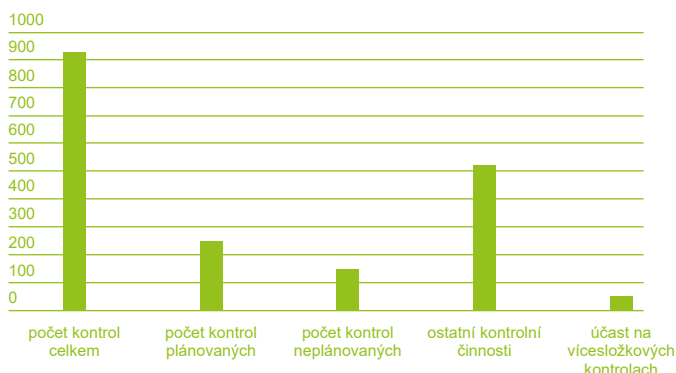
Dle evidence personálního oddělení ČIŽP bylo ke konci roku 2021 evidováno v oddělení ochrany lesa celkem 42 inspektorů, což je oproti předcházejícímu roku o 4 inspektory méně. Na každého inspektora tak připadlo cca 62 253 ha dozorovaných lesů dle výměry porostní plochy uvedené ve Zprávě o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2020.

Inspekční činnost v lesích probíhala na základě obdobného právního rámce jako v letech předchozích. Byl jím především zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a vnitřní řídicí akty v rámci ČIŽP.

Inspektoři oddělení ochrany lesa provedli ve sledovaném období celkem 913 kontrol. Z toho bylo realizováno plánovaných kontrol 240, neplánovaných kontrol 152 a proběhlo 521 kontrol ostatních. Stejně jako v letech předchozích proběhly terénní aktivity v podobě úkonů předcházejících kontrole, kde následně kontrola nemusela nastat, uskutečnila se různá šetření v rámci obdržených podnětů a informací, včetně spolupráce s ostatními orgány státní správy, případně PČR apod. Mimo to inspektoři OOL se zúčastnili 54 vícenosložkových kontrol, organizovaných ostatními složkami ČIŽP.

Oproti předchozímu roku byl počet kontrol nižší z důvodu přetrvávajících opatření vydaných v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19, která byla umocněna vyhlášenými nouzovými stavy. Omezení kontrolní činnosti (vždy dle aktuálního stavu nakažové situace) vyžadovalo snížení kontaktů s kontrolovanými subjekty či osobami přítomnými při kontrole nebo šetření.

Počty kontrol v roce 2021



Kontroly byly realizovány na lesních majetcích všech typů vlastnictví, a to s tématy vážícími se zejména na aktuální stav rozvoje kůrovců, asanaci dříví, jeho dopravu i situaci v přípravě obnovy lesů. Institut pokut a ukládání opatření k nápravě byl v hodnoceném roce využíván pouze v případech opakovaného a hrubého porušení zákonů.

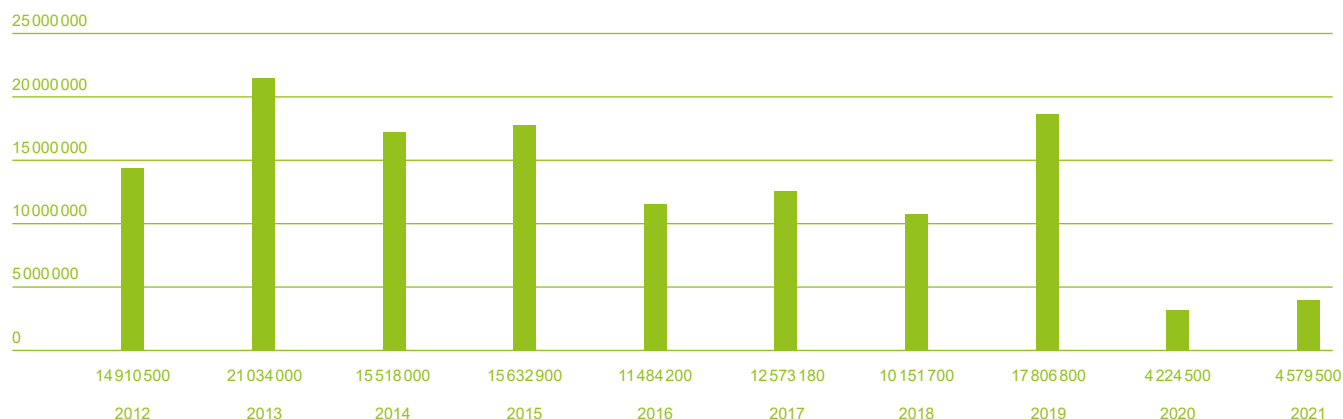
V rámci ostatní inspekční činnosti bylo vypracováno 382 vyjádření k EIA posudkům a 97 ostatních stanovisek a vyjádření jak pro fyzické a právnické osoby, tak pro orgány státní správy a Policii ČR.

V roce 2021 bylo v rámci správních a přestupkových řízení vydáno 69 rozhodnutí o udělení pokuty. Ve sledovaném období nabylo právní moci 64 rozhodnutí o pokutě, z toho 57 pokut vydaných ve sledovaném období a sedm rozhodnutí o pokutě, které byly vydány v předchozím období. Celková výše pravomocných pokut činila 4 579 500 Kč.

Na uložených pokutách se jednotlivá oddělení ochrany lesa podílela takto: Praha 1 284 000 Kč, České Budějovice 724 000 Kč, Plzeň 259 000 Kč, Hradec Králové 607 000 Kč, Havlíčkův Brod 833 000 Kč, Brno 437 500 Kč, Olomouc 47 000 Kč, Ostrava 108 000 Kč a Liberec 280 000 Kč.

Úhrn pokut za složku je sice o 355 000 Kč vyšší oproti roku 2020, avšak podstatně nižší než v letech 2012 až 2019. Příčinu snížení celkové částky lze v letech 2020 a 2021 spatřovat jednak ve snížení počtu kontrol v důsledku vydaných opatření v souvislosti s onemocněním covid-19 a dále pak v souvislosti s vydanými veřejnými vyhláškami, Opatřeními obecné povahy, Ministerstvem zemědělství jako ústředním orgánem státní správy lesů, které upravily podmínky hospodaření v lesích jako reakci na probíhající kůrovcovou kalamitu.

Vývoj pravomocných pokut v Kč v letech 2012-2021



Delikty, za které byly výše zmíněné pokuty uloženy, jsou obdobné jako v předchozích letech. Jsou jimi zejména přestupky za zanedbání ochrany lesa a opatření zabraňujících rozvoji biotických činitelů, porušování předpisů při obnově lesů, poškozování pozemků určených k plnění funkcí lesa lesní dopravou, nepovolené zábory pozemků určených k plnění funkcí lesa, odpady a odpadky v lesích, neplnění uložených opatření k nápravě nezákonného stavu lesního majetku apod.

Za celou složku OOL byly v roce 2021 nejvyššími pravomocnými pokutami sankce uložené OOL Praha společnosti MatPres, s. r. o. ve výši 960 000 Kč za nesplnění opatření k nápravě, OOL České Budějovice společnosti REKULTIVA AG, s. r. o. ve výši 400 000 Kč za neoprávněné použití půdy k jiným účelům než k plnění funkcí lesa a OOL Hradec Králové ve výši 450 000 Kč za poškození lesní půdy společností DrLes, s. r. o. Tyto pokuty jsou podrobněji popsány v kapitole 4.7.4 věnované významným případům.

Ve sledovaném období byla rovněž vedena správní řízení o uložení opatření k nápravě (ON), kdy bylo vydáno 37 správních rozhodnutí. Právní moci nabylo 37 rozhodnutí o uložení opatření k nápravě, z toho tři rozhodnutí o opatření k nápravě byla vydána v předchozím období a ve sledovaném roce nabyla právní moci. Většina opatření k nápravě se týkala běžných přestupků při hospodaření v lesích.

Nejvíce ON, celkem 12, bylo uloženo OOL OI České Budějovice, kde opakovaně dochází k nezákonnému kopání chráněného nerostu vltavínu. Na kontrolní a správní činnost OOL OI České Budějovice v této problematice navazuje Policie ČR. Zde je opakovaně udělován z úrovně inspekce zákaz činnosti s následným řešením Policií ČR v rámci trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. V roce 2021 bylo v tomto režimu zákazu činnosti, vydaném ČIŽP, řešeno Policií

ČR 15 případů tohoto porušení. Přistiženým osobám byly v trestním řízení uloženy tresty výkonu obecně prospěšných prací, podmíněčné tresty odnětí svobody a při kumulaci více trestů i tresty odnětí svobody.

V hodnoceném roce byla vydána tři napomenutí v právní moci, z toho jedno u OI České Budějovice a dvě u OI Brno. Na OI České Budějovice proběhlo ve 22 případech zastavení nebo omezení činnosti, vše v právní moci.

Podnětů podaných orgánům státní správy bylo podáno 10, z toho osm u OI České Budějovice, jeden u OI Plzeň a jeden u OI Ostrava.

Stejně jako v předchozích letech byl i v roce 2021 využíván institut výzev ke zjednání nápravy, a to v případech, kdy bylo zřejmé, že dojde k porušení právních předpisů nebo k méně závažnému porušení již došlo. Z hlediska vlivu na životní prostředí v lesích je zmíněný postup ve vztahu k vlastníkovu lesa osvědčený a efektivnější oproti mnohdy zdlouhavému vedení správních řízení s nejistým, popřípadě s opožděným výsledkem v neprospěch stavu lesa. Tento nástroj částečně nahrazuje správní řízení o opatření k nápravě a je využíván hlavně u drobných vlastníků lesů, kteří jsou tímto způsobem upozorněni na vzniklé nedostatky a povinnosti vyplývající z konkrétního právního předpisu. Teprve při nesplnění výzvy nebo při opakovaném porušení zákona je přistoupeno k přestupkovému řízení o pokutě / opatření k nápravě.

V hodnoceném roce nebylo podáno žádné trestní oznámení.

Kontrolní činnost podle oblastních inspektorátů:

OI Praha

V roce 2021 bylo provedeno úhrnem 97 kontrol a inspekčních šetření, z kterých bylo 27 plánovaných a 70 neplánovaných. OOL se též podílelo na řešení 10 vícesložkových kontrol. Plánované kontroly byly realizovány v obecních a soukromých lesích. Kontroly byly zaměřeny na dodržování právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí v lesích. Po věcné stránce se týkaly především ochrany lesa proti škodlivým biotickým činitelům, ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa (nepovolené zábory, skládky, terénní úpravy), zalesnění holin, těžební činnosti, plnění opatření k nápravě ze správních řízení, plnění uložených výzev apod.

Z neplánovaných 70 kontrol bylo 31 kontrol provedeno na základě podnětů. Neplánované kontroly byly realizovány ve státních, obecních, soukromých lesích a týkaly se zejména těžební činnosti, ochrany pozemků určených k plnění funkcí lesa (nepovolené zábory, skládky, terénní úpravy), zalesnění holin apod.

OI České Budějovice

I když kontrolní činnost byla v hodnoceném období významně ovlivněna nepříznivou epidemiologickou situací, bylo provedeno 145 kontrolních akcí, z toho připadalo 84 na plánované kontroly a 61 na kontrolní akce neplánované. Z plánované kontrolní činnosti vyplynula řada řízení ve věci opatření k nápravě i pokut, které se převážně týkaly jak nezalesněných holin, tak ochrany lesa proti kůrovci, využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa i odpadů na lesních pozemcích.

V rámci neplánovaných kontrol byla převážně řešena problematika ochrany lesa proti kůrovci, poškození půdního krytu kopáním vltavínů, využívání pozemků určených k plnění funkcí lesa pro jiné účely, než je stanoveno lesním zákonem i plnění výzev k odstranění drobných nedostatků v hospodaření v lesích včetně uložení zákazů činnosti, týkajících se nezákonného kopání vltavínů na lesních pozemcích.

OI Plzeň

V hodnoceném období bylo provedeno 28 plánovaných, 43 neplánovaných kontrol a tři kontroly se uskutečnily v součinnosti s OOP. Obsahem kontrol byl zejména rozvoj biotických činitelů, poškození lesů těžbou a ochrana lesního půdního fondu a plnění opatření k nápravě. V menší četnosti se kontroly týkaly škod zvěří, reprodukčního materiálu lesních dřevin a obnovy lesních porostů. K nesplnění počtu plánovaných kontrol v druhém pololetí přispěl odchod jednoho inspektora do starobního důchodu.

Neplánované kontroly byly prováděny zejména na základě podaných podnětů a týkaly se hlavně těžební činnosti (kůrovce i nezákonné těžby) a ochrany lesního půdního fondu (zábory lesní půdy, odpad v lesích).

OI Ústí nad Labem

V hodnoceném roce bylo z plánovaných 74 kontrol provedeno 21 akcí. Neplnění plánovaných kontrol vedle epidemie covid-19 částečně ovlivnilo i řešení rozsáhlých podnětů podaných sdružením Duha Olomouc a Greenpeace.

Neplánovaných kontrol bylo provedeno 53, z toho v kompetenci OOL bylo šetřeno 25 podnětů. V loňském roce byla náplň kontrolních akcí téměř totožná s rokem předchozím, tj. vedle rozvoje biotických činitelů, poškozování lesního půdního fondu i obnova lesních porostů.

OI Hradec Králové

OOL provedlo 44 plánovaných kontrol v lesích všech typů vlastnictví, zaměřených na rozvoj biotických činitelů, obnovu lesních porostů, ochranu pozemků pro plnění funkcí lesa, rekreační aktivity, nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin a plnění uložených opatření z rozhodnutí ČIŽP. Z plánovaných kontrol nebylo provedeno 12, a to v důsledku opatření v rámci onemocnění covid-19.

Neplánovaných kontrol bylo provedeno 42, ze kterých bylo 23 kontrol provedeno na základě obdržených podnětů. Jako téma neplánovaných kontrol převažovalo ohrožení lesa v souvislosti s kácením stromů a nezákonné využívání lesní půdy.

OI Havlíčkův Brod

Z plánovaných 63 kontrol bylo realizováno 56 akcí. Rozsah kontrol doznal během roku značných změn. Zcela zásadním důvodem byla pandemická opatření, stejně jako rychle se měnící kalamitní situace v Kraji Vysočina s následkem přesunu inspekčních kapacit do oblasti neplánovaných kontrol, a to především na řešení podnětů. Tématy, obdobně jako u neplánovaných kontrol, byly kalamitní situace v rozvoji podkorního hmyzu, ochrana lesního půdního fondu, obnova lesa a nelegální ukládání odpadů.

Z celkového počtu 33 neplánovaných kontrol bylo 14 podnětů. Ze 14 podnětů byly jako důvodné vyhodnoceny čtyři. Na neplánovaných kontrolách se rovněž podílely informace od OLH a státní správy.

OI Brno

Během roku 2021 provedlo OOL celkem 45 plánovaných dozorových akcí, z toho 33 kontrol a 12 akcí ostatní kontrolní činnosti – šetření. Oproti roku 2020 došlo k mírnému úbytku kontrol, a to z důvodu jednak epidemiologické situace, tak i z důvodu dlouhodobé absence inspektora na pobočce Zlín. Převažovaly kontroly a šetření komplexní, při kterých je věnována v daném místě pozornost všem relevantním tématům a kdy se vychází ze vzájemné provázanosti jednotlivých celospolečenských funkcí lesa a neoddelitelné vazby lesních porostů a lesní půdy. Neprovedené plánované kontroly byly převedeny do plánu kontrolní činnosti OOL na rok 2022.

Neplánovaných dozorových akcí bylo provedeno 47, z toho 32 kontrol a 15 akcí ostatní kontrolní činnosti – šetření. Neplánovaně bylo řešeno 35 podnětů občanů. Tématy byly zejména ochrana lesního půdního fondu – odpady, nezákonné zábory lesní půdy a ochrana lesa – kůrovci, poškození stromů těžební činnostmi apod.

OI Olomouc

V roce 2021 bylo plánováno 14 komplexních kontrol, osm kontrol uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu, sedm kontrol plnění opatření k nápravě a tři kontroly dobývacích prostorů, celkem 32 kontrol. Celkem bylo uskutečněno 70 dozorových akcí. Neprovedené kontroly byly v maximální míře přesunuty do plánu kontrolní činnosti na rok 2022.

Neplánovaných kontrol bylo provedeno 28, kde se v devíti případech jednalo o šetření, případně kontroly na základě podnětů. V tématech převládala ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa a nahodilé, především kůrovcové těžby v CHKO Jeseníky.

OI Ostrava

Celkem bylo uskutečněno 85 dozorových akcí. Oddělení řešilo 23 plánovaných kontrolních akcí, kde převládaly kontroly ochrany lesního půdního fondu včetně využívání okolí dobývacích prostorů, kontroly obnovy lesních porostů a kontroly plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí. V důsledku pandemické situace a řešení neplánovaných kontrol, kdy nárůst počtu podnětů ve srovnání s předcházejícím rokem činil 53 %, došlo k nesplnění některých plánovaných kontrol.

Úhrn 44 neplánovaných kontrolních akcí znamenal nárůst oproti roku 2020. Ve 37 případech šlo o akce na podnět. Nejčastěji se kontroly týkaly ochrany lesního půdního fondu včetně využívání okolí dobývacích prostorů a poškození lesů těžbou, přibližováním a s tím související narušení stability lesních porostů.

OI Liberec

V hodnoceném období bylo provedeno celkem 65 kontrolních akcí, z toho 15 kontrol plánovaných, 10 kontrol neplánovaných a 40 akcí ostatních. Kontrolní úkony plánovaných kontrol ve sledovaném období byly zaměřeny jednak jako komplexní kontroly, případně na kontrolu stavu vývoje kůrovců, ochranu lesního půdního fondu, obnovu lesních porostů, uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu, škody zvěří a na plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí.

Neplánované kontroly v počtu 10 akcí se uskutečnily většinou na základě podnětů a byly zaměřeny především na zpracování nahodilé kůrovcové těžby, ochranu lesního půdního fondu po lesní dopravě, nezákonné využívání lesní půdy včetně rekreačních aktivit, znečištění lesa odpady a škody zvěří.

4.5.2 Přehled plnění složkových úkolů

Složkovými úkoly pro rok 2021 byly kontrola stavu vývoje kůrovců s přednostním zaměřením na zpracování a asanaci aktivních kůrovcových stromů a ochrana lesního půdního fondu, jeho poškozování mechanizačními prostředky s důrazem na vznik následné eroze půdy a narušení vodního režimu. Předmětným úkolům byla věnována pozornost v rámci všech typů kontrolních akcí (komplexní kontroly, specifické kontroly, šetření podnětů, kontroly plnění opatření k nápravě, úkony předcházející kontrole apod.), a to v rámci zákona o kontrole a v intencích vnitřních předpisů ČIŽP, zejména Metodického pokynu OOL č. 3/2014. Kontrolovány byly lesní majetky všech typů vlastnictví.

Z provedených kontrol lze shrnout tyto poznatky:

V dozorovaném území OOL **OI Praha** ve Středočeském kraji pokračovala významná gradace kůrovců, hlavně lýkožrouta smrkového (lýkožrouta severského). Na velké části území kraje trvá kalamitní stav. Do budoucna je vývoj a pokračování kůrovcové kalamity nejistý, závisí na dalším vývoji klimatických podmínek. Na všech kontrolovaných lesních majetcích bylo zjištěno aktivní zpracování kůrovci napadeného dříví a nebylo důvodné zahajovat správní řízení. Obecně je přístup k ochraně lesů proti biotickým škůdcům lepší u velkých vlastníků a státních lesů oproti drobným vlastníkům lesů. V lesní dopravě nebyly zjištěny závažné problémy.

V rámci Jihočeského kraje byla OOL **OI České Budějovice** kontrolám složkových úkolů věnována pozornost v rámci 65 dozorových akcí. Z nich vyplynula skutečnost, že výskyt podkorního hmyzu, zejména lýkožrouta smrkového a lýkožrouta lesklého je na převážné části předmětného území stále ve zvýšeném až kalamitním stavu. Nejvíce postiženými územími jsou lesy v působnosti ORP Tábor, Jindřichův Hradec, Písek a Milevsko. Kalamita pozvolna odeznívá u ORP České Budějovice, Prachatic, Strakonice a Vodňany. Zcela odezněla na ORP Dačice z důvodu podstatného snížení zastoupení smrku ve všech věkových třídách. Na majetcích velkých vlastníků, LČR, s.p. a VLS ČR, s.p. byla problematika ochrany lesa věnována náležitá pozornost. Za stabilizovanou lze považovat situaci na území Národního parku Šumava. Největší, mnohdy opakované zanedbání povinností v ochraně lesů, týkající se zpracování a asanace aktivních kůrovcových stromů, řešila inspekce u drobných vlastníků lesů, někdy i z důvodů obtížného získání zpracovatelských kapacit a odbytu dříví. Přetrvávající problém lze u některých vlastníků spatřovat v prováděném způsobu asanace, a to realizovaným odvozem. V hodnoceném roce byla na většině lesních majetků prováděna lesní doprava bez větších negativních dopadů, pouze v jednom případě bude poškození půdního krytu řešeno uložením sankce a opatření k nápravě.

Samostatně byl složkový úkol na OOL **OI Plzeň** řešen při 16 provedených kontrolách, kdy bylo vydáno jedno pravomocné rozhodnutí o uložení pokuty ve výši 10 000 Kč. Nejvíce jsou v Plzeňském kraji kůrovci zasaženy ORP navazující na Jihočeský kraj, zejména v oblasti Domažlic, Horažďovic, Klatov, Nepomuku a Sušice, ve zbývajících částech kraje pak hlavně lesní porosty do 600 m n.m. Klesající trend v objemu kůrovci napadeného dříví lze pozorovat v Národním parku Šumava. Další vývoj se bude odvíjet v závislosti na počasí, zejména pak na množství srážek.

V lesích Karlovarského a Ústeckého kraje OOL **OI Ústí nad Labem** proběhlo k tématům složkových úkolů 50 neplánovaných kontrol.

V Královéhradeckém a Pardubickém kraji OOL **OI Hradec Králové** složkové úkoly sledovalo v rámci komplexních kontrol a při 33 samostatných kontrolách zaměřených na stav a rozvoj škodlivého hmyzu, hlavně lýkožrouta smrkového, lýkožrouta severského a lýkožrouta lesklého. Větší rozšíření kůrovců a následné ohrožení okolních lesních porostů bylo zaznamenáno převážně u drobných vlastníků lesů. Populace kůrovců v obou krajích vykazovala ve sledovaném období převážně stagnující stav. Za nejvíce postižené území lze považovat lesy v pásu v okolí Jičína, Nové Paky, Hořic, Dvora Králové nad Labem a Jaroměř, dále pak v okolí Nasavrk, Moravské Třebové, Jevíčka, Přelouče a Svitav. Rovněž významné je v kraji hynutí borovic, zejména v okolí Hradce Králové, Pardubic a Přelouče. Z kontrol vyplynuly čtyři pokuty ve výši od 3 000 Kč do 50 000 Kč. Významné poškození lesní půdy lesní dopravou bylo zjištěno v okolí Vrchlabí, kde došlo v nevhodných klimatických podmínkách k použití těžké mechanizace s následnou erozí lesní půdy. Za zjištěná pochybení byla uložena pravomocná pokuta firmě provádějící tuto činnost ve výši 450 000 Kč a nájemci lesa, který práce objednal, pokuta ve výši 65 000 Kč.

V Kraji Vysočina OOL **OI Havlíčkův Brod** v důsledku pandemické situace provedlo sedm kontrol obecních a soukromých majetků. Dominantními biotickými škůdci jsou lýkožrout smrkový, lýkožrout severský a lýkožrout lesklý. Zejména klimatický vývoj v zimním a jarním období výrazně ovlivnil průběh kalamitní situace ve sledovaném roce. Oproti stejnému období předchozího roku lze zaznamenat znatelné zlepšení zdravotního stavu porostů. I přes vysokou populační hustotu kůrovců v lesních porostech došlo vlivem pozitivního působení počasí ke zlepšení vitality porostů a nedocházelo tak k dalšímu masivnímu šíření podkorního hmyzu. Aktuálně stále trvá významné postižení lokalit ve Žďárských vrších, v okolí Nového Města na Moravě, v CHKO Železné hory a dále pak v okolí Pelhřimova a Pacova. Neutěšená situace zůstává rovněž podél vodních toků Sázavy a Želivky. V poškozování lesů lesní dopravou nebyly žádné závažné případy zjištěny.

V Jihomoravském a Zlínském kraji OOL **OI Brno** složkovým úkolům věnovalo pozornost zejména v rámci komplexních

kontrol a rovněž při šetření podnětů. Průběh počasí ve sledovaném období místy zadával důvod k mírnému optimismu, přesto situace v lesích nadále nabádá k výrazné opatrnosti, to kvůli zvýšené náloži škůdců v porostech. Na řadě lokalit bylo podstatně sníženo zastoupení jehličnatých dřevin, zejména smrku v lesních porostech. Výraznější problémy přetrvávají např. v oblasti Rožnova pod Radhoštěm, kůrovcová kalamita se v krajích postupně přesouvá západním směrem, k Českomoravské vrchovině. Objem napadení smrkových porostů v roce 2021 byl ve srovnání s rokem 2020 odhadem o jednu třetinu nižší než v roce 2020. Z provedených kontrol vyplynulo, že lesní cestní síť zatím nedoznala větší újmy a ostatní trasy pro lesní dopravu (lesní svážnice, technologické linky) jsou ve většině případů uvedeny do původního stavu v rámci povýrobních úprav.

OOL **OI Olomouc** sledovalo v Olomouckém kraji rozvoj biotických činitelů zejména v oblastech ORP Zábřeh, Mohelnice, Šumperk, Litovel, Konice, Jeseník, a to v rámci 20 dozorových akcí. Rozpad smrkových porostů vlivem škod kůrovci je v nižších polohách v samém závěru a holiny jsou postupně zalesňovány. Jedná se o území ORP Hranice, Lipník nad Bečvou, Olomouc, Štemberk a Uničov. Vlivem příznivých klimatických podmínek došlo k určitému snížení nahodilých těžeb, stále však platí, že v oblastech s větším počtem vlastníků lesa, kde již došlo k rozsáhlému rozpadu smrkových porostů, je obtížné až nemožné zjistit odpovědnou osobu za vznik nezákonného stavu a nelze jednoznačně stanovit sankční odpovědnost. Ve sledovaném období zpracování kůrovci napadených porostů probíhalo hlavně ve vyšších polohách, v oblastech ORP Jeseník (Zlaté Hory, Rejvíz), Zábřeh, Mohelnice, Šumperk, Litovel, Konice, Hranice a Prostějov, kde stále ve smrkových porostech docházelo k výraznějším škodám. Poškozováním lesů těžební činností se OOL v uplynulém roce zabývalo při komplexních kontrolách, inspekčních šetřeních a při řešení podnětů, celkem v sedmi případech. Zjištěny byly případy nasazení těžké techniky za nevhodných klimatických podmínek s následkem devastace půdního povrchu a poškození stromů bez následného ochranného nátěru.

V rámci činnosti OOL **OI Ostrava** byl složkový úkol „rozvoj biotických činitelů“ předmětem osmi kontrolních akcí v Moravskoslezském kraji. V přestupkových řízeních byly uloženy dvě pokuty v sumární výši 2 000 Kč. Třetí případ, kde bylo zjištěno porušení zákona, je stále v řešení. Poškozování lesních pozemků lesní dopravou bylo předmětem sedmi kontrolních akcí, kdy u jedné akce byl zjištěný stav vyhodnocen jako porušení zákona (kontrola není ukončena).

Z úrovně OOL **OI Liberec** byly na území Libereckého kraje složkové úkoly prověřovány v rámci 30 kontrol. Na poškození smrkových porostů se z cca 80 procent podílel lýkožrout smrkový a z cca 20 procent lýkožrout lesklý. Největší škody hmyzími škůdci byly zjištěny v polohách do 500 m n.m. a na severozápadě Libe-

reckého kraje v CHKO Lužické hory. Škody v lesích, způsobené těžební činností nebo odvozem dříví nebyly zjištěny. Z kontrol nevyplývaly sankce, vlastníci lesů byli v několika případech upozorněni na drobné nedostatky, které byly následně odstraněny. Kontroly tak měly preventivní a výchovný efekt.

4.5.3 Přehled plnění specifických úkolů

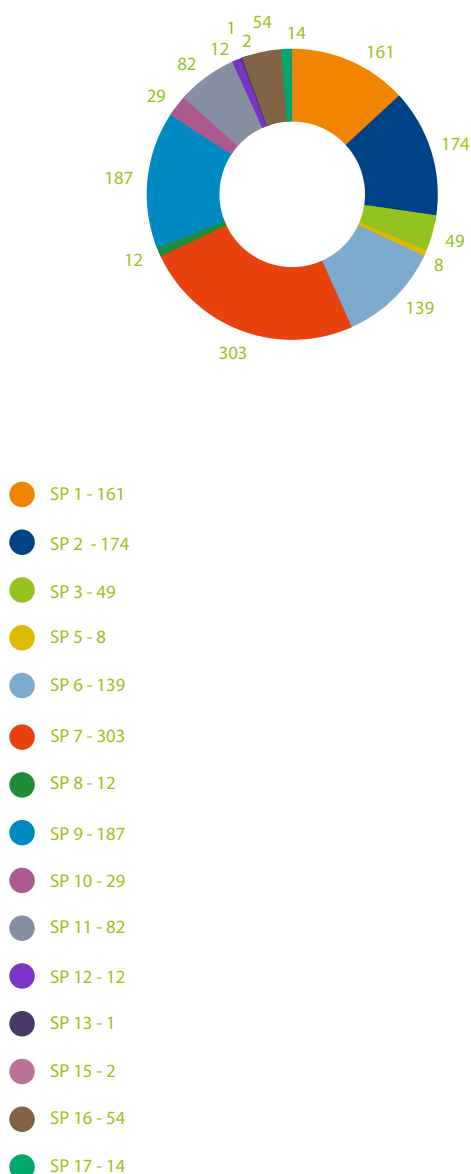
Při plánovaných a neplánovaných kontrolách bylo z úrovně OOL OI kontrolováno následujících 15 témat:

Témata kontrol

Zkratky kontrolních témat	Témata kontrol	Počty kontrol
Sp 1	Komplexní kontrola	161
Sp 2	Rozvoj biotických činitelů	174
Sp 3	Škody zvěří	49
Sp 5	Používání biologicky odbouratelných olejů a hydraulických kapalin	8
Sp 6	Poškození lesů těžbou, přibližováním, narušením stability porostů	139
Sp 7	Ochrana LPF včetně využívání okolí dobývacích prostorů	303
Sp 8	Uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu	12
Sp 9	Obnova lesních porostů, včetně porostů po nezákonných těžbách	187
Sp 10	Dodržování závazných ustanovení LHP a LHO	29
Sp 11	Plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí	82
Sp 12	Ochrana lesního půdního fondu – rekreační aktivity	12
Sp 13	Ekologická újma v lesích	1
Sp 15	Zalesnění zemědělského půdního fondu	2
Sp 16	Výchovné zásahy v porostních skupinách do 40 let věku	54
Sp 17	Kontroly ve spolupráci s OOP podle zákona č. 114/1992 Sb.	14

Výše uvedená četnost prověřování specifických úkolů neko-
responduje s celkovým počtem kontrol z důvodů praxe, kdy
mnohé kontroly obsahují i několik specifických témat současně.
Je tomu tak zejména u komplexních kontrol, které jsou zamě-
řeny na všechna témata, která jsou na kontrolovaném majetku
aktuální. V roce 2021 tak byly specifické úkoly kontrolovány
při 913 kontrolách, z nichž 161 tvořily kontroly komplexní.

Přehled počtu kontrol dle tematického zaměření



4.5.4 Významné případy

Ol Praha: Krtkův svět

Případ se týká fyzické osoby, a to ve věci likvidace lesa v k. ú. Horní Měcholupy a Dolní Měcholupy. S kontrolovanou osobou bylo zahájeno a je vedeno správní řízení o zastavení škodlivé činnosti a dále bude v dané věci zahájeno přestupkové řízení. Evidentní poškození a ohrožení životního prostředí pokládáme za tak závažné, že je důležité podstatu celé kauzy uvést v této zprávě.

Fyzická osoba vlastní lesní pozemky o celkové výměře 43641 m² v k. ú. Horní a Dolní Měcholupy, na kterých vybudoval zábavní park Krtkův svět, a tímto rozsáhlým záborem jsou v různé míře dotčeny všechny předmětné lesní pozemky. V rámci inspekční činnosti bylo zjištěno, že lesní pozemky nejsou využívány k plnění funkcí lesa. Lesní pozemky jsou kompletně oploceny pro účely zábavního parku Krtkův svět, který je pro veřejnost zpoplatněn. Nachází se zde velké množství vybudovaných herních atrakcí pro děti (např. klouzačky, prolézačky, houpačky, trampolíny, domečky apod.), divadlo s posezením, uměle vytvořené vodní plochy, nespočet zpevněných ploch a cest, laviček, občerstvení, je zde vysázeno velké množství okrasných dřevin, trvalek a jsou zde chována zvířata (např. indiští běžci, husy, kozy, zakrslá prasata). Návštěvníkům jsou na lesních pozemcích nabízeny různé služby ve formě oslav, grilování, koncertů, divadelních představení a dalších akcí pro děti. Při výstavbě zaplaceného zábavního parku Krtkův svět byly místy vykáčeny dřeviny a plošně odstraněna keřová patra pro uvolnění místa herním atrakcím a jiným stavbám. Došlo k rozsáhlé likvidaci svrchní vrstvy půdy (absence lesní hrabanky), která byla účelově nahrazena zpevněnými povrchy (beton, různé druhy šterku) a umělým či vysetým trávníkem. Byly provedeny mechanické zásahy do hlubších půdních vrstev při výstavbě vysokých plotů, desítek zabetonovaných kůlů a některých atrakcí. Z dosavadního šetření vyplývá, že zábavní park Krtkův svět je stále ve fázi budování, zejména pak na lesních pozemcích p. č. 532 a 533/1, oba v k. ú. Horní Měcholupy. Kontrola ČIŽP probíhala od června 2020 do září 2021. Výstavbou zábavního parku byla způsobena devastace přirozeného prostředí a původního lesního společenství. Dle názoru inspekce nastaly v daném případě podmínky pro postup dle ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa a s kontrolovanou osobou bylo zahájeno a je vedeno správní řízení o zastavení škodlivé činnosti. Dále bude v dané věci zahájeno přestupkové řízení. ČIŽP podala ve sledovaném období na PČR „Oznámení ve věci podezření ze spáchání trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle ust. § 337 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., případně jiné trestné činnosti“.

OI České Budějovice: REKULTIVA AG, s. r. o.

Neoprávněné použití lesní půdy k jiným účelům než pro plnění funkcí lesa v k. ú. Nesměň u Ločenic (ORP Trhové Sviny) společností REKULTIVA AG, s. r. o., kdy byla uložena v září roku 2021 pravomocná pokuta ve výši 400 000 Kč.

Kontrolou provedenou v roce 2019 a v následném přestupkovém řízení, které probíhalo v letech 2020–2021, ČIŽP zjistila provedení nezákonných terénních úprav na lesním pozemku v k. ú. Nesměň u Ločenic na ploše 960 m², které zasahovaly až do hloubky čtyř m. Terénní úpravy spočívaly v odvozu lesní půdy, zřejmě za účelem získání chráněného nerostu vltavínu či písku, a následným navezením plochy jinou zeminou. Navezená zemina měla stejný či horší charakter a provedené práce tudíž neměly znaky rekultivace či revitalizace daného území. Daný pozemek byl již v minulosti postižen nezákonným kopáním vltavinů neznámými osobami. Za výše popsané nezákonné terénní úpravy byla společnost REKULTIVA AG, s. r. o., která realizovala práce v terénu, uložena pokuta ve výši 400 000 Kč. Vlastník pozemku, který zadal uvedené práce, se z uvedeného přestupku vyvinil, měl uzavřenou smlouvu o dílo, která odvoz a návoz zeminy neřešila.



Neoprávněné použití lesní půdy k jiným účelům než k plnění funkcí lesa společností REKULTIVA AG, s. r. o.

OI Plzeň: JT Company, s. r. o.

Společnost JT Company, s. r. o. (v likvidaci) do současné doby nezalesnila v k. ú. Chanovice a k. ú. Dobrotice u Chanovic celkem 2,39 ha holin, které vznikly po těžbě dříví. Zákonná lhůta pro zalesnění lesních pozemků skončila již v roce 2016. Společnost k zalesnění nedonutily ani opakovaně uložené pravomocné pokuty, poslední pak ve výši 239 000 Kč. Společnost byla dne 1.2.2021 vymazána z obchodního rejstříku z důvodu zrušení obchodní korporace likvidací.

OI Hradec Králové: DrLes, s. r. o.

Pokuta společnosti DrLes, s. r. o. ve výši 450 000 Kč byla uložena za to, že při provádění těžby dříví v lese významně narušila lesní půdu na ploše 7 940 m² v okolí Vrchlabí. V důsledku narušení půdy došlo k její erozi a tím k vytvoření podmínek pro nadměrné působení biotických a abiotických škodlivých činitelů.

OI Havlíčkův Brod: EUROFIN – IMC, s. r. o.

Společnosti EUROFIN – IMC, s. r. o. byla uložena pravomocná pokuta ve výši 50 000 Kč za ohrožení životního prostředí v k. ú. Březské (okres Žďár nad Sázavou) tím, že neoprávněně používala lesní půdu k jiným účelům než pro plnění funkcí lesa. Jednalo se o zavezení lesních pozemků o celkové výměře 0,57 ha odpadní zeminou z různých stavebních akcí. Výška navážky dosahovala místy až 15 metrů.



Neoprávněné použití lesní půdy k jiným účelům, než pro plnění funkcí lesa společností EUROFIN – IMC, s. r. o.

OI Brno: HOLDING VINOHRADY, s. r. o.

Obchodní společnosti HOLDING VINOHRADY, s. r. o. (v likvidaci) byla uložena pravomocná pokuta ve výši 250 000 Kč za přestupek, kterého se tento vlastník lesního pozemku v k. ú. Všehovice u Tišnova dopustil tím, že na uvedeném lesním majetku nezajistil od roku 2009 provedení včasné a řádné obnovy lesa, a to na celkové redukované ploše porostní půdy o výměře cca 1,35 ha.

OI Olomouc

Za účelné považujeme uvedení pravomocně uložené pokuty fyzické osobě ve výši 27 000 Kč, nikoliv však z důvodu výše pokuty, ale z důvodu problémů, do kterých se inspekční orgán během řízení dostal. Vlastní pokuta byla uložena za neprovedenou asanaci a zpracování 270 m³ smrku. Pro nespolečnosti bylo fyzické osobě uděleno napomenutí podle kontrolního řádu. V průběhu řízení o přestupku se delikvent v písemných vyjádřeních a v odvoláních proti rozhodnutím ČIŽP hrubě, urážlivě a vulgárně vyjadřoval jak o činnosti ČIŽP, tak i o kontrolních pracovnících. Je důvodné předpokládat,

že do budoucna budou obecně tyto hanlivé postupy vůči ČIŽP narůstat.

OI Ostrava

I když případ není dosud uzavřen, považujeme za závažnou z hlediska ochrany lesů jeho podstatu. Jedná se o nezalesnění holin starších dvou let a s tím spojené neuvedení lokality do stavu „dosažení dostatečné ochrany půdního krytu proti vodní erozi“, v k. ú. Dolní Lomná (Moravskoslezské Beskydy, oblast Jablunkovska). Delikt souvisí s relativně nedávným inzerováním této plochy jako tzv. „modré sjezdovky“ areálu SKI ARMÁDA Dolní Lomná, přičemž „modrá sjezdovka“ není do současné doby povolena žádným z dotčených správních orgánů a je v rozporu s územním plánem obce. Kontrolovanými osobami v této kauze jsou Capital group SERVICE, s. r. o. a KORAS Reality, s. r. o. Ve sledovaném období byla společnosti Capital group SERVICE, s. r. o. uložena pokuta 30 000 Kč za neposkytnutí součinnosti.

OI Liberec

OOL uložilo fyzické osobě pokutu 280 000 Kč za nedostatky při obnově lesa v k. ú. Bratříkov a za neplnění pravomocných opatření k nápravě v k. ú. Bzí u Železného Brodu, rovněž za nedostatky v obnově lesa. Nečinností obviněného došlo k rozšiřování buřene a ke škodám zvěří na lesních dřevinách, čímž se výrazně zhoršily podmínky pro řádnou obnovu lesa.

4.5.5 Závěry kontrolní činnosti

Celé hodnocené období bylo výrazně poznamenáno koronavirovou pandemií a vyhlášenými nouzovými stavy. Vydaná opatření v souvislosti s epidemií onemocnění covid-19 znamenala omezení styku s kontrolovanými subjekty a následné rušení kontrol, které se již v průběhu roku nepodařilo zcela realizovat. V mnoha případech došlo k přesunu neuskutečněných kontrol na následující rok.

Na úrovni složky ochrany lesa se spíše prohloubila personální nedostatečnost, kdy úkoly v dozoru nad stavem lesů nejsou kapacitně zvládnutelné a řeší se zejména případy rozpracované a podněty. Na jednoho inspektora připadá cca 62 tis. ha dozorovaných lesů.

Omezení terénní dozorové činnosti se nutně projevilo i ve snížení počtu přestupkových řízení o pokutě a o opatřeních k nápravě. Částečně k tomu přispěla i složitá a komplikovaná agenda některých řešených podnětů, jejichž šetření bylo časově náročné a v loňském roce zvýšilo kapacitní vytížení inspektorů na úkor plánovaných a stěžejních činností v dozoru v lesích. Celková výše pravomocných pokut je druhá nejnižší za poslední dekádu.

Samotné kontrolní postupy jsou stále ovlivněny faktory, které přetrvávají z minulosti, tj. kontrolní postupy jsou složitější vzhledem ke komplikovanému zjišťování stavu věci, kdy vlivem rychle se měnící situace chybí relevantní podklady a také následná přestupková řízení jsou stále náročnější vzhledem k tomu, že některé případy vyžadují podrobnější znalost další legislativy, především na úseku stavebního zákona či odpadového hospodářství.

Kromě problémů v ochraně lesů, hlavně před hmyzími škůdci, jsou dalšími problémy správní delikty v podobě neoprávněného využití lesní půdy k jiným účelům než pro plnění funkcí lesa, ukládání odpadů, terénních úprav, staveb či jiných neoprávněných záborů, trendem prakticky setrvalým.

I přes problémy s rozvojem kůrovců, často kalamitního charakteru, lze konstatovat, že stávající hospodaření v lesích je u většiny vlastníků lesů na dobré úrovni. Velmi se osvědčilo pravidelné monitorování stavu lesa v rizikových oblastech a hlavně důsledná kontrola plnění uložených opatření k nápravě. Svoji pozitivní úlohu sehrává i osvětová činnost v podobě častého informování vlastníků lesů o jejich povinnostech.

Pokračoval příznivý trend v pohledu na posuzování prestiže představitelů složky oddělení ochrany lesa, patrný zejména při osvědčeném zasilání výzev k odstranění nedostatků v lesích. Předmětné výzvy většinou vedly k operativnímu odstranění nežádoucího stavu. Tato praxe podstatně snižuje počet administrativně náročných přestupkových řízení.

V roce 2021 nedošlo v oblasti nepovolených těžeb dříví k navýšení aktivit, zřejmě z důvodu celkového nedostatku dříví na trhu v důsledku masivních nahodilých těžeb.

Z pohledu předpokládaného vývoje se v roce 2022 dá očekávat pokračující kalamitní šíření kůrovců na smrku, zejména lýkožrouta smrkového, lýkožrouta severského, lýkožrouta lesklého, ale i kůrovců na borovici a modřínu a s tím spojený vysoký podíl nahodilých těžeb. Setrvávající významné problémy v rozvoji kůrovců se předpokládají hlavně v oblastech Moravskoslezského, Olomouckého, Zlínského, Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Středočeského kraje a Kraje Vysočina.

Přes nepochybně velké vyčerpání těžebních kapacit v rámci celé České republiky nelze rezignovat na zpracování aktivních kůrovcových stromů. Neprovedená nebo opožděná asanace kůrovci napadených stromů vede k dalšímu mnohdy nekontrolovanému šíření škůdců.

Jako důležité vnímáme udržování, resp. prohlubování spolupráce s místně příslušnými orgány státní správy lesů (SSL). Jednak z důvodu vzájemné informovanosti a vyloučení dualit v rámci provádění kontrolní a správní činnosti, a také proto, aby zjištěné skutečnosti v rámci inspekční činnosti ČIŽP nebo

v rámci správní činnosti orgánů SSL, které je možné na úseku ochrany lesa vyhodnotit jako ohrožení nebo poškození životního prostředí, byly přednostně řešeny inspekci a naopak případy, které jsou porušením lesního zákona, neohrožující životní prostředí, byly předávány místně příslušným orgánům SSL.

Významný pokrok v přesnosti kontrolní činnosti a tudíž i obhajitelnosti výsledků kontrolní činnosti před odvolacím orgánem, případně soudy, v posledních letech byl dosažen díky využívání GNSS přijímačů Trimble R1 a na některých OI zejména Trimble GEO 7X (plus programu Pathfinder Office) a později také díky aktivitě OOL ŘDT směřující k nákupu dalších tabletů a lesnických software Forester GPS, včetně programů Forester WIN a na některých odděleních i využívání programu QGIS včetně realizace školení.

Kvalitativním posunem v kontrolní činnosti se může stát využití bezpilotních zařízení, pořízených ČIŽP, které jsou schopné provádět snímání i obtížně přístupných, rozsáhlejších ploch a při georeferencování nasnímaného rastru je možné vytvořit aktuální digitální model terénu na daném místě.

Využitím pořízeného testovacího přístroje OILCHECK OLK605 v rámci všech OOL OI v součinnosti s OOL Ř ČIŽP dojde ke zjištění a případně upřesnění stávajícího stavu používání biologicky odbouratelných olejů a hydraulických kapalin v mechanizačních prostředcích na lesních pozemcích.

Opakovaně činilo problémy dohledání aktuálních vlastníků při změně vlastnických vztahů.

Stále aktuálně velkým problémem při inspekční činnosti je obtížná vymahatelnost práva, zejména v souvislosti s přijetím nového zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a to například prokazování subjektivního zavinění fyzické osoby. Dalším problémem je rozhodovací a povolovací činnost některých správních orgánů a úřadů (např. stavební úřady, orgány státní správy lesů apod.), které mnohdy jednají proti zájmům ochrany lesa a životního prostředí.

Novým trendem v kontrolní činnosti bude průběžná kontrola obnovy lesa na vytěžených plochách (holinách), vzniklých po kůrovcové kalamitě. Není vyloučeno, že pro některé vlastníky se stane zalesnění holin natolik ekonomicky obtížné, že se buď stanou obětí na hraně zákona se pohybujícími „podnikavci“ s dotacemi, nebo se sami budou chtít svých majetků zbavit a budou se snažit břemeno zalesnění holin a následné zajištění mladých lesních porostů přesunout na osoby těžko dohledatelné. V takových případech bude nutná úzká a provázaná spolupráce se SSL, případně Policií ČR.

V hodnoceném roce se potvrdil přínos pravidelné každoroční porady OVSS MŽP s inspektory OOL ČIŽP. Projednání připomínek, výhrad, či návrhů ze strany odvolacích orgánů přináší

poučení z každé kauzy a je přínosné pro ostatní OOL, které se s obdobnou kauzou mohou setkat v budoucnu.

Kontroly reprodukčního materiálu jsou již řadu let prováděny v součinnosti s ÚHÚL a spolupráce na tomto úseku je funkční a bezproblémová.

Opakovaně ke zvážení uvádíme možnost jednání mezi ČIŽP a MŽP na téma speciálních požadavků MŽP na kontrolní práci v lesích ze strany ČIŽP v nadcházejícím roce 2022.

4.6 Účast ČIŽP na řešení havárií v roce 2021

Centrální evidence havárií na vodách v roce 2021

Podle zákona o vodách vede ČIŽP od roku 2002 centrální evidenci havárií. V roce 2021 bylo do této evidence zapsáno 297 havárií, které naplnily ve své skutkové podstatě definici havárie dle § 40 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

Mezi nejčastější havárie se stále řadí ty, které jsou způsobeny dopravou. V roce 2021 jich bylo evidováno 87, což představuje 29 % z celkového počtu případů. Úhyn ryb byl v tomto roce průvodním jevem ve 30 případech, což představuje 10 % z celkového počtu. Pouze ve dvou případech došlo ke znečištění podzemních vod. Původce havárie byl znám u 162 případů.

Během roku 2021 byly ČIŽP nahlášeny další události, které nebyly vyhodnoceny jako havárie a nebyly tak začleněny do centrální evidence havárií z důvodu nevýznamného rozsahu, bez dopadu na jakost vod.

Rozdělení havárií podle hlavních příčin vzniku v roce 2021

Příčina havárie	Počet havárií	%
lidský faktor	70	23,6
technický faktor	39	13,1
lidský + technický faktor	61	20,5
přírodní faktor	19	6,4
nezjištěna	108	36,4
CELKEM	297	100

Rozdělení havárií podle skupiny uniklých látek v roce 2021

Skupina látek	Počet havárií	%
ropné látky	155	52,2
odpadní vody	26	8,7
chemické látky mimo těžkých kovů	27	9,1
kaly a nerozpuštěné látky	2	0,7
zemědělská činnost	12	4,0
kyslíkový deficit	7	2,4
ostatní látky	40	13,5
nezjištěna	28	9,4
CELKEM	297	100

Významné případy

Nelegální kotelná ve Velkých Hamrech

Vodoprávnímu úřadu Tanvald byl občany dne 10. 9. 2020 oznámen výskyt olejové skvrny v místě soutoku Rejdického potoku a řeky Kamenice. Na místo byla vyslána jednotka HZS, vzápětí se šetření účastnily pracovnice vodoprávního úřadu. Bylo identifikováno místo původu znečištění – objekt společnosti GOLEM Velké Hamry, a. s. Na místě byla zjištěna betonová jímka z části naplněná ropnými látkami (topný olej). Z této jímky látka odtékala přepadem do náhonu na Rejdickém potoce. Následně bylo zamezeno dalšímu znečišťování ucpáním odtoku z jímky a byla objednána odborná firma k vyčerpání obsahu jímky a odvozu k likvidaci.

K vlastnímu úniku došlo v důsledku poškození armatury po jejím natlakování topným olejem, následoval volný odtok oleje na podlahu odstavené kotelny a únik (cca 300–500 l) i částečný vsak do volného rostlého terénu před kotelnou. Část oleje se takto dostala do výše popsané jímky a následně do povrchových vod Rejdického potoka a Kamenice. K úhynu ryb nedošlo.

Vodoprávní úřad nařídil provedení nezbytných sanačních prací – odčerpání zbylého obsahu jímky a odtěžbu kontaminovaných zemin. Následným šetřením bylo ověřeno, že povinná osoba tyto práce zajistila. Vodoprávní úřad poté věc předal ČIŽP k došetření. V roce 2021 byla inspekci provedena kontrola, jejímž výsledkem bylo konstatování, že výše uvedený subjekt porušil vodní zákon. ČIŽP přestupek s obviněným subjektem řádně projednala a po provedeném řízení byla odpovědné osobě uložena pokuta ve výši 100 000 Kč. Obviněný trest přijal bez odvolání proti rozhodnutí inspekce. Rozhodnutí nabylo právní moci.

Znečištění vodního toku Bystřice

Společnost PRESBETON Nova, s. r. o. se zabývá na své provozně v Olomouci Bystrovanech výrobou betonových prefabrikátů. Při šetření mimořádné události – havarii hlášené HZS, bylo ČIŽP zjištěno, že pracovník společnosti dne 13. 4. 2021 úmyslně vypustil obsah jímky s odpadními vodami znečištěnými impregnačním prostředkem o kapacitě 15 m³ do dešťové kanalizace, která následně ústí do toku Bystřice, čímž způsobil její znečištění. Za tento delikt byla společnost uložena příkazem dne 7. 12. 2021 sankce ve výši 100 000 Kč. Rozhodnutí nabylo právní moci.

4.7 Integrované agendy

Základem činnosti ČIŽP v rámci integrovaných agend je Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC - Integrated Pollution Prevention and Control). Jedná se o preventivní a progresivní způsob regulace průmyslových a zemědělských činností ve vztahu k životnímu prostředí (ŽP), který je nadstavbou separátního složkového přístupu a strategie koncových technologií, které odstraňovaly vzniklé znečištění na výstupu převážně pomocí odlučovačů, filtrů či jiných čistících zařízení, což často vedlo, vzhledem k ochraně ŽP jako celku, jen k přenosu znečištění z jedné složky ŽP (ovzduší, odpady, voda) do druhé. Hlavní důraz je kladen na preventivní přístup, kdy se zabráňuje znečištění ŽP již před jeho vznikem volbou vhodných výrobních postupů a technologií, tzv. nejlepších dostupných technik (BAT – Best Available Techniques), a dále využíváním látek co nejvíce šetrných k ŽP.

Tento integrovaný přístup k ochraně ŽP jako celku je na ČIŽP, za koordinace a spolupráce zkušených inspektorů specializovaných na tyto agendy, tzn. koordinátorů integrovaných agend, zabezpečován odbornými složkami technické ochrany ŽP Inspekce (ochrana ovzduší, odpadové hospodářství a ochrana vod).

Základní činností v této oblasti je činnost dozorová (kontrolní). Další podstatnou a preventivní je činnost nedozorová spočívající např. ve vydávání odborných vyjádření Inspekce (v rámci EIA, IPPC, EMAS apod.).



Demolice bývalé vítkovické ocelárny - foto pořízené inspektorem ČIŽP ze střechy 84 metrů vysokého plynojemu MAN před jeho zbouráním v červnu 2021

4.7.1 Právní základ činnosti v oblasti integrovaných agend

Inspekce v oblasti integrovaných agend zajišťuje výkon státní správy, který je na ni delegován právními předpisy na ochranu ŽP, v platném a účinném znění a přímo účinnými nařízeními EU, zejména zákony:

- č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých dalších zákonů (zákon o integrované prevenci),
- č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů (zákon o IRZ),
- č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů,
- č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP a o změně některých souvisejících zákonů,
- Nařízením Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR – European Pollutant Release and Transfer Register).

4.7.2 Přehled plnění úkolů v oblasti integrovaných agend, dozor (kontroly)

Integrované agendy celkem - svodná data za inspekci

Činnost odborných složek inspekce vzhledem k integrovaným agendám, jimi přímo prováděná nebo spoluúčastí, je zejména zahrnuta v předcházejících kapitolách (4.1, 4.2 a 4.3) této výroční zprávy.

Prioritou kontrol zařízení v působnosti zákona o integrované prevenci je akceptování ustanovení daných zejména § 19 b, § 20 b, § 34 a § 37 zákona o integrované prevenci, v rámci implementace Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích ze dne 24. 11. 2010.

Dle těchto ustanovení je mimo jiné třeba dodržet dobu mezi dvěma kontrolami na místě (jeden až tři roky dle rizikovosti zařízení). Tímto jsou však kladeny značné nároky na frekvenci a rozsah kontrol i na další činnost inspekce v této oblasti (a to i bez ohledu na pandemii).

Celkem inspekce v rámci své působnosti v oblasti integrovaných agend v roce 2021 provedla 1205 kontrol, bylo zahájeno 109 správních/přestupkových řízení, vydáno bylo 100 rozhodnutí a příkazů a na základě celkem 96 rozhodnutí v právní moci (i z minulých období) byly uloženy pokuty v souhrnné výši 4408 000 Kč v právní moci. Z toho nabylo právní moc jedno rozhodnutí o napomenutí a tři rozhodnutí o nápravném opatření.

Rozmezí výše uložených pokut v právní moci vzhledem k integrovaným agendám se pohybovalo od 2 000 Kč do 480 000 Kč (pravomocně uložené společnosti Hydrogeologie Chrudim spol. s r.o., provozující zařízení Dekontaminační a recyklační středisko DEKOS Hradec Králové).

Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci v souvislosti s integrovanými agendami v tomto období činila tedy cca 47 900 Kč.

Integrovaná prevence (zák. č. 76/2002 Sb.) - svodná data za inspekci

Plán kontrol byl zpracován na základě stanovení rizikovosti zařízení na období tří let, tj. 2020 až 2022, čímž navázal na plány pro období 2014–2016 a 2017–2019, byl aktualizován pro rok 2021 a dotýkal se celkem 1490 aktivních IPPC zařízení s platným integrovaným povolením (IP). Plán kontrol též reflektuje složkové úkoly odborných oddělení.

Program běžných kontrol na IPPC zařízeních na rok 2021 (736), který byl zpracován na základě Plánu kontrol, byl z důvodu pandemie covid-19, vládou opakovaně vyhlášenému

nouzovému stavu a dalších omezení, operativně upravován i převodem části kontrol na rok 2022. Reálně bylo inspekci v roce 2021 provedeno 797 kontrol. Zde je započteno i provedení mimořádných kontrol zejména na základě podnětů, mediálních kauz, na základě havárií nebo nestandardního provozu, resp. případné provedení opakovaných kontrol při závažném porušení závazných podmínek IP (celkem cca 12 %).

Celkem tedy inspekce v rámci své působnosti v oblasti integrované prevence v roce 2021 provedla 797 kontrol, bylo zahájeno 87 správních/přestupkových řízení, vydáno bylo 87 rozhodnutí a příkazů a na základě celkem 83 rozhodnutí v právní moci (i z minulých období) byly uloženy pokuty v souhrnné výši 4 218 000 Kč. Z toho nabylo právní moc jedno rozhodnutí o napomenutí a tři rozhodnutí o nápravném opatření.

Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci v tomto období v rámci integrované prevence činila cca 53 400 Kč.

Hlavní kontrolní zjištění

Inspekce kontrolami zjistila porušení právních předpisů na ochranu ŽP a neplnění závazných podmínek provozu IP, která se týkala například:

Ochrany vod:

- vypouštění odpadních vod bez povolení či po uplynutí jeho platnosti,
- nadlimitní vypouštění všeho druhu,
- překročení povoleného množství odběru podzemních či povrchových vod,
- nakládání se závadnými látkami na vodohospodářsky nezabezpečené ploše,
- neaktualizování havarijního plánu,
- neprovedení monitoringu (např. průsakových vod skládky před jejich odvozem na ČOV, kvality vod v kontrolních vrtech),
- neprovedení zkoušek těsnosti.

Ochrany ovzduší:

- překročení emisí polutantů (např. oxidy uhelnatý, siřičitý),
- obtěžování zápachem,
- neprovedení monitoringu skládkového plynu či porušení provozního řádu spočívající i v netěsnostech nebo nenapojení plynosběrných studní skládky na kogenerační jednotku.

Hospodaření s odpady:

- netřídění odpadů,
- nesprávné nakládání s nebezpečnými odpady (odpad podobný komunálnímu), předání odpadu neoprávněné osobě, nevedení evidence, chybná hlášení o produkci a nakládání s odpady, neohlášení přenosu látek

- v odpadech, nedostatečné dokladování kvality přijímaných odpadů (odpadních olejů) u NO,
- ukládání na tělese skládky i jiných odpadů než povolených,
- nedostatečné vyplňování základních popisů u přijímaných odpadů, nezajištění měření prašnosti skládky,
- kontaminace povrchu volně rostlého terénu například umístěním autovraků obsahujících nebezpečné součásti mimo demontážní halu,
- neprovozování dle provozních řádů (technické podmínky provozu aj.) atd.

Nesplnění ohlašovací povinnosti dle zákona o IPPC:

- změn IP,
- zpráv o plnění závazných podmínek IP,
- přenosů (přesprahových) či úniků látek,
- mimořádných situací,
- neohlášení měření v požadovaném termínu.

Dalších porušení:

- nesoulad schválených dokumentů s popisem zařízení,
- překročení kapacity zařízení,
- nesplnění podmínek stanovených pro likvidaci zařízení,
- provoz bez IP.

Samostatnou kapitolou ještě zůstává problematika změn složkových zákonů a jejich promítnutí do IP.

Integrovaný registr znečišťování - svodná data za Inspekci

Z hlediska dodržování zákona o Integrovaném registru znečištění (IRZ) bylo v roce 2021 inspekci zkontrolováno 301 provozoven, z toho v rámci integrovaných kontrol (dle zákona o integrované prevenci) bylo provedeno 293 kontrol, 8 kontrol IRZ bylo samostatných. Žádné kontroly nebyly provedeny tzv. korespondenční formou, tzn. porovnáním z ohlášení v oblasti ŽP v integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Naplánováno bylo 266 kontrol, provedeno jich bylo 301.

Celková částka uložených pokut v právní moci za nedodržení ohlašovacích povinností do IRZ činila 190 000 Kč. Při počtu 13 pravomocných rozhodnutí byla tedy průměrná výše pokuty cca 14 600 Kč.

Ukládané sankce se stejně jako v předchozích letech pohybovaly v dolní hranici zákonného rozpětí, které je do 500 000 Kč, a to od 5 000 Kč do 30 000 Kč (Mondelez CR Biscuit Production, s. r. o.).

Porušení v oblasti IRZ se týkala zejména nepodání hlášení do ISPOP vůbec nebo včas, ohlášení nesprávných údajů, neohlášení přenosů odpadů či znečišťujících látek v odpadech.

Jedná se tedy vesměs vůči ochraně ŽP o formální přestupky či nedorozumění a opožděná hlášení, a tak je k tomu i inspekci přístupováno. Je téměř pravidlem, že velcí provozovatelé zařízení například s vydaným IP plní povinnosti dané příslušnou legislativou podstatně lépe než ostatní subjekty, zejména pak malé a střední zemědělské provozy a zařízení. Na základě výsledků z kontrolní činnosti inspekce v oblasti IRZ lze ale konstatovat, že se celkově povědomost o povinnostech vyplývajících z příslušné legislativy a její dodržování lepší a tím se zde i snižuje počet přestupků.

Ekologická újma - svodná data za inspekci

Přestupkové řízení ve vazbě na zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, zatím nebylo žádné zahájeno ani na základě žádosti ani z moci úřední.

V roce 2021 inspekce provedla celkem 107 kontrol dodržování zákona o předcházení ekologické újmy. Původní plán 86 kontrol byl splněn. Předložena byla základní hodnocení rizika – překročení 50 bodů bylo pouze v jednom případě, kde bylo tedy předloženo i podrobné hodnocení rizika. Přestupek nebyl spáchán žádný.

Inspekce řešila v rámci své činnosti sedm podnětů, které směřovaly k potenciálnímu vzniku ekologické újmy v jedné lokalitě v Jiho-moravském kraji a šesti lokalitách v Olomouckém kraji. Všechna tato podání byla řešena podle zákona o ekologické újmě, kdy došlo k zahájení správního řízení k uložení nápravných opatření podle tohoto zákona ve věci odstranění následků možné ekologické újmy. V jedné lokalitě došlo k zastavení řízení (Stříbrnice). U dalších šesti lokalit probíhá ve spolupráci s dalšími orgány státní správy ke zjišťování, zda k ekologické újmě mohlo dojít.

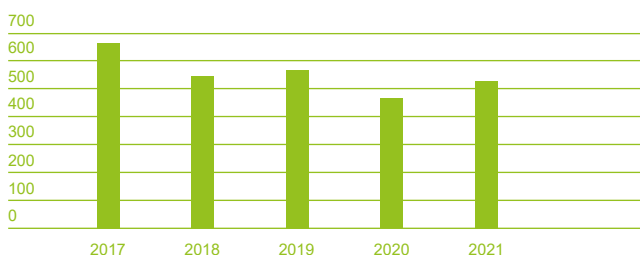
Oddělení integrovaných agend – OIA

Specializovaní koordinátoři integrovaných agend (KIA), oddělení integrovaných agend ČIŽP (OIA) za úzké spolupráce s odbornými odděleními technické ochrany ŽP provedli, zúčastnili se, spolupracovali nebo koordinovali provedení 506 kontrol na zařízeních a provozovnách. Tento počet zahrnuje jak kontroly dle zákona o integrované prevenci (237), tak i dle zákona o IRZ (201) a též zákona o předcházení ekologické újmy (68). Ve sledovaném období bylo přímo KIA zahájeno celkem 49 správních/přestupkových řízení. Počet rozhodnutí (včetně příkazů), která nabyla právní moci v roce 2021, bylo 33, přičemž celková výše pokut v právní moci činila 1 654 000 Kč. Z toho nabyla právní moc dvě rozhodnutí o nápravném opatření. Rozhodnutí o zastavení provozu ani rozhodnutí za nesoučinnost dle kontrolního řádu žádné vydáno nebylo a ani žádné nenabylo ve sledovaném období právní moci.

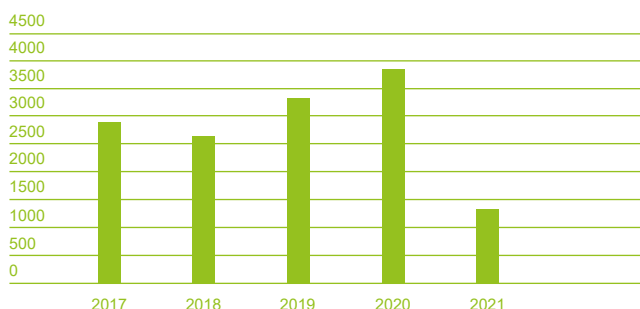
Rozmezí výše uložených pokut v právní moci se zde pohybovalo ve výši od 3 000 Kč do 450 000 Kč (pravomocně uložené společnosti Purum, s.r.o., zařízení „Úpravná odpadů – Hamr na J., Stará Lužice“).

Průměrná výše uložené pokuty na rozhodnutí (příkaz) v právní moci v tomto období činila cca 53 400 Kč.

Počty kontrol zařízení vedené OIA ČIŽP



Výše pokut uložených OIA ČIŽP (KIA) v rámci integrovaných agend v tis. Kč



Složkové úkoly pro OIA

Tzv. integrované kontroly byly prováděny jako:

- KC, celková kontrola - kontrola celého integrovaného povolení (IP), s možností kontroly složkových zákonů,
- KSL, složková kontrola - kontrola jedné až dvou složek IP, s možností kontroly složkových zákonů,
- KIR, kontrola IRZ (vedení evidence a případného ohlašování do Integrovaného registru znečišťování dle zák. č. 25/2008 Sb., resp. E-PRTR dle Nařízení ES č. 166/2006),
- KEU, kontrola ekologické újmy - v rámci zákona o předcházení ekologické újmy, tj. dodržování povinností dle zák. č. 167/2008 Sb. a NV č. 295/2011 Sb. (finanční zajištění; základní, příp. podrobné hodnocení rizik),
- KSP, specifická kontrola zařízení „podezřelého“ z provozu bez IP,
- s výhodou se provedlo i více kontrol, např. KC+KIR, KSL+KEU, KC+KIR+KEU.

Specifické úkoly

Mezi specifické úkoly provedené v roce 2021 patřily primárně specifické kontroly (KSP), tzn. kontroly zařízení, zda nespádají pod IPPC (např. tři kontroly OI Hradec Králové – bez porušení) a kontroly všech typů dle úkolů k aktuální problematice v regionu (např. kontroly na zařízeních, kde v minulosti docházelo k závažným porušením zákona o integrované prevenci, haváriím, mediálně sledovaných atd.).

Havárie

Koordinátoři integrovaných agend se aktivně zúčastnili při řešení 19 havárií nebo nestandardních provozů na IPPC zařízení, např. na OI České Budějovice, OI Plzeň, OI Ústí nad Labem, OI Brno a OI Liberec.

OI Ostrava

Dne 10. 5. 2021 vznikl požár v SPV RECYCLING CZ, a.s. - zařízení ke sběru, výkupu a využívání odpadů v k. ú. Vítkovice při zpracování tonerů na mlýnu - šředru (odpad kat. č. 16 02 16 Jiné složky odstraněné z vyřazených zařízení neuvedené pod číslem 16 02 15). Proběhlo vyšetřování hasiči, policií, ČIŽP (kontrola – neukončena z důvodu vyšetřování policie). Odpad byl zpracováván poprvé, ale odpad tonerů se zbytky tiskařských barev nebyl povolen, protože tiskařský prášek je v určitých podmínkách (koncentracích) hořlavý a výbušný, tj. má nebezpečnou vlastnost hořlavost a výbušnost.



Požár mlýnu – šředru SPV RECYCLING CZ, a.s. na zařízení ke sběru, výkupu a využívání odpadů v k. ú. Vítkovice

Podněty a petice, poskytování informací

Viz kapitola „3.1 Spolupráce s veřejností“.

Koordinátoři integrovaných agend se při řešení podnětů a petic aktivně zúčastní, a to zejména u případů dotýkajících se působnosti více složkových oddělení. Jejich hlavním úkolem bylo právě zajištění koordinovaného přístupu při řešení těchto případů.

Ol Liberec

Z řady podnětů je možno zmínit PURUM, s. r. o., Hamr, Lužice – byly řešeny čtyři podněty na zápach, při řešení jednoho z nich byl zjištěn velice silný zápach. Několika inspekčními šetřeními zařízení byla naplněna kontrola plnění závazných podmínek provozu IP v oblasti OOO a OOV. S provozovatelem bylo dohodnuto zastavení návozu odpadu s největší pachovou postižitelností na tuto provozovnu a vyžádáno upravení provozních předpisů pro použití přípravků na odstranění zápachu.

Ol Ostrava

Po ukončení tavby na zařízení „Výroba a zpracování oceli“ SKATLOP, a. s. (VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY, a. s.), demontáží a likvidací zařízení, při rozpalování kokil, licích pánví atd., docházelo k vývinu dýmu až do obytné zástavby. Areál má být v budoucnu využíván pro rezidenční bydlení. Při kontrole bylo zjištěno porušení v rámci shromažďování vyčerpaných olejů a dalších závadných látek a udělena pokuta OOV.



SKATLOP, a. s. - demontáž a likvidace zařízení v hale

4. 7. 3 Nedozorová činnost ČIŽP v oblasti integrovaných agend

Tato činnost zahrnuje zejména tvorbu odborných vyjádření:

- v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí, tj. EIA/SEA,
- k žádostem o vydání integrovaných povolení nebo ke změnám IP či jejich přezkumů,
- k systému environmentálního managementu a auditu – v rámci registrace EMAS, EMS,
- v rámci programu bezpečný podnik (BP),
- v rámci územního a stavebního řízení, k projektové dokumentaci,
- k povolení provozu IPPC zařízení z hlediska ochrany ovzduší a schválení provozních řádů,
- k ekologickým auditům,
- v rámci žádostí o informace dle zákona č. 123/1998 Sb., zák. č. 106/1999 Sb. apod.

EIA/SEA - svodná data za inspekci

V roce 2021 bylo Inspekci zpracováno celkem 742 vyjádření k záměrům, dokumentacím, posudkům, oznámením o koncepci a k návrhům koncepce v rámci procesu EIA/SEA. Oproti loňskému roku se jedná o mírný nárůst vydaných vyjádření (667).

Lze konstatovat, že oznamovateli nebo předkladateli je v oblibě a začal být hojně využíván § 15 zák. č. 100/2001 Sb. o předběžném projednání.

V předmětech záměrů převažují obchodní skladové komplexy, dopravní stavby, stavby obytných komplexů, rozšíření a modernizace farem. Jako největší problém u staveb, kde se předpokládá realizace na zemědělské půdě, shledáváme zábor bonitně nejceněnějších půd.

Další problém inspekce shledává u záměrů, kde není specifikováno konkrétní využití hal, tudíž předložené rozptylové studie nehodnotí komplexně stav, který skutečně nastane po realizaci záměru při jeho samotném provozování. Rozptylové studie tak hodnotí pouze dopravní zatížení související s provozem záměru. Není-li tedy jednoznačně stanoveno, k jakému účelu budou haly sloužit, resp. jaká konkrétní činnost v nich bude probíhat, nelze řádně posoudit vlivy záměru na jednotlivé složky životního prostředí, přičemž skutečné využití hal může být nakonec zcela odlišné.

Dle názoru inspekce by záměry obchodních firem (oznamovatelů) budovat výrobní prostory (navíc bez konkrétního určení) a skladovací prostory na orné půdě, neměly převážet nad veřejným zájmem ochrany ZPF. Vzhledem k tomu, že se na území celé ČR nacházejí nevyužívané průmyslové a zemědělské areály (viz národní databáze brownfieldů), je v zájmu ochrany životního prostředí využívat primárně právě tyto lokality.

Významné případy EIA

Ol Brno

V rámci rozšíření a prohloubení kamenolomu Lomnička byly na ČIŽP Krajským úřadem Jihomoravského kraje (KUJK) zaslány dva samostatné záměry EIA, a to: „Rozšíření těžby v kamenolomu Lomnička v k. ú. Předklášteří a Lomnička u Tišnova“ (celková plocha rozšíření kamenolomu je 12,1119 ha) a „Prohloubení těžby v kamenolomu Lomnička v k. ú. Předklášteří a Lomnička u Tišnova“ (prohloubení o cca 20 m). Provázanost obou záměrů je patrná z níže uvedeného obrázku, ČIŽP je zapracovala i do zaslaných vyjádření k obdrženým podkladům KÚ.

ČIŽP zaslala negativní stanoviska k oběma záměrům, kde zároveň poukázala na tzv. „salámovou metodu“, která jde proti smyslu samotného zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a vzhledem k časové i prostorové návaznosti obou záměrů je požadovala posoudit společně. ČIŽP považovala předložené podklady za neúplné, nejednoznačné a zavádějící (nebyla mimo jiné zpracována rozptylová studie, hydrogeologický posudek, vyhodnocení vlivů na krajinný ráz, vyhodnocení synergických a kumulativních vlivů atd.). ČIŽP na základě předložených podkladů měla za to, že na základě předloženého oznámení nelze vyloučit možné negativní vlivy záměru na životní prostředí a tudíž ČIŽP požaduje provést další stupeň posuzování daného záměru podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zpracování dokumentace EIA.

KÚ na základě obdržených připomínek ČIŽP a vyjádření dotčených obcí a Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje vydal závěr zjišťovacího řízení se závěrem, že nelze vyloučit možné negativní vlivy záměrů na životní prostředí a že oba dva záměry je nutné posoudit společně.

Ol Ostrava

Inspekce posuzovala záměr revitalizace areálu rekreačního střediska Tesla Horní Bečva – lyžařský svah (ZLK940), spočívající v rekonstrukci stávajícího areálu v k. ú. Horní Bečva obměnou dnes již zastaralých technologií osobních horských dopravních zařízení (tři lyžařské vleky) za bezpečnější a spolehlivější (jedna sedačková lanovka a tři nové vleky), doplnění zasněžování a zbudování abscentujícího stravovacího a sociálního zázemí se sezónním provozem pro návštěvníky sportovně rekreačního areálu Solisko. Z hlediska OOP měla inspekce k záměru zásadní připomínky a celý proces byl proto pozastaven.

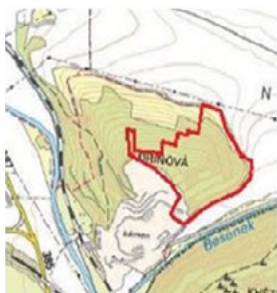
Žádosti o vydání integrovaného povolení a změny

Inspekce v oblasti integrované prevence aktivně spolupracuje s krajskými úřady, přičemž tato spolupráce zahrnuje i vydávání vyjádření k IP, k podstatným změnám IP (mnohem častěji), a i k přezkumům IP.

Za rok 2021 bylo celkem inspekci zpracováno 641 vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení nebo jejich změnám. Jedná se oproti ložsku (668) o mírný pokles. V osmi případech se zástupci ČIŽP zúčastnili i ústních jednání k žádosti o vydání nebo změnu IP.

Ve vyjádřeních ke změnám IP, týkajících se rozšiřování kapacity skládek, Inspekce zaujala jednotný názor a stále v nich poukazuje na změnu legislativy v oblasti nakládání s odpady a na zákaz ukládání směsných komunálních odpadů do skládek od roku 2030, kdy by se množství ukládaných odpadů mělo významně snížit. Z těchto důvodů se proto důsledně prověřuje, proč provozovatelé usilují o rozšíření skládek, neboť v zájmu ochrany ŽP by činnost těchto zařízení měla být postupně utlumována.

Předpokládané rozšíření v kamenolomu Lomnička z předloženého oznámení (JHM1574) str. 8



Předpokládané prohloubení v kamenolomu Lomnička z předloženého oznámení (JHM1575) str. 8



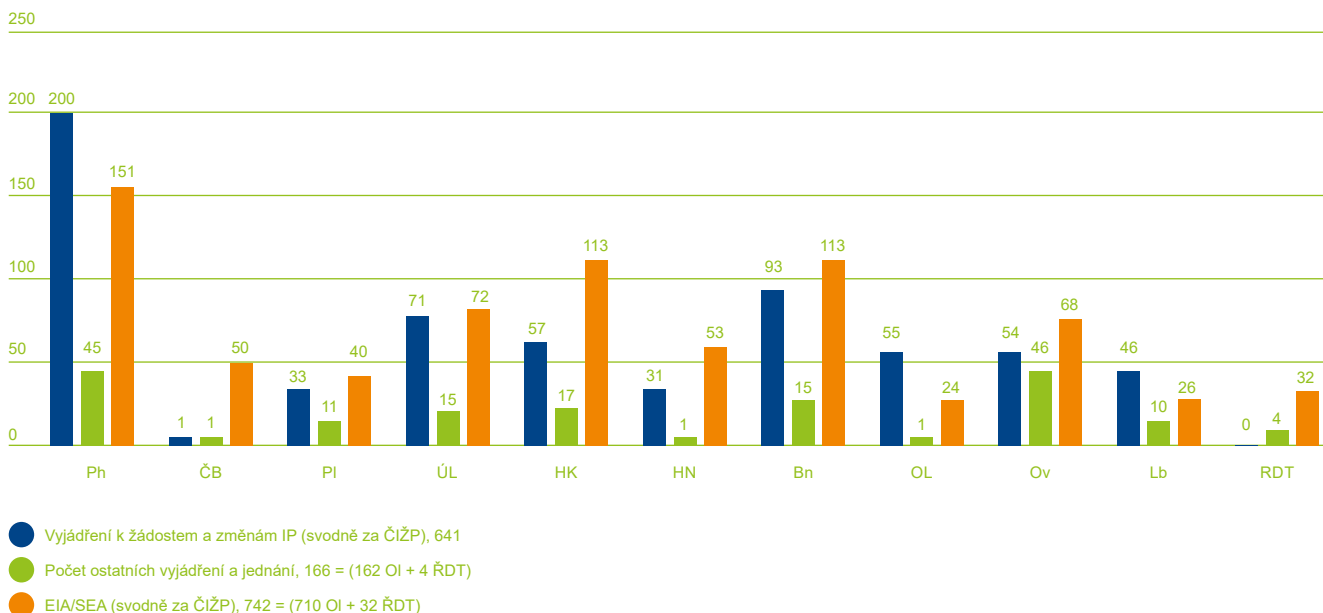
Z výše uvedeného porovnání je zřejmé, že předpokládané prohloubení lomu především na parcele č. 656/1, 656/6,664/1 a 701/2 nemůže být provedeno bez předchozího rozšíření lomu, které je posuzováno v samostatném záměru. Je tedy zřejmé, že oba dva záměry na sebe navazují a vzájemně spolu souvisí.

Související záměry EIA – rozšíření kamenolomu Lomnička

Ostatní odborná vyjádření

Koordinátoři integrovaných agend na jednotlivých OI a na ŘDT ČIŽP dále vypracovali nebo spolupracovali na dalších 166 vyjádřeních (EMAS, v rámci programu bezpečný podnik, k ekologickým auditům atd.), jak je uvedeno v grafu níže.

Vydaná vyjádření dle OI a ŘDT ČIŽP v roce 2021



Dále se koordinátoři integrovaných agend i v roce 2021 v rámci možností aktivně podíleli na činnosti v technických pracovních skupinách zejména při MŽP (Kraje a integrovaná prevence) a při MPO (Fórum pro výměnu informací o BAT).

Důležitou činností inspektorů OIA byla v roce 2021 též přeshraniční spolupráce v rámci expertní skupiny pro průmysl a ovzduší (Industry & Air) IMPEL. V roce 2021 proběhlo online formou několik jednání projektového týmu v rámci implementačního projektu IED a jednání expertního týmu Průmysl a ovzduší. Nyní již v rámci ET Industry and Air/2021/01/Supporting IED Implementation 2021-2024 probíhají jednotlivé subprojekty. Jsou to WG5 Various aspects of BAT conclusions and permits, WG6 Operator self-monitoring, WG8 Improving air quality, WG9 Waste incineration a WG10 Poultry and pigs IRPP BAT.

Zprávy o kontrole

Inspekce je povinná dle § 20 b, odst. 9 zákona o integrované prevenci v návaznosti na každou kontrolu na místě vypracovat vedle protokolu o kontrole zprávu, která obsahuje popis kontrolního zjištění a závěry o případných dalších opatřeních, tzn. zprávu o kontrole. Dále je dle § 20 b, odst. 11 tohoto zákona třeba též zveřejnit tuto zprávu prostřednictvím informačního systému integrované prevence (IS IPPC), spravovaného MŽP,

a to do čtyř měsíců od uskutečnění výkonu kontroly na místě. Zprávu je možno ovšem zpracovat nejdříve po uplynutí lhůty k podání námitek proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu dle § 13 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole.

Jednotlivé Oblastní inspektoráty inspekce tyto zprávy o kontrole v příslušných termínech na IS IPPC vyvěšují.

Od 15. 8. 2016 bylo v IS IPPC k 31. 12. 2021 identifikováno 4 144 zpráv o kontrole ČIŽP. Do 15. 8. 2016 to bylo 1934 vč. KHS.

4. 7. 4 Významné případy z kontrolní činnosti

OI Hradec Králové: HYDROGEOLOGIE CHRUDIM, s. r. o.

Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Hradec Králové, při kontrole zahájené dne 20. 1. 2021 ve výše uvedeném zařízení zjistila závažné porušení integrovaného povolení vydaného pro zařízení „Dekontaminační a recyklační středisko DEKOS Hradec Králové“. Toto porušení spočívalo v tom, že společnost HYDROGEOLOGIE CHRUDIM, s. r. o. minimálně v období ode dne

19.5.2020 do dne 20.1.2021 neplnila pět opatření k nápravě stanovených ČlŽP v rozhodnutí č.j. ČlŽP/45/2018/753 ze dne 26.1.2018. Konkrétně se jednalo o opatření k nápravě stanovená ve výroku I. tohoto rozhodnutí v bodech č. 1), 3), 4), 5) a 6). Firma zároveň provozovala zařízení v rozporu s platným integrovaným povolením vydaným rozhodnutím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje č.j.: 21942/ZP/06-Mt-P ze dne 2.2.2006 ve znění změn č. 1 až 6. A to konkrétně tak, že jednak v období ode dne 13.5.2020 do dne 20.1.2021 umístila do jímky č. 1 (určené integrovaným povolením výhradně k soustředování odpadu kategorie ostatní kat. č. 20 03 03 „Uliční smetky“) minimálně 630 m³ kapalných zaolejovaných odpadů a v období ode dne 13.5.2020 opakovaně nesledovala možný vliv zařízení na podzemní vody a nezajistila minimálně pro 3. a 4. čtvrtletí 2020 odběr vzorků podzemní vody z vrtů č. I1, I2, I3 a ze studny a neprovedla chemickou analýzu odebraných vzorků v předepsané četnosti a rozsahu. ČlŽP v rámci přestupkového řízení vydala příkaz, kterým společnosti uložila pokutu ve výši 480 000 Kč, jež nabyla právní moci dne 18.3.2021.

Ol Liberec: Purum, s. r. o. - Úprava odpadu Hamr na J., Stará Lužice

Společnosti byla uložena pokuta ve výši 450 000 Kč za to, že nedisponovala platným osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu katalogového čísla 19 03 05 – stabilizovaný odpad neuvedený pod číslem 19 03 04 a neplnila povinnosti ohledně monitoringu podzemních vod. Rozhodnutí o pokutě nabylo právní moci dne 27.12.2021.

Ol České Budějovice: Kostelecké uzeniny, a. s., provozovna Planá

Firmě byla pravomocně uložena pokuta ve výši 70 000 Kč za neprovedení aktualizace provozního řádu z hlediska ochrany ovzduší a nepředání zpráv o plnění podmínek IP dle platné legislativy.

Ol Havlíčkův Brod: MikroChem LKT spol., s. r. o. (řešilo OOV ve spolupráci s KIA)

Kontrolou zařízení provozovatele MikroChem LKT spol., s. r. o., tzn. zařízení, ve kterém probíhá průmyslová činnost kategorie 5.1. Odstraňování nebo využívání nebezpečného odpadu při kapacitě větší než 10 t denně: „Neutralizační a deemulgační stanice“ bylo zjištěno porušení podmínky platného integrovaného povolení v bodu „A) Emisní limity, opatření na ochranu ovzduší, vody a proti hluku a související monitoring 2) Voda“ tím, že kontrolovaný subjekt v roce 2021 překročil stanovený limit „m“ v ukazateli CHSKCr („m“ = 400 mg/l). Překročení stanoveného emisního limitu „m“ v ukazateli CHSKCr bylo ve vypouštěné odpadní vodě zjištěno ve dnech 07.–08.04.2021 – zjištěná hodnota 490 mg/l, ve dnech 20.–21.04.2021 – zjištěná hodnota 600 mg/l a ve dnech 28.29.04.2021 – zjištěná hodnota 1000 mg/l. Uvedeným jednáním byla provozovatelem zařízení porušena povinnost dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o IP a spáchán přestupek podle ustanovení § 37 odst. 4 zákona o IP, za který mu byla v přestupkovém řízení uložena sankce v celkové výši 180 000 Kč, rozhodnutí nabylo právní moci dne 09.11.2021.

Ol Brno: SIGNUM, spol. s r. o., provoz žárového zinkování (KIA za IRZ)

Provozovatel neohlásil za ohlašovací rok 2017 do IRZ v zákonném termínu správné údaje ve věci přenosu nebezpečných odpadů mimo provozovnu v Hustopečích u Brna a u ostatních odpadů nebyl přenos nahlášen vůbec. Doplněné hlášení do IRZ podal provozovatel o rok později, tj. 26.3.2019. Svým jednáním provozovatel spáchal přestupek podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona o IRZ a podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o IRZ a byla mu uložena pokuta ve výši 15 000 Kč, která nabyla právní moci 28.4.2021.

Ol Hradec Králové: Složitý mediální případ s podporou MŽP

Na „Zařízení na výrobu cementového slínku“ provozovaného společností CEMEX Czech Republic, s. r. o. (Cementárna Prachovice), byly v roce 2021 v rámci plánované celkové integrované kontroly Ol Hradec Králové a také na základě opakovaných podnětů na výskyt zápachu v okolí cementárny provedeny tři integrované kontroly. Byla též zadána studie na ČHMÚ s tím výsledkem, že v 66 procentech epizod téměř jistě nelze vyloučit možný vliv uvažovaného zdroje, ve 24 procentech je vliv zdroje méně pravděpodobný a pouze v 10 procentech je vliv zdroje téměř jistě vyloučen.

Eliminaci zápachu, pakliže není ošetřena ve správních aktech společnosti (povoleních a provozních řádech), a pakliže zdroj zápachu byl prokázán, může inspekce formou podnětu na regulátora opřít o ustanovení bodu 21. přílohy 12 vyhlášky č. 415/2012 Sb. stanovující náležitosti provozního řádu („Provozovatel stacionárního zdroje emitujícího znečišťující látky obtěžující zápachem, zejména kategorie 2.3 atd., přílohy č. 2 k zákonu (č. 210/2012 Sb., o ochraně ovzduší), uvede v provozním řádu technická a provozní opatření k omezení emisí těchto látek.“).

Zároveň platí ust. § 1 odst. 1 zákona č. 76/2002 Sb. (vysoká úroveň ochrany životního prostředí jako celku) a ust. § 14 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb. (nejlepší dostupné techniky), kdy BAT 24 pro výrobu cementu stanoví, že: „Za účelem udržení nízkých emisí celkového organického uhlíku z kouřových plynů z procesů výpalu v peci by nejlepší dostupná technika měla zabránit dávkování surovin s vysokým obsahem těkavých organických látek (VOC) do pecního systému vstupem pro surovinu.“



Cementárna CEMEX Prachovice

4.7.5 Závěry

Legislativní nedostatečnost

Jako problematická se jeví určitá legislativní nejasnost ve vztahu odpadní vody (dle zákona č. 254/2001 Sb.) vs. kapalné odpady na bázi vody (odpadní vody dle zákona č. 541/2020 Sb.). Pro likvidaci odpadů je „odpadářskými“ firmami požadována vyšší cena oproti likvidaci na komunálních ČOV, které jsou prioritně nastaveny na čištění komunálních odpadních vod. V případě specifických polutantů obsažených v kapalných odpadech na bázi vody technologie BČOV neumí odstranit z odpadních vod tyto specifické polutanty, které se navíc s ohledem na charakter BČOV nesledují a tak na BČOV dochází pouze k naředění těchto specifických polutantů po smíšení kapalných odpadů na bázi vody (dle zákona č. 541/2020 Sb.) vydávaných producentem za odpadní vody dle vodního zákona. Jestliže jsou kapalné odpady na bázi vody přijaty do zařízení v režimu zákona o odpadech, potom výstup v podobě vyčištěné odpadní vody v režimu vodního zákona neodpovídal ustanovením stávajícího „odpadářského“ zákona ve věci specifikace, kdy z odpadu může vzniknout „neodpad“. Kromě nižší ceny je podstatná i ta skutečnost, že o produkci odpadů a nakládání s nimi se vede zákonem předepsaná evidence, kdežto pohyb odpadních vod se neeviduje a nesleduje.

V prvních sedmi měsících roku 2021 do provádění integrovaných kontrol významně zasahovala skutečnost, že nebyla vydána prováděcí vyhláška (č. 273/2021 Sb.) k novému zákonu o odpadech č. 541/2020 Sb., a že zákon č. 185/2001 Sb., vč. prováděcích předpisů k němu byl zrušen, a tak byli provozovatelé zařízení a další povinné subjekty i orgány veřejné správy při své činnosti odkázány na metodické pokyny, zveřejňované k zajištění některých povinností vyplývajících ze zákona č. 541/2020 Sb. na webových stránkách Ministerstva životního prostředí. Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, byla zveřejněna 23. 7. 2021 a nabyla účinnosti 8. 8. 2021, tedy v době letních prázdnin a dovolených.

Organizační problémy

Rok 2021 byl s ohledem na epidemiologickou situaci náročnější na zajištění vzájemné bezpečnosti kontrolovaných subjektů a účastníků kontrol ze strany kontrolních orgánů. Větší část časového fondu kontrol byla využita na kontrolu předložených dokladů v kanceláři. Vlastní fyzická kontrola byla zaměřena převážně na prohlídku kontrolovaných technologií, zařízení apod. se snahou minimalizace délky kontaktu s kontrolovanou osobou, tzn., že záznamy o kontrolách byly následně dopisovány opět v kancelářích inspekce. Vypracování finální verze záznamů o kontrole bylo časově náročnější než při běžném způsobu. Na druhou stranu tento způsob umožnil podrobnější vhled do kontrolované problematiky.

Plán kontrolní činnosti byl v roce 2021 operativně přizpůsobován vyvíjející se situaci. Zvažoval se posun termínu či u několika kontrol změna typu kontroly z celkové na složkovou. Zásadní bylo přednostně provádět kontroly s dobíhajícím tříletým cyklem a kontroly těch zařízení, která vykázají nesoulad s nastavenými povinnostmi vyplývajících z integrovaného povolení, případně ze složkových předpisů. Operativní přesuny vyžadují spolupráci složek technické ochrany životního prostředí, poněvadž zasáhnou do jejich plánů kontrolní činnosti. Od poslední novely zákona o IPPC došlo k poměrně značnému zvýšení rozsahu povinností pro provozovatele (základní zprávy již při první změně), krajské úřady (závěry o BAT a výjimky), ČIŽP a KHS (navýšení kontrolní činnosti, zprávy o kontrolách).

Spolupráce, prevence

Realizovala se webová setkání expertní skupiny pro průmysl a ovzduší a workshop projektu IMPEL „Implementace směrnice o průmyslových emisích“. Členem expertní skupiny Industry & Air je inspektorka OIA z Ol Brno, úroveň zapojení - 2/ Participation just in meetings, workshops, conferences.

Inspekce též aktivně spolupracovala s dalšími orgány státní správy, zejména s krajskými úřady, které provozování jednotlivých zařízení dle zákona o integrované prevenci povolují. Cílem této vzájemné spolupráce je snaha o zvyšování kvality IP, o soulad IP s aktuálním stavem zařízení, o formulaci jednotlivých závazných podmínek provozu vzhledem k jejich vymahatelnosti, a tímto zabezpečení vysoké úrovně ochrany ŽP.

Postupný nárůst počtu změn IP má ovšem za následek zvyšující se náročnost prováděných kontrol. Kontroly v oblasti integrované prevence tedy vyžadují zejména preciznost přípravy a dostatečný časový prostor.

Dále, v rámci spolupráce s krajskými úřady, byly řešeny přezkumy souladu se závěry o BAT pro:

- intenzivní chovy drůbeže nebo prasat - Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/302 ze dne 15. února 2017,
- pro zpracování odpadů - Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1147 ze dne 10. srpna 2018,
- pro velká spalovací zařízení - Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2017/1442 ze dne 31. července 2017,
- pro spalování odpadu - Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/2010 ze dne 12. listopadu 2019,
- pro průmysl potravin, nápojů a mléka - Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/2031 ze dne 12. listopadu 2019,

Inspekce se ale v rámci své činnosti nezaměřuje striktně jen na ukládání pokut, dbá na prevenci a využívá i tzv. měkké metody.



5 Etika a integrita, protikorupční aktivity, řešení stížností a ochrana dat

5 Etika a integrita, protikorupční aktivity, řešení stížností a ochrana dat

5.1 Etika a integrita

Pravidla etiky

Pravidla etiky státních zaměstnanců a zaměstnanců v pracovním poměru vykonávajících činnosti podle § 5 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZSS“) jsou stanovena ZSS, zejména § 77 odst. 1 a 2 a § 81 a služebním předpisem náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 13/2015 ze dne 14. prosince 2015¹. Článek 9 služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu je pak věnován předcházení rizikům korupce a podvodu a nežádoucím vnějším vlivům, jež by mohly ohrozit řádný výkon služby. Pravidla etiky zaměstnanců v pracovním poměru jsou stanovena zákoníkem práce č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále „zákoník práce“), zejména § 303 a § 304.

Mezi dokumenty, kterými se státní zaměstnanci a zaměstnanci ČIŽP v pracovním poměru v oblasti etického jednání řídí, dále patří Etický kodex zaměstnanců MŽP, který je uveřejněn na internetových stránkách [ČIŽP \(https://www.cizp.cz/cizp/protikorupcni-program\)](https://www.cizp.cz/cizp/protikorupcni-program).

Účelem pravidel etiky platných v ČIŽP je, aby všichni zaměstnanci v pracovním poměru a státní zaměstnanci vědomě a aktivně dodržovali etické zásady při plnění určených úkolů. Zaměstnanci jsou v oblasti pravidel etiky pravidelně školeni a s novými dokumenty jsou prokazatelně seznamováni. Za dodržování pravidel etiky zodpovídá představený/vedoucí každého organizačního útvaru ČIŽP.

Hlášení podezření ze spáchání protiprávního nebo korupčního jednání

Na základě nařízení vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu (dále „nařízení vlády č. 145/2015 Sb.“) byl na ČIŽP přijat služební předpis ředitele ČIŽP, který stanoví pravidla postupu při oznamování podezření ze spáchání protiprávního jednání, včetně korupčního jednání, a upravuje problematiku ochrany oznamovatelů. Současně tento služební předpis určuje dva státní zaměstnance, kteří přijímají oznámení a prošetřují v nich obsažená podezření (dále jen „prošetřovatel“).

Oznámení podezření ze spáchání korupčního nebo protiprávního jednání může podat zaměstnanec v pracovním poměru nebo státní zaměstnanec ČIŽP či jiný státní zaměstnanec. S nahlášenými oznámeními se zachází důvěrně a dostupnost podání je nepřetržitá (písemně, e-mailem). Proces, kterým jsou přezkoumávány nahlášené obavy, je stanoven nařízením vlády

č. 145/2015 Sb., metodickým pokynem náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 8/2015 a služebním předpisem ředitele České inspekce životního prostředí č. 7/2015. Tyto dokumenty mimo jiné ukotvují i nerepresivní politiku vůči oznamovateli.

Na ČIŽP existují a jsou k dispozici tyto možnosti oznamování podezření na protiprávní (resp. korupční) jednání:

- Písemným oznámením vhozeným do označené schránky umístěné v nemonitorovaném prostoru vpravo od hlavního vstupu do sídla ČIŽP (Na Břehu 267, 190 00 Praha 9) – umožňuje anonymní podání.
- Oznámením zaslaným elektronickou poštou na e-mailovou adresu: prosetrovatel@cizp.cz.

Informace o prošetřovatelích ČIŽP a možnostech oznamování podezření na protiprávní (resp. korupční) jednání jsou zveřejněny na internetových stránkách [ČIŽP \(https://www.cizp.cz/prakticky-radce/podavani-oznameni-o-podezreni-ze-spachani-protipravniho-jednani-vcetne-korupcniho\)](https://www.cizp.cz/prakticky-radce/podavani-oznameni-o-podezreni-ze-spachani-protipravniho-jednani-vcetne-korupcniho).

Mimo výše uvedené je každému občanovi či organizaci k dispozici další na ČIŽP nezávislé oznámení podezření ze spáchání korupčního jednání zaměstnanců ČIŽP, a to přímo na Kontaktní centrum proti korupci Ministerstva životního prostředí (<https://www.mzp.cz/cz/kontaktne-centrum-proti-korupci>). Oznámení protiprávního jednání je samozřejmě možné podat standardní trestně právní cestou.

¹ Tento služební předpis, jakož i další služební předpisy náměstka ministra vnitra pro státní službu, je dostupný na internetových stránkách Ministerstva vnitra České republiky <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/sluzebni-predpisy.aspx?q=Y2hudW09Nw%3d%3d>.

5.2 Protikorupční program

Interní protikorupční program České inspekce životního prostředí (dále jen „IPP ČIŽP“) vychází z požadavků vlády ČR, které jsou opakovaně formulovány v jejích usneseních a opatřeních: usnesení vlády ČR č. 752 ze dne 2. října 2013, ve znění usnesení vlády ČR č. 851 ze dne 13. listopadu 2013, kterým byl schválen Rámcový rezortní interní protikorupční program (dále „RRIPP“); usnesení vlády ČR č. 769 ze dne 20. listopadu 2018, kterým bylo schváleno aktualizované znění RRIPP; usnesení vlády ČR č. 855 ze dne 17. prosince 2018, kterým byla schválena Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2018 až 2022.

IPP ČIŽP je souborem postupů a opatření k řízení korupčních rizik, které jsou zaměstnanci v pracovním poměru a státní zaměstnanci ČIŽP v rozhodovacím procesu povinni dodržovat. Jeho cílem je omezit předpoklady pro vznik korupčního jednání v ČIŽP a ochránit majetek státu.

IPP ČIŽP tvoří pět základních částí: Vytváření a posilování protikorupčního klimatu; Transparentnost; Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol; Postupy při podezření na korupci; Vyhodnocování interního protikorupčního programu.

Aktuální IPP ČIŽP je zveřejněn na internetových stránkách ČIŽP (<https://www.cizp.cz/cizp/protikorupcni-program>).

IPP ČIŽP je plněn v souladu s právními předpisy. V ČIŽP jsou identifikována korupční rizika a nastavena pravidla pro jejich řízení, jsou nastaveny postupy oznamování korupčního jednání a celkově dochází k omezení předpokladů pro vznik korupčního jednání.

V rámci úsilí o maximální transparentnost ČIŽP zveřejňuje veškeré smlouvy a faktury, a to jak přes Registr smluv, tak i přes Otevřená Data MŽP. Dvakrát ročně zveřejňuje ČIŽP na svých internetových stránkách v sekci „Protikorupční program“ seznam poradců a poradních orgánů.

ČIŽP má vypracovanou Mapu korupčních rizik, která je průběžně aktualizována. Korupční rizika jsou vyhodnocena na všech organizačních jednotkách ČIŽP. Všichni zaměstnanci byli seznámeni s protikorupční politikou a postupy organizace v této problematice.

V uplynulých pěti letech (2017-2021) nebyl hlášen žádný případ korupce. Rovněž žádné smlouvy s partnery a dodavateli nebyly ukončeny nebo nebyly obnoveny kvůli porušení předpisů týkajících se korupce.

5.3 Řešení stížností

Stížnosti podané formou oznámení obav o neetickém nebo protiprávním jednání

V průběhu roku 2021 nebyla na ČIŽP oznámena žádná relevantní podezření na korupční jednání dle nařízení vlády č. 145/2015. Na e-mail „prosetrovatel@cizp.cz“ byla doručena tři podání. Z těchto podání nebylo žádné relevantní oznámení na podezření z korupčního jednání ve služebním úřadu. Všechna doručená podání byla vyřízena v režimu § 42 nebo § 175 správního řádu. Do označené schránky nebylo vloženo žádné písemné oznámení.

Stížnosti proti nevhodnému chování inspektorů nebo proti postupu OI

ČIŽP v rámci své činnosti prošetřuje také stížnosti podané na základě ustanovení § 175 odstavce 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „správní řád“), a to jak stížnosti proti postupu správního orgánu, tak stížnosti proti nevhodnému chování úředních osob, kterých je však minimum. Informace k podávání stížností má ČIŽP zveřejněny na svých internetových stránkách (<https://www.cizp.cz/prakticky-radce>). Stížnosti proti nevhodnému chování inspektorů nebo proti postupu oblastního inspektorátu či ředitelství ČIŽP tvoří důležitou zpětnou vazbu, která pomáhá organizaci zlepšovat její práci.

Skutečnosti uvedené ve stížnosti ČIŽP prošetří a na základě šetření stížnost shledá důvodnou, částečně důvodnou nebo nedůvodnou. V roce 2021 ČIŽP přijala celkem 50 stížností, z nichž 44 nebylo shledáno důvodnými. Čtyři stížnosti pak byly shledány částečně důvodnými a dvě stížnosti byly shledány důvodnými. Celkový přehled stížností rozdělený dle jednotlivých oblastních inspektorátů a ředitelství je uveden v následující tabulce.

Počet přijatých stížností proti nevhodnému chování inspektorů nebo proti postupu OI/ředitelství v roce 2021

Oblastní inspektorát	počet přijatých stížností	z toho shledaných		
		důvodnou	částečně důvodnou	nedůvodnou
Praha	5	0	0	5
České Budějovice	3	2	1	0
Plzeň	8	0	0	8
Ústí nad Labem	7	0	0	7
Hradec Králové	4	0	0	4
Havlíčkův Brod	0	0	0	0
Brno	9	0	0	9
Olomouc	3	0	2	1
Ostrava	0	0	0	0
Liberec	0	0	0	0
Ředitelství	11	0	1	10
Celkem	50	2	4	44

5.4 Ochrana dat a soulad s legislativou

Česká inspekce životního prostředí obdržela v roce 2021 dotaz z Úřadu pro ochranu osobních údajů, na kterou se obrátil občan České republiky. Stížnost se týkala venkovního kamerového systému na Oblastním inspektorátu v Hradci Králové. Česká inspekce životního prostředí v řádném termínu zodpověděla všechny dotazy, které obdržela od ÚOOÚ a současně dospěla k názoru, že daný kamerový systém je ve všech ohledech v souladu s GDPR.

V roce 2021 podala Česká inspekce životního prostředí podnět na Úřad pro ochranu osobních údajů na společnost Krtkův park, s.r.o., kdy si tato společnost pořídila vlastní audiovizuální záznam z kontroly a bez jakékoliv úpravy (např. rozostření obličejů zaměstnanců ČIŽP) zveřejnila průběh kontroly na sociální síti Facebook ve veřejné skupině „KRTEK vs. JEZEK“. Zveřejněním audiovizuálního záznamu tímto způsobem došlo (dle názoru ČIŽP) k porušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/ES (obecné nařízení

o ochraně osobních údajů). Ke zveřejnění audiovizuálního záznamu z kontroly nedal totiž ani jeden ze zaměstnanců ČIŽP souhlas a ani zákonné zmocnění. Zveřejnění audiovizuálních záznamů z kontrol bylo navíc už v prvopočátku pořizováno z důvodu veřejné dehonestace pracovníků ČIŽP, pro něž byla kritizovaná činnost povinným pracovním úkonem, vyplývajícím ze zákona.

Úřad pro ochranu osobních údajů dal sice České inspekci životního prostředí za pravdu, ale doporučil, aby dotčení pracovníci ČIŽP využili zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a využili ustanovení občanského zákoníku upravující ochranu osobnosti a podali žalobu k soudu v občanskoprávním řízení, a to dle příslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Sám ze své pozice nezasáhl.

V roce 2021 ČIŽP uhradila:

- na pokutách za dopravní přestupky celkem 9 100 Kč,
- penále za porušení rozpočtové kázně ve výši celkem 160 124 Kč (v souvislosti s projektem OP LZZ CZ.1.04/4.1.00/48.00040).



6 Výběrová řízení a dodavatelský řetězec v roce 2021

6 Výběrová řízení a dodavatelský řetězec v roce 2021

Česká inspekce životního prostředí je mj. resortní organizací Ministerstva životního prostředí, která dodržuje pravidla pro centrální nákup státu (systém centralizovaného zadávání veřejných zakázek) a současně je veřejným zadavatelem, který při zadávání veřejných zakázek dodržuje řadu zákonných i vlastních předpisů (podrobně viz webová stránka: <https://www.cizp.cz/cizp/verejne-zakazky>).

Dodavatelský řetězec

Dodavatelský řetězec organizace představuje především stálý outsourcing:

- správy a údržby budov,
- úklidových služeb,
- recepčních služeb,
- zajišťování osobních ochranných pracovních pomůcek,
- servisu tiskáren,
- servisu a oprav přístrojového vybavení odborných složek,
- IT zakázek, servisní a systémové podpory.

Dále ČIŽP aktuálně zajišťuje potřebná odborná školení, nákupy a pojištění bezpilotních letadel, došití stejnokrojů pro inspektory oddělení ochrany lesa, přispívající ke zkvalitnění vykonávání inspekční činnosti.

V roce 2021 bylo z veřejných zakázek uzavřeno 33 smluv v celkovém finančním objemu převyšujícím 60 000 000 Kč bez DPH. Mezi nejvýznamnější a objemově největší veřejnou zakázku patřila nadlimitní veřejná zakázka s názvem: „Centrální agentový a informační systém (CAIS)“ v hodnotě 37 044 036 Kč bez DPH. Za tuto veřejnou zakázku získala ČIŽP ocenění od týmu detektiva Zakázky za nejlepší IT zadávací dokumentaci za měsíc duben 2021. Tým detektiva Zakázky je nezávislá skupina informatiků, akademiků, právníků a specialistů, která hodnotí nadlimitní veřejné zakázky v oblasti informačních technologií, jejich cílem je zviditelnovat kvalitní IT zakázky ve veřejném sektoru a zpřístupnit je jako inspiraci pro ostatní zadavatele.

Dalšími významnými veřejnými zakázkami pak byla „Dodávka a implementace systému pro správu uživatelů a privilegovaných účtů v IS ČIŽP“, „Poskytování úklidových služeb v budově ředitelství ČIŽP v Praze“ a „Demontáž a montáž dveří OI – Hradec Králové“.

Ověřování environmentálních vlivů, pracovních -právních postupů a dopadů na společnost u dodavatelů

V souvislosti s novelou zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ČIŽP již od roku 2020 uplatňovala v co nejširším rozsahu zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Veřejné zakázky dělila na části tak, aby byla umožněna účast i menším dodavatelům, co nejčastěji vyhrazovala veřejné zakázky pro dodavatele zaměstnávající zdravotně postižené a zahrnovala do veřejných zakázek environmentální požadavky. Například nadlimitní veřejná zakázka s názvem: „Rámcová dohoda na nákup osobních ochranných pracovních pomůcek“ byla členěna na části, aby bylo umožněno podat nabídku s ohledem na jejich regionální působnost i těm účastníkům, kteří ve svém portfoliu nemají celý požadovaný sortiment.

Environmentální požadavky byly uplatněny celkem ve 12 veřejných zakázkách, například při zadání veřejné zakázky na poskytování úklidových služeb v budově ředitelství ČIŽP v Praze, výmalby vnitřních prostor, čištění fasády, klempířské prvky, opravy střechy a další.

Při screeningu dodavatelů v sociální oblasti veřejné zakázky byla vždy u vybraného dodavatele provedena kontrola splnění zákonných požadavků, požadavků zadavatele a dále výše nabídkové ceny. V nadlimitní veřejné zakázce s názvem: „Poskytování úklidových služeb v budově ředitelství ČIŽP v Praze“ byla veřejná zakázka vyhrazena pouze pro dodavatele, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením - tzv. vyhrazené zakázky, kdy dodavatel musí ve své nabídce doložit potvrzení od úřadu práce o splnění tohoto kritéria.



7 Zaměstnanecké prostředí a lidské zdroje

7 Zaměstnanecké prostředí a lidské zdroje

ČIŽP považuje péči o zaměstnance za zásadní hodnotu a základ své odbornosti. Základním přístupem je bezprostřední kontakt vedení se zaměstnanci ve všech oblastních inspektorátech, důraz na soustavné vzdělávání zaměstnanců a bezpečnost práce. Strategie řízení lidských zdrojů se orientuje zejména na controlling a reporting řízení lidských zdrojů a na profesní růst a rozvoj zaměstnanců.

V roce 2021 se personální oddělení ČIŽP zaměřilo zejména na optimalizaci procesu hledání nových zaměstnanců. Situace spojená s pandemií covid-19 nás nasměřovala ke kladení důrazu na elektronizaci procesu. Z důvodu omezeného pohybu osob byl uveden do praxe proces provádění pohovorů prostřednictvím videokonferencí. Osobní setkání si však uchovává své výhody, zejména se jedná o možnost širšího a objektivnějšího hodnocení kandidátů výběrovými komisemi.

Dalším podstatným bodem pro rok 2021 byla příprava personálního týmu na budoucí obměny plynoucí z vysokého věku části zaměstnanců a jejich průběžnému odchodu do starobního

důchodu. Nahrazení musí probíhat co nejrychleji i s ohledem na omezené platové možnosti vyplývající z centrálně stanovených tabulkových platů.

K 31. 12. 2021 měla ČIŽP 540 zaměstnanců, z toho bylo 301 žen a 239 mužů. Zaměstnanci ČIŽP pracují na ředitelství, oblastních inspektorátech v 10 regionech a dvou pobočkách. Většina zaměstnanců působí v odborných profesích inspektorů (74,3 %) a má vysokoškolské vzdělání (81,7 %). Zaměstnanci s praxí u ČIŽP vyšší než 10 let tvoří 58,7 % zaměstnanců.

ČIŽP má státní zaměstnance, jejichž pracovně-právní oblast je upravena zákonem o státní službě (ZSS) a zaměstnance v pracovním poměru, jejichž práva a povinnosti upravuje zákoník práce (ZP). Z toho vyplývá nutnost dvou smluv: kolektivní dohodu pro státní službu a kolektivní smlouvu pro pracovní poměr.

Počty zaměstnanců /reálné počty/ podle regionu (inspektorátu)

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet zaměstnanců absolutně k 31. 12.	536	550	557	546	540
Praha a Střední Čechy	57	62	62	62	63
České Budějovice	38	36	39	36	37
Plzeň	43	44	43	43	40
Ústí nad Labem	48	49	50	52	50
Hradec Králové	42	44	44	44	43
Havlíčkův Brod	37	37	38	36	36
Brno	51	54	55	51	50
Olomouc	34	34	36	34	30
Ostrava	47	47	46	48	47
Liberec	32	32	33	30	31
Ředitelství (V Praze)	107	111	111	110	113

Počty zaměstnanců, rozčleněné dle typu pracovního poměru a pracovních smluv

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet zaměstnanců k 31. 12. celkem	536	550	557	546	540
Procento zaměstnanců, na které se vztahuje kolektivní smlouva/dohoda	100	100	100	100	100
Zaměstnanci ve vrcholovém managementu: vedení + ředitelé odborů /státní zaměstnanci/	14	15	17	17	16
z toho žen	2	2	2	2	2
z toho mužů	12	13	15	15	14
Odborní zaměstnanci /státní zaměstnanci/	429	437	446	421	439
z toho žen	205	217	229	213	216
z toho mužů	224	220	217	208	223
Zaměstnanci podpůrných profesí /zaměstnanci v pracovním poměru/	93	98	94	108	101
z toho žen	81	86	86	92	85
z toho mužů	12	12	8	16	16
Pracovní poměr na dobu neurčitou	493	492	504	505	528
z toho plný úvazek	486	484	490	496	519
z toho částečný úvazek	7	8	14	9	9
Pracovní poměr na dobu určitou*	43	58	53	41	12
z toho plný úvazek	42	53	52	40	12
z toho částečný úvazek	1	5	1	1	0
Počet ŽEN k 31. 12.	288	305	317	307	301
Pracovní poměr na dobu neurčitou (ženy)	259	269	278	278	294
z toho plný úvazek	253	262	266	269	286
z toho částečný úvazek	6	7	12	9	8
Pracovní poměr na dobu určitou (ženy)	29	36	39	29	7
z toho plný úvazek	28	33	38	29	7
z toho částečný úvazek	1	3	1	0	0
Počet MUŽŮ k 31. 12.	248	245	240	239	239
Pracovní poměr na dobu neurčitou (muži)	234	223	226	227	234
z toho plný úvazek	231	222	224	226	233
z toho částečný úvazek	1	1	2	1	1
Pracovní poměr na dobu určitou (muži)	14	22	14	12	5
z toho plný úvazek	14	20	14	11	5
z toho částečný úvazek	0	2	0	1	0

* Doba určitá – dle § 21 ZSS se přijímají státní zaměstnanci, kteří dosud úspěšně nevykonali úřednickou zkoušku, na dobu určitou. Jakmile státní zaměstnanci složí úřednickou zkoušku, mění se jim doba určitá na dobu neurčitou.

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2021

Vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%
Základní	1	0	1	0,2%
Střední odborné	0	5	5	0,9%
Úplné střední	1	11	12	2,2%
Úplné střední odborné	9	63	72	13,3%
Vyšší odborné	3	6	9	1,7%
Vysokoškolské	225	216	441	81,7%
Celkem	239	301	540	100,0%

Trvání pracovního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2021

Doba trvání	počet	%
Do 5 let	171	31,7%
Do 10 let	52	9,6%
Do 15 let	110	20,4%
Do 20 let	95	17,6%
Nad 20 let	112	20,7%
Celkem	540	100,0%

7.1 Personální řízení

Přístup k zaměstnancům ČIŽP se řídí zákoníkem práce a zákonem o státní službě, a je dále upraven interními předpisy. Mezi klíčové interní směrnice patří zejména:

- Kolektivní dohoda a kolektivní smlouva,
- Pracovní řád České inspekce životního prostředí (účinnost od 1.5.2012),
- Platový řád (účinnost od 1.6.2012),
- 5/2012 Směrnice o vzdělávání zaměstnanců ČIŽP (účinnost od 1.2.2013),
- 3/2015 Služební předpis k aplikaci pracovního řádu České inspekce životního prostředí na služební poměry státních zaměstnanců podle zákona o státní službě (účinnost 10.8.2015),
- 8/2015 Služební předpis upravující skládání služebních slibů státními zaměstnanci v České inspekci životního prostředí (účinnost dnem podpisu ředitele ČIŽP),
- 10/2015 Služební předpis upravující aplikaci zákona o státní službě v České inspekci životního prostředí (účinnost dnem podpisu ředitele ČIŽP),
- 8/2017 Směrnice k aplikaci ustanovení § 81 zákona o státní službě v České inspekci životního prostředí (jiná výdělečná činnost, účinnost 15.6.2017),
- 11/2018 Směrnice o zajištění pracovně lékařských služeb v České inspekci životního prostředí (účinnost 1.7.2018),
- 1/2019 Směrnice o odměňování státních zaměstnanců (účinnost 7.2.2019),
- 10/2019 Služební předpis, kterým se stanoví postup při provádění služebního hodnocení státních zaměstnanců zařazených v České inspekci životního prostředí (účinnost 8.10.2019),
- 30/2020 Služební předpis, kterým se vydává vnitřní systemizace České inspekce životního prostředí (účinnost od 1.1.2021).

V roce 2021 pokračovalo zaměření činnosti personálního oddělení na vyrovnání se s pandemií covid-19 a zajištění hladkého chodu ČIŽP. Důsledkem pandemie byla nejen nutnost vytvořit dohody o výkonu činnosti z jiného místa, které upravují práci v režimu home-office, ale i potřeba maximální elektronizace procesů s cílem omezení nutného osobního kontaktu.

Zaměstnávání

Vzhledem k charakteru činnosti nabízí ČIŽP především kvalifikovaná pracovní místa. Klíčové je udržení zaměstnanců, které je měřeno ukazatelem dobrovolné fluktuace.

Na konci roku bylo v ČIŽP neobsazeno 33 systemizovaných míst. Aktuálním úkolem vedení ČIŽP zůstává stabilizace a rozvoj klíčových profesí. Průměrné procento dobrovolné fluktuace je v ČIŽP nízké - 4,4 %.

Proměny stavu zaměstnanců jsou monitorovány pravidelným interním reportingem a vyhodnocovány vedením. Od roku 2021 rovněž dochází k vázání mzdových prostředků za neobsazená místa. Pracovní a služební místa jsou obsazována veřejným výběrovým řízením. Ke stabilizaci zaměstnanců přispívají benefity, na které mají ve stejné míře nárok jak státní zaměstnanci, tak zaměstnanci v pracovním poměru. Mzdová úroveň zejména u absolventů bez praxe je dána tabulkami a je na poměrně nízké úrovni.

Dle zákona o státní službě (ZSS) nelze plánovat kariérní postup zaměstnanců, výběrová řízení musí probíhat na každé systemizované místo.

Celkový počet a poměr nových zaměstnanců, míra fluktuace zaměstnanců 2017 - 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet zaměstnanců přijatých v roce celkem	49	59	54	43	33
z toho žen	37	33	39	28	21
do 30 let	10	16	9	5	6
ve věku 30-50	23	13	22	16	12
ve věku nad 50 let	4	4	8	7	3
z toho mužů	12	26	15	15	12
do 30 let	2	7	3	5	2
ve věku 30-50	4	10	6	6	6
ve věku nad 50 let	6	9	6	4	4
Počet zaměstnanců absolutně k 31. 12.	536	550	557	546	540
Celkový počet zaměstnanců, kteří opustili zaměstnání v daném roce	55	51	50	55	46
z toho mužů	23	25	19	16	18
do 30 let	3	1	2	1	1
ve věku 30-50	7	15	6	7	4
ve věku nad 50 let	13	9	11	8	13
z toho žen	32	26	31	39	28
do 30 let	4	4	5	4	5
ve věku 30-50	18	13	16	16	13
ve věku nad 50 let	10	9	10	19	10
% dobrovolné fluktuace * (Očišťuje se o nucené odchody vč. z organizační změny, odchody do důchodu, odchody z důvodu úrazu, úmrtí)	7,2	4,8	6	6,4	4,4
% celkové fluktuace zaměstnanců Celkový počet rozvázaných pracovních poměrů v daném období (roce) × 100 / průměrný evidenční stav zaměstnanců v daném roce	10,2	9,5	9	10,1	8,5

*Jedná se o ukončené služební, pracovní poměry ze strany zaměstnanců. Nejsou zde zahrnuty dobrovolné odchody do důchodů, ukončené služební, pracovní poměry ze strany zaměstnavatele (ukončení ve zkušební době, odvolání z místa vedoucího), skončení služebního poměru ze zákona, ukončené služební, pracovní poměry uplynutím doby určité.

Přehled ekonomických, zdravotních a sociálních benefitů zaměstnanců (mimo důchodové zabezpečení), které se týkají zaměstnanců na dobu neurčitou s plným pracovním úvazkem 2021

	Zaměstnanci ve vrcholovém managementu (vedení + vedoucí odborů) /státní zaměstnanci/	Zaměstnanci – odborní zaměstnanci /státní zaměstnanci/	Zaměstnanci podpůrných profesí /zaměstnanci v pracovním poměru/
Průměrný měsíční počet zaměstnanců v roce	16	423	101
Kolektivní smlouva	ANO	ANO	ANO
% zaměstnanců, na které se vztahuje kolektivní smlouva	100%	100%	100%
Životní pojištění zaměstnanců	NE	NE	NE
Příspěvek na zdravotní péči	ANO	ANO	ANO
Invalidní pojištění, pojištění proti trvalým následkům úrazů	NE	NE	NE
Rodičovské volno	dle ZP	dle ZP	dle ZP
Finanční podpora penzijního připojištění	ANO	ANO	ANO
Zvýšené odstupné pro ukončení pracovního poměru z důvodu organizační změny dané Kolektivní smlouvou	NE	NE	NE
Životní pojištění manažerů, pojištění pracovní neschopnosti	NE	NE	NE
Indispoziční volno (5 dnů/rok)	ANO	ANO	ANO
13. plat	NE	NE	NE
Příspěvek na stravování	ANO	ANO	ANO
Služby spojené se závodním stravováním	NE	NE	NE
Ochranné nápoje a vitaminové preparáty	NE	NE	NE
Příspěvek na dětskou rekreaci	ANO	ANO	ANO
Příspěvek na rodinnou rekreaci	ANO	ANO	ANO
Práce se seniory	NE	NE	NE
Jubilejní odměny	ANO	ANO	ANO
Školné na studium zaměstnanců VŠ	NE	NE	NE
Příspěvek na kulturní a sportovní činnost	ANO	ANO	ANO
Odměny a dary - peněžní	ANO	ANO	ANO
Odměna za pracovní pohotovost (ze zákona), není benefit	NE	NE	NE
Sociální výpomoci	ANO	ANO	ANO
Prodloužení ročního nároku na dovolenou o 1 týden v kalendářním roce nad základní výměru	NE	NE	NE
Bezúročné půjčky	ANO	ANO	ANO

Rozmanitost a rovnost příležitostí

Česká inspekce životního prostředí je organizace, která respektuje rovné příležitosti mužů a žen. Při výběru zaměstnanců je přihlíženo především k odbornosti uchazečů. Platová transparentnost je zajištěna platovými tarify. Rovnost platů vychází ze služebního hodnocení zaměstnance.

Jednotlivá oddělení jsou v organizaci genderově, věkově i z hlediska získané praxe velmi různorodá. Organizační kultura nepřipouští žádnou formu přímé ani nepřímé diskriminace podporující genderové stereotypy. V pracovním řádu je uveden požadavek pracovní kázně a zachování pravidel zdvořilosti a ohleduplnosti.

ČIŽP podporuje rovné příležitosti v organizaci flexibilní pracovní dobou, případně zkráceným pracovním úvazkem, čímž usnadňuje všem zaměstnancům bez rozdílu možnost sladění soukromého a pracovního života.

V rámci vstupního vzdělávání je tématu rovných příležitostí věnována samostatná prezentace. Absolvování e-learningového kurzu rovné příležitosti bylo v roce 2021 vyžadováno po všech nově přichozících zaměstnancích.

Vztahy zaměstnanců a vedení ČIŽP

Státní zaměstnanci a zaměstnanci v služebním/pracovním poměru musí mít oddělenou kolektivní dohodu/smlouvu, kolektivní dohoda/smlouva se vztahuje na všechny zaměstnance ČIŽP. V kolektivní smlouvě, resp. dohodě v případě státních zaměstnanců, jsou upraveny zejména: ochrana soukromí zaměstnance, poskytování pracovního volna, oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, platová politika, závodní stravování, vzdělávání zaměstnanců při práci, sdílení informací mezi vedením a zástupci odborů, postupy vyjednávání a tvorba a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb. Minimální výpovědní lhůty týkající se organizačních změn se řídí zákoníkem práce. U státních zaměstnanců ve služebním poměru se organizační změny řídí zákonem o státní službě.

Rovnocenné odměňování mužů a žen je zajištěno tím, že platová třída je systemizovaná na služební či pracovní místo.

Standardně vedení ČIŽP komunikuje se zaměstnanci především systémem porad, doplňovaným o další komunikační platformy, které usnadňují dostupnost informací, jakými jsou e-mail či intranet, na kterém zaměstnanci najdou např. všechny vnitřní normy ČIŽP či informace o organizačních a personálních změnách.

Složení řídicích orgánů a skladba kategorií zaměstnanců 2021

	muži	ženy	celkem
Zaměstnanci ve vrcholovém managementu (vedení + ředitelé odborů) /státní zaměstnanci/	14	2	16
Zaměstnanci – odborní zaměstnanci /státní zaměstnanci/	209	214	423
Zaměstnanci podpůrných profesí /zaměstnanci v pracovním poměru/	16	85	101
Celkem	239	301	540

7.2 Vzdělávání

V roce 2021 bylo proškoleno v rámci prezenčních kurzů či konferencí celkem 713 zaměstnanců. Do uvedeného počtu jsou zahrnuty vzdělávací akce, které členíme na:

- Kurzy interní: Hromadná školení ČIŽP (počet akcí 4, počet účastníků 103, počet hodin 31),
- Kurzy externí: Individuální školení (počet akcí 80, počet účastníků 460, počet hodin 577),
- Konference (počet akcí 12, počet účastníků 85, počet hodin 150).

Do uvedeného počtu nejsou zahrnuta ze zákona povinná školení, kterých se v uplynulém roce zúčastnilo celkem 1495 zaměstnanců. Tato školení členíme na:

- BOZP vedoucí zaměstnanci (počet účastníků 34),
- BOZP zaměstnanci (počet účastníků 172),
- GDPR (počet účastníků 33),
- Kybernetická bezpečnosti (počet účastníků 34),
- PO vedoucí zaměstnanci (počet účastníků 34),
- PO zaměstnanci (počet účastníků 171),
- První pomoc (počet účastníků 37),
- Rovné příležitosti (počet účastníků 42),
- Řidiči (počet účastníků 501),
- Práce ve výškách (počet účastníků 437).

Zaměstnanci ČIŽP dále mají přístup k on-line vzdělávací platformě Rentel, která kromě povinných kurzů nabízí i širokou škálu volitelných školení.

Z důvodu rozsahu došlo v roce 2021 k vyčlenění části školení spisové služby Athena z Úvodního vzdělávání. Tato část je povinná pro všechny nové zaměstnance, je však k dispozici i pro stávající zaměstnance.

Další prioritou pro rok 2021 byla oblast kybernetické bezpečnosti. V druhé polovině roku byli v několika vlnách proškoleni všichni zaměstnanci ČIŽP. E-learningy byly zaměřeny na aktuální rizika v kyberprostoru a obrana před možným napadením počítačových systémů.

Oproti roku 2019 došlo v roce 2021, stejně jako v roce 2020, k pokračování ve velkých změnách ve struktuře vzdělávání způsobených probíhající pandemií covid-19. Došlo k razantnímu omezení školení zahrnujících osobní účast, došlo k zastavení konání konferencí, naopak několikanásobně vzrostl počet e-learningových školení. Je rovněž zřetelný trend poskytovatelů školení nabízet jak variantu prezenční, tak i variantu on-line. Podle aktuální situace pak je mnoho školení nabízeno pouze formou on-line.

7.3 Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Principy zajišťující bezpečnost práce

Bezpečnost práce a ochrana zdraví patří k zásadním prioritám ČIŽP. Směrnice Organizace a řízení BOZP upravuje zejména činnosti odborných zaměstnanců ČIŽP, kteří pracují ve velmi pestrém a náročném prostředí různorodých firem a lokalit, kde kontrolují provozy se zdroji znečištění či vyšetřují poškození nebo ohrožování životního prostředí.

Stav BOZP je prověřován každoroční komplexní prověrkou, kterou zajišťuje externí firma a následně probíhá kontrola plnění směrnic zajišťující bezpečnost práce zaměstnanci ČIŽP.

ČIŽP provádí pravidelná bezpečnostní školení zaměstnanců a všichni zaměstnanci jsou seznamováni s platnými obecnými i interními předpisy bezpečnosti práce a ochrany zdraví. Všichni zaměstnanci ČIŽP jsou vybaveni ochrannými pracovními pomůckami, které splňují pro jejich pracovní činnost maximální zabezpečení dle norem a při jakémkoliv náznaku poškození jsou vyměňovány za nové.

Otázky bezpečnosti práce jsou součástí kolektivních dohod a smluv. Část V kolektivní dohody i smlouvy obsahuje témata péče o pracovní prostředí, bezpečnost a ochranu zdraví při práci i téma kontrol pracovního prostředí, požární ochrany a ochrany zdraví při práci. Na bezpečnost práce, dle ustanovení v kolektivní smlouvě, resp. kolektivní dohodě, dohlíží Výbor odborové organizace ČIŽP, který zastupuje všechny zaměstnance ČIŽP a řeší otázky BOZP s vedením ČIŽP. Pravidelně se účastní roční komplexní prověrky stavu BOZP, kontroluje evidenci a hlášení pracovních úrazů aj.

Úrazovost, promeškané dny a absence

Vysokou efektivitu řízení BOZP a kázeň zaměstnanců ilustruje velmi nízká úrazovost, kdy v roce 2021 nedošlo k žádnému pracovnímu úrazu. Hlavní příčinou pracovních úrazů je nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele. V letech 2014-2021 nedošlo k žádným smrtelným úrazům ani nemocem z povolání. Na všech pracovištích jsou důsledně zaznamenávány všechny úrazy, včetně šetření příčiny jejich vzniku.

Hodnoty úrazovosti, nemocnosti, zameškaných dnů a absencí zaměstnanců ČIŽP

	jednotka	2017 muži	2017 ženy	2017 celkem	2018 muži	2018 ženy	2018 celkem	2019 muži	2019 ženy	2019 celkem	2020 muži	2020 ženy	2020 celkem	2021 muži	2021 ženy	2021 celkem
Průměrný měsíční počet zaměstnanců v roce	absolutní číslo	251	289	540	245	294	539	243	310	553	237	309	546	239	301	540
Počet všech pracovních úrazů	absolutní číslo	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Počet registrovaných pracovních úrazů vedoucích k pracovní neschopnosti v délce minimálně 3 dnů. (GRI Injury)	absolutní číslo	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Celkový počet závažných pracovních úrazů vedoucích k hospitalizaci delší než 5 dní	absolutní číslo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Celkový počet dní absence z důvodu úrazu a onemocnění z povolání (GRI lost day)	dny/směny	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0	88	88	0	0	0

Hodnoty úrazovosti, nemocnosti, zameškaných dnů a absencí zaměstnanců ČIŽP

	jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
Úrazová četnost (Počet registrovaných pracovních úrazů na 100 zaměstnanců.) (Cz norma)	relativní číslo	0,19	0,00	0,00	0,18	0,00
Průměrný počet zameškaných kalendářních dnů na jeden registrovaný pracovní úraz (Average number of lost days per registered injury)	absolutní číslo	12,00	0,00	0,00	88,00	0,00
Absence z důvodu nemoci, pracovního i nepracovního úrazu (% z celkového odpracovaného času.) (Cz norma)	%	4,04	3,65	4,63	6,19	4,32
Míra neplánované absence z důvodu nemoci, pracovního i nepracovního úrazu (% z plánovaného časového fondu.) (GRI Absentee rate)	%	3,39	3,07	3,84	5,67	3,77
Procento pracovní neschopnosti - Poměr počtu zameškaných kalendářních dnů pracovní neschopnosti krát 100 k počtu kalendářních dnů násobený počtem zaměstnanců (GRI Lost day rate)	%	0,01	0,00	0,00	4,84	3,52
LTIFR (Lost Time Injury Frequency Rate) Reprezentuje počet úrazů po nejméně třech dnech pracovní neschopnosti dělený celkovým počtem odpracovaných hodin vyjádřených v milionech hodin	absolutní číslo	1,07	0,00	0,00	0,00	0,00



8 Energetická a materiálová náročnost činnosti ČIŽP

8 Energetická a materiálová náročnost činnosti ČIŽP

ČIŽP veškerou spotřebovanou energii nakupuje od dodavatelů, jejichž výběr je prováděn v rámci systému centralizovaného zadávání veřejných zakázek. Dodavatelem elektrické energie byl Centropol, a. s., zemního plynu Pražská plynárenská, a. s.

Cílem ČIŽP je snižování spotřeb jednotlivých energií, jejichž spotřeby jsou ovlivněny klimatickými podmínkami a spotřeba benzínu a nafty je ovlivněna počtem kontrol a vzdáleností kontrolovaných objektů. ČIŽP nepoužívá významné množství žádných surovin ani materiálů.

Pro všechny objekty, kde ČIŽP má právo hospodaření s majetkem státu, byly vyhotoveny energetické audity a průkazy energetické náročnosti budovy. Na základě podkladů vyplynula opatření, jejichž realizací dochází ke snížení odebíraných energií. V roce 2021 byla rekonstruována střešní krytina včetně izolace na OI Plzeň a proběhla rekonstrukce klimatizačních jednotek s nižší energetickou zátěží na OI Hradec Králové.

Pro nastávající období je plánovaná instalace LED žárovek a zářivek, nákupy úsporných domácích spotřebičů s vyšší energetickou účinností napříč celou organizací.

Pro následující roky plánuje ČIŽP postupnou obměnu cca 30 % osobních vozidel používajících paliva ropného původu za vozidla s hybridním pohonem.

Nakládání s odpady je řízeno samostatnou interní směrnicí. Odpadem z činnosti ČIŽP je tříděný (separovaný) odpad, komunální odpad a velkoobjemový odpad - např. vyřazený nábytek, baterie, elektroodpad a bioodpad. Zářivky, žárovky apod. jsou odevzdávány v rámci zpětného odběru oprávněným osobám. Odpady jsou předávány k likvidaci regionálním odběratelským firmám. Odpadní vody jsou vypouštěny do veřejné kanalizace.

Hmotnost odpadu (kg) ČIŽP a způsob likvidace - přehled za 5 let*

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady
Celková produkce	29	42 324	27	43 960	37	85 510	25	50 551	3 511	36 824

*Vyprodukované odpady byly předány oprávněným osobám v souladu se zákonem o odpadech.

Spotřeba energie, paliv a vody v ČIŽP - přehled za 5 let

	Druh paliva nebo energie	Jednotka	2017	2018	2019	2020	2021
Nakoupené a spotřebované zdroje energie	benzín	l	68 172	63 165	61 791	37 465	39 092
	nafta	l	50 289	51 243	50 120	36 425	34 245
	elektrina*	kWh	511 156	462 409	592 471	437 085	511 851
	zemní plyn	m ³	93 601	93 397	80 866	82 249	98 712
	tepelná energie	GJ	1 589	1 681	2 032	1 517	2 430
Spotřeba pitné vody z komunální dodávky vody nebo jiné vodárenské služby		m ³	10 822	6 769	6 840	3 934	3 803

* Původ elektřiny dodávané ČIŽP jako konečnému zákazníkovi od společnosti CENTROPOL ENERGY, a. s. byl v roce 2021: z uhlí 50,88 %, z jaderných zařízení 30,36 %, ze zemního plynu 8,40 %, ze zdrojů využívajících obnovitelné zdroje včetně záruk původu 10,11 %, ze zdrojů využívajících druhotné energetické zdroje 0,25 %, z ropy a ropných produktů 0,00 %, z ostatních zdrojů 0,00 %.



9 Ekonomika

9 Ekonomika

V roce 2021 ČIŽP hospodařila s rozpočtovými neinvestičními prostředky ve výši 463 415 192,08 Kč (z toho NNV byly ve výši 46 051 048,56 Kč) a s investičními prostředky ve výši 48 492 804,97 Kč, z toho NNV (nároky nespotřebovaných výdajů) byly ve výši 24 239 165,05 Kč.

ČIŽP také hospodařila s limitem mimorozpočtových prostředků ve výši 235 215 Kč.

Čerpání neinvestičních výdajů na rok 2021

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	48 006 979,00	34 728 812,00	13 278 167,00
Platy státních zaměstnanců SZ	215 871 576,00	215 871 576,00	0,00
OOV	3 851 007,00	2 715 132,00	1 135 875,00
Odstupné, odbytné	2 801 571,00	97 590,00	2 703 981,00
Pojištění SP+ZP	93 191 745,00	85 511 896,00	7 679 849,00
Celkem mzdové výdaje	363 722 878,00	338 925 006,00	24 797 872,00

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Ostatní běžné neinvestiční výdaje	87 700 587,86	62 231 705,10	25 468 882,76
Převod do FKSP	5 128 102,00	5 128 102,00	
Mimorozpočtový zdroj	235 215,00	45 439,40	189 775,60
Pojištění SP+ZP	93 191 745,00	85 511 896,00	7 679 849,00
Celkem mzdové výdaje	363 722 878,00	338 925 006,00	24 797 872,00

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Neinvestiční výdaje – obnova mobilních telefonů	1 000 000,00	504 948,00	495 052,00
Neinvestiční výdaje – výpočetní technika	4 823 502,82	4 608 628,64	214 874,18
Neinvestiční výdaje – čipové karty	4 906,40	0,00	4 906,40
AM-řízení přístupu	800 000,00	0,00	800 000,00
Celkem neinvestiční výdaje EDS/SMVS	6 628 409,22	5 113 576,64	1 514 832,58
Celkem neinvestiční výdaje	463 415 192,08	411 443 829,14	51 971 362,94

Čerpání investičních výdajů na rok 2021

Ukazatel	Rozpočet upravený	Čerpání	Zůstatek
Vytvoření WEB stránek	600 000,00		600 000,00
Řízení účtu (PAM)	868 054,00	868 054,00	
AM – řízení přístupu	400 000,00		400 000,00
Vícefaktorová autentifikace	1 426 798,00		1 426 798,00
Zabezpečení tisku	700 000,00		700 000,00
IDM – správa identit	1 455 147,00		1 455 147,00
Rekonstrukce LAN na OI	1 000 000,00	59 922,83	940 077,17
CAIS	17 000 000,00		17 000 000,00
Infrastruktura na OI	2 875 134,81	1 254 153,00	1 620 981,81
Náhrada – telefonní ústředny	900 000,00		900 000,00
Serverová infrastruktura na OI	1 600 000,00		1 600 000,00
Modernizace budovy OI Brno	907 500,00	907 500,00	
Vzduchotechnika OI Brno	420 000,00		420 000,00
Výlohy Pacifik	669 376,36	669 376,36	
OI HK – klimatizace	2 387 854,54	2 387 854,54	
Lázně Kynžvart	88 790,00		88 790,00
OI Plzeň – střecha	597 377,91	597 377,91	597 377,91
Přípojka Lázně Kynžvart	407 000,00		407 000,00
OI Brno EZS	97 006,91	97 006,91	
OI Ostrava EZS	97 236,81	97 236,81	
Nákup osobních vozidel	2 137 170,85		2 137 170,85
Nákup osobních vozidel	1 600 000,00		1 600 000,00
Výtah HB	1 174 929,00	1 174 929,00	0,00
Nákup dronu	1 366 811,16	1 366 811,16	
Povýšení stupně zabezpečení na OI	1 500 000,00		1 500 000,00
Koncové zařízení EZS Lázně Kynžvart	91 000,00		91 000,00
Nákup vozidel s alternativním pohonem	2 500 000,00		2 500 000,00
Plynová kotelná OI Plzeň	1 500 000,00		1 500 000,00
Přístroje Trimble R1	435 600,00		435 600,00
Přístroje Trimble Geo 7x	1 600 000,00		1 600 000,00
Agregované akce	90 017,62		90 017,62
Celkem investiční výdaje	48 492 804,97	9 480 222,52	39 012 582,45
Celkem investiční a neinvestiční výdaje	511 907 997,05	420 924 051,66	90 983 945,39

9.1 Přehled o převodech úspor rozpočtových prostředků do výkazu o nárocích nespotřebovaných výdajů

Celková hodnota úspor neinvestičních výdajů ve výši 27 173 490,94 Kč byla zásadním způsobem ovlivněna zdlouhavými a v řadě případů i opakovanými výběrovými řízeními a restrikcemi souvisejícími s epidemiologickou situací v ČR.

Celková hodnota úspor investičních výdajů ve výši 39 011 258,45 Kč, z čehož 26 643 003,98 Kč tvoří IT investice, byla, stejně jako u neinvestičních úspor, zásadním způsobem ovlivněna zdlouhavými a v řadě případů i opakovanými výběrovými řízeními a restrikcemi souvisejícími s epidemiologickou situací v ČR.

U některých akcí navíc došlo ke změnám legislativy (CAIS) a u některých akcí nebyl centrálním zadavatelem vypsán sběr požadavků. Všechny tyto důvody vedly k tomu, že se termíny realizace investičních akcí nedodržely a přesunuly se do roku 2022.

9.2 Použití rezervního fondu, příp. ostatních mimorozpočtových zdrojů

V roce 2021 ČIŽP netvořila rezervní fond. Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2021 činil 0 Kč.

Mimorozpočtový zdroj

NNV neprofilující	46 051 048,56
Pojistné	235 215,00

Nároky nespotřebovaných výdajů minulých let byly čerpány na tyto akce:

*115V03100D004 Řízení privilegovaných účtů (PAM) – uvolněn nárok ve výši 868 054,00 Kč.

*115V03100D010 – Obnova mobilních telefonů – uvolněn nárok ve výši 386 748,00 Kč,

*115V03100D013 – Obnova serverové infrastruktury – uvolněn nárok ve výši 9 305,00 Kč,

*115V03100D015 – Obnova personální výpočetní techniky – uvolněn nárok ve výši 636 913,75 Kč,

*115V03300D07 – Modernizace budovy OI Brno – uvolněn nárok ve výši 907 500,00 Kč,

*115V03300D012 – ŘDT-výměna výloh objekt Pacifik – uvolněn nárok ve výši 669 376,36 Kč,

*115V03300D017 – OI Hradec Králové – modernizace klimatizace – uvolněn nárok ve výši 2 387 854,54 Kč,

*115V03300D019 – OI Plzeň – rekonstrukce střechy – uvolněn nárok ve výši 597 377,91 Kč,

*115V03400D011 – ČIŽP-instalace koncového zařízení EZS Trade Fides pro OI Brno – uvolněn nárok ve výši 97 006,91 Kč,

*115V03400D012 – ČIŽP-instalace koncového zařízení EZS Trade Fides pro OI Ostrava – uvolněn nárok ve výši 97 236,81 Kč,

*115V03400D030 – OI Havlíčkův Brod – modernizace výtahu v budově – uvolněn nárok ve výši 1 174 929,00 Kč.

NNV neprofilující	Kč	RPD
	7 473 520,00	5011
	815 052,00	5021
	2 801 571,00	5024
	4 098 637,00	5031
	1 402 050,00	5032
	289 540,90	5132
	20 778,12	5136
	576 316,19	5137
	400 492,92	5139
	172 629,00	5151
46 051 048,56 Kč	401 898,16	5152
	447 100,00	5153
	903 214,48	5154
	1 258 982,22	5156
	74 039,00	5161
	671 802,67	5162
	1 303 718,58	5163
	226 985,20	5164
	1 620 140,00	5166
	869 636,00	5167
	2 203 055,19	5168
	13 109 770,43	5169
	3 580 501,50	5171
	4 600,00	5173
	350 000,00	5176
	94 894,00	5172
	160 124,00	5363
	720 000,00	5424

9.3 Celkové zhodnocení příjmů

Celkové příjmy ČIŽP činily v roce 2021 celkem 2 618 372,73 Kč

Rozpočtové příjmy	Schválený rozpočet	Rozpočet upravený	Skutečnost
2132	350 000,00	350 000,00	339 456,12
2133	3 600,00	3 600,00	0,00
2310	0,00	0,00	37 655,00
2322	0,00	0,00	589 906,00
2324	496 400,00	496 400,00	905 522,61
4132	0,00	0,00	11 333,00
3113	0,00	0,00	734 500,00
Celkem	850 000,00	850 000,00	2 618 372,73

Rozbor příjmů plynoucích z prodeje nemovitého majetku, mimorozpočtových prostředků aj.:

2132 – Na této rozpočtové položce je příjem z pronájmu kancelářských prostor na Oblastním inspektorátu Havlíčkův Brod a Liberec.

2133 – Na této rozpočtové položce je příjem za pronájem movitých věcí na Oblastním inspektorátu Havlíčkův Brod.

2310 – Na této rozpočtové položce je příjem za odkup osobních ochranných pracovních pomůcek.

2324 – Na této rozpočtové položce je příjem z nákladů řízení, exekucí a pořádkových pokut.

2322 – Na této rozpočtové položce jsou příjmy za pojistná plnění – náhrady od pojišťoven.

4132 – Na této rozpočtové položce je příjem za nevyčerpané mzdové prostředky za 12/2021.

3113 – Na této rozpočtové položce je zaúčtován příjem z prodeje dlouhodobého hmotného majetku.



10 Účetní uzávěrka k 31. 12. 2021

Rozvaha

Rozvaha k 31. 12. 2021

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
AKTIVA			915965521,63	364367838,59	551597683,04	540026381,71
A.	Stálá aktiva		808526846,80	364367838,59	444159008,21	447515954,19
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		47266099,33	36396136,01	10869963,32	9225241,32
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Software	013	27914827,16	19163604,84	8751222,32	9218478,32
3.	Ocenitelná práva	014	183000,00	181517,00	1483,00	2407,00
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	17051014,17	17051014,17	0,00	0,00
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041	2117258,00	0,00	2117258,00	4356,00
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	051	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Dlouhodobý nehmotný majetek určený k prodeji	035	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		761260747,47	327971702,58	433289044,89	438290712,87
1.	Pozemky	031	12527113,00	0,00	12527113,00	12527113,00
2.	Kulturní předměty	032	11491,00	0,00	11491,00	11491,00
3.	Stavby	021	515593334,46	153719771,82	361873562,64	367102660,59
4.	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	022	126459394,12	68899270,14	57560123,98	58402703,49
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	105352660,62	105352660,62	0,00	0,00
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	1266754,27	0,00	1266754,27	196744,79
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	052	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Dlouhodobý hmotný majetek určený k prodeji	036	50000,00	0,00	50000,00	50000,00

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
III.	Dlouhodobý finanční majetek		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	061	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	062	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Dlouhodobé půjčky	067	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Termínované vklady dlouhodobé	068	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	043	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	053	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Dlouhodobé pohledávky		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	462	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy na transfery	471	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	475	0,00	0,00	0,00	0,00
B.	Oběžná aktiva		107438674,83	0,00	107438674,8	92510427,52
I.	Zásoby		0,00	0,00	0	21327,90
1.	Pořízení materiálu	111	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Materiál na skladě	112	0,00	0,00	0,00	21327,90
3.	Materiál na cestě	119	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Nedokončená výroba	121	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Polotovary vlastní výroby	122	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Výrobky	123	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Pořízení zboží	131	0,00	0,00	0,00	0,00

Rozvaha k 31. 12. 2021

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
8.	Zboží na skladě	132	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Zboží na cestě	138	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Ostatní zásoby	139	0,00	0,00	0,00	0,00
II.	Krátkodobé pohledávky		68034907,00	0,00	68034907,00	49988289,43
1.	Odběratelé	311	4089,00	0,00	4089,00	263,83
2.	Směnky k inkasu	312	0,00	0,00	0,00	
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313	0,00	0,00	0,00	
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	3097583,42	0,00	3097583,42	2776573,00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315	64090701,60	0,00	64090701,6	47177870,60
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci krátkodobé	316	0,00	0,00	0	0,00
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Pohledávky za zaměstnanci	335	1188,00	0,00	1188	2883,00
10.	Sociální zabezpečení	336	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Zdravotní pojištění	337	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Důchodové spoření	338	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	Daň z příjmů	341	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Pohledávky za osobami mimo vybrané vládní instituce	344	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi	346	0,00	0,00	0,00	0,00
18.	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	348	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Pohledávky ze správy daní	352	0,00	0,00	0,00	0,00
20.	Zúčtování z přerozdělování daní	355	0,00	0,00	0,00	0,00
21.	Pohledávky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	356	0,00	0,00	0,00	0,00
22.	Ostatní pohledávky ze správy daní	358	0,00	0,00	0,00	0,00
23.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
24.	Pevné termínové operace a opce	363	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Pohledávky z neukončených finančních operací	369	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Pohledávky z finančního zajištění	365	0,00	0,00	0,00	0,00
27.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367	0,00	0,00	0,00	0,00
28.	Krátkodobé poskytnuté zálohy na transfery	373	0,00	0,00	0,00	0,00
29.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Náklady příštích období	381	731660,98	0,00	731660,98	0,00
31.	Příjmy příštích období	385	0,00	0,00	0,00	0,00
32.	Dohadné účty aktivní	388	0,00	0,00	0,00	0,00
33.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	109684,00	0,00	109684,00	30699,00
III.	Krátkodobý finanční majetek		39403767,83	0,00	39403767,83	42500810,19
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Jiné cenné papíry	256	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Termínované vklady krátkodobé	244	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Jiné běžné účty	245	38119875,22	0,00	38119875,22	41361394,38
6.	Účty státních finančních aktiv	247	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Účty řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Běžný účet	241	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Běžný účet FKSP	243	1282806,61	0,00	1282806,61	1138241,81
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	Ceniny	263	1086,00	0,00	1086,00	1174,00
16.	Peníze na cestě	262	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Pokladna	261	0,00	0,00	0,00	0,00

Rozvaha k 31. 12. 2021

			1	2
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
PASIVA CELKEM			551597683,04	540026381,7
C.	Vlastní kapitál		449272818,06	451287852,7
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		488915507,33	488915507,3
1.	Jmění účetní jednotky	401	727357406,25	727357406,3
2.	Fond privatizace	402	0,00	0,00
4.	Kurzové rozdíly	405	0,00	0,00
5.	Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody	406	-238435713,18	-238435713,18
6.	Jiné oceňovací rozdíly	407	-28185,74	-28185,74
7.	Opravy předcházejících účetních období	408	22000,00	22000,00
II.	Fondy účetní jednotky		1282806,61	1138241,81
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	1282806,61	1138241,81
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	0,00	0,00
III.	Výsledek hospodaření		-4350821908,94	-3930356630,54
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-420465278,40	-428147741,89
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	0,00	0,00
3.	Výsledek hospodaření předcházejících účetních období	432	-3930356630,54	-3891590734,13
IV.	Příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření		4309896413,06	3891590734,13
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222	-2618372,73	-4286008,04
2.	Zvláštní výdajový účet	223	420924051,66	433493903,99
3.	Účet hospodaření státního rozpočtu	227	0,00	0,00
4.	Agregované příjmy a výdaje předcházejících účetních období	404	3891590734,13	3462382838,18
D.	Cizí zdroje		102324864,98	88738528,98
I.	Rezervy		0,00	0,00
1.	Rezervy	441	0,00	0,00
II.	Dlouhodobé závazky		0,00	0,00
1.	Dlouhodobé úvěry	451	0,00	0,00
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452	0,00	0,00

			1	2
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
3.	Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	453	0,00	0,00
4.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455	0,00	0,00
5.	Dlouhodobé závazky z ručení	456	0,00	0,00
6.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457	0,00	0,00
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	459	0,00	0,00
8.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	0,00	0,00
9.	Dlouhodobé zprostředkování transferů	475	0,00	0,00
III.	Krátkodobé závazky		102324864,98	88738528,98
1.	Krátkodobé úvěry	281	0,00	0,00
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282	0,00	0,00
3.	Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	283	0,00	0,00
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289	0,00	0,00
5.	Dodavatelé	321	0,00	0,00
6.	Směnky k úhradě	322	0,00	0,00
7.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	87705,00	87705
8.	Závazky z dělené správy	325	699160,00	700960
9.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326	0,00	0,00
10.	Zaměstnanci	331	0,00	0,00
11.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	19052380,00	16461683
12.	Sociální zabezpečení	336	7224450,00	6601506
13.	Zdravotní pojištění	337	3134327,00	2847816
14.	Důchodové spoření	338	0,00	0
15.	Daň z příjmů	341	0,00	0
16.	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	342	1940394,00	2877671
17.	Daň z přidané hodnoty	343	0,00	0
18.	Závazky k osobám mimo vybrané vládní instituce	345	0,00	0
19.	Závazky k vybraným ústředním vládním institucím	347	40368677,60	33581234,6

Rozvaha k 31. 12. 2021

Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	1	2
			ÚČETNÍ OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
20.	Závazky k vybraným místním vládním institucím	349	27737400,00	23743450
21.	Přijaté zálohy daní	351	0,00	0
22.	Přeplatky na daních	353	0,00	0
23.	Závazky z vratek nepřímých daní	354	0,00	0
24.	Zúčtování z přerozdělování daní	355	0,00	0
25.	Závazky z exekuce a ostatního nakládání s cizím majetkem	357	0,00	0
26.	Ostatní závazky ze správy daní	359	0,00	0
27.	Krátkodobé závazky z ručení	362	0,00	0
28.	Pevné termínové operace a opce	363	0,00	0
29.	Závazky z neukončených finančních operací	364	0,00	0
30.	Závazky z finančního zajištění	366	0,00	0
31.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368	0,00	0
32.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	0,00	0
33.	Krátkodobé zprostředkování transferů	375	0,00	0
34.	Závazky z řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	248	0,00	0
35.	Výdaje příštích období	383	0,00	0
36.	Výnosy příštích období	384	0,00	0
37.	Dohadné účty pasivní	389	0,00	0
38.	Ostatní krátkodobé závazky	378	2080371,38	1836503,38

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2021

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
A.	NÁKLADY CELKEM		423754622,38	0,00	433031381,24	0,00
I.	Náklady z činnosti		423754866,30	0,00	431459616,88	0,00
1.	Spotřeba materiálu	501	5831778,34	0,00	5231443,23	0,00
2.	Spotřeba energie	502	4913242,30	0,00	5485522,95	0,00
3.	Spotřeba jiných neskladovatelných dodávek	503	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Prodané zboží	504	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Aktivace oběžného majetku	507	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Změna stavu zásob vlastní výroby	508	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Opravy a udržování	511	7886960,48	0,00	5065525,26	0,00
9.	Cestovné	512	1563800,96	0,00	1470317,51	0,00
10.	Náklady na reprezentaci	513	256771,37	0,00	131782,44	0,00
11.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Ostatní služby	518	29683615,32	0,00	25347904,08	0,00
13.	Mzdové náklady	521	255086299,00	0,00	266661692,00	0,00
14.	Zákonné sociální pojištění	524	85559370,00	0,00	88631983,00	0,00
15.	Jiné sociální pojištění	525	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Zákonné sociální náklady	527	7112602,90	0,00	5854743,22	0,00
17.	Jiné sociální náklady	528	0,00	0,00	0,00	0,00
18.	Daň silniční	531	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Daň z nemovitostí	532	1460,00	0,00	1970,00	0,00
20.	Jiné daně a poplatky	538	212078,00	0,00	294901,44	0,00

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2021

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
21.	Vratky nepřímých daní	539	0,00	0,00	0,00	0,00
22.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	0,00	0,00	0,00	0,00
23.	Jiné pokuty a penále	542	168624,00	0,00	168898,00	0,00
24.	Dary a jiná bezúplatná předání	543	0,00	0,00	0,00	0,00
25.	Prodaný materiál	544	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Manka a škody	547	698,00	0,00	0,00	0,00
27.	Tvorba fondů	548	5128102,00	0,00	5188176,00	0,00
28.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	12827863,50	0,00	16456137,47	0,00
29.	Prodaný dlouhodobý nehmotný majetek	552	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Prodaný dlouhodobý hmotný majetek	553	0,00	0,00	467259,00	0,00
31.	Prodané pozemky	554	0,00	0,00	0,00	0,00
32.	Tvorba a zúčtování rezerv	555	0,00	0,00	0,00	0,00
33.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	0,00	0,00	0,00	0,00
34.	Náklady z vyřazených pohledávek	557	0,00	0,00	0,00	0,00
35.	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	558	7521333,13	0,00	4991281,85	0,00
36.	Ostatní náklady z činnosti	549	267,00	0,00	10079,43	0,00
II.	Finanční náklady		-243,92	0,00	1571764,36	0,00
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Úroky	562	0,00	0,00	1523893	0,00
3.	Kurzové ztráty	563	-243,92	0,00	-5283,12	0,00
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564	0,00	0,00	53154,48	0,00
5.	Ostatní finanční náklady	569	0,00	0,00	0,00	0,00
III.	Náklady na transfery		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery	571	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Náklady vybraných ústředních vládních institucí na předfinancování transferů	575	0,00	0,00	0,00	
IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků		0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Náklady z ostatních sdílených daní a poplatků	586	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Daň z příjmů		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595	0,00	0,00	0,00	0,00

B.	VÝNOSY CELKEM		3289343,98	0,00	4883639,35	0,00
I.	Výnosy z činnosti		3286188,98	0,00	4882974,35	0,00
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	948626,86	0,00	917195,17	0,00
3.	Výnosy z pronájmu	603	339456,12	0,00	329138,16	0,00
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Výnosy ze správních poplatků	605	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Jiné pokuty a penále	642	554500,00	0,00	631601	0,00
11.	Výnosy z vyřazených pohledávek	643	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Výnosy z prodeje materiálu	644	0,00	0,00	0,00	0,00
13.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645	0,00	0,00	0,00	0,00
14.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646	769600,00	0,00	729259	0,00
15.	Výnosy z prodeje pozemků	647	0,00	0,00	0,00	0,00
16.	Čerpání fondů	648	0,00	0,00	0,00	0,00
17.	Ostatní výnosy z činnosti	649	674006,00	0,00	0,00	0,00

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2021

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
II.	Finanční výnosy		3155,00	0,00	665	0,00
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Úroky	662	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Kurzové zisky	663	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Ostatní finanční výnosy	669	3155,00	0,00	665,00	0,00
III.	Výnosy z daní a poplatků		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Výnosy z majetkových daní	636	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	Výnosy z energetických daní	637	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Výnosy z daně silniční	638	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639	0,00	0,00	0,00	0,00
IV.	Výnosy z transferů		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	671	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z předfinancování transferů	675	0,00	0,00	0,00	0,00
V.	Výnosy ze sdílených daní a poplatků		0,00	0,00	0,00	0,00
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685	0,00	0,00	0,00	0,00

			1	2	3	4
Číslo položky	Název položky	Syntetický účet	ÚČETNÍ OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ		MINULÉ	
			Hlavní činnost	Hospodářská činnost	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	688	0,00	0,00	0,00	0,00
C.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		-420465278,40	0,00	-428147741,89	0,00
2.	Výsledek hospodaření běžného účetního období		-420645278,40	0,00	-428147741,89	0,00

Kontakty

Ředitelství:

Česká inspekce životního prostředí

Na Břehu 267/1a
190 00 Praha 9
tel.: +420 222 860 111
podatelna@cizp.cz
Pohotovost CITES: +420 731 405 056
ID datové schránky: zr5efbb

Oblastní inspektoráty:

PRAHA

Wolkerova 40/11
160 00 Praha 6
tel.: 233 066 111
ph.podatelna@cizp.cz
hlášení havárií: +420 731 405 313
ID datové schránky: 4dkdzy

PLZEŇ

Klatovská tř. 48
301 22 Plzeň
tel.: 377 993 411
pl.podatelna@cizp.cz
hlášení havárií: +420 731 405 350
ID datové schránky: 82bdy9x

HRADEC KRÁLOVÉ

Resslova 1229
500 02 Hradec Králové
tel.: +420 495 773 111
hk.podatelna@cizp.cz
hlášení havárií: +420 731 405 205
ID datové schránky: skvdzan

ČESKÉ BUDĚJOVICE

U Výstaviště 16, P. O. BOX 32
370 21 České Budějovice
tel.: +420 386 109 111
cb.podatelna@cizp.cz
hlášení havárií: +420 731 405 133
ID datové schránky: v3cdzr7

ÚSTÍ NAD LABEM

Výstupní 508/9
 400 07 Ústí nad Labem
 tel.: 475 246 011
 ul.podatelna@cizp.cz
 Hlášení havárií: +420 731 405 388
 ID datové schránky: c6vdzus

pobočka KARLOVY VARY

Závodní 152
 360 18 Karlovy Vary-Tašovice
 tel.: +420 353 237 330
 kv.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 731 405 378
 ID datové schránky: c6vdzus

HAVLÍČKŮV BROD

Bělohradská 3304
 580 01 Havlíčkův Brod
 tel.: +420 569 496 111
 hb.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 731 405 166
 ID datové schránky: htkdzar

BRNO

Lieberzeitova 14
 614 00 Brno
 tel.: +420 545 545 111
 bn.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 731 405 100
 ID datové schránky: 6umdzr3

pobočka ZLÍN

Tř. Tomáše Bati 3792
 760 01 Zlín
 bn.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 731 405 100
 ID datové schránky: 6umdzr3

OLOMOUC

Tovární 1059/41
 779 00 Olomouc
 tel.: +420 585 243 410
 ol.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 731 405 265
 ID datové schránky: k93dzrd

OSTRAVA

Valchařská 72/15
 702 00 Ostrava
 tel.: +420 595 134 111
 ov.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 731 405 301
 ID datové schránky: fmwdzsv

LIBEREC

Tř. 1. máje 858/26
 460 02 Liberec
 tel.: +420 485 340 888
 lb.podatelna@cizp.cz
 hlášení havárií: +420 723 083 437
 ID datové schránky: 2kndzy8

Zkratky a vysvětlivky

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
BAT	Nejlepší dostupné techniky
BČOV	Biologická čistírna odpadních vod
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BPS	Bioplynová stanice
BRO	Biologicky rozložitelné odpady
BSK	Biologická spotřeba kyslíku
CC	Cross Compliance (politický nástroj pro zavedení minimálních standardů v oblastech ochrany veřejného zdraví, zdraví a pohody zvířat, zdraví rostlin a v oblasti životního prostředí (ochrana půdy, vod, biodiverzity apod.)
CIS	Centrální informační systém
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora), Washingtonská úmluva
CLP	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008, ze dne 16. prosince 2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČRS	Český rybářský svaz
ČSO	Česká společnost ornitologická
DPB	Díly půdních bloků
ECA	Sdělení Evropské komise „Opatření EU ke zlepšení dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a správy věcí veřejných v této oblasti“
EDS/SMVS	Evidenčně dotační systém a správa majetku ve vlastnictví státu
EEA	European Economic Area (Evropský hospodářský prostor)
EEZ	Elektrická a elektronická zařízení
EFTA	European Free Trade Association (Evropské sdružení volného obchodu)
ECHA	European Chemicals Agency (Evropská agentura pro chemické látky)
EIA	Posuzování vlivů na životní prostředí (Environmental Impact Assessment)
EkÚ	Ekologická újma
EL	Emisní limit
EMAS	Systém environmentálního řízení a auditu
EMS	Systémy environmentálního managementu
EO	Ekvivalentní obyvatelé
ES	Emisní strop
EU	Evropská unie
EVL	Evropsky významná lokalita
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GIOS	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, polská inspekce životního prostředí
GMO	Geneticky modifikované organismy
GMVR	Geneticky modifikované vyšší rostliny
HZS	Hasičský záchranný sbor
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHSK	Chemická spotřeba kyslíku
IA	Integrované agendy
IMPEL	Síť environmentálních inspekčních orgánů zemí Evropské unie
IP	Integrované povolení
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění
IRI	Impel Review Initiative (Dobrovolné hodnocení jednotlivých organizací zapojených do mezinárodní sítě inspekci a agentur, které se zabývají ochranou životního prostředí)
IRZ	Integrovaný registr znečištění
IS IPPC	Informační systém IPPC
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
IZS	Integrovaný záchranný systém
KHS	Krajská hygienická stanice
KIA	Koordinátoři integrovaných agend
KRNAP	Krkonošský národní park
KÚ	Krajský úřad
LČR	Lesy České republiky, s. p.
LHE	Lesní hospodářská evidence

LHP	Lesní hospodářský plán
LHO	Lesní hospodářské osnovy
LS	Lesní správa
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MVE	Malá vodní elektrárna
MZE	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNV	Nároky nespotřebovaných výdajů
NO	Nebezpečné odpady
NP	Národní park
NPČS	Národní park České Švýcarsko
NPP	Národní přírodní památka
NPR	Národní přírodní rezervace
NPŠ	Národní park Šumava
ODP	Potenciál ohrožování ozonové vrstvy
OEEZ	Odpadní elektrická a elektronická zařízení
OEREŠ MŽP	Odbor environmentálních rizik a ekologických škod
OI	Oblastní inspektorát
OLH	Odborný lesní hospodář
OI	Oblastní inspektorát
OIA	Oddělení integrovaných agend
OOH	Oddělení odpadového hospodářství
OOL	Oddělení ochrany lesa
OOP	Oddělení ochrany přírody
OOV	Oddělení ochrany vod
ORP	Obec s rozšířenou působností
OVSS	Odbor výkonu státní správy
PCB	Polychlorované bifenyly
PCDD/PCDF	Polychlorované dibenzodioxiny a polychlorované dibenzofurany
PČR	Policie České republiky
PM	Právní moc
PO	Požární ochrana
PP	Přírodní památka
PR	Přírodní rezervace
PUPFL	Pozemek určený k plnění funkcí lesa
RAPEX	Rapid Alert System of Non-Food Products (Rychlý výstražný informační systém Evropské unie o nebezpečných spotřebitelských výrobcích nepotravinářského charakteru)
REACH	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, ze dne 18. prosince 2006, o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek a o zřízení Evropské agentury pro chemické látky
RL	Regulované látky
rVKP	Registrovaný významný krajinný prvek
ŘDT	Ředitelství ČIŽP
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SEA	Hodnocení vlivů koncepcí na životní prostředí (Strategic Environmental Assessment)
SEZ	Staré ekologické zátěže
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SIŽP	Slovenská inspekce životního prostředí
SKO	Směsné komunální odpady
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TZL	Tuhé znečišťující látky
TZS	Technické zabezpečení skládky
ÚČOV	Ústřední čistírna odpadních vod
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
VKP	Významný krajinný prvek
VLS	ČR Vojenské lesy a statky České republiky, s. p.
ZCHD	Zvláště chráněné druhy
ZCHÚ	Zvláště chráněné území
ZOPK	Zákon o ochraně přírody a krajiny
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZSS	Zákon o státní službě
ŽP	Životní prostředí

cizp.cz

